

DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

GMINY OSIELSKO

BIA CONSULTOR | OSIELSKO | 2022

Spis treści

Wstęp	2
Zasoby naturalne i infrastruktura	4
Środowisko naturalne.....	4
Ład Przestrzenny	12
Zasoby drogowe i komunikacja	20
Zasoby infrastrukturalne	33
Kapitał ludzki i kapitał społeczny gminy	47
Demografia gminy	47
Rynek pracy	55
Pomoc społeczna	67
Edukacja, opieka przedszkolna i opieka nad dziećmi do lat 3	70
Kultura	78
Sport i rekreacja	84
Integracja społeczna	92
Bezpieczeństwo publiczne.....	102
Ochrona zdrowia	107
Kapitał Gospodarczy	116
Podmioty gospodarcze i przedsiębiorczość.....	116
Turystyka	129
Finanse Gminy Osielsko.....	132
Literatura	143
Spis wykresów	144
Spis ilustracji	148
Spis tabel	149

Wstęp

Diagnoza społeczno-gospodarcza jest punktem wyjścia do opracowania dokumentu Strategii Rozwoju Gminy. Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zakłada, że opracowując projekt strategii rozwoju, przygotowuje się diagnozę sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej. W przypadku prac nad Strategią Rozwoju Gminy Osielsko prace diagnostyczne podzielone zostały na dwie części. Jedną z nich były ankietowe badania społeczne, których wyniki stanowią osobny raport i nie zostały zawarte w niniejszym opracowaniu. Drugi stanowią analizy danych zastanych. Dla potrzeb opracowania niniejszej diagnozy społeczno-gospodarczej (m.in. demografii, bezrobocia, opieki społecznej, zasobów i gospodarki komunalnej, przedsiębiorczości, aktywności społecznej, aktywności gospodarczej, oceny ładu przestrzennego, oferty inwestycyjnej oraz rekreacyjnej i turystycznej) wykorzystano analizę danych zastanych z wykorzystaniem metody „desk research”. Zgodnie z zasadami dla tego rodzaju badań wykonano następujące kroki:

1. audyt zerowy (identyfikacja dostępnych zbiorów danych);
2. opracowanie zbioru potencjalnych zmiennych;
3. analiza wstępna danych statystycznych;
4. analiza trendów cech charakterystycznych dla danych poddanych badaniu;
5. analiza porównawcza wyników;
6. formułowanie wniosków.

Przy sporządzaniu analiz porównawczych wykorzystano dane porównywanych wskaźników dla gmin Skrzyszów oraz Zgierz. Wybór gmin spowodowany był ich zbliżoną liczebnością mieszkańców do Gminy osielsko oraz bliskim położeniem do większego ośrodka miejskiego (w przypadku Skrzyszowa – Tarnów, dla Zgierza – Łódź).

W każdym z poniższych rozdziałów umieszczono wstępne wnioski i rekomendacje. Wyniki analizy danych statystycznych wraz z wynikami badań ankietowych posłużyły do opracowania analizy SWOT oraz pozwoliły na sformułowanie celów i kierunków interwencji, zawartych w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Osielsko.

W trakcie analizy danych wykorzystano następujące źródła danych:

- dane liczbowe przekazane przez Urząd Gminy Osielsko;
- dane liczbowe oraz opisowe pozyskane na stronach internetowych:
 - <http://www.osielsko.pl>;
 - <https://bip.osielsko.pl>;
- dane liczbowe z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (dalej BDL GUS);
- dane identyfikacyjne z Krajowego Rejestru Sądowego;
- dane identyfikacyjne z Rejestru REGON Głównego Urzędu Statystycznego;
- dane identyfikacyjne z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych;
- dane liczbowe i opisowe z Raportu o Stanie Gminy Osielsko za 2021 r.;
- dane liczbowe i opisowe z Raportu o Stanie Gminy Osielsko za 2020 r.;
- dane liczbowe i opisowe z Raportu o Stanie Gminy Osielsko za 2019 r.;

- dane liczbowe i opisowe z Raportu o Stanie Gminy Osielsko za 2018 r.;
- dane opisowe z dokumentów i opracowań obowiązujących na terenie Gminy Osielsko;
- dane opisowe ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osielsko.;
- dane identyfikacyjne i kartograficzne portali mapowych;
- <https://geoportal.gov.pl>;
- <https://osielsko.e-mapa.net>.

W tabelach i wykresach przedstawiono dane liczbowe za okres od 2011 – 2021, w przypadku braku danych w odpowiednich rejestrach tabele i wykresy przedstawiają dane za okresy, dla których były dostępne.

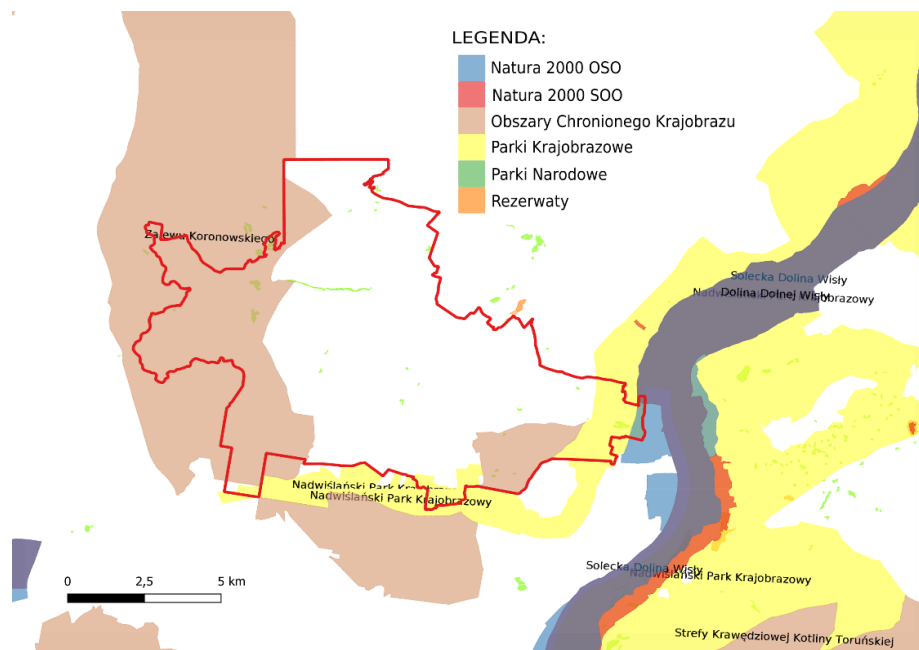
Zasoby naturalne i infrastruktura

ŚRODOWISKO NATURALNE

Gmina Osielsko wchodzi w skład województwa kujawsko-pomorskiego, powiatu bydgoskiego i położona jest na północnych obrzeżach Bydgoszczy, pomiędzy rzekami Wisłą i Brdą. Obszar gminy wynosi 10301,03 ha, powierzchnię w ok. 58% porastają lasy. Wschodnią i południową granicą gmina przylega do ważnych korytarzy ekologicznych, umożliwiających przemieszczanie się gatunków pomiędzy odmiennymi obszarami o dużej różnorodności biologicznej. Część zachodnia gminy to Dolina Brdy z mikroregionem Bożenkowa położonym wśród lasów stanowiących przedsiemek Borów Tucholskich, charakteryzujących się wieloma pomnikami przyrody. Niewielki fragment na wschodzie gminy należy do Doliny Fordońskiej i wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych nad Dolną Wisłą. Na szczególną uwagę zasługuje tu „Parów Jarużyński” z ciekawą roślinnością oraz źródłiskami. Widząc szczególną potrzebę ochrony tego miejsca, Rada Gminy Osielsko uchwaliła 17 marca 2000r. użytek ekologiczny „Uroczysko Prodnia”. Ze skarpy z różnicą poziomów ok. 60m widać piękną panoramę Wisły. Atrakcyjne walory krajobrazowe gminy można poznać korzystając z kilku pieszych szlaków turystycznych. Największa, centralna część gminy leży na skraju Wysoczyzny Świeckiej, wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 239 (poprzednio drogi krajowej nr 5). Przez teren gminy, od strony północnej, przebiega droga krajowa S5, która docelowo połączy węzeł z autostradą A1 (w okolicach Grudziądza) z autostradą A2 (w okolicach Poznania) i dalej do Wrocławia. Odległość od siedziby gminy do centrum Bydgoszczy wynosi 7 km. Naturalną konsekwencją takiego położenia są związki funkcjonalne z infrastrukturą miejską. W oparciu o wybudowany w 2000 r. wspólnie z Bydgoszczą kolektor sanitarny, gmina sukcesywnie rozwija sieć kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej. Na terenie Gminy Osielsko i w bezpośrednim sąsiedztwie jej granic zidentyfikowano obszary ochronne, opisane szczegółowo w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Osielsko na lata 2012 - 2015 z perspektywą na lata 2016-2019.

W niniejszej diagnozie obszary ochronne przedstawiono na poniższej mapie i zaprezentowano jedynie podstawowe informacje w tej dziedzinie.

Rysunek 1. Obszary chronione na terenie i w sąsiedztwie Gminy Osielsko.

źródło: opracowanie własne na bazie <https://geoportal.gov.pl>

Teren gminy Osielsko znajduje się w części Zespołu Parków utworzonych na podstawie Zarządzenia Wojewody Kujawsko - Pomorskiego obejmuje środkowy fragment Doliny Dolnej Wisły.

Od południa gmina graniczy z otuliną zieleni bydgoskiego Leśnego Parku Kultury i Wypoczynku. Jest to strefa wypoczynku i rekreacji oraz część Obszaru Chronionego Krajobrazu Północnego Pasa Rekreacyjnego Miasta Bydgoszczy. Zachodnią część gminy obejmuje fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Zalewu Koronowskiego natomiast część południowo-wschodnią Obszaru Chronionego Krajobrazu Północnego Pasa Rekreacyjnego miasta Bydgoszczy. Obydwie formy zajmują znacznie większą powierzchnię, a ich części położone na terenie gminy są stosunkowo niewielkie Dolina Dolnej Wisły (kod obszaru PLB040003) - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 przebiega wzdłuż koryta Wisły. Obszar obejmuje ochroną odcinek doliny Wisły w jej dolnym biegu, która stanowi ostoję dla ptaków lęgowych oraz migrujących (w tym gatunków chronionych i zagrożonych wyginięciem).

Wskazany wyżej obszar powiązany jest ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk – Solecka Dolina Wisły oraz Dybowska Dolina Wisły, Solecka Dolina Wisły (kod obszaru PLH040003) to obszar o powierzchni 7030,08 ha. Cały ten obszar stanowi terasę zalewową, której granicę częściowo wyznacza wał przeciwpowodziowy, a częściowo skarpa Doliny Wisły.

Z innych form ochrony przyrody, znajdujących się na terenie gminy, wyróżnić można użytki ekologiczne, tj. zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mające znaczenie dla zachowania unikatowych typów środowisk i ich zasobów genowych. Na terenie gminy występują także użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 42,03 ha.

Na terenie gminy występują gleby niskiej jakości, o czym świadczy struktura według klas bonitacyjnych – ponad połowa gruntów ornych należy do klas V, VI i VIz, a zaledwie niespełna 9% do klas najlepszych I – III, przy czym klasa I w ogóle nie występuje, a klasa II reprezentowana jest przez minimalny areal (9 ha). Łącznie klasy II – IIIA to tylko 1,8% ogółu. Wśród użytków zielonych ponad połowa należy do klas V, VI i VIz; spośród pozostałych przeważają użytki klasy IV (prawie 2/5 ogółu)¹. Klasy bonitacyjne gruntów ornych (z sadami) i użytków zielonych, zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osielsko, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1: Klasy bonitacyjne gruntów ornych (z sadami) i użytków zielonych

grunty orne z sadami		użytki zielone	
klasa	udział %	klasa	udział %
I	0	I	0
II	0,3	II	0
IIIA	1,5	IIIA	10,2
IIIB	7,9	IIIB	
IVA	21,8	IVA	37,8
IVB	14,1	IVB	
V	40,1	V	39,8
VI	13,6	VI	11,2
VIz	0,7	VIz	1

źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osielsko

¹ Aktualizacja programu ochrony środowiska dla Gminy Osielsko na lata 2012 - 2015 z perspektywą na lata 2016-2019

Zarząd gminy prowadzi wiele programów związanych z ochroną środowiska, główne z nich przedstawiono w tabeli.

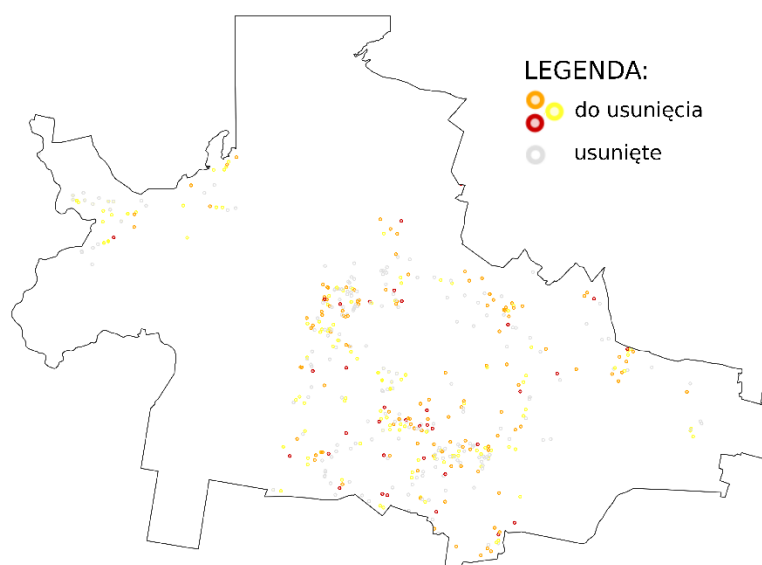
Tabela 2. Programy związane z Ochroną Środowiska prowadzone przez Gminę Osielsko.

Lp.	Sfera	Tytuł ostatniego programu
1	Programy ochrony środowiska	Aktualizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Osielsko na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019
2	Selektywna zbiórka odpadów komunalnych	Regulamin Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
3	Czystość i porządek	Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Osielsko
4	Azbest	Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Osielsko na lata 2013 – 2032
5	Niska emisja	Program Ograniczania Niskiej Emisji (PONE) na terenie Gminy Osielsko na lata 2014-2020 z perspektywą do 2025 r. Uchwała Rady Gminy Osielsko z dnia 19.10.2021 nr IX/106/2021 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Osielsko na dofinansowanie kosztów inwestycji polegającej na likwidacji źródeł tzw. niskiej emisji na terenie gminy Osielsko
6	Ochrona zwierząt	Programy opieki nad zwierzętami bezdomnymi
7	Woda i ścieki	Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków Analiza ryzyka dla ujęcia wód podziemnych na potrzeby wodociągu wiejskiego w miejscowości (Bożenkowo, Niemcz, Niwy, Żołędowo)
8	OZE	Programy dofinansowania z zakresu termomodernizacji i OZE Czyste powietrze

źródło: Raport o stanie Gminy oraz rejestr uchwał Rady Gminy

Stan realizacji wymogów prawnych oraz programu usuwania wyrobów zawierających azbest przedstawiają poniższe informacje.

Rysunek 2. Zidentyfikowane obiekty zawierające azbest usunięte i przewidziane do usunięcia wg. stanu na I kw. 2022 r.

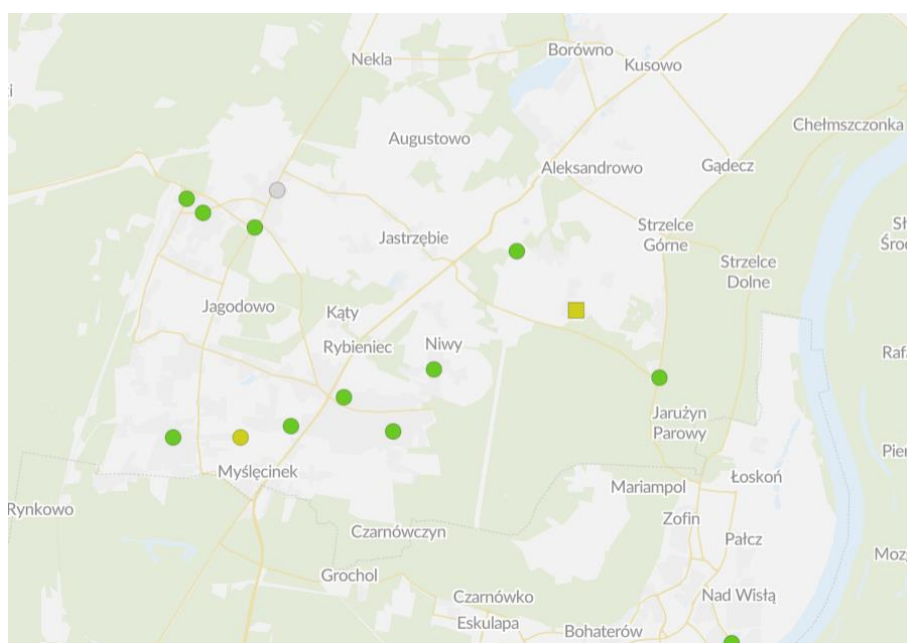
źródło: opracowanie własne na podstawie <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Wg informacji z ogólnopolskiej bazy <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/> na terenie Gminy Osielsko zinventaryzowano 2 378,85 Mg wyrobów azbestowych, z czego usunięto już 969,08 Mg – usunięto już ~ 40% zinventaryzowanej ilości. Do usunięcia pozostało 1413,625 Mg.

Samorząd gminny prowadzi stały monitoring jakości powietrza w oparciu o rozmieszczone, na terenie gminy, czujniki. Czujniki umieszczone zostały na obiektach użyteczności publicznej, w następujących punktach:

- Niemcz - Szkoła Podstawowa ul. Bydgoska 35
- Niemcz - Stacja Uzdatnia Wody ul. Mickiewicza 25
- Osielsko - Przedszkole Publiczne nr 1 ul. Bałtycka 21
- Osielsko - Basen ul. Centralna 5
- Niwy - Klub Rolnika ul. Rybiniecka 1
- Wilcze - Świetlica ul. Słupska 5
- Jarużyn - Świetlica ul. Starowiejska 25
- Żołędowo - Szkoła Podstawowa ul. Bydgoska 24
- Żołędowo - Stadion ul. Słoneczna
- Maksymilianowo - Szkoła Podstawowa ul. Szkolna 5
- Maksymilianowo - Świetlica ul. Kościelna 2
- Bożenkowo - Świetlica ul. Harcerska 2

Rysunek 3. przykładowy stan jakości powietrza z portalu airly.org na podstawie danych z gminnych czujników.

źródło: <https://airly.org/>

Monitoring jakości powietrza jest dostępny publicznie w aplikacjach portalu airly.org oraz przedstawiany jest corocznie w Raporcie o stanie gminy.

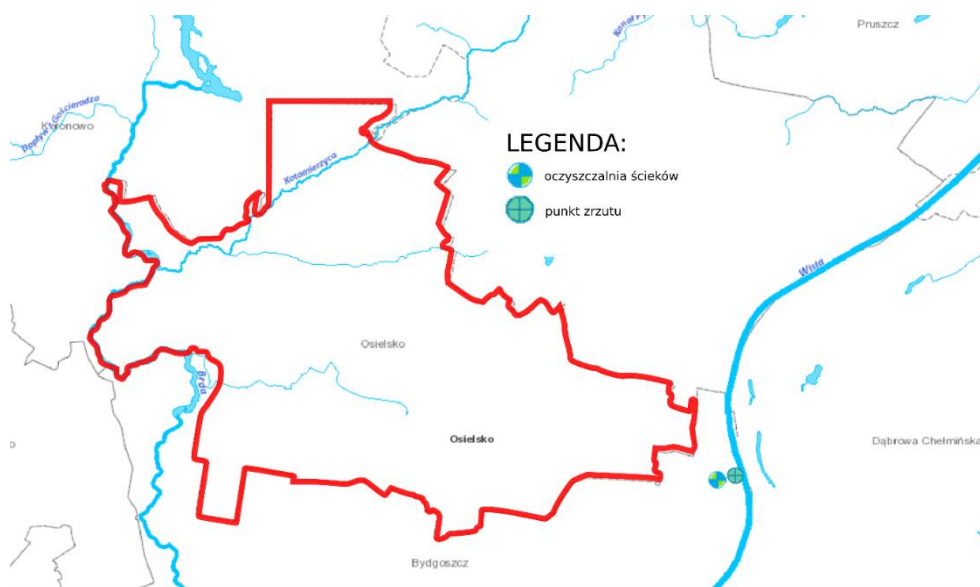
Wg Gminnego Programu Ochrony Środowiska źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powstającymi na terenie gminy Osielsko są przede wszystkim zanieczyszczenia emitowane z lokalnych kotłowni, obiektów użyteczności publicznej i palenisk domowych, wykorzystujące tradycyjne źródła energii, jak również emisje z jednostek

prowadzących działalność gospodarczą. Co ważne, wpływ na jakość powietrza atmosferycznego na terenie gminy mają także emisje spalin pojazdów poruszających się po drogach na terenie gminy oraz emisje z Bydgoszczy na skutek przeważających wiatrów z kierunku zachodniego.

Gmina Osielsko za pośrednictwem Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz uczestniczy w opracowaniu dokumentu „Program Ograniczenia Emisji Gazów Ciężkich dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego (Obszar Działania SMB) – 2027+”. Celem opracowania dokumentu będzie poprawa jakości powietrza, stanu środowiska jako całości oraz zdrowia ludzi poprzez ograniczenie emisji gazów ciężkich.

Gmina Osielsko nie posiada w strukturach komunalnych własnej infrastruktury oczyszczalni ścieków. Najbliższą oczyszczalnią ścieków oraz punktem zrzutu jest jednostka Oczyszczalnia Ścieków Bydgoszcz Fordon. Informacje pozyskane w toku warsztatów wskazują na duże problemy organizacyjno-administracyjne tak funkcjonującego modelu, w szczególności nie do końca przejrzyste i prawidłowe traktowanie Gminy Osielsko przez operatora oczyszczalni.

Rysunek 4. lokalizacja najbliższej oczyszczalni ścieków właściwej dla Gminy Osielsko.

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://wody.isok.gov.pl/>

Model zarządzania systemem gospodarki ściekami komunalnymi, w którym Gmina Osielsko nie ma uprawnień właścicielskich jest obciążony wysokim ryzykiem operacyjnym, które może przełożyć się nie tylko na stabilność i ciągłość działania systemu, ale także na poziom kosztowy (cenę dla mieszkańców) za prowadzenie gospodarki ściekami komunalnymi. Rekomenduje się kontynuowanie prac koncepcyjnych zmierzających do budowy własnej oczyszczalni ścieków, alternatywnie do zmiany modelu współpracy z obecnym operatorem.

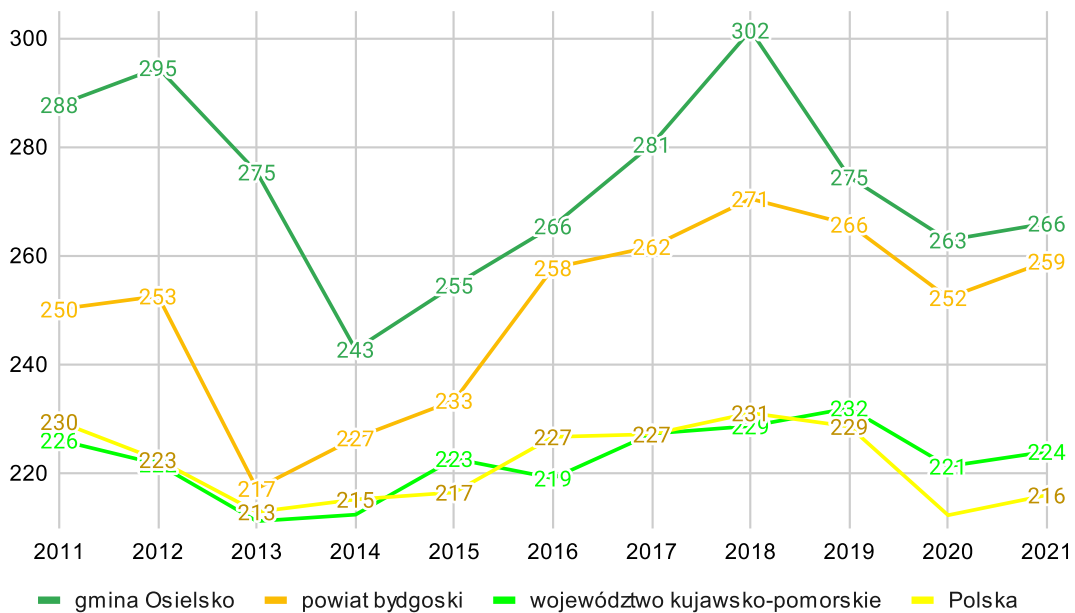
Dla pełnego obrazu wykonywanych świadczeń związanych z gospodarką odpadami, która ma bezpośredni wpływ na ochronę środowiska, zaprezentowano dane związane z zagospodarowaniem odpadów komunalnych.

Tabela 3. Ilość odpadów zmieszanych ogółem na 1 mieszkańca w kg.

wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	288	295	275	243	255	266	281	302	275	263	266
powiat bydgoski	250	253	217	227	233	258	262	271	266	252	259
Województwo Kujawsko-Pomorskie	226	222	211	212	223	219	227	229	232	221	224
Polska	230	223	213	215	217	227	227	231	229	212	216

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 1. Ilość odpadów zmieszanych ogółem na 1 mieszkańca w kg.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 4. Wskaźnik ilości zebranych odpadów selektywnych do odpadów ogółem (w %).

	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	39	41	43	52	53
powiat bydgoski	32	34	37	44	45
Województwo Kujawsko-Pomorskie	26	29	30	36	37
Polska	27	29	31	38	40

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 2. Wskaźnik zbioru odpadów selektywnych do odpadów ogółem (w %).

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

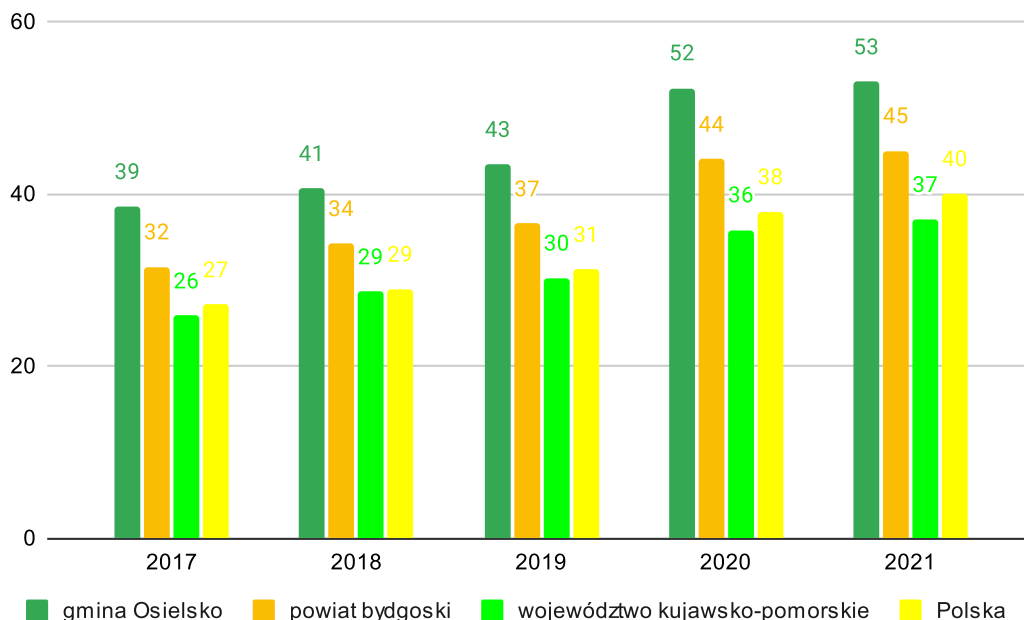

Tabela 5. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%].

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	10	12	14	16	18	20	30	40	50
Gmina Osielsko	35,3	49,2	62,2	50	47,7	53,6	95,4	64,4	78,8

źródło: opracowanie na podstawie Raportu o stanie Gminy

Tabela 6. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami [%].

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe	30	36	38	40	42	45	50	60	70	70
Gmina Osielsko	70,7	92,1	92,5	89	98,1	98,4	99,8	99,7	100	100

źródło: opracowanie na podstawie Raportu o stanie Gminy

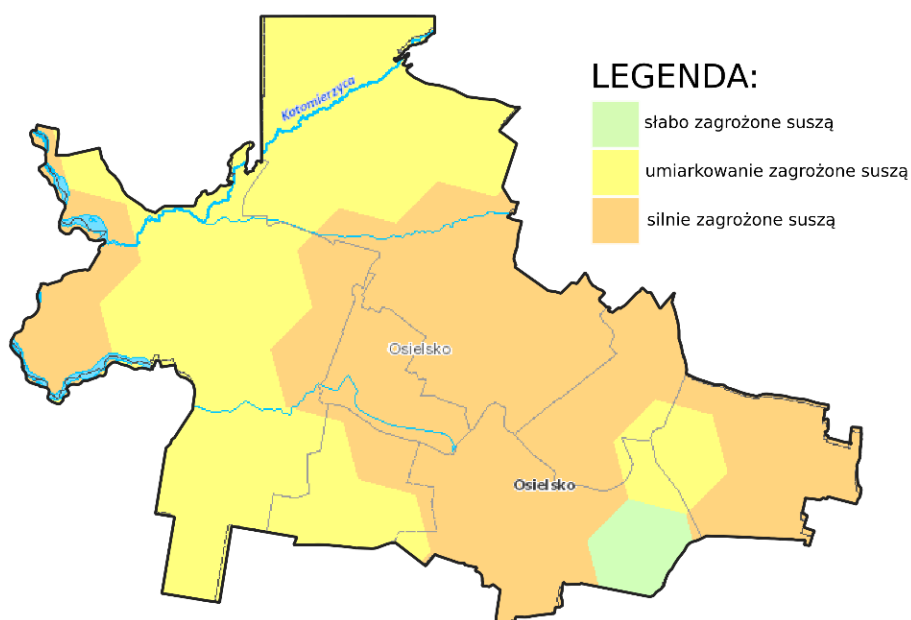
Gmina Osielsko w całym badanym okresie osiągała najwyższy wskaźnik ilości odpadów komunalnych zmieszanych na 1 mieszkańca. Ilość ta była zbliżona do wskaźnika dla powiatu bydgoskiego, aczkolwiek była większa od analogicznego wskaźnika dla Polski o 23% oraz Województwa Kujawsko-Pomorskiego o 19%. Niemniej jednak w gminie, w porównaniu do innych obszarów, notuje się najwyższy wskaźnik selektywnej zbiórki odpadów, w efekcie czego Gmina Osielsko osiąga, a właściwie znacznie przekracza, ustawowe limity poziomów recyklingu oraz przygotowania do ponownego użycia, zarówno dla papieru, metalu, tworzyw

sztucznych i szkła oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych (wskaźniki odpowiednio wyższe o 28,8% oraz 30% od oczekiwanych norm).

Podkreślenia wymaga, iż prowadzony przez Gminę Osiesko PSZOK w Żołędowie obsługuje system tzw. kart PSZOK. Wydane karty umożliwiają bieżącą kontrolę osób przywożących odpady na PSZOK w Żołędowie, a także ilościową i jakościową kontrolę dostarczanych odpadów.

Elementem ochrony środowiska jest również prowadzenie właściwej gospodarki i zrównoważonego rozwoju gospodarki wodnej. Poniżej wskazano obszary gminy zagrożone suszą.

Rysunek 5. Obszary Gminy Osiesko pod względem zagrożenia suszą.

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://wody.isok.gov.pl/>

Z wyłączeniem terenów pokrywających się z terenami leśnymi oraz względnie małego obszaru zlokalizowanego w części południowo-wschodniej części gminy, tereny na których realizowana jest zwarta zabudowa silnie zagrożone są suszą. W związku z prognozami konieczne jest podjęcie działań mających na celu usprawnienie gospodarki wodą, w tym różnego rodzaju działań zwiększających stopień retencji wody u źródeł.

Podsumowując przedstawione dane, podkreślenia wymaga fakt znacznego zalesienia gminy. Występujące obszary chronione w większości pokrywają się z terenami zalesionymi powodując, iż tereny zurbanizowane oraz miejsca potencjalnych zamierzeń inwestycyjny i strategicznych kierunków interwencji nie będą wpływały na obszary chronione.

Gmina realizuje bogaty katalog programów związanych z ochroną środowiska, w tym stały monitoring środowiska, który m.in. wskazuje na konieczność zainicjowania ograniczenia emisji spalin z konwencjonalnego transportu samochodowego. Prowadzone programy winny być

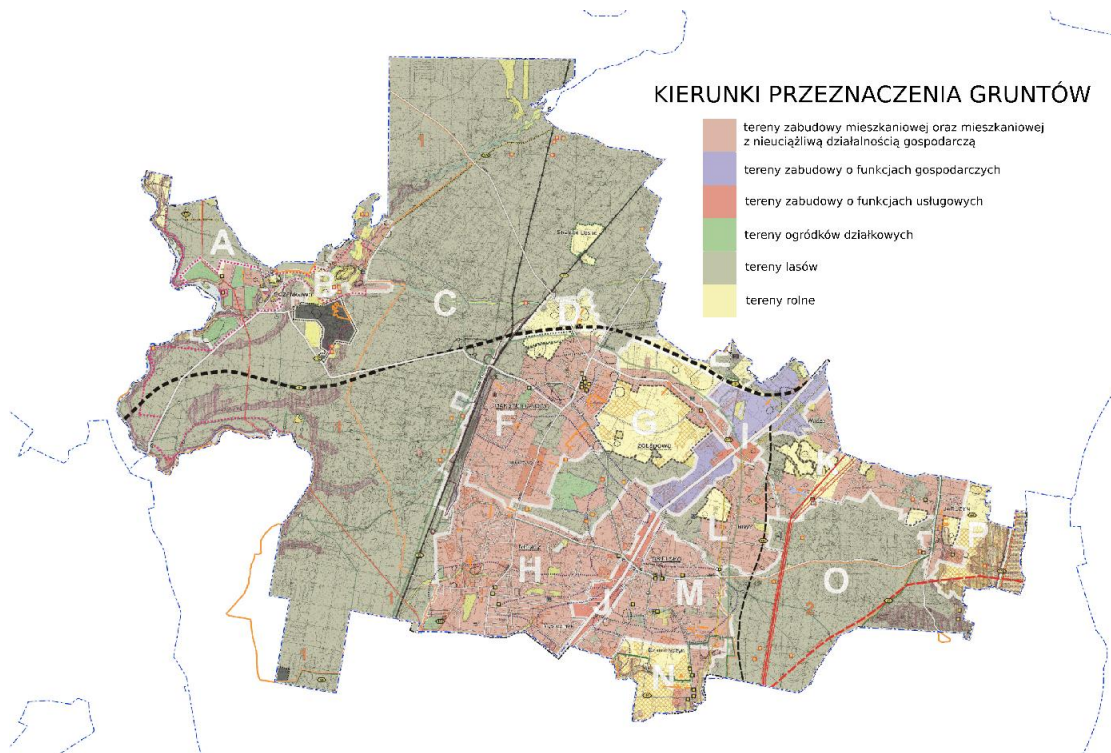
kontynuowane oraz rozszerzane o inicjatywy związane z promowaniem nieemitujących, przyjaznych środowiskowo sposobów komunikacji publicznej i mobilności. Funkcjonujący obecnie model gospodarki ściekami obarczony jest dużym ryzykiem operacyjnym, kierunkiem interwencji winno być kontynuowanie prac związanych z budową własnej oczyszczalni lub zmian w modelu właścicielskim. Mieszkańcy Gminy Osielsko generują względnie dużą ilość zmieszanych odpadów komunalnych, aczkolwiek jednocześnie gmina osiąga najwyższe wskaźniki recyklingu, selektywnego zbioru oraz ponownego użycia. Rekomenduje się przyjęcie programów edukacyjnych zmierzających do kontynuowania prawidłowej gospodarki odpadami, jak również do wprowadzenia alternatywnych sposobów zagospodarowania (np. kompostowanie odpadów organicznych). Większość terenów zurbanizowanych położona jest w strefach zagrożonych suszą, w związku z czym zalecane jest wprowadzenie mechanizmów interwencji związanych z usprawnieniem gospodarki wodą (np. mechanizmy małej retencji). W rozdziale dotyczącym rekreacji opisywano już strategiczne kierunki interwencji związane z poszerzaniem oferty nasadzeń, zielonych miejsc rekreacji, które spełniałyby również rolę ochrony środowiska.

LAD PRZESTRZENNY

Planowanie przestrzenne to pakiet działań mających na celu zapewnienie prawidłowego rozwoju poszczególnych obszarów kraju, a w szczególności jednostek samorządu terytorialnego. Kształtowanie polityki przestrzennej jest zarówno prawem, jak i obowiązkiem dla gminy. Polityka przestrzenna realizowana jest głównie przez uchwalanie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego. Kierunki interwencji określone w polityce przestrzennej mogą wpływać zarówno aktywizująco, jak i hamująco na rozwój gminy. Mogą także wprowadzać dodatkowe uwarunkowania, związane choćby z wymogiem zrównoważonego rozwoju, czy społecznie odpowiedzialnego biznesu.

Analizę zagospodarowania przestrzennego przeprowadzono pod kątem kierunków przeznaczenia gruntów zlokalizowanych na terenie Gminy Osielsko, stopnia pokrycia terenów gminy postanowieniami Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, aktywności inwestycyjnej mieszkańców, niektórych ograniczeń w kierunkach rozbudowy oraz dostępu komunikacyjnego do terenów gminy.

Rysunek 6. Kierunki przeznaczenia i zagospodarowania gruntów na terenie Gminy Osielsko.

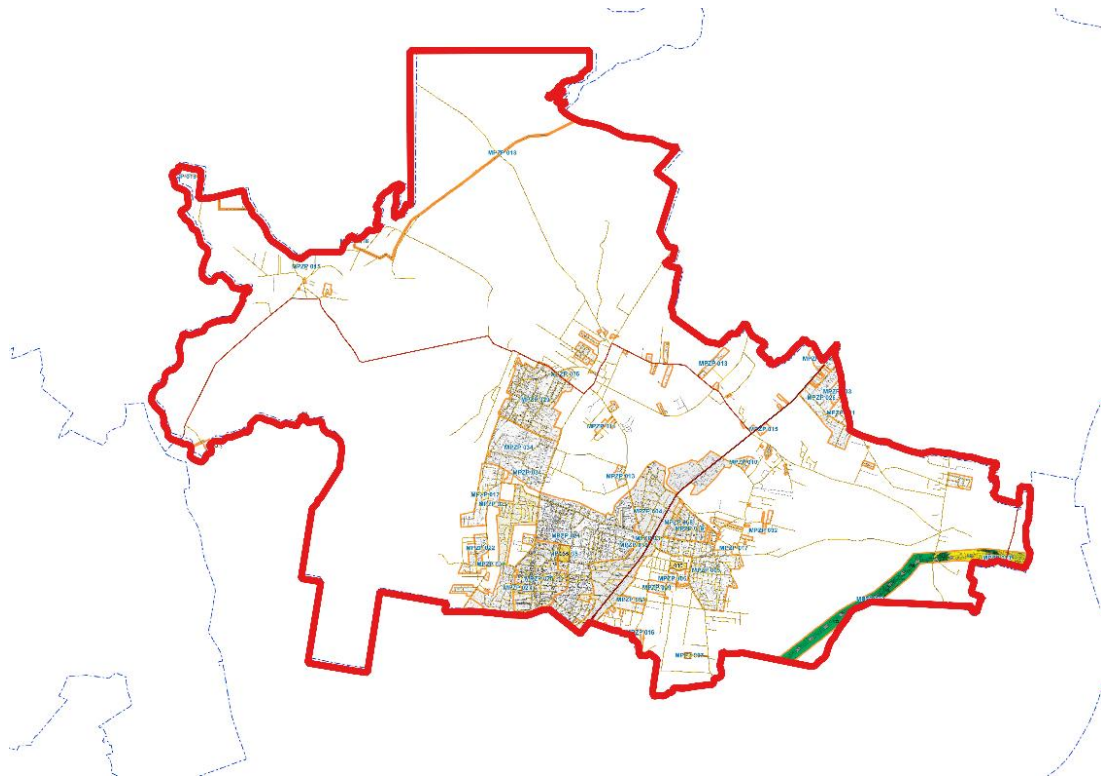

źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego Gminy Osielsko

Kierunki przeznaczenia gruntów, głównie, obejmują tereny zabudowy mieszkaniowej i zabudowy mieszkaniowej z elementami nieuciążliwej działalności gospodarczej. Wyznaczono również tereny pod zabudowę o funkcjach gospodarczych. Wiejski charakter gminy uwarunkowany jest istnieniem terenów o przeznaczeniu rolniczym.

Jak wskazano to we wstępie przejawem realizacji założeń polityki kształtowania ładu przestrzennego jest obejmowanie terenów postanowieniami prawa miejscowego, tj. Miejskowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). Tereny objęte takimi przepisami przedstawiono na mapie.

Rysunek 7. Tereny objęte postanowieniami MPZP.

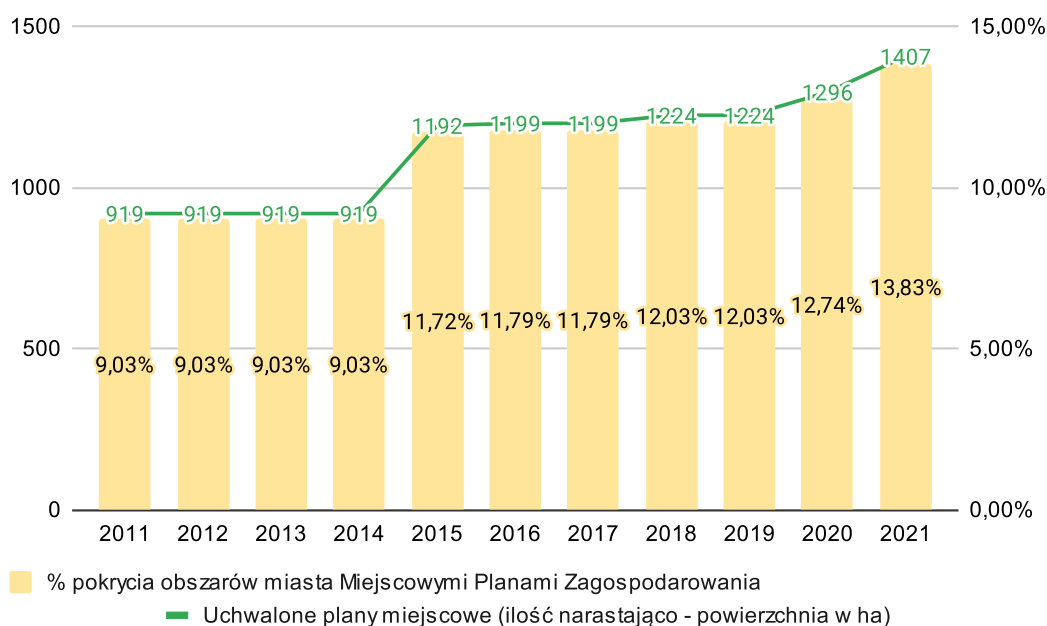
źródło: opracowanie własne na podstawie <https://osielsko.e-mapa.net>

Tabela 7. stopień pokrycia gminy postanowieniami MPZP.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Uchwalone plany miejscowe (ilość narastająco - powierzchnia w ha)	919	919	919	919	1192	1199	1199	1224	1224	1296	1407
Plany miejscowe w trakcie uchwalenia (ilość - powierzchnia)	713	713	727	727	486	484	484	484	484	800	bd
Powierzchnia gminy (w ha)	10172	10172	10172	10172	10172	10172	10172	10172	10172	10172	10172
% pokrycia obszarów miasta Miejscowymi Planami Zagospodarowania	9,03%	9,03%	9,03%	9,03%	11,72%	11,79%	11,79%	12,03%	12,03%	12,74%	13,83%

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL; *) Raport o stanie gminy za rok 2021

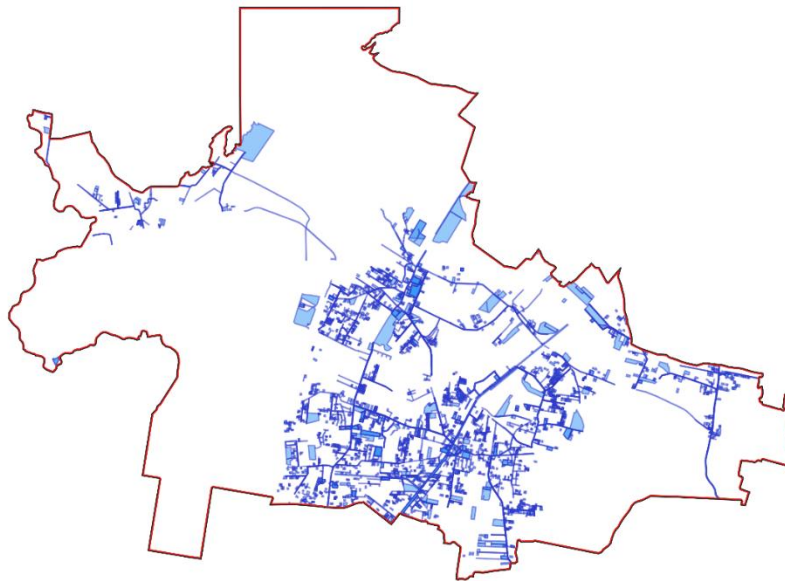
Wykres 3. Zmiana stopnia pokrycia gminy postanowieniami MPZP.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W okresie od 2011 r. do 2021 r. powierzchnia obszarów objętych postanowieniami MPZP wzrasta, na koniec 2021 r. powierzchnia objęta przepisami prawa miejscowego wynosiła ponad 1,4 tys. ha i obejmowała ~14% obszaru gminy. Biorąc pod uwagę, iż odsetek powierzchni lasów zlokalizowanych na terenie gminy obejmuje ok. 58% powierzchni, po uwzględnieniu 14% pokrycia powierzchni postanowieniami MPZP – pozostałe tereny, które nie są objęte postanowieniami miejscowych planów stanowią ok. 28% powierzchni. Aktywność inwestycyjną mieszkańców i podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy Osielsko wykazano w poniższych informacjach.

Rysunek 8. lokalizacja decyzji o pozwoleniu na budowę oraz zgłoszeń przedsięwzięcia budowlanego niewymagającego decyzji o pozwoleniu na budowę na obszarze Gminy Osielsko.

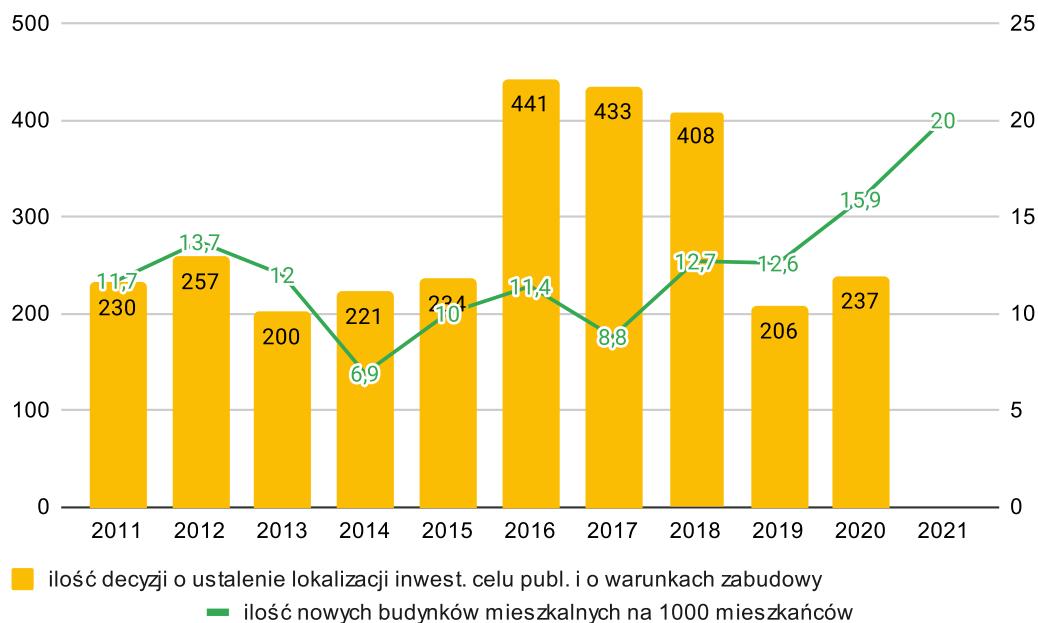
źródło: opracowanie własne na podstawie <https://geoportal.gov.pl>

Tabela 8. aktywność inwestycyjna mieszkańców Gminy Osielsko.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ilość nowych budynków mieszkalnych na 1000 mieszkańców	11,7	13,7	12	6,9	10	11,4	8,8	12,7	12,6	15,9	20,0
ilość decyzji o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego i o warunkach zabudowy	230	257	200	221	234	441	433	408	206	237	bd.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 4. aktywność inwestycyjna mieszkańców Gminy Osielsko.

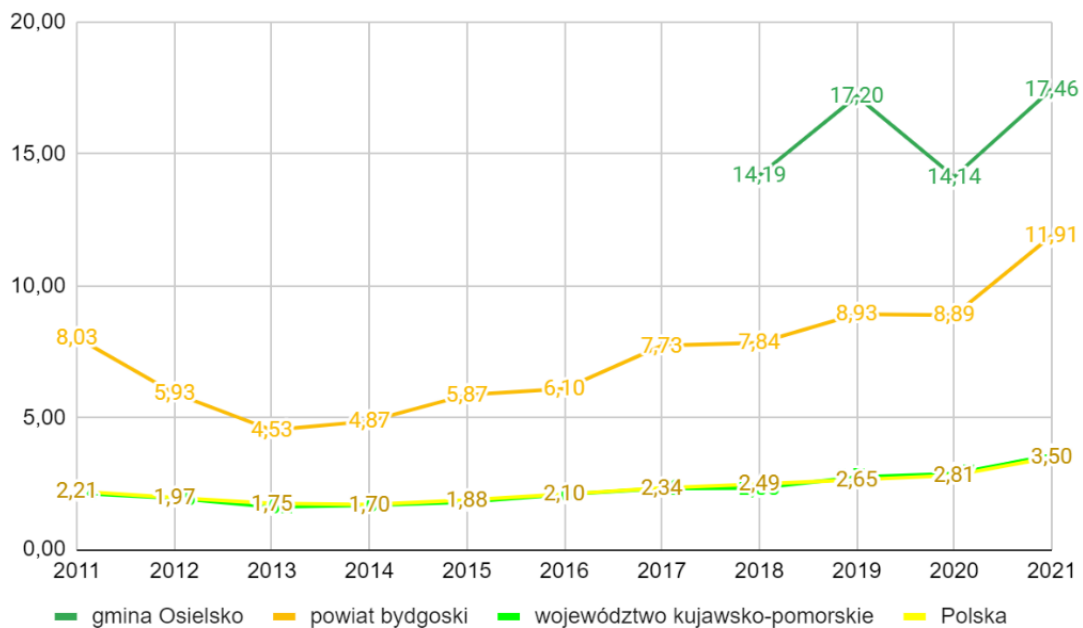
źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Tabela 9: Ilość pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym na nowe budynki mieszkalne na 1000 mieszkańców

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	14,19	17,20	14,14	17,46
powiat bydgoski	8,03	5,93	4,53	4,87	5,87	6,10	7,73	7,84	8,93	8,89	11,91
województwo kujawsko-pomorskie	2,14	1,95	1,62	1,68	1,80	2,09	2,32	2,33	2,74	2,87	3,58
Polska	2,21	1,97	1,75	1,70	1,88	2,10	2,34	2,49	2,65	2,81	3,50

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 5. Ilość pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym na nowe budynki mieszkalne na 1000 mieszkańców.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Analiza wskazuje na wysoką aktywność mieszkańców i jednostek gospodarczych na terenie Gminy Osielsko. Ilość corocznie wydanych decyzji o ustalenie warunków zabudowy inwestycji celu publicznego nie wykazuje tendencji spadkowej, podobnie jak ilość nowo oddanych budynków w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, a nawet w ostatnim okresie zaobserwowano wzrost ilości oddanych budynków.

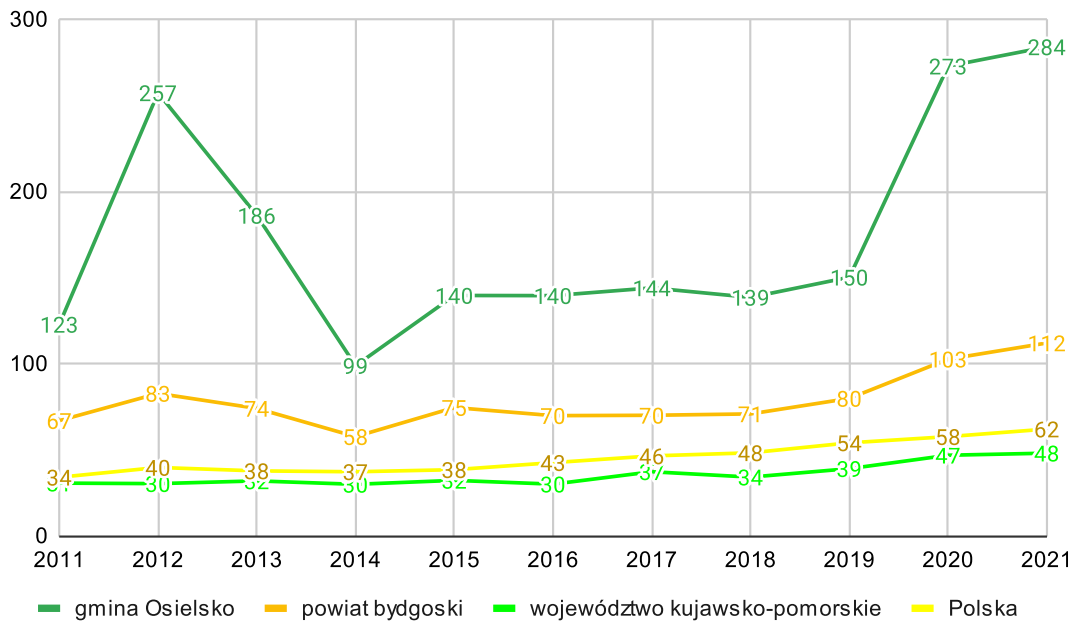
Na tle innych poziomów administracyjnych Gmina Osielsko plasuje się na pierwszym miejscu (5-krotnie przekraczając ilość wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę i zgłoszeń przedsięwzięcia polegającego na budowie budynków mieszkalnych na 1000 mieszkańców dla Polski i Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz o 50% przekraczając analogiczny wskaźnik dla powiatu bydgoskiego). Potwierdza to tezę o wysokiej aktywności inwestycyjnej.

Tabela 10. Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	123	257	186	99	140	140	144	139	150	273	284
powiat bydgoski	67	83	74	58	75	70	70	71	80	103	112
województwo kujawsko-pomorskie	31	30	32	30	32	30	37	34	39	47	48
Polska	34	40	38	37	38	43	46	48	54	58	62

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

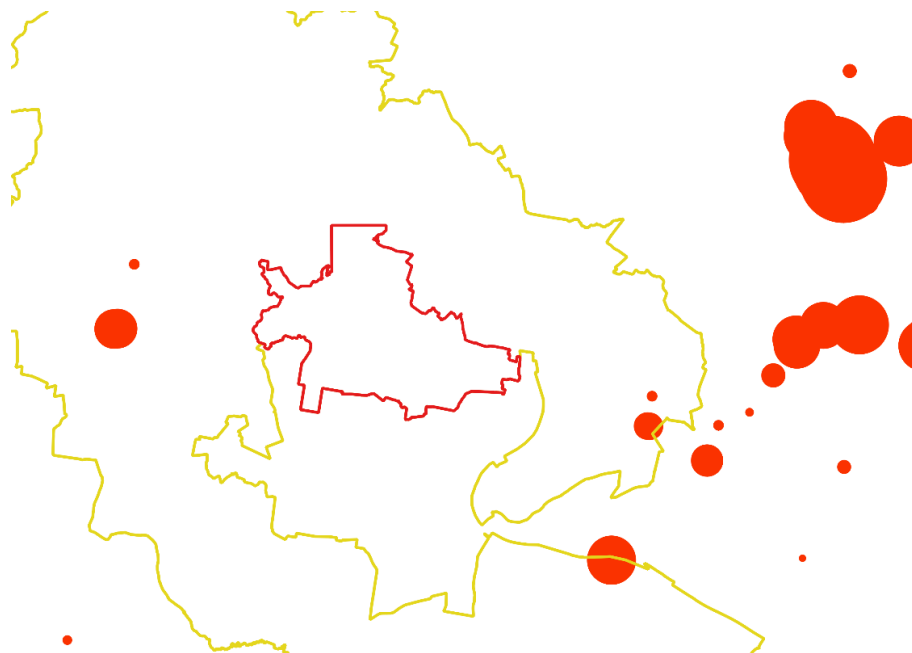
Wykres 6. Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Analogicznie przedstawia się tempo przyrostu i aktywność powstawiania bazy mieszkaniowej na 10 tys. mieszkańców. Gmina Osielsko w znaczącym stopniu przekracza wskaźniki analogiczne dla powiatu, województwa i całego kraju.

Rysunek 9: Istniejące ograniczenia wynikające z ustawy wysokościowej dla siłowni wiatrowych

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://geoportal.gov.pl>

Na terenie gminy nie funkcjonują obszary wyłączone z możliwości zabudowy w związku z obowiązującą tzw. „ustawą wysokościową” (analizę przeprowadzono niezależnie od projektów liberalizacji tej ustawy).

Podsumowując, należy wskazać iż Gmina Osielsko jest samorządem o bardzo wysokiej dynamice rozwoju, szczególnie zabudowy mieszkaniowej. Aktywność mieszkańców, na tym terenie, jest znacznie wyższa niż na innych obszarach. Powierzchnia oraz stopień pokrycia gminy postanowieniami MPZP stale rośnie. Gmina nie prezentuje oferty inwestycyjnej opartej o własne zasoby komunalne, niemniej jednak Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznacza tereny przeznaczone pod zabudowę związaną z funkcjami gospodarczymi. W związku z dynamicznym rozwojem mieszkalnictwa oraz związanym z tym potencjalnym przyrostem liczby ludności kierunki interwencji strategicznych winny być związane z prowadzeniem polityki ładu przestrzennego zgodnego z oczekiwaniami mieszkańców, kontynuacją rozbudowy i modernizacji sieci dróg, kontynuacją działań zmierzających do polepszenia mobilności mieszkańców oraz przygotowaniem oferty inwestycyjnej w postaci: uzbrojenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe oraz organizacji i rozwoju przestrzeni gospodarczej, zarówno dla nowych przedsiębiorstw, jak i przestrzeni inkubacji technologicznej dla istniejących przedsiębiorców. Warto również rozważyć intensyfikację komunikacji i promocji oferty inwestycyjnej Gminy Osielsko.

ZASOBY DROGOWE I KOMUNIKACJA

Przez teren gminy przebiega droga krajowa S5 (Grudziądz – Wrocław), której administratorem, na terenie gminy, jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad - Oddział w Bydgoszczy; Fordońska 6, 85-085 Bydgoszcz.

Ponadto, przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie:

1. droga wojewódzka nr 239 – ul. Szosa Gdańska na terenie Osielska i Niw
2. droga wojewódzka nr 244, w przebiegu której znajdują się ulice: w Żołędowie: Jastrzębia Bydgoska, w Maksymilianowie: Koronowska, w Bożenkowie: Koronowska i Zdroje
3. droga wojewódzka nr 256 Strzelce Dolne – Bydgoszcz

za utrzymanie których odpowiada Rejon Dróg Wojewódzkich w Żołędowie; 86-031 Osielsko; ul. Pałacowa 15.

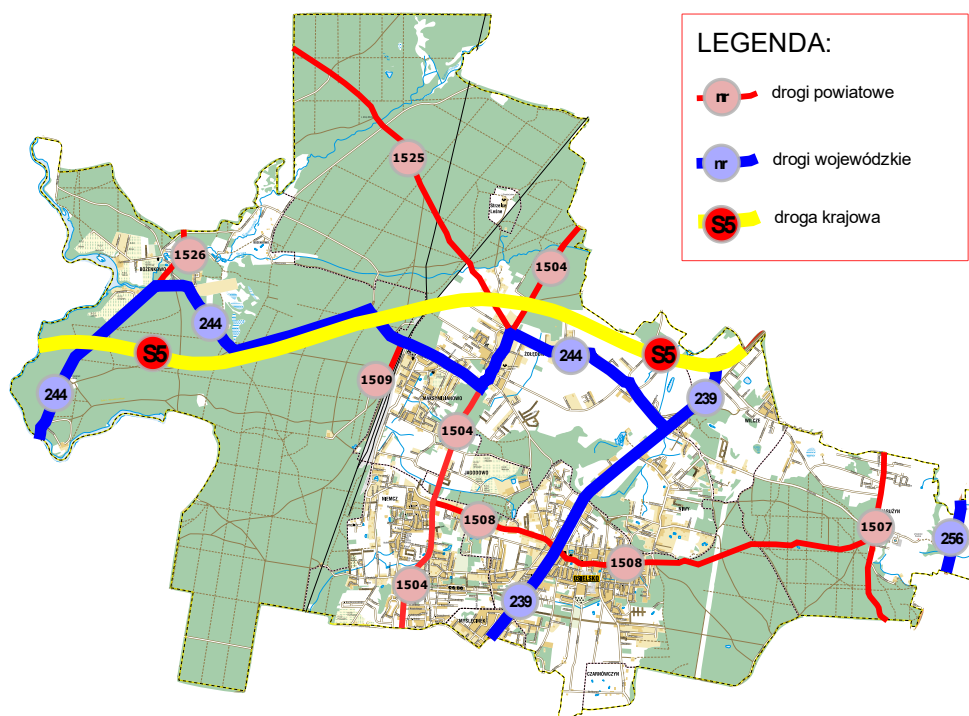
Drogi powiatowe, na terenie gminy Osielsko, to:

1. droga powiatowa 1504 C w przebiegu której znajduje się ulica Bydgoska na terenie miejscowości Niemcz, Maksymilianowo i Żołędowo
2. droga powiatowa 1507 C – Włóki - Jaruzyn - Bydgoszcz, ulica Starowiejska w Jaruzynie,
3. droga powiatowa 1508 C w przebiegu której znajdują się ulice: Kolonijna w Niemczu i Osielsku oraz ulica Centralna w Osielsku,
4. droga powiatowa 1509 C – ulica Dworcowa w Maksymilianowie,

5. droga powiatowa 1525 C – ulica Leszczynowa w Żółdowie i dalej droga leśna w kierunku Samociążka do granic Gminy Osielesko,
6. droga powiatowa 1526 C – ulica Bożenkowska w Bożenkowie

za utrzymanie dróg powiatowych odpowiada Wydział Dróg Powiatowych Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy, ul. Konarskiego 1 – 3, 85 - 066 Bydgoszcz.

Rysunek 10: Lokalizacja dróg krajowych, wojewódzkich oraz powiatowych w Gminie Osielesko

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://geoportal.gov.pl>

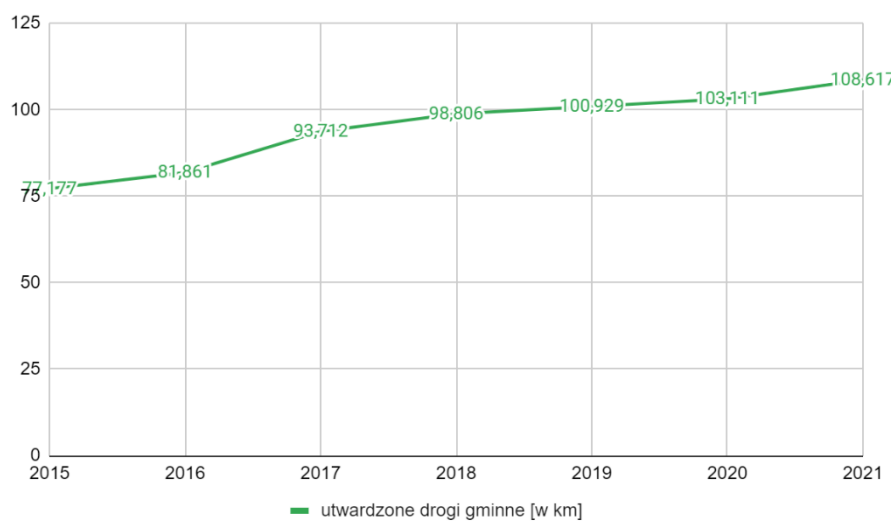
Dynmiczny rozwój gminy, szczególnie kierunki rozwoju zabudowy mieszkaniowej wymusza na samorządzie intensywny rozwój dróg i ciągów komunikacyjnych.

Tabela 11: Ilość utwardzonych dróg gminnych narastająco w latach 2015-2021 w km.

Obszar badany	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
utwardzone drogi gminne, w tym:	77,177	81,861	93,712	98,806	100,929	103,111	108,617
- o nawierzchni asfalt	30,33	32,16	40,45	41,88	42,77	42,77	46,21
- o nawierzchni z kostki	46,85	49,70	53,26	56,92	58,16	60,34	62,41
w tym ogółem: - dróg zbiorczych	3,84	4,66	4,66	6,10	6,52	6,16	9,16
- lokalnych	13,55	14,88	16,87	17,11	17,75	18,20	19,23
- dojazdowych	59,79	62,31	72,18	75,60	76,84	78,40	80,23
przebudowa w danym roku dróg utwardzonych	0,44	1,46	0,63	1,80	1,82	2,25	0,67

źródło: opracowanie Raport o Stanie Gminy

Wykres 7: Ilość utwardzonych dróg gminnych narastająco w latach 2015-2021

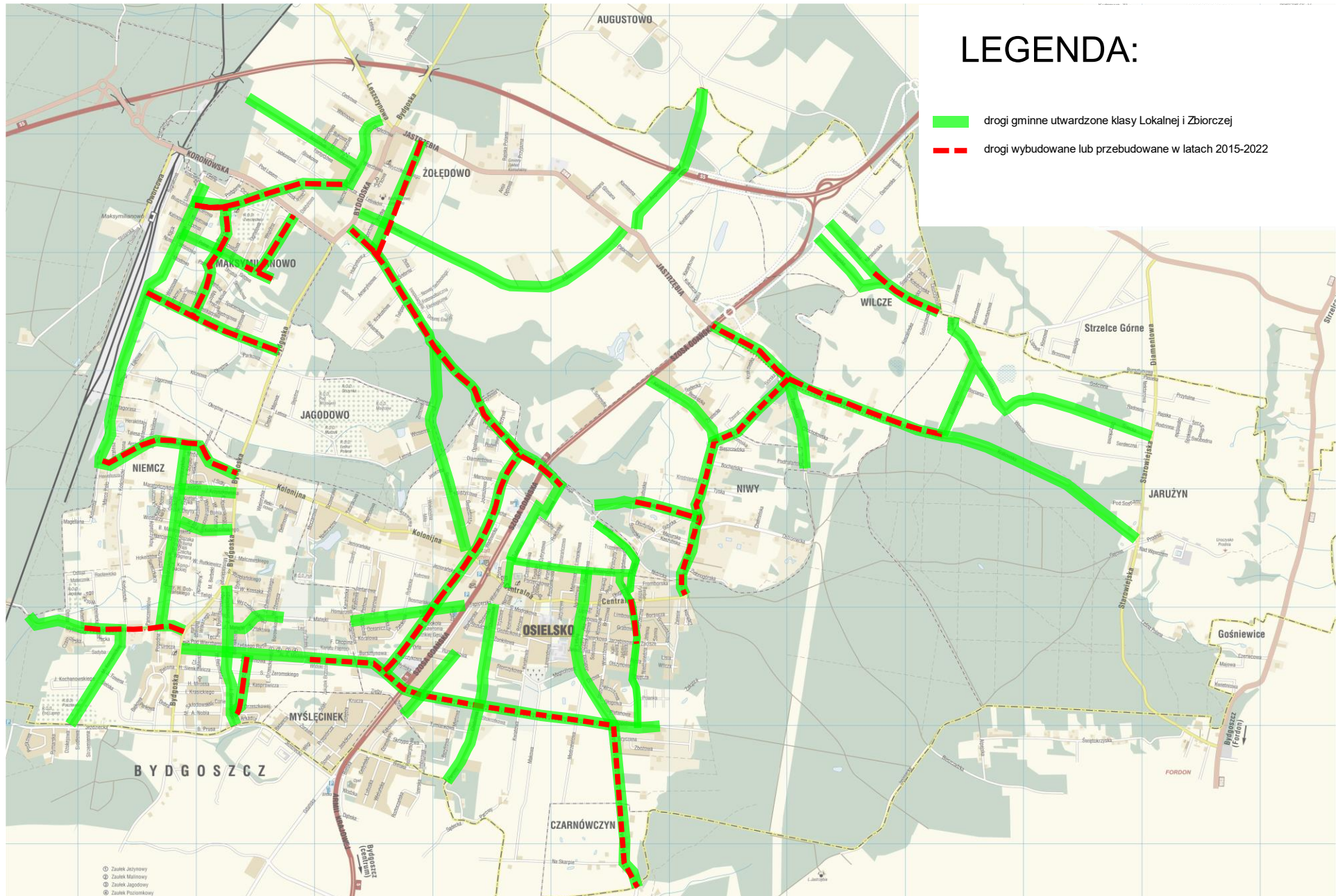

źródło: opracowanie Raport o Stanie Gminy

Drogi gminne poddawane są stałej modernizacji oraz utwardzaniu. Długość dróg utwardzonych corocznie przyrasta. Na koniec 2021 r. długość dróg utwardzonych łącznie wyniosła ponad 108 km.

Drogi utwardzone klasy zbiorczej Z i lokalnej L z zaznaczeniem przeprowadzonych zadań inwestycyjnych w okresie od 2015 r. do 06.2022 r. przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 11: Drogi gminne: lokalne i zbiorcze oraz zadania inwestycyjne związane z drogami

źródło: opracowanie Urzędu Gminy w Osielesku

Tabela 12: Nowo wybudowane lub przebudowane/rozbudowane w latach 2015-2022 odcinki dróg klasy L i Z

Nr drogi	miejsowość	ulica	długość [km]	szerokość jezdni [m]	chodnik	ścieżka	ciąg pieszo-rowerowy
1	Osielsko	Leśna	2,384	6,0	jest	jest	
2	Osielsko	Cholewskiego	1,92	6,0			jest
3	Osielsko	Topolowa	0,355	5,0m			
4	Niwy	Karpacka	1,453	5,5			jest
5	Niwy	Zakopiańska	0,75	6,0			jest
6	Niwy	Krakowska	1,900	6,0	jest	jest	
7	Jaruzyn	Sołecka	0,8	5,5			jest
8	Żołędowo	Klonowa	1,032	5,0			jest
9	Maksymilianowo	Szkolna	0,68	5,0	jest		
10	Maksymilianowo	Topolowa	0,368	5,5			jest
11	Maksymilianowo	Jagodowa	1,207	6,0			jest
12	Niemcz	Kopernika	1,317	6,0			jest
13	Niemcz	Smukalska	0,665	5,5			jest
14	Niemcz	Al.Mickiewicza	0,855	6,0			jest
15	Osielsko	Jana Pawła II	0,725	6,0			jest
16	Osielsko/Żołędowo	Kąty	1,432	6,0			jest
17	Żołędowo	Słoneczna	1,211	6,0			jest
18	Żołędowo	Sadownicza	814	5,0/5,5			jest
19	Osielsko	Kąty/Długa	0,423	6,0			jest
20	Niwy	Rybiniecka	0,626	6,0			jest
21	Osielsko	Tuberozy/Boczna	1,0	5,5			
22	Osielsko	Jana Pawła II	1,159	7,0	jest	jest	
23	Maksymilianowo	Ptasia	0,570	6,0			
24	Niemcz	Olszynki	0,564	6,0		jest	
25	Niwy	Szczecińska	0,415				jest
26	Maksymilianowo	Ustronie	0,366	5,0			
27	Osielsko	Wiązowa	0,287	6,0			jest

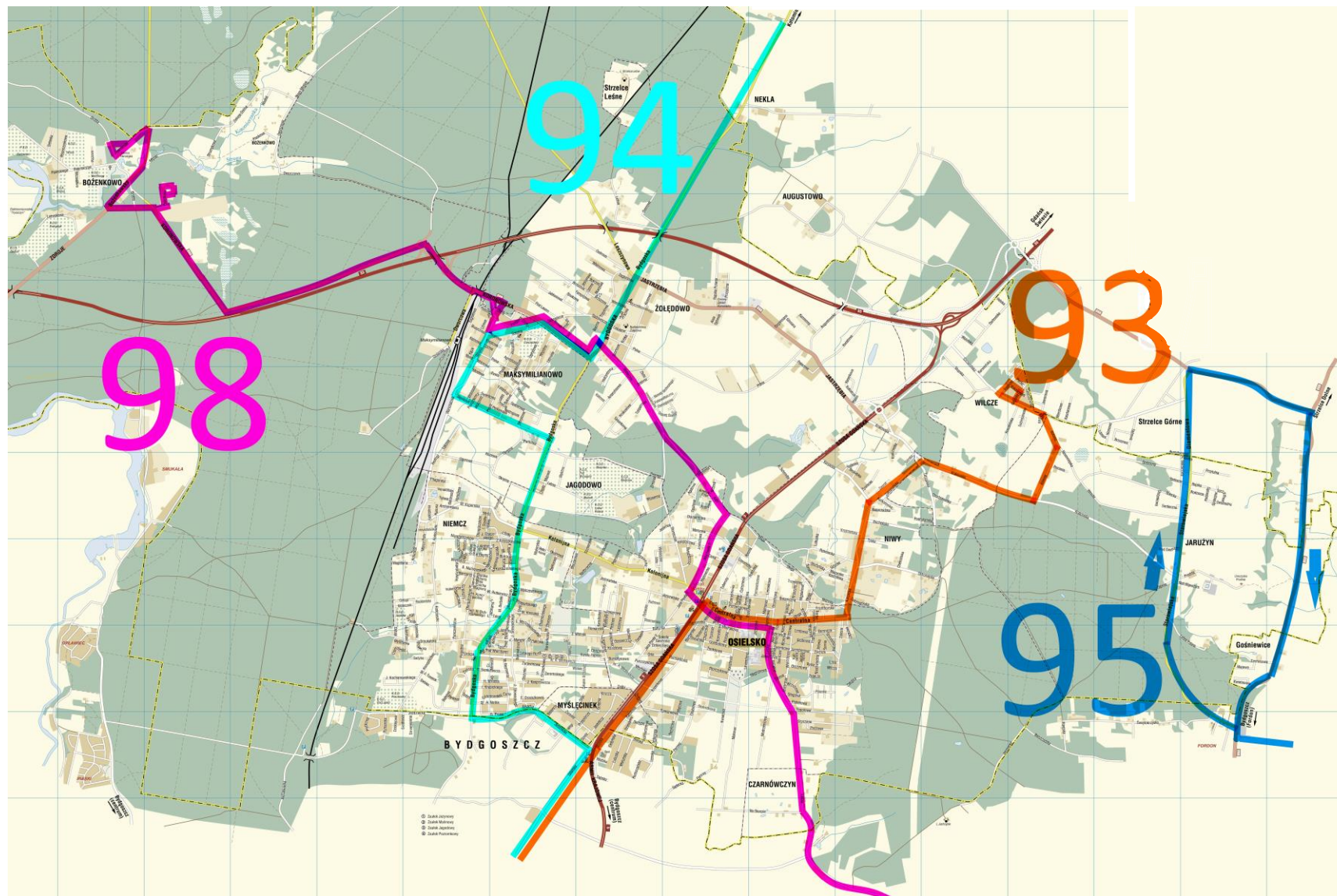
źródło: opracowanie Urząd Gminy w Osielsku

Stan oraz sieć istniejących dróg w sposób bardzo dobry komunikuje gminę wewnątrz, jak i z regionami sąsiednimi. Badania ankietowe wykazały względnie duże zadowolenie społeczeństwa ze stanu dróg.

Charakter i położenie gminy (w szczególności niedalekie położenie od Bydgoszczy) pozwolił na uczestnictwo Gminy Osielsko w Stowarzyszeniu Metropolia Bydgoszcz, którego efektem jest m.in. opracowanie SUMP - Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego. Wypracowana w nim strategia działania ma na celu zapewnienie najlepszych środków dostępu do celów podróży i usług na obszarze Miasta Bydgoszcz, gmin: Barcin, Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Kcynia, Koronowo, Łabiszyn, Mroczy, Nakło nad Notecią, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Pruszcz, Rojewo, Sicienko, Solec Kujawski, Szubin, Żnin oraz powiatów: nakielskiego i bydgoskiego.

Komunikacja publiczna prowadzona jest w oparciu o zawarte z Miastem Bydgoszcz porozumienie o wspólnej organizacji transportu publicznego. Poniżej przedstawiono siatkę połączeń komunikacji miejskiej.

Rysunek 12: Fragment sieci połączeń komunikacji miejskiej na terenie Gminy Osielsko

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://zdmikp.bydgoszcz.pl/>

Sieć połączeń komunikacji miejskiej administrowanej przez Zarząd Dróg i komunikacji Publicznej w Bydgoszczy obejmuje Gminę Osielesko poprzez linie o nr 93, 94, 95 oraz 98. Na poniższych tabelach zaprezentowano przystanki poszczególnych linii, kolorem żółtym oznaczono przystanki zlokalizowane w granicach administracyjnych Gminy Osielesko.

Tabela 13: Lista połączeń linii 93

Linia 93			
KIERUNEK: NIWY	KIERUNEK: DWORZEC LEŚNE	KIERUNEK: WILCZE	KIERUNEK: DWORZEC LEŚNE
DWORZEC LEŚNE	NIWY	DWORZEC LEŚNE	WILCZE
Leśne	Osielsko / Centralna	Leśne	Strzelce Górne / Jaworowa
Modrzewiowa / Gdańska	Osielsko / Wiązowa	Modrzewiowa / Gdańska	Jarużyn / Nowowiejska
Las Gdański	Osielsko / Leśna	Las Gdański	Jarużyn / Bociania
Gdańska / Las (NŻ)	Osielsko / Kwiatowa	Gdańska / Las (NŻ)	Wilcze / Krakowska
Myślęcinek	Osielsko / Gmina	Myślęcinek	Niwy / Zakopiańska
Gdańska / Jeździecka	Osielsko / Młyn	Gdańska / Jeździecka	Niwy / Bocheńska
Osielsko / Myślęcinek	Osielsko / Myślęcinek	Osielsko / Myślęcinek	Niwy
Osielsko / Młyn	Gdańska / Jeździecka	Osielsko / Młyn	Osielsko / Centralna
Osielsko / Kwiatowa	Myślęcinek	Osielsko / Kwiatowa	Osielsko / Wiązowa
Osielsko / Leśna	Gdańska / Las (NŻ)	Osielsko / Leśna	Osielsko / Leśna
Osielsko / Wiązowa	Las Gdański	Osielsko / Wiązowa	Osielsko / Kwiatowa
Osielsko / Centralna	Modrzewiowa / Gdańska	Osielsko / Centralna	Osielsko / Gmina
NIWY	DWORZEC LEŚNE	Niwy	Osielsko / Młyn
		Niwy / Bocheńska	Osielsko / Myślęcinek
		Niwy / Zakopiańska	Gdańska / Jeździecka
		Wilcze / Krakowska	Myślęcinek
		Jarużyn / Bociania	Gdańska / Las (NŻ)
		Jarużyn / Nowowiejska	Las Gdański
		Strzelce Górne / Jaworowa	Modrzewiowa / Gdańska
		WILCZE	DWORZEC LEŚNE

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://zdmikp.bydgoszcz.pl/>

Tabela 14: Lista połączeń linii 94

Linia 94			
KIERUNEK: ŻOŁĘDOWO / AUGUSTOWSKA	KIERUNEK: DWORZEC LEŚNE	KIERUNEK: NEKLA / AKACJOWA	KIERUNEK: DWORZEC LEŚNE
DWORZEC LEŚNE	ŻOŁĘDOWO / AUGUSTOWSKA	DWORZEC LEŚNE	NEKLA / AKACJOWA
Leśne	Żołędowo / Przyjazna	Leśne	Nekla / Ciepła
Modrzewiowa / Gdańska	Żołędowo / Szkoła	Modrzewiowa / Gdańska	Nekla / Leśna
Las Gdański	Żołędowo / Koronowska	Las Gdański	Nekla / Makowa
Gdańska / Las (NŻ)	Maksymilianowo / Szkoła	Gdańska / Las (NŻ)	Nekla / Leśna
Myślęcinek	Maksymilianowo / Główna	Myślęcinek	Nekla / Tęczowa

Jeździecka / Gdańska	Maksymilianowo / Ptasia	Jeździecka / Gdańska	Żołędowo / Przyjazna
Jeździecka / Ogród Botaniczny	Jagodowo / Polna	Jeździecka / Ogród Botaniczny	Żołędowo / Augustowska
Niemcz / Kasprowicza	Jagodowo / Letnia (NŻ)	Niemcz / Kasprowicza	Żołędowo / Przyjazna
Niemcz / Mickiewicza	Niemcz / Krzyszkowiaka	Niemcz / Mickiewicza	Żołędowo / Szkoła
Niemcz / Pod Wierzbami	Niemcz / Rutkiewicz	Niemcz / Pod Wierzbami	Żołędowo / Koronowska
Niemcz / Malczewskiego	Niemcz / Uroczą	Niemcz / Malczewskiego	Maksymilianowo / Szkoła
Niemcz / Krzyszkowiaka	Niemcz / Mickiewicza	Niemcz / Krzyszkowiaka	Maksymilianowo / Główna
Jagodowo / Letnia (NŻ)	Niemcz / Słowackiego	Jagodowo / Letnia (NŻ)	Maksymilianowo / Ptasia
Jagodowo / Polna	Jeździecka / Ogród Botaniczny	Jagodowo / Polna	Jagodowo / Polna
Maksymilianowo / Jagodowa	Gdańska / Jeździecka	Maksymilianowo / Jagodowa	Jagodowo / Letnia (NŻ)
Maksymilianowo / Ptasia	Myślęcinek	Maksymilianowo / Ptasia	Niemcz / Krzyszkowiaka
Maksymilianowo / Główna	Gdańska / Las (NŻ)	Maksymilianowo / Główna	Niemcz / Rutkiewicz
Maksymilianowo / Szkoła	Las Gdański	Maksymilianowo / Szkoła	Niemcz / Uroczą
Żołędowo / Koronowska	Modrzewiowa / Gdańska	Żołędowo / Koronowska	Niemcz / Mickiewicza
Żołędowo / Szkoła	DWORZEC LEŚNE	Żołędowo / Szkoła	Niemcz / Słowackiego
Żołędowo / Przyjazna		Żołędowo / Przyjazna	Jeździecka / Ogród Botaniczny
ŻOŁĘDOWO / AUGUSTOWSKA		Żołędowo / Augustowska	Gdańska / Jeździecka
		Żołędowo / Przyjazna	Myślęcinek
		Nekla / Tęczowa	Gdańska / Las (NŻ)
		Nekla / Leśna	Las Gdański
		Nekla / Makowa	Modrzewiowa / Gdańska
		Nekla / Leśna	DWORZEC LEŚNE
		Nekla / Ciepła	
		NEKLA / AKACJOWA	

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://zdmikp.bydgoszcz.pl/>

Tabela 15: Lista połączeń linii nr 95

Linia 95	
KIERUNEK : TATRZAŃSKIE	
TATRZAŃSKIE	
Wyzwolenia / Komisariat (NŻ)	
Geodetów / Wyzwolenia (NŻ)	
Geodetów / Pienińska (NŻ)	
Łoskoń	
Geodetów / Pienińska (NŻ)	

Wyzwolenia / Geodetów (NŻ)
Jarużyn / Krakowska (NŻ)
Jarużyn / Rajska (NŻ)
Strzelce Górne / Diamentowa (NŻ)
Strzelce Górne / Wilcza (NŻ)
Strzelce Górne / Szkolna
Strzelce Górne / Gołębia (NŻ)
Strzelce Dolne II
Strzelce Dolne III (NŻ)
Wyzwolenia / Brzegowa (NŻ)
Geodetów / Wyzwolenia (NŻ)
Geodetów / Pienińska (NŻ)
Łoskoń
Geodetów / Pienińska (NŻ)
Wyzwolenia / Geodetów (NŻ)
Wyzwolenia / Komisariat (NŻ)
TATRZAŃSKIE

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://zdmikp.bydgoszcz.pl/>

Tabela 16: Lista połączeń linii nr 98

Linia 98	
KIERUNEK : PRZYLESIE	
PRZYLESIE	
Korfantego / Prejsa	
Pod Skarpą / Żemojtela	
Pod Skarpą / Stamma	
Pod Skarpą / Przemysła II	
Czarnówczyn	
Osielsko / Gryczana	
Osielsko / Cisowa	
Osielsko / Leśna	
Osielsko / Kwiatowa	
Osielsko / Kolonijna	
Osielsko / Jana Pawła II	
Osielsko / Kąty	
Żołędowo / Tulipanowa	
Żołędowo / Klonowa	

Żołędowo / Koronowska
Maksymilianowo / Szkoła
Maksymilianowo / Świetlica
Bożenkowo / Osiedlowa
Bożenkowo / Bożenkowska
Bożenkowo / Harcerska
Bożenkowo / Bożenkowska
Bożenkowo / Osiedlowa
Maksymilianowo / Świetlica
Maksymilianowo / Szkoła
Żołędowo / Koronowska
Żołędowo / Klonowa
Żołędowo / Tulipanowa
Osielsko / Kąty
Osielsko / Jana Pawła II
Osielsko / Kolonijna
Osielsko / Kwiatowa
Osielsko / Lipowa
Osielsko / Cisowa
Osielsko / Gryczana
Czarnówczyn
Pod Skarpą / Przemysła II
Pod Skarpą / Stamma
Pod Skarpą / Żemojtela
Korfantego / Prejsa
PRZYLESIE

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://zdmikp.bydgoszcz.pl/>

Podkreślenia wymagają działania zarządcze Gminy Osielsko prowadzone w porozumieniu z Zarządem Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy, w wyniku których od kwietnia 2022 zwiększono liczbę kursów w dni powszednie na linii nr 93, 94 , 95. Dodatkowo dla linii nr 98 zwiększono liczbę kursów do Bożenkowa. W planach jest również uruchomienie dodatkowy przystanek pn. Żołędowo/Klonowa. Działania te dotyczą również zwiększenia komunikacji z Gminą Dobrcz.

Informacja dotycząca potencjału komunikacyjnego gminy wymaga wskazania możliwości skorzystania z usług i oferty niepublicznych jednostek transportu. Na terenie Gminy Osielsko dostępne są połączenia komunikacyjne PKS w Bydgoszczy sp. z o.o. oraz FR BUS. W poniższej

tabeli wskazano listę połączeń przykładowego przewoźnika niepublicznego (FrBUS Group). Pełna lista połączeń i ofert dostępna jest na stronie internetowej Gminy Osielesko.²

Tabela 17: Lista połączeń linii podmiejskiej 403

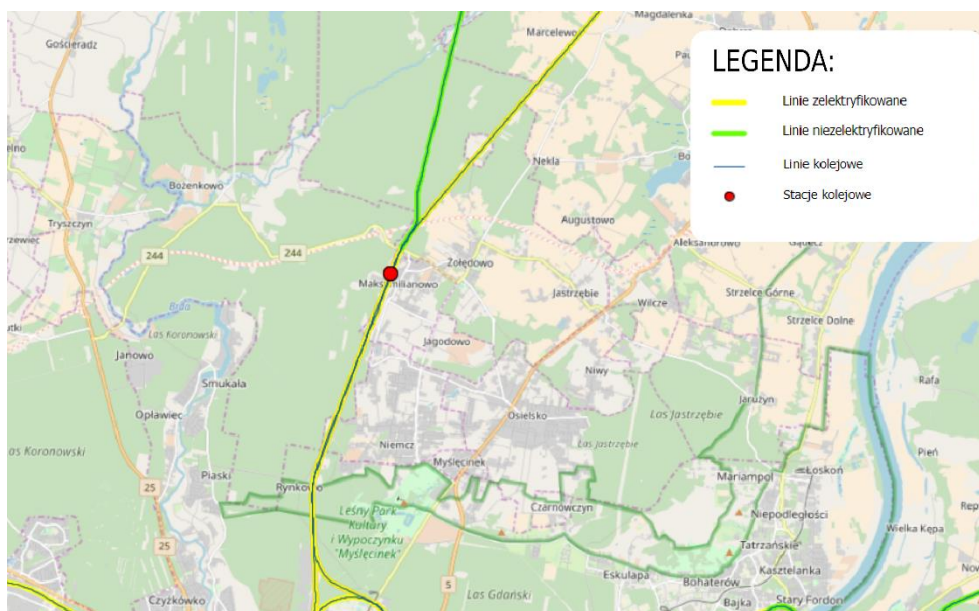
403 Linia podmiejska
KIERUNEK: BYDGOSZCZ
KORONOWO
Koronowo, Pieczyska - CENTRUM
Koronowo, Pieczyska Al. Jana Pawła II- działki
Koronowo, Al. Jana Pawła II - ul. Paprociowa
Koronowa, Al. Jana Pawła II- ul. Lipkusz
Koronowo, Al. Jana Pawła II - ul. Leszczynowa
Koronowo, (Projprzem)
Koronowo, Ogrodowa (Szkola)
Koronowo, Dworzec Autobusowy
Koronowo, Pomianowskiego (Urząd Gminy)
Koronowo, Pomianowskiego (Szkola - Ogródki Działkowe)
Koronowo, Hoffmana - Brzegowa (ogródki działkowe)
Koronowo, Hoffmana (ogródki działkowe)
Samociążek - "Goloneczka"
Samociążek - Julia (Ośrodek Wypoczynkowy)
Bożenkowo, Sklep
Bożenkowo, (ogródki działkowe)
Bożenkowo, (DPS)
Tryszczyn - Restauracja
Szczutki - Las
Bydgoszcz, Koronowska - Wodociągi
Bydgoszcz, Nad Torem - Chmurna
Bydgoszcz, Nad Torem - Karolewska
Bydgoszcz, Nad Torem - Grunwaldzka
Bydgoszcz, Grunwaldzka - Kraszewskiego
Bydgoszcz, Grunwaldzka 101
Bydgoszcz, Rondo Grunwaldzkie
Bydgoszcz, Plac Teatralny
Bydgoszcz, Rondo Jagiellonów (Jagiellońska 28)
Bydgoszcz, Dworzec Autobusowy
Bydgoszcz, Ogińskiego - Moniuszki
Bydgoszcz, Rondo Wielkopolskie
BYDGOSZCZ

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://frbus.pl>

² <http://www.osielesko.pl/rozk%C5%82ady-jazdy-autobus%C3%B3w.html>

Przystawiając skomunikowanie gminy z innymi regionami należy wspomnieć, iż w miejscowości Maksymilianowo zlokalizowana jest stacja kolejowa, jej lokalizację wraz z przebiegiem linii kolejowej zaprezentowano na poniższej mapie.

Rysunek 13: Lokalizacja linii kolejowej i stacji w Gminie Osielsko

źródło: opracowanie własne na podstawie <http://mapa.plk-sa.pl/>

Przez stację kolejową w Maksymilianowie prowadzi linia zelektryfikowana relacji Bydgoszcz – Gdańsk oraz bierze swój początek linia niezelektryfikowana relacji Maksymilianowo – Kościerzyna. Linia kolejowa pasażerska obsługuje następujące połączenia.

Tabela 18: Kierunki połączeń kolejowych ze stacji Maksymilianowo

Kierunek
Bydgoszcz Główna
Chojnice
Gdynia Główna
Grudziądz
Laskowice Pomorskie
Tuchola

opracowanie własne na podstawie <https://portalpasazera.pl/>

Podsumowując położenie i stan systemowych rozwiązań komunikacyjnych dla Gminy Osielsko jest względnie dobry i korzystny dla mieszkańców gminy. Dotychczasowe działania winny być kontynuowane, ze szczególnym naciskiem na alternatywne formy komunikacji, promujące zasady zrównoważonego transportu.

ZASOBY INFRASTRUKTURALNE

Jednym z ważniejszych czynników warunkujących lokalny rozwój są zasoby infrastrukturalne gminy. Dla potrzeb niniejszej analizy jako zasoby infrastrukturalne przyjęto nie tylko sieci wodno-kanalizacyjne, czy sieci gazowe, ale także zasoby mieszkaniowe, w tym zasoby komunalne i socjalne, a także dostęp do szerokopasmowego Internetu.

Rozwój infrastruktury gminnej jest celem, którego rezultatem jest zwiększenie atrakcyjności i wiarygodności gminy jako miejsca zamieszkania i tworzenia miejsc pracy, a zatem to ten zasób decyduje o szansach dalszego rozwoju gminy.

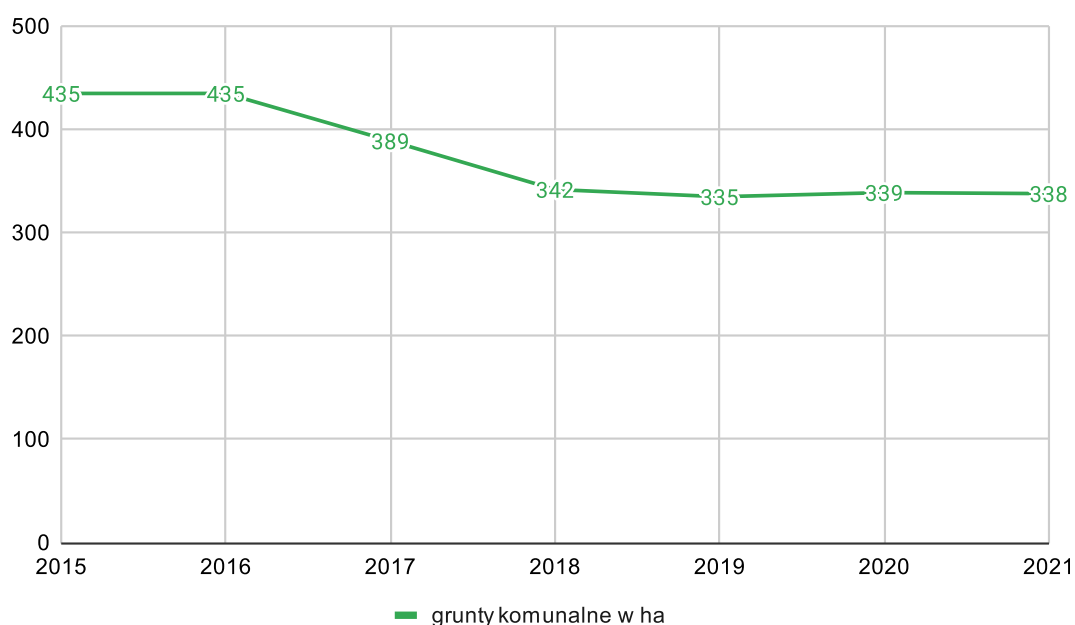
Analizę rozpoczęto od weryfikacji ilości gruntów będących w posiadaniu gminy. Posiadanie nieruchomości gruntowych warunkuje możliwość realizacji założonych kierunków interwencji, w tym również rozwój zasobów infrastrukturalnych.

Tabela 19. ilość gruntów w zasobie gminy w latach 2015 – 2021 (w ha).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
grunty komunalne w ha	435	435	389*	342	335	339	338

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS (* dane ekstrapolowane)

Wykres 8: Ilość gruntów w zasobie gminy w latach 2015 – 2021 (w ha)

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zasoby gruntowe Gminy Osielsko utrzymywane są na względnie stabilnym poziomie i może służyć rekapitalizacji przedsięwzięć użyteczności publicznej.

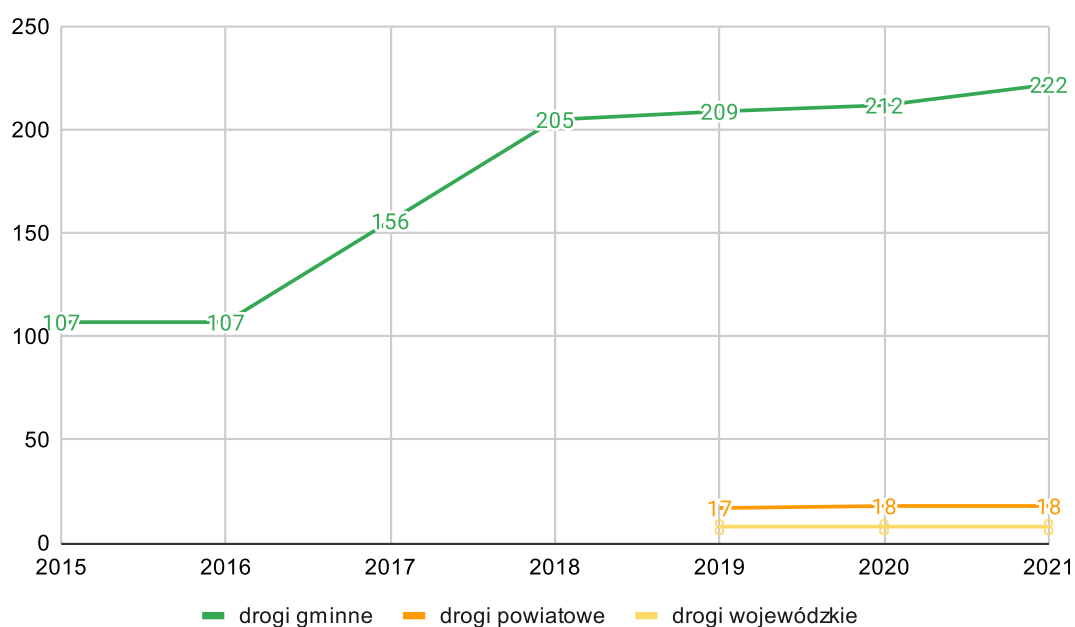
Część gruntów komunalnych przeznaczonych jest na drogi gminne. Porównanie powierzchni nieruchomości przeznaczonych na drogi przez samorządy różnego szczebla przedstawia tabela.

Tabela 20. Powierzchnia gruntów zajętych pod drogi (ha).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
drogi gminne	107	107	156*	205	209	212	222
drogi powiatowe	bd	bd	bd	bd	17	18	18
drogi wojewódzkie	bd	bd	bd	bd	8	8	8

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL (* dane ekstrapolowane)

Wykres 9. Powierzchnia gruntów zajętych pod drogi (ha).

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Dokonując analizy zasobów mieszkaniowych w gminie, należy zwrócić uwagę, iż zadania z zakresu gospodarki komunalnej zostały powierzone Gminnemu Zakładowi Komunalnemu. Przedmiotem działalności Zakładu jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności poprzez świadczenie powszechnie dostępnych usług komunalnych. Zgodnie ze statutem Gminnego Zakładu Komunalnego działalność obejmuje m.in.:

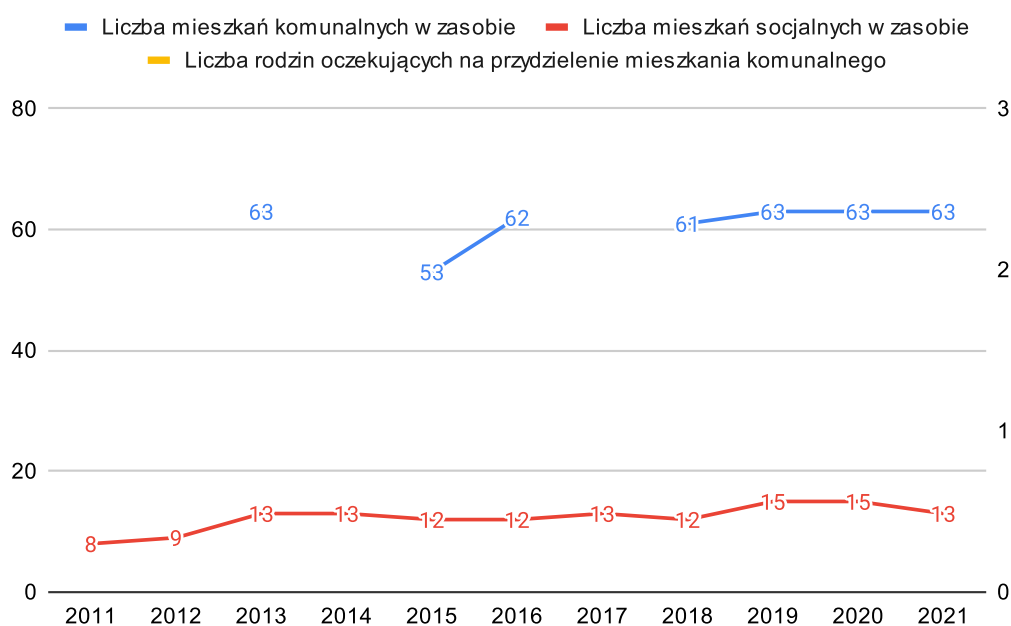
- zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, w tym eksploatacja i budowa urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych,
- utrzymanie, remont dróg i placów,
- utrzymanie środków transportu służących realizacji powyższych usług.

Tabela 21. Gospodarowanie mieszkaniowymi zasobami komunalnymi w latach 2011-2021.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie	bd	bd	63	bd	53	62	bd	61	63	63	63
Liczba mieszkań socjalnych w zasobie	8	9	13	13	12	12	13	12	15	15	13

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS; *) Raport o stanie gminy Osielsko za rok 2021

Wykres 10. Gospodarowanie mieszkaniowymi zasobami komunalnymi w latach 2011-2021.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W całym badanym okresie, Gmina Osielsko dysponowała względnie stałą ilością 63 mieszkań, będących w zasobie komunalnym oraz rosnącą ilością mieszkań socjalnych. Ilość tych ostatnich w analizowanym okresie wzrosła 2-krotnie i na koniec 2021 r. w zasobie komunalnym było ich 13.

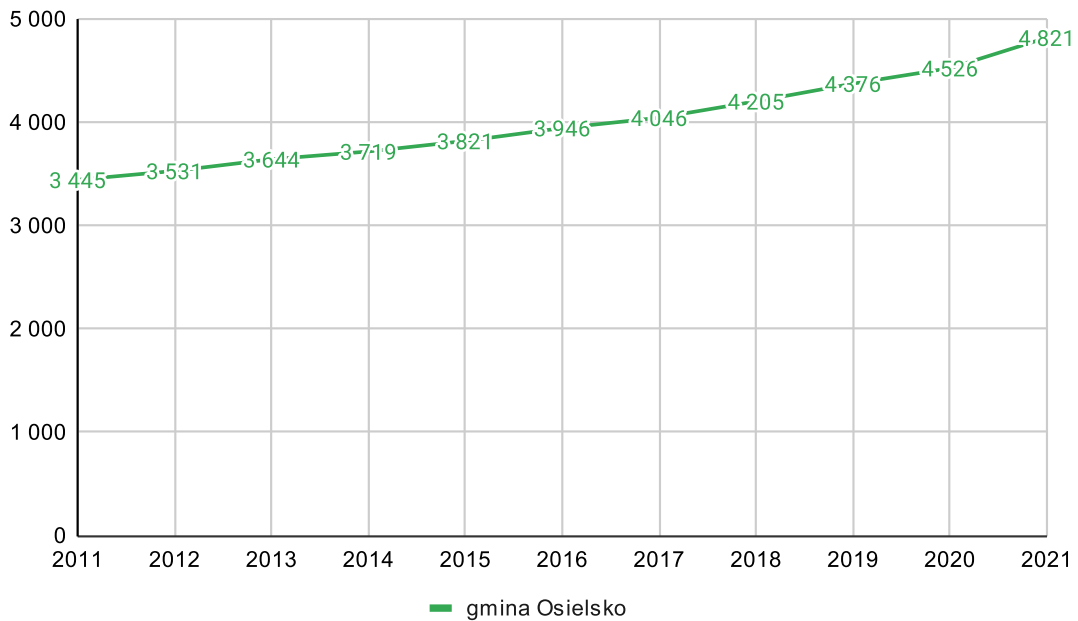
Dla pełnej analizy i określenia zapotrzebowania na mieszkania przedstawiono analizę ilości i zmiany zasobu mieszkaniowego ogółem, bez względu na formę własności.

Tabela 22. Zasoby mieszkaniowe budynki mieszkalne w gminie ogółem.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	3 445	3 531	3 644	3 719	3 821	3 946	4 046	4 205	4 376	4 526	4 821

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 11. Zmiany zasobów mieszkaniowe budynki mieszkalne w gminie ogółem w badanych latach.

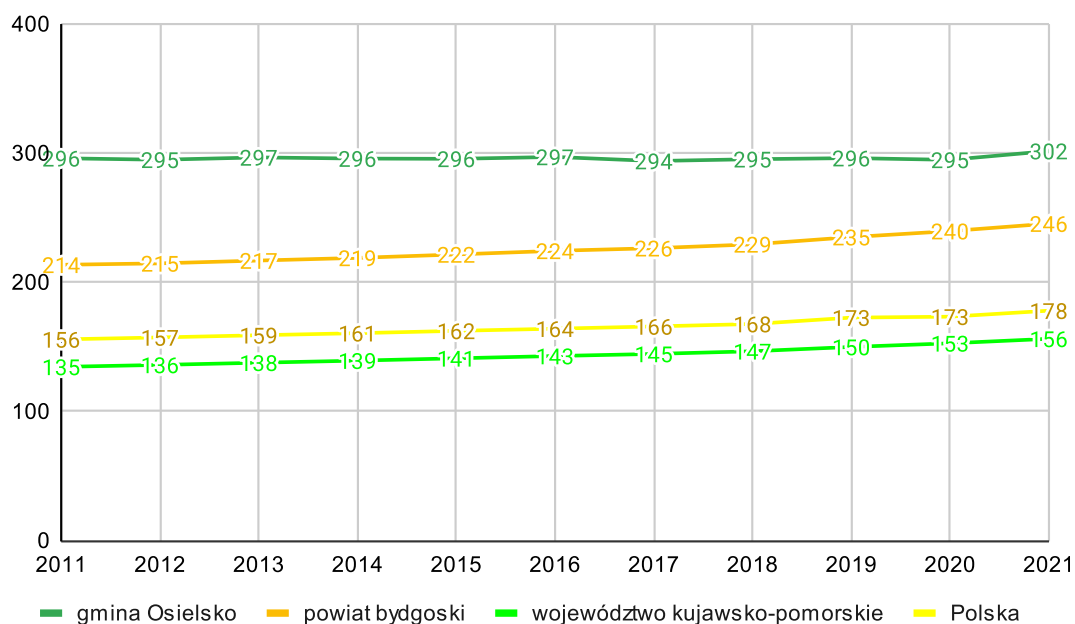
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 23. Zasoby mieszkaniowe - budynki mieszkalne w gminie ogółem na 1000 mieszkańców.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	296	295	297	296	296	297	294	295	296	295	302
powiat bydgoski	214	215	217	219	222	224	226	229	235	240	246
Województwo Kujawsko-Pomorskie	135	136	138	139	141	143	145	147	150	153	156
Polska	156	157	159	161	162	164	166	168	173	173	178

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 12. Zmiana zasobów mieszkaniowych: budynki mieszkalne w gminie ogółem na 1000 mieszkańców.

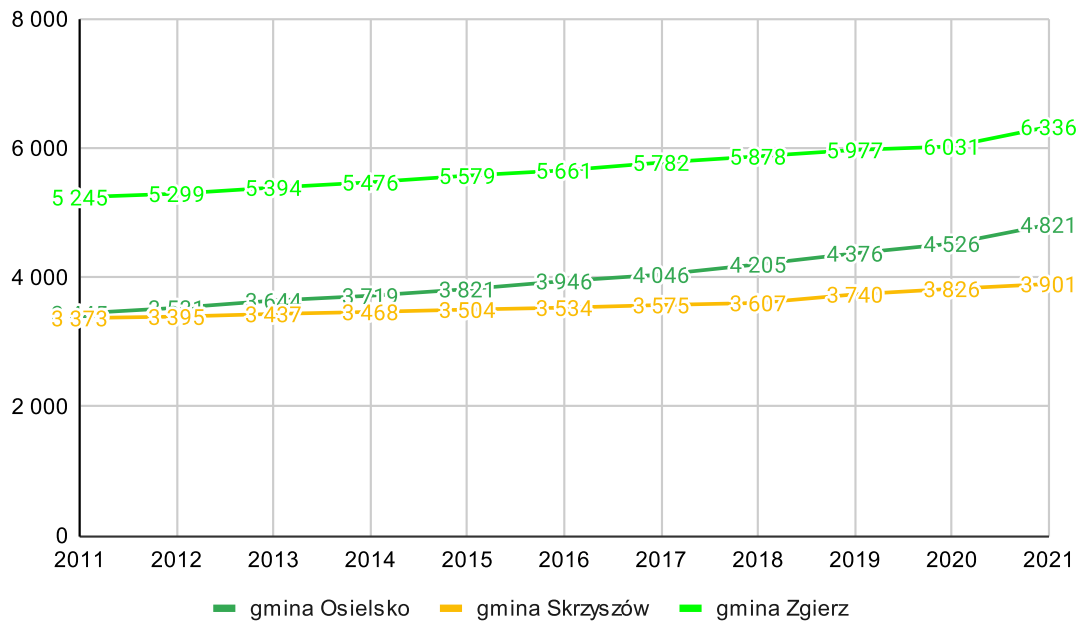
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 24. Ilość budynków mieszkalnych w gminach porównywalnych.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielesko	3 445	3 531	3 644	3 719	3 821	3 946	4 046	4 205	4 376	4 526	4 821
gmina Skrzyszów	3 373	3 395	3 437	3 468	3 504	3 534	3 575	3 607	3 740	3 826	3 826
gmina Zgierz	5 245	5 299	5 394	5 476	5 579	5 661	5 782	5 878	5 977	6 031	6 031

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 13. Zmiana ilości budynków mieszkalnych w gminach porównywalnych.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W okresie 2011-2021 r. zaobserwowano stały wzrost ilości budynków mieszkalnych w Gminie Osielsko. Dynamika wzrostu (rok/roku) w całym okresie oscylowała od 1,02 do 1,04. Zmiana na koniec 2021r. w stosunku do roku 2011 wynosiła + 40% ilości budynków. Gmina Osielsko posiada o 23% więcej budynków mieszkalnych przypadających na 1000 mieszkańców niż w powiecie bydgoskim, 70% więcej niż w całym kraju oraz 93% więcej niż w Województwie Kujawsko-Pomorskim. W zestawieniu ilości budynków do gmin porównywalnych Gmina Osielsko plasuje się w środku przedziału ze wskaźnikiem ilości budynków mieszkalnych mniejszą od Gminy Zgierz o 1,5 tys., aczkolwiek większą od Gminy Skrzyszów o 920 budynków.

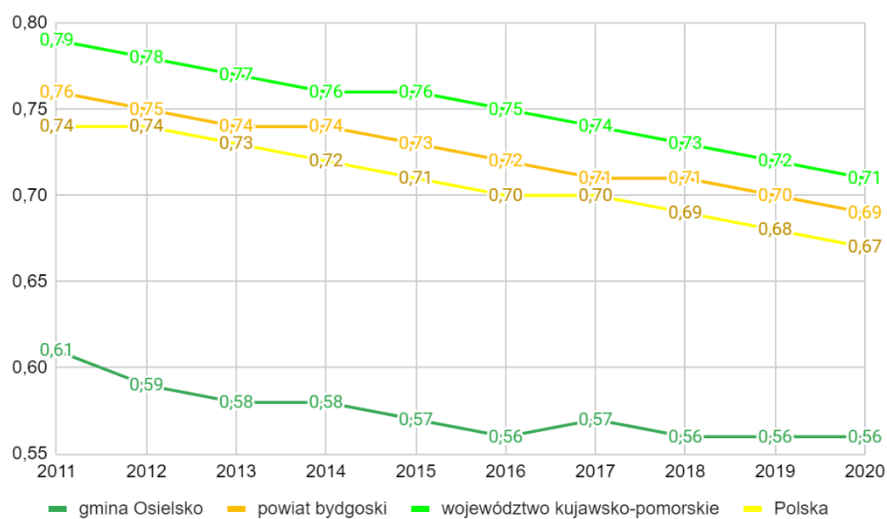
Poniżej przedstawiono intensywność wykorzystania poszczególnych izb w mieszkaniach.

Tabela 25. Liczba osób na 1 izbę mieszkania w regionach porównywanych.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
gmina Osielsko	0,61	0,59	0,58	0,58	0,57	0,56	0,57	0,56	0,56	0,56
powiat bydgoski	0,76	0,75	0,74	0,74	0,73	0,72	0,71	0,71	0,70	0,69
Województwo Kujawsko-Pomorskie	0,79	0,78	0,77	0,76	0,76	0,75	0,74	0,73	0,72	0,71
Polska	0,74	0,74	0,73	0,72	0,71	0,70	0,70	0,69	0,68	0,67

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 14. Zmiana liczby osób na 1 izbę mieszkania w regionach porównywanych.

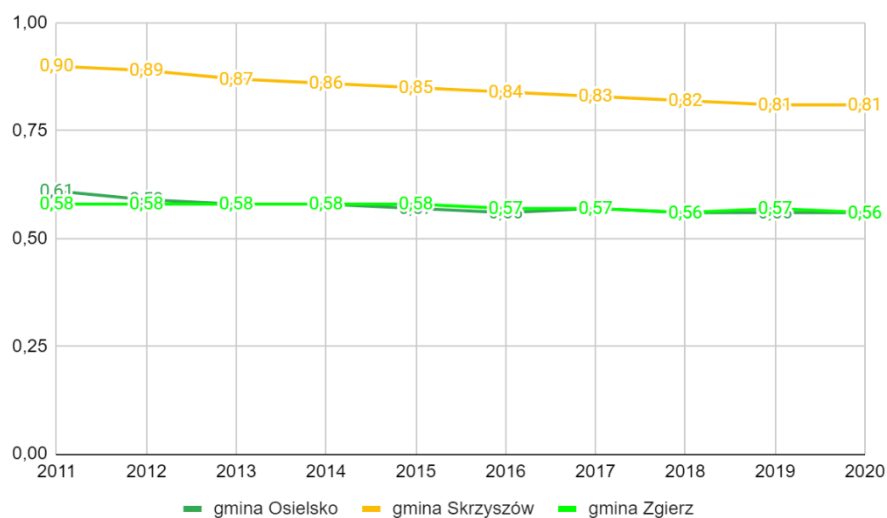
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 26. Liczba osób na 1 izbę mieszkania w gminach porównywanych.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
gmina Osielsko	0,61	0,59	0,58	0,58	0,57	0,56	0,57	0,56	0,56	0,56
gmina Skrzyszów	0,90	0,89	0,87	0,86	0,85	0,84	0,83	0,82	0,81	0,81
gmina Zgierz	0,58	0,58	0,58	0,58	0,58	0,57	0,57	0,56	0,57	0,56

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 15. Zmiana liczby osób na 1 izbę mieszkania w gminach porównywanych.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wskaźnik obciążenia izb mieszkalnych ilością zamieszkujących w nich osób w całym analizowanym okresie wskazuje na większy komfort mieszkańców Gminy Osiesko (wskaźnik ilości osób 0,61 – 0,56) porównaniu do mieszkańców powiatu bydgoskiego (2020 = 0,69), Polski (2020 = 0,67) oraz Kujawsko-Pomorskiego (2020 = 0,71). Wskaźnik dla Gminy Zgierz jest tożsamy, a wskaźnik dla Gminy Skrzyszów większy i wynosi 0,81). Intensywność wykorzystania izb mieszkalnych w Gminie Osiesko jest bardzo korzystny dla komfortu mieszkańców.

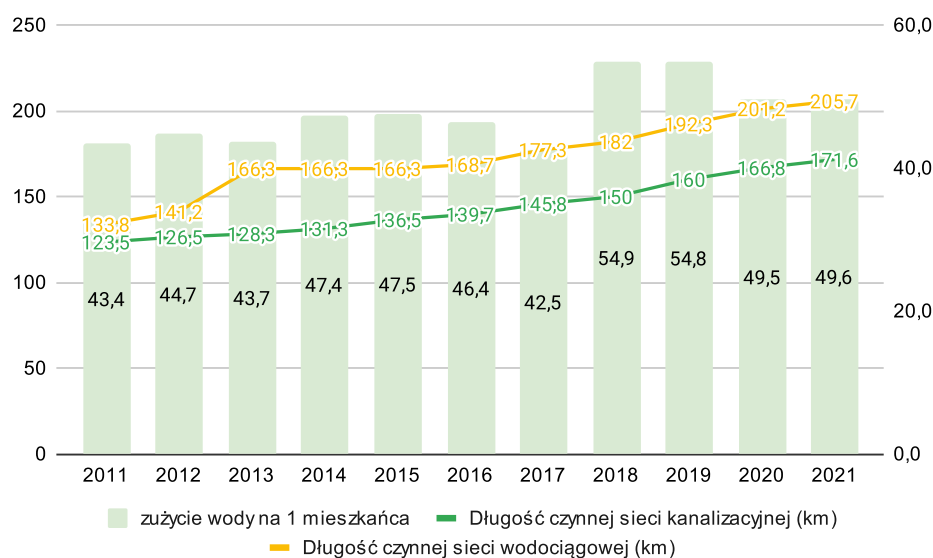
Poniżej przedstawiono analizę ilościową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Gmina do świadczenia tego rodzaju usług komunalnych korzysta z własnej sieci przesyłowej. W niniejszej diagnozie zwracano uwagę na fakt korzystania z usług outsourcingu dla zrzutu ścieków do Oczyszczalni Ścieków Bydgoszcz Fordon (problemy i ryzyko przedstawiono w rozdziale dotyczącym aspektów ochrony środowiska). W przypadku dostaw wody do odbiorców GZK administruje 4 Stacjami Uzdatniania Wody: Żołędowo, Niemcz, Niwy i Bożenkowo.

Tabela 27. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna w gminie.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	123,5	126,5	128,3	131,3	136,5	139,7	145,8	150,0	160,0	166,8	171,6
Długość czynnej sieci wodociągowej (km)	133,8	141,2	166,3	166,3	166,3	168,7	177,3	182	192,3	201,2	205,7

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 16. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna w gminie.

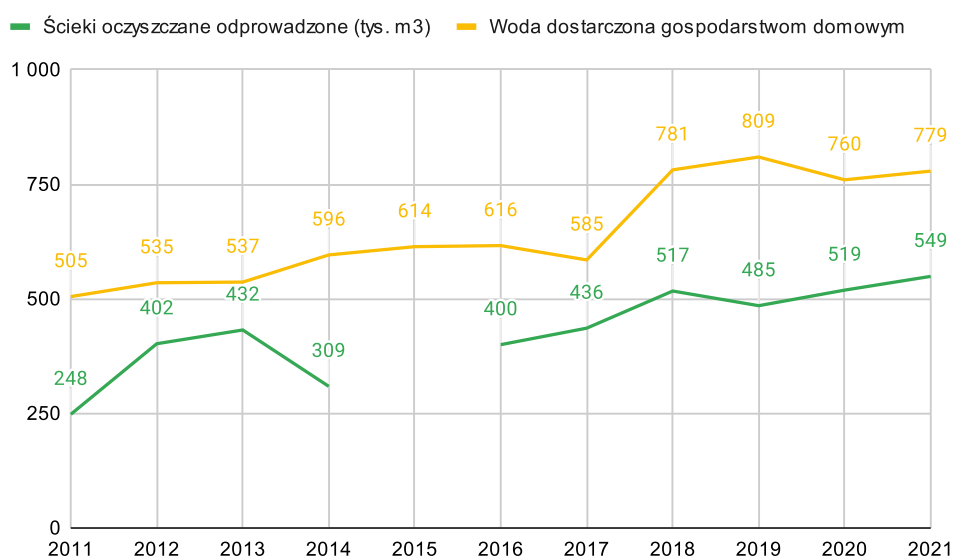
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 28. Porównanie wskaźników korzystania z infrastruktury wod-kan w gminie.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ścieki odprowadzone i oczyszczone (tys. m ³)	248	402	432	309	-*	400	436	517	485	519	549
Woda dostarczona gospodarstwom domowym (tys. m ³)	505	535	537	596	614	616	585	781	809	760	779
Liczba podłączeń wodnych do budynków mieszkalnych	3 722	3 858	3 962	4 045	4 163	4 347	4 513	4 358	4 591	4 859	5 161
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej (przyłącza)	10 252	10 606	10 914	11 096	11 448	11 833	12 321	12 695	13 250	13 850	bd
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (przyłącza)	6 515	6 992	7 302	8 853	9 198	9 600	10 085	10 388	11 100	11 683	bd
Liczba podłączeń kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych	2 093	2 279	2 379	2 470	2 575	2 732	2 885	2 831	3 223	3 424	3 677
zużycie wody na 1 mieszkańca na dobę (m ³ /dobę)	43,4	44,7	43,7	47,4	47,5	46,4	42,5	54,9	54,8	49,5	49,6

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS (* dane w BDL uznano za niewiarygodne)

Wykres 17. zmiany w wielkości korzystania z infrastruktury wod-kan w gminie w latach 2011-2021.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W analizowanym okresie zanotowano stały wzrost długości zarówno sieci wodociągowej, jak i kanalizacyjnej. Tempo wzrostu zarówno urządzeń wodnych, jak i kanalizacyjnych jest zbliżona, niemniej jednak długość sieci wodociągowej jest większa od sieci kanalizacyjnej. Można zaobserwować, iż zużycie wody na jednego mieszkańca na dobę nieznacznie wzrosła z 43,4 do 49,5 dm³, aczkolwiek nie przekracza norm określonych w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747).

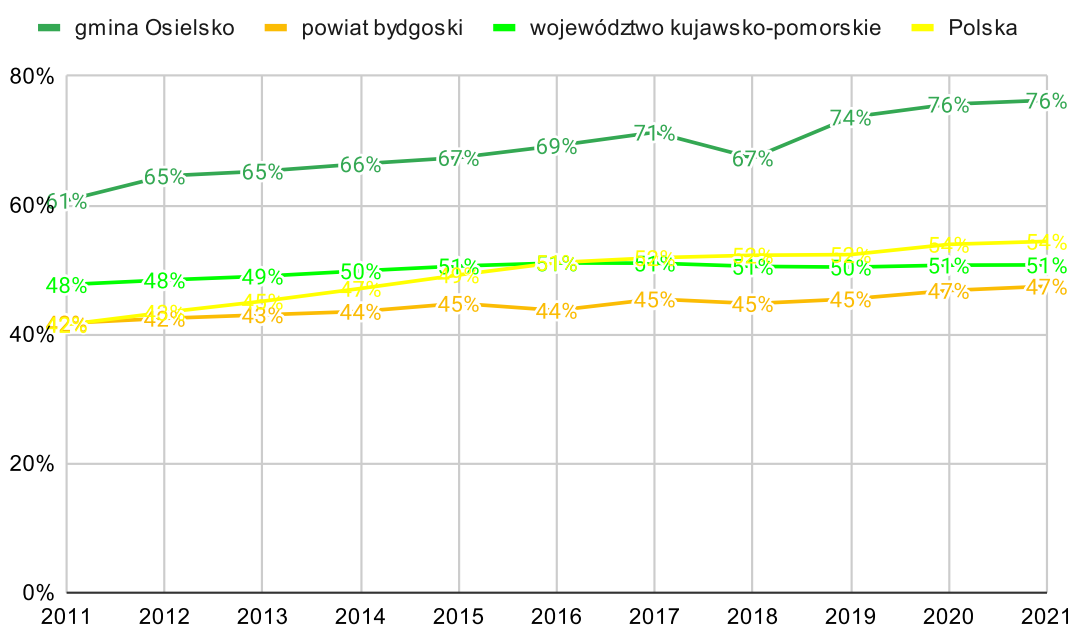
Wzrost ilości abonentów (punktów klienckich) przyłączonych do sieci wodnej i kanalizacyjnej w okresie 2011-2020 rośnie. Dla oceny stopnia objęcia usługą komunalną budynków wykorzystano wskaźnik stopnia skanalizowania obliczonego jako iloraz ilości przyłączy abonenckich do ilości budynków ogółem w gminie.

Tabela 29. Stopień skanalizowania budynków mieszkalnych w regionach porównywanych.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	61%	65%	65%	66%	67%	69%	71%	67%	74%	76%	76%
powiat bydgoski	42%	42%	43%	44%	45%	44%	45%	45%	45%	47%	47%
Województwo Kujawsko-Pomorskie	48%	48%	49%	50%	51%	51%	51%	51%	50%	51%	51%
Polska	42%	43%	45%	47%	49%	51%	52%	52%	52%	54%	54%

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 18. Stopień skanalizowania budynków mieszkalnych w regionach porównywanych.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

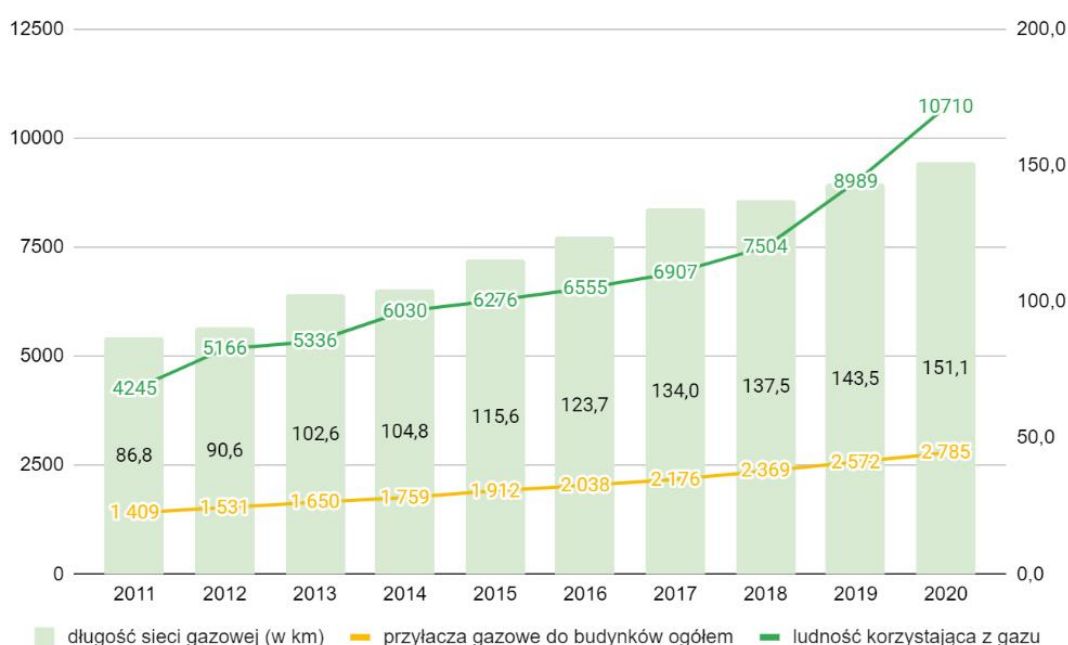
Stopień ilości budynków objętych przyłączem kanalizacyjnym, w całym badanym okresie, rośnie, wraz ze wzrostem ilości budynków. Co ważne intensywność objęcia budynków usługą komunalną w Gminie Osielsko jest znacznie wyższa (średnio o +50%) od analogicznych wskaźników dla Polski, Województwa i powiatu. Na terenie Gminy Osielsko istnieje sieć dystrybucyjna niebieskiego paliwa gazowego. Podstawowe dane o tej infrastrukturze przedstawiono poniżej.

Tabela 30. wskaźniki wykorzystania i dostępności do infrastruktury gazowej w gminie.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
długość sieci gazowej (w km)	86,8	90,6	102,6	104,8	115,6	123,7	134,0	137,5	143,5	151,1
przyłącza gazowe do budynków ogółem	1 409	1531	1650	1759	1912	2038	2176	2369	2572	2785
ludność korzystająca z gazu	4245	5166	5336	6030	6276	6555	6907	7504	8989	10710

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 19. zmiana wskaźników wykorzystania i dostępności do infrastruktury gazowej w gminie.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analogicznie do rozwoju sieci wod-kan, rozwija się również sieć gazowa. Każda z przedstawionych wielkości w badanym okresie wykazuje trend wzrostowy.

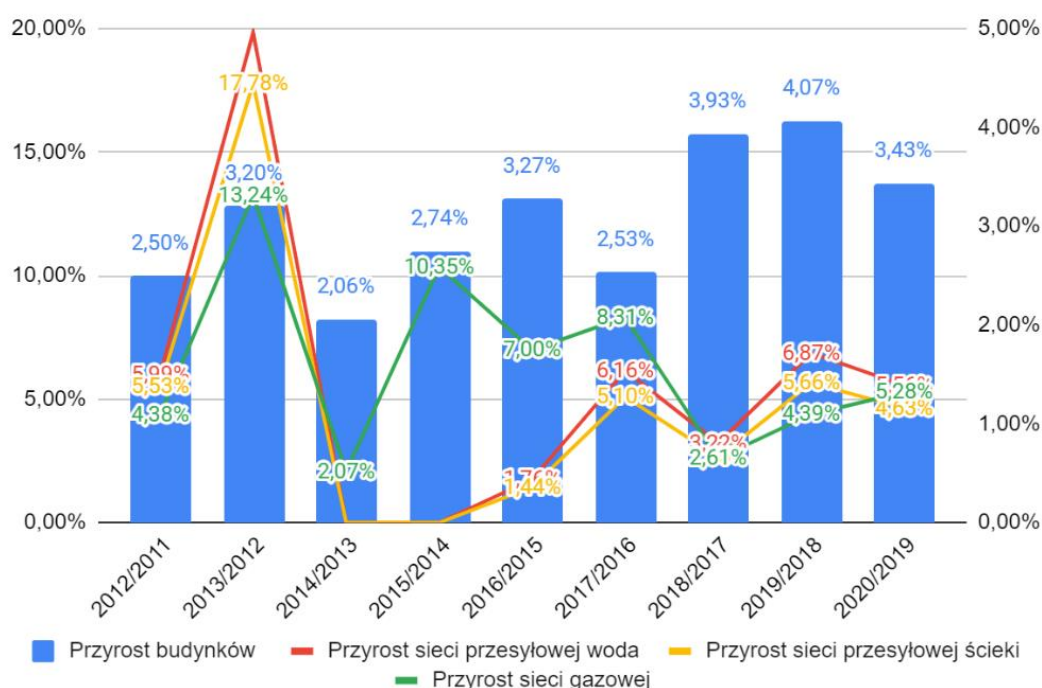
Porównanie tempa wzrostu ilości budynków do infrastruktury wod-kan i przesyłowej gazu przedstawiona została w poniższych porównaniach.

Tabela 31. Porównanie rozwoju infrastruktury technicznej do przyrostu ilości budynków (rok/roku)

	2012/2011	2013/2012	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2020/2011
Przyrost budynków	2,50%	3,20%	2,06%	2,74%	3,27%	2,53%	3,93%	4,07%	3,43%	31,38%
Przyrost sieci przesyłowej woda	5,99%	19,84%	0,00%	0,00%	1,76%	6,16%	3,22%	6,87%	5,56%	50,37%
Przyrost sieci przesyłowej ścieki	5,53%	17,78%	0,00%	0,00%	1,44%	5,10%	2,65%	5,66%	4,63%	35,06%
Przyrost sieci gazowej	4,38%	13,24%	2,07%	10,35%	7,00%	8,31%	2,61%	4,39%	5,28%	65,27%

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 20. Porównanie rozwoju infrastruktury technicznej do przyrostu ilości budynków.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Obserwując zmiany w badanym okresie, należy podkreślić, że zasadniczo (z wykluczeniem niektórych okresów) tempo przyrostu infrastruktury wod-kan i przesyłowej gazu jest większa niż tempo przyrostu ilości budynków. Jest to zjawisko bardzo korzystne, wskazujące, iż prowadzone zamierzenia inwestycyjne dotyczą jedynie nowych budynków, a dotyczą zabudować istniejących dotychczas nieobjętych usługami.

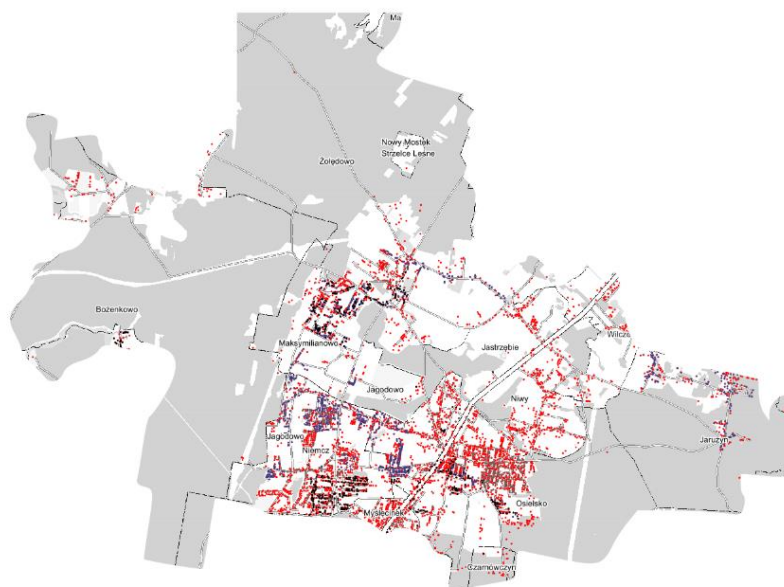
Analiza zasobów infrastrukturalnych została rozszerzona o medium informacji jakim jest Internet. Jako podstawę analiz wykorzystano dane przetwarzane przez organ nadzoru nad operatorami tj. Urząd Komunikacji Elektronicznej.

Tabela 32. Jakość dostępu do szerokopasmowego Internetu w gminie.

	Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 MB/s wg stanu na dzień 31.12.2019	Prognozowana penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 MB/s po realizacji 4 konkursów POPC
gmina Osielsko	32%	44%
miasto Bydgoszcz	70%	73%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://uke.gov.pl>

Rysunek 14. miejsca zgłoszeń problemów z dostępem do szerokopasmowego Internetu.

Czerwone kropki oznaczają zgłoszenia braku dostępu do Internetu o przepływności powyżej 30 Mb/s, czarne do 30 Mb/s

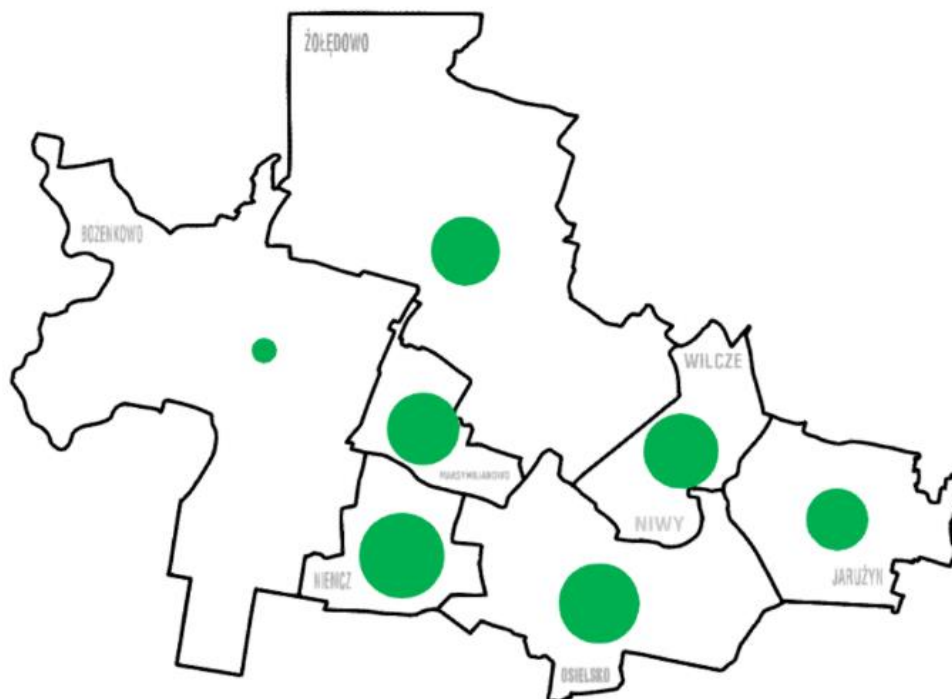
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://mapbook.uke.gov.pl>.

Tabela 33. Ilość zgłoszeń braku Internetu na 1000 mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

Sołectwo	Ilość zgłoszeń
Osielsko	312,6
Bożenkowo	29,9
Jaruzyn	184,1
Maksymilianowo	253,0
Niemcz	351,5
Nivy-Wilcze	271,2
Żołędowo	228,1
łącznie	287,8

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://uke.gov.pl>

Rysunek 15. Ilość zgłoszeń braku Internetu na 1000 mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://uke.gov.pl>

Dostęp do szerokopasmowego Internetu (o przepustowości pow. 30Mb/s) na terenie Gminy osielsko jest prawie 2-krotnie słabszy niż analogiczny dostęp liczony dla Bydgoszczy. Analiza ilości zgłoszeń braku dostępu lub problemów z dostępem do Internetu wskazuje, iż na terenie Gminy Osielsko przeważa dostęp o prędkości do 30 Mb/s. Najmniejsze problemy z dostępem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców zgłaszają mieszkańcy Bożenkowa, największe Osielska i Niemcza.

Podsumowując analizę dostępności infrastrukturalnej należy podkreślić trendy wzrostowe ilości dostępu do zasobów infrastrukturalnych, w szczególności znaczne przekraczanie tempa wzrostu ilości infrastruktury w porównaniu do przyrostu budynków. Przyjęte kierunki rozwoju powinny być w dalszym ciągu kontynuowane. Opisywane ryzyko działania modelu oczyszczania ścieków w oparciu o usługę obcą, wobec trendu wzrostowego ilości punktów klienckich (przyłączy) wzmacnia argumentację przemawiającą za obraniem takiego kierunku strategicznej interwencji.

Pomimo braku bezpośrednich narzędzi oddziaływania (wpływu na operatorów) wymagana byłaby interwencja związana ze zwiększeniem dostępu do Internetu o większej prędkości.

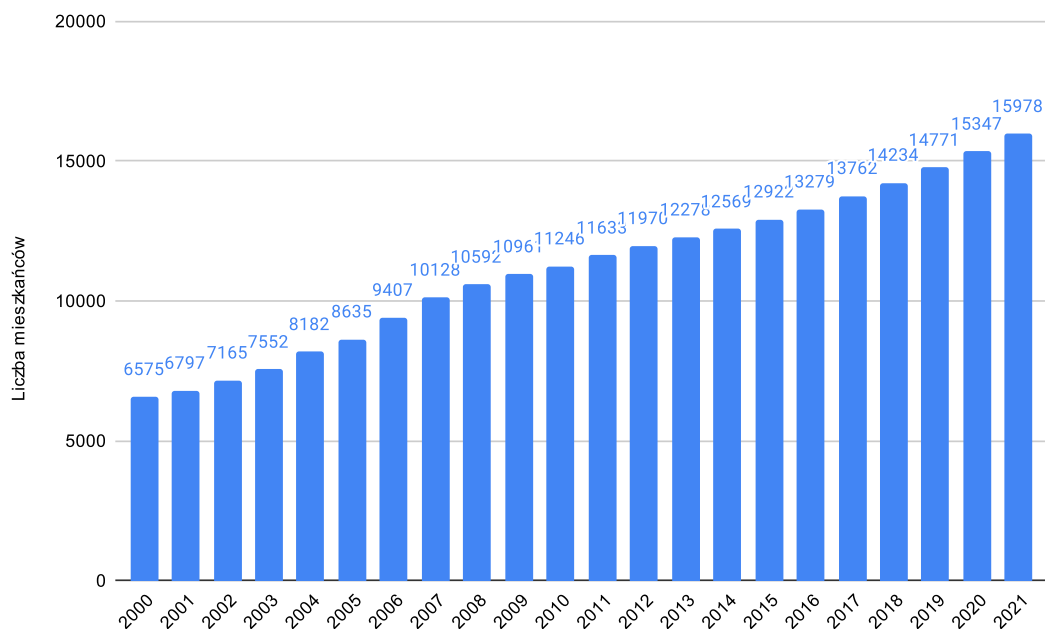
Kapitał ludzki i kapitał społeczny gminy

DEMOGRAFIA GMINY

Punktem wyjścia każdej analizy demograficznej powinna być wieloletnia perspektywa zmian zachodzących w strukturze ludności. Celem tej analizy jest zdiagnozowanie kierunku zmian oraz zewnętrznych i wewnętrznych czynników wpływających na sytuację demograficzną. Analizy tego typu nabierają szczególnego znaczenia w przypadku samorządów, które możemy sklasyfikować jako „podmiejskie” czy „obwarzankowe”. Jest tak ze względu na dużą dynamikę zmian struktury demograficznej, a przede wszystkim liczby mieszkańców. Gmina Osielesko bezsprzecznie należy do tej kategorii. Jej podmiejskie położenie narzuca w naturalny sposób pewien schemat myślenia w kontekście zjawisk demograficznych. Bezsprzeczny jest bowiem fakt, że liczba mieszkańców gminy systematycznie rośnie. Celem zamieszczonych poniżej analiz jest dokładne opisanie tego procesu oraz zdiagnozowanie różnych czynników na niego wpływających.

W roku 2021 na terenie Gminy Osielesko zamieszkiwały 15 232 osoby. Oprócz osób zameldowanych na pobyt stały, na terenie gminy przebywało 235 osób zameldowanych na pobyt czasowy. Jak pokazują dane pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS, zmiany liczby mieszkańców od roku 2000 są bardzo duże. Jak pokazuje to poniższy wykres, w ciągu 20 lat, liczba mieszkańców Gminy Osielesko zwiększyła się ponad dwukrotnie. W roku 2000 wynosiła ona 6575 osób, a w 2021 już 15978.

Wykres 21. Liczba mieszkańców Gminy Osielesko w latach 2000-2021.

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Co w pełni zrozumiałe, wraz ze wzrostem liczby mieszkańców, systematycznie rosła także gęstość zaludnienia. W roku 2001 wynosiła ona 70 osób na km² a w 2021 roku aż 157 osób.

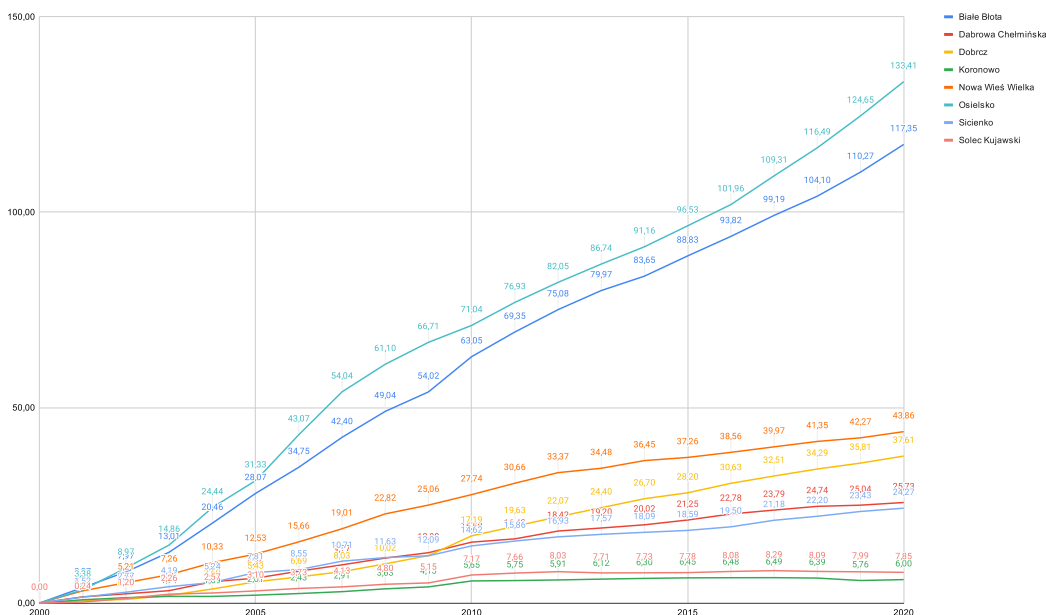
Wykres 22. Gęstość zaludnienia na terenie Gminy Osielesko.

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Co szczególnie ważne, systematyczny wzrost liczby mieszkańców Gminy Osielesko charakteryzuje się największą dynamiką wśród okolicznych jednostek samorządu terytorialnego. Dane zestawiające ze sobą osiem gmin tworzących Powiat Bydgoski, pokazują że największym wzrost liczby mieszkańców dotyczy właśnie Gminy Osielesko oraz Gminy Białe Błota.

Wykres 23. Procentowy wzrost liczby mieszkańców poszczególnych gmin Powiatu Bydgoskiego.

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Co interesujące, większość ze wskazanych samorządów, to jednostki o charakterze podmiejskim i wszystkie charakteryzują się dodatnim bilansem demograficznym. Potwierdzeniem dynamiki wzrostu jest też analiza wzrostów liczby mieszkańców mierzona rok do roku.

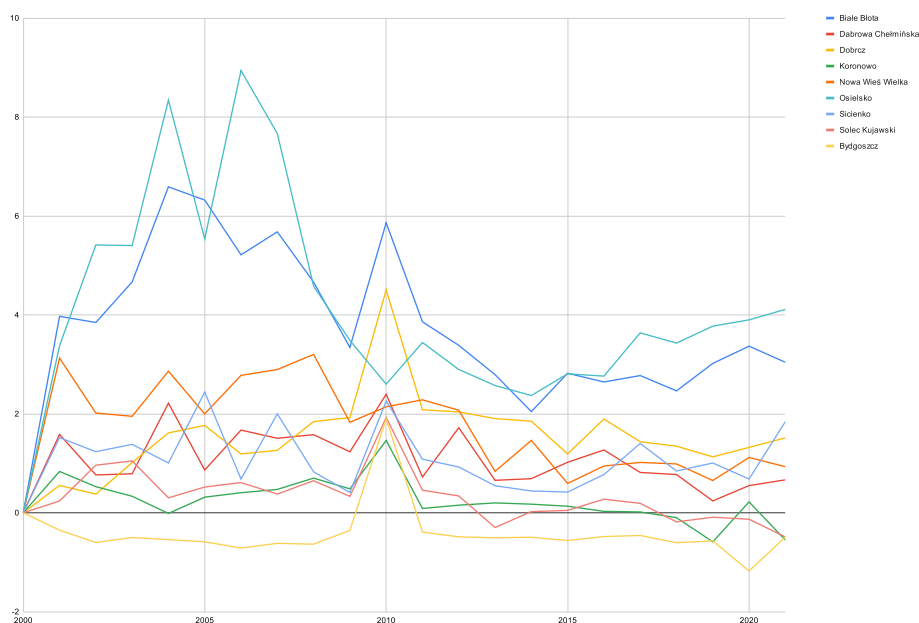
Tabela 34. Liczba mieszkańców poszczególnych gmin mierzona rok do roku.

ROK	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Białe Błota	0	3,97	3,85	4,67	6,59	6,32	5,21	5,68	4,66	3,34	5,86	3,86	3,38	2,79	2,05	2,82	2,64	2,77	2,46	3,02	3,37	3,04
Dąbrowa Chełmińska	0	1,58	0,76	0,79	2,22	0,86	1,67	1,51	1,58	1,23	2,40	0,72	1,72	0,66	0,69	1,02	1,27	0,82	0,77	0,24	0,55	0,67
Dobrcz	0	0,55	0,38	1,01	1,61	1,77	1,19	1,26	1,84	1,92	4,50	2,08	2,04	1,90	1,85	1,19	1,89	1,44	1,35	1,13	1,32	1,51
Koronowo	0	0,84	0,53	0,33	-0,01	0,32	0,41	0,47	0,70	0,48	1,46	0,09	0,15	0,20	0,17	0,13	0,03	0,02	-0,10	-0,59	0,22	-0,55
Nowa Wieś Wielka	0	3,13	2,02	1,95	2,86	2,00	2,78	2,90	3,20	1,83	2,14	2,28	2,07	0,84	1,46	0,59	0,95	1,02	0,99	0,65	1,12	0,93
Osielsko	0	3,38	5,41	5,40	8,34	5,54	8,94	7,66	4,58	3,48	2,60	3,44	2,90	2,57	2,37	2,81	2,76	3,64	3,43	3,77	3,90	4,11
Siczenko	0	1,52	1,23	1,38	1,01	2,44	0,68	2,00	0,83	0,41	2,26	1,08	0,93	0,55	0,44	0,42	0,77	1,40	0,85	1,01	0,68	1,84
Solec Kujawski	0	0,24	0,96	1,05	0,30	0,52	0,61	0,38	0,65	0,33	1,93	0,46	0,34	-0,30	0,02	0,05	0,27	0,19	-0,18	-0,09	-0,13	11,43
Bydgoszcz	0	-0,35	-0,60	-0,50	-0,54	-0,59	-0,71	-0,62	-0,64	-0,36	1,90	-0,39	-0,49	-0,51	-0,49	-0,56	-0,48	-0,46	-0,61	-0,57	-1,18	-6,97

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Jak obrazuje to poniższy wykres, największe wzrosty liczby mieszkańców na terenie Gminy Osielsko oraz Gminy Białe Błota odnotowano w latach 2004-2007.

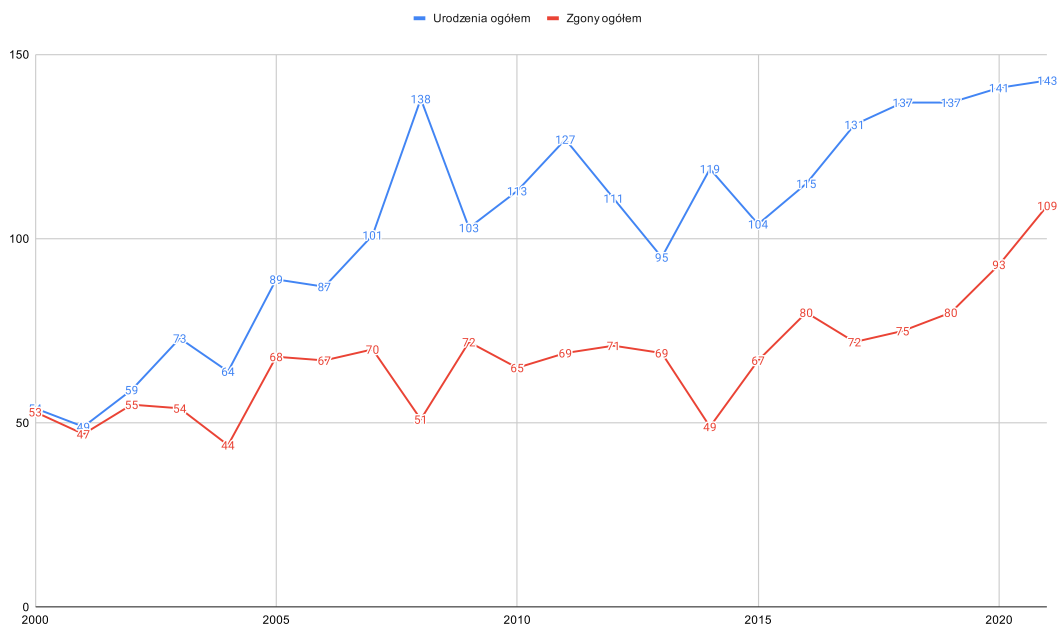
Wykres 24. Procentowy wzrost liczby mieszkańców poszczególnych gmin - mierzony rok do roku.

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zestawienie sąsiadujących ze sobą gmin nabiera szczególnego znaczenia w kontekście potencjału rozwojowego poszczególnych gmin oraz dynamiki następujących zmian. Przyrosty liczby mieszkańców mogą być spowodowane zarówno dodatnim przyrostem naturalnym, jak i dodatnim bilansem migracyjnym. W przypadku pierwszego ze wskaźników, obserwujemy znaczącą przewagę urodzeń nad liczbą zgonów. Liczba ta nie tłumaczy jednak rocznych wzrostów.

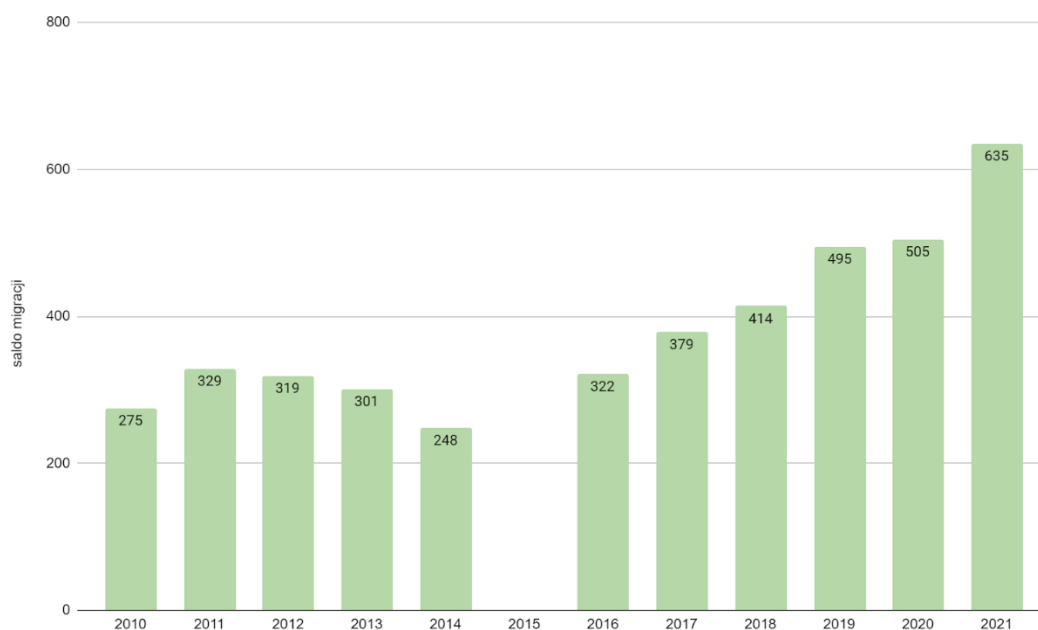
Wykres 25. Urodzenia i zgony na terenie Gminy Osielsko.

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tylko w roku 2021 liczba mieszkańców Gminy Osielsko zwiększyła się bowiem o 610 osób (w porównaniu do roku 2020). Głównym czynnikiem wzrostu są ruchy migracyjne, które obrazuje dodatnie saldo migracyjne. Liczba nowych mieszkańców rokrocznie się zwiększa. Dla przykładu w 2020 roku aż o 505 osób zwiększyła się liczba mieszkańców z tytułu osiedlenia na terenie gminy. Jeżeli chodzi jednak o saldo migracyjne, to rekordowy był rok 2021. Saldo migracji wyniosło w tym okresie aż 635 osób.

Wykres 26. Saldo migracyjne na terenie Gminy Osielesko.

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Systematyczny wzrost liczby mieszkańców i powiązanie go z głównym czynnikiem, którym są ruchy migracyjne, pozwala wnioskować, że procesy zachodzące na terenie gminy Osielesko są ściśle związane ze zjawiskiem suburbanizacji. Jak pokazują to poniższe zestawienia, w ciągu ostatnich lat rosły zwłaszcza wskaźniki związane z migracjami wewnętrznymi.

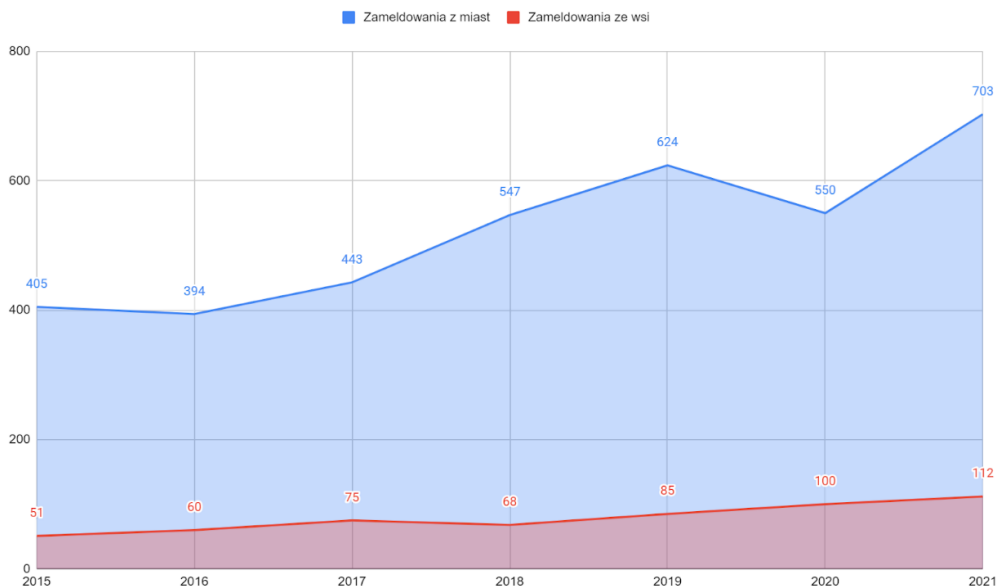
Tabela 35. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Migracje wewnętrzne na pobyt stały (napływ)	454	518	615	709	650	815
Migracje zagraniczne na pobyt stały (imigracja)	8	9	10	4	10	6
Migracje wewnętrzne na pobyt stały (odpływ)	139	145	210	214	155	183
Migracje zagraniczne na pobyt stały (emigracja)	1	3	1	4	0	3

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Analizując kierunki migracji, można też zauważyć, że znacząca większość nowych mieszkańców przeprowadza się z terenów miejskich, co zapewne oznacza odpływ mieszkańców z największego miasta w regionie, czyli Bydgoszczy.

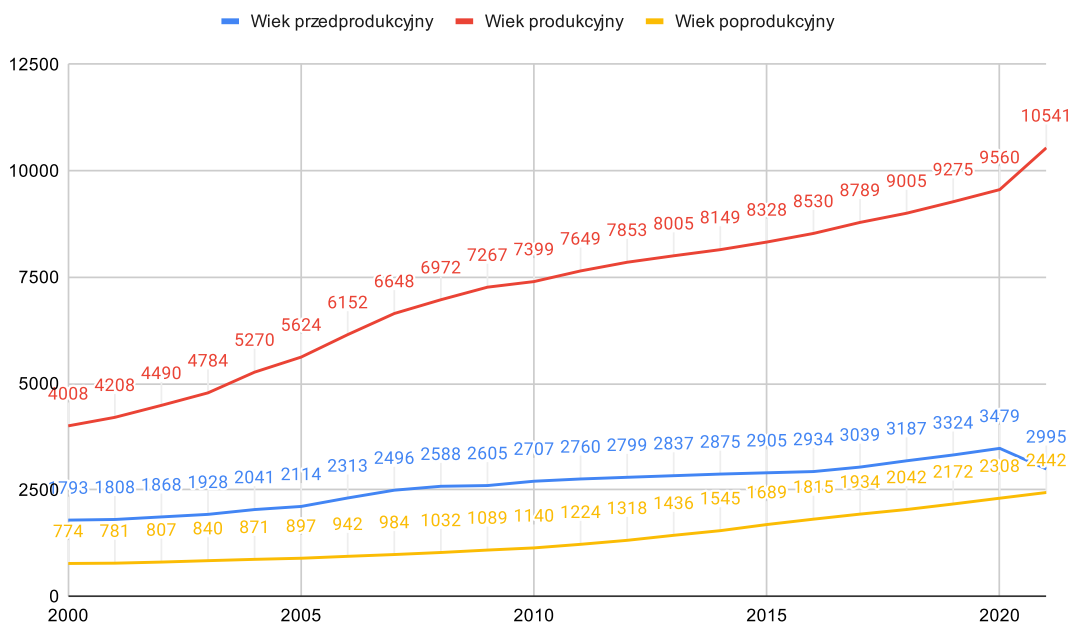
Tabela 36. Zameldowania ze wsi i z miast.

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Struktura wieku mieszkańców gminy wskazuje na przewagę osób w wieku produkcyjnym. Na poniższym wykresie widać wyraźnie, że wzrost liczby mieszkańców, który jest spowodowany czynnikami migracyjnymi powoduje prawie równomierny wzrost wszystkich kategorii wiekowych.

Wykres 27. Ludność wg wieku w podziale na lata.

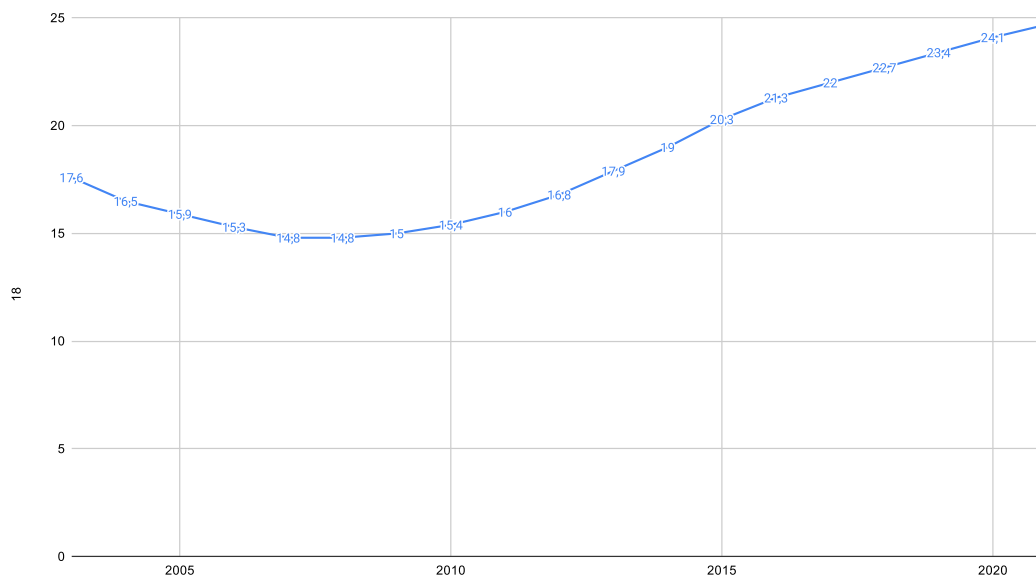

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wskaźniki obciążenia demograficznego pokazują, że społeczność Osielska także się starzeje (podobnie jak ma to miejsce w wielu innych regionach Polski). Szczególnie widoczny jest wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, które przypadają na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Wykres 28. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

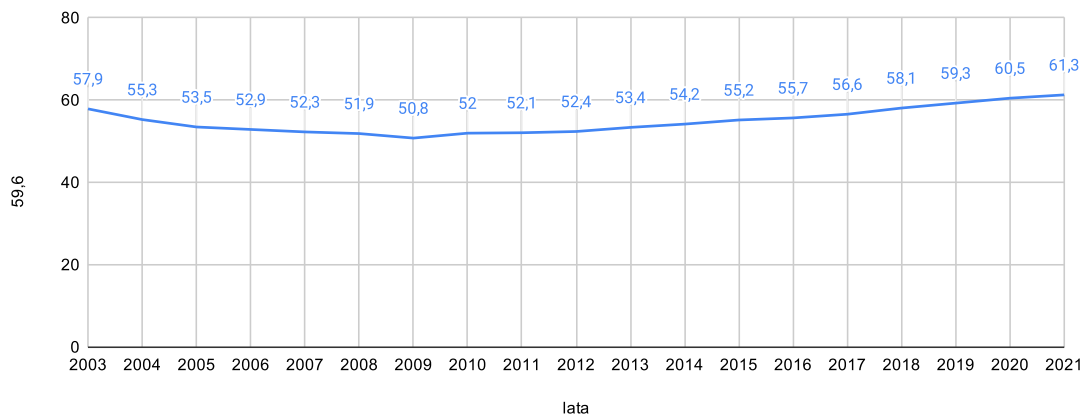

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Należy jednak zauważyć, że w tym przypadku wskaźnik jest niższy niż wskaźnik dla całego kraju, dla Osielska który wynosi 24,7%. Zachodzące zmiany w strukturze demograficznej obrazują także współczynniki opisujące liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym, które przypadają na 100 osób w wieku produkcyjnym oraz liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 29. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

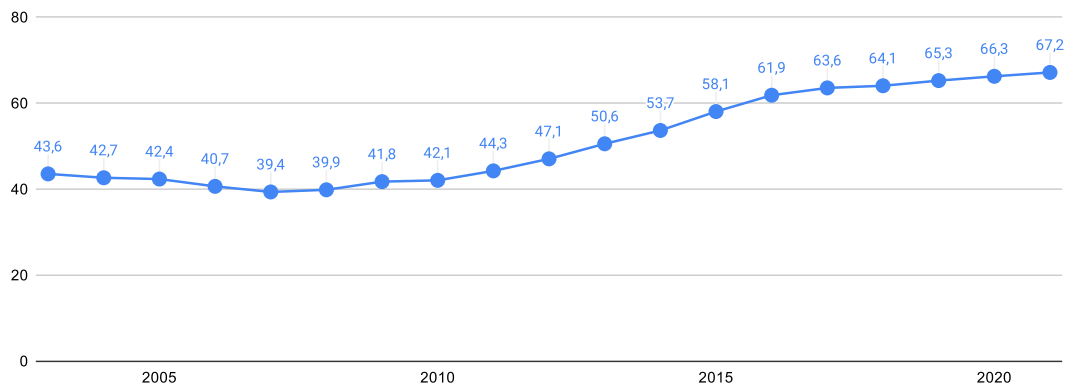
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 30. Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym.

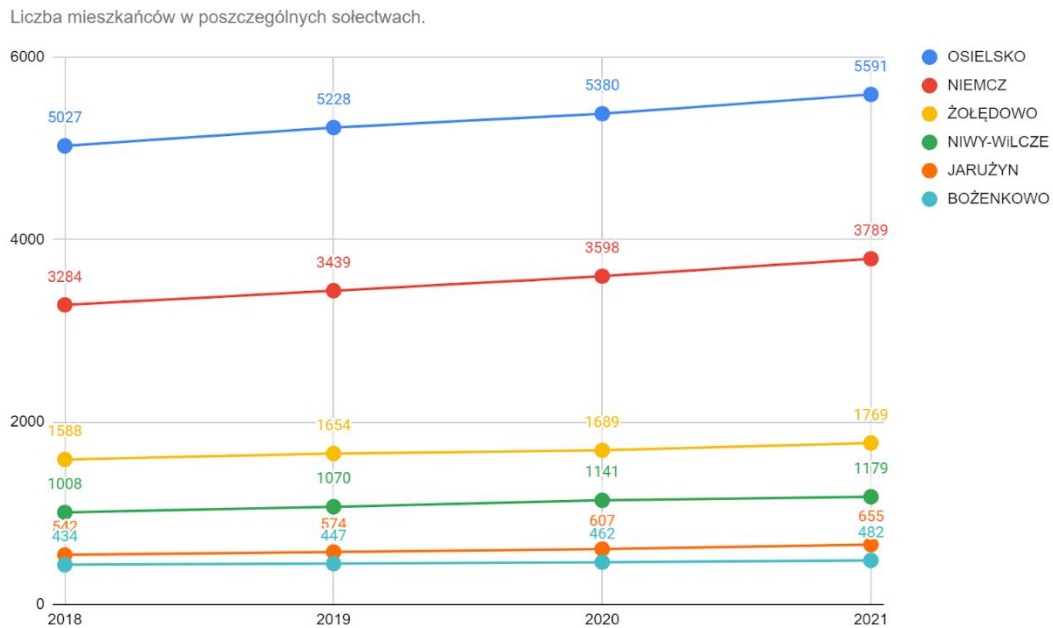
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym.

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zmiany demograficzne, to także przestrzenne różnicowanie procesów ludnościowych. Zmiana liczby mieszkańców w poszczególnych miejscowościach znajdujących się na terenie gminy Osielsko jest liniowa. We wszystkich przypadkach jest to systematyczny wzrost. Trudno też doszukiwać się różnic w nasileniu tego zjawiska. Co prawda największe bezwzględne wzrosty charakteryzują Osielsko, ale na przestrzeni lat 2018-2021 stanowią one 12% wzrost, co nie jest wskaźnikiem o największej dynamice na terenie gminy.

Wykres 31. Liczba mieszkańców sołectw.

źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

RYNEK PRACY

Jednym z czynników wpływających na stan gospodarki rynkowej, w szczególności wpływającym na osiągnięcie przez nią stany równowagi, ma rynek pracy. Pierwsze definicje i nurty koncepcji opisujących rynek pracy sformułowano już w XIX wieku na gruncie klasycznych teorii ekonomii. Definicje te podlegały następnie wielu przekształceniom, specyficznym dla ujęć neoklasycystycznych, czy keynesowskich, a także współczesnych teorii ekonomii. Wyróżnianie rynku pracy jest konsekwencją ujmowania pracy człowieka jako produktu, który wyrażany jest przez wytwarzaną przez pracownika wartość dodaną (praca). Praca, to specyficzny rodzaj produktu, który charakteryzuje się „własną wolą”, jak również możliwością podejmowania decyzji. Rynek pracy podlega relacjom pomiędzy popytą, a popytam – a więc relacją pomiędzy zasobami pracownika oraz pracodawcy. Według niektórych badaczy „rynek pracy nie jest rynkiem normalnym, a rynkiem szczególnym.”

Współczesne reguły ekonomiczne, bazujące na teoriach keynesowskich, zakładają, iż równowaga rynkowa osiągnięta jest stosunkowo wolno, przy jednocześnie względnie niskiej inflacji, zaś wartość popytu na pracę jest większa niż wartość podaży pracy. Dodatkowo obecne liberalne mechanizmy regulacyjne (brak interwencjonizmu regulatora oraz brak szerokiej informacji o zachowaniach rynkowych) nie pozwalają na pełną, przy tym całkowicie obiektywną, analizę zapotrzebowania na pracowników. W związku z powyższym założono, iż analiza rynku pracy, oparta na wskaźniku bezrobocia i jego porównaniu, zarówno poziomym, jak i pionowym, będzie wystarczająca. W tym miejscu należy podkreślić, iż działania regulacyjne w zakresie kreowania, oddziaływania oraz stymulowania podmiotów występujących na rynku pracy, nie jest bezpośrednim zadaniem gminy. Odpowiednie organy gminy mogą, ale jedynie w sposób pośredni, stymulować rynek pracy, m.in. poprzez odpowiednie stawianie strategicznych celów i działań nakierowanych głównie na lokalnych przedsiębiorców, w mniejszym stopniu na potencjalnych pracowników. Analiza potencjału

przedsiębiorczości zawarta została w podrozdziale „Gospodarka”, zaś niniejszy podrozdział winien wykazać grupę potencjalnych pracowników, którzy powinni być beneficjentami celów strategicznych.

Liczba osób pozostających bez pracy – zarejestrowanych jako bezrobotne, które zadeklarowały zamieszkanie stałe lub zameldowanie w gminie Osielsko wykazywała trend spadkowy, z zanotowanym wzrostem ilości osób pozostających bez pracy w latach 2012 – 2013 oraz w roku 2016 i 2020, jednakże w całym badanym okresie zanotowano znaczny spadek ilości zarejestrowanych jako bezrobotne. Liczba osób pozostających bez pracy w 2011 r. wynosiła 309 osób, najniższy poziom stopy bezrobocia zanotowano w 2019 r. = 178 osób w 2021 w którym zanotowano 147 osób.

Wykres 32. Liczebność bezrobotnych w latach 2011–2021 w Osielsku oraz innych rejonach.

Obszar badany	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	309	382	409	352	267	278	240	230	178	221	147
powiat bydgoski	4 781	5 243	5 460	4 699	3 501	3 152	2 649	2 370	1 769	2 229	1 622
Województwo Kujawsko-Pomorskie	139 622	148 839	150 145	127 111	107 255	98 522	81 543	72 655	64 060	73 482	61 861
Polska	1 982 676	2 136 815	2 157 883	1 825 180	1 563 339	1 335 155	1 081 746	968 888	866 374	1 046 432	895 203

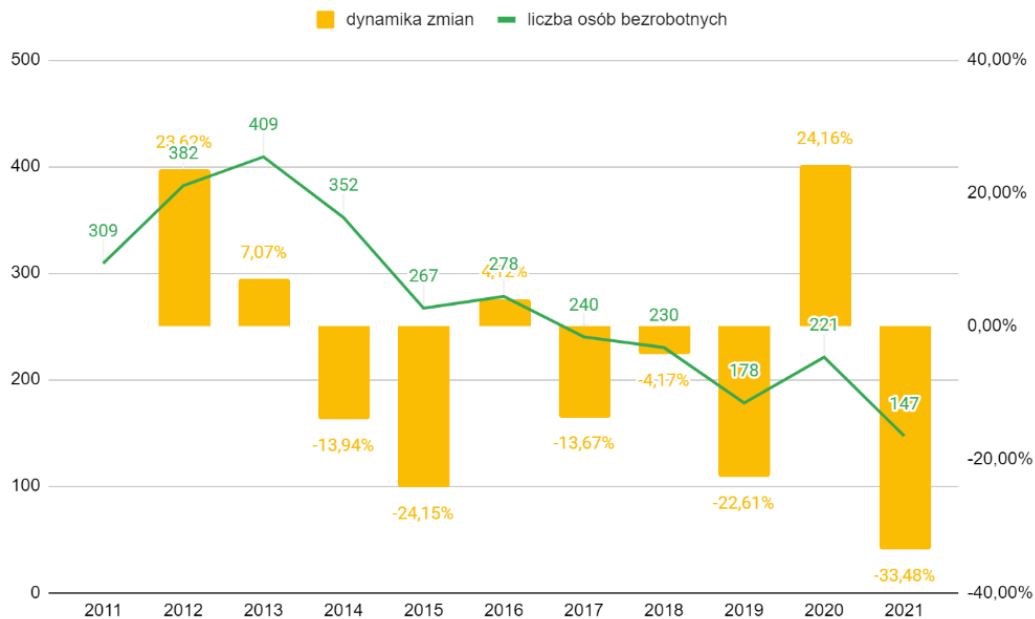
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 33. Zmiany względne liczebność bezrobotnych w latach 2011–2021 w Osielsku oraz innych rejonach.

	2012/2011	2013/2012	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020	2021/2011
gmina Osielsko	23,62%	7,07%	-13,94%	-24,15%	4,12%	-13,67%	-4,17%	-22,61%	24,16%	-33,48%	-52,43%
powiat bydgoski	9,66%	4,14%	-13,94%	-25,49%	-9,97%	-15,96%	-10,53%	-25,36%	26,00%	-27,23%	-66,07%
Województwo Kujawsko-Pomorskie	6,60%	0,88%	-15,34%	-15,62%	-8,14%	-17,23%	-10,90%	-11,83%	14,71%	-15,81%	-55,69%

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

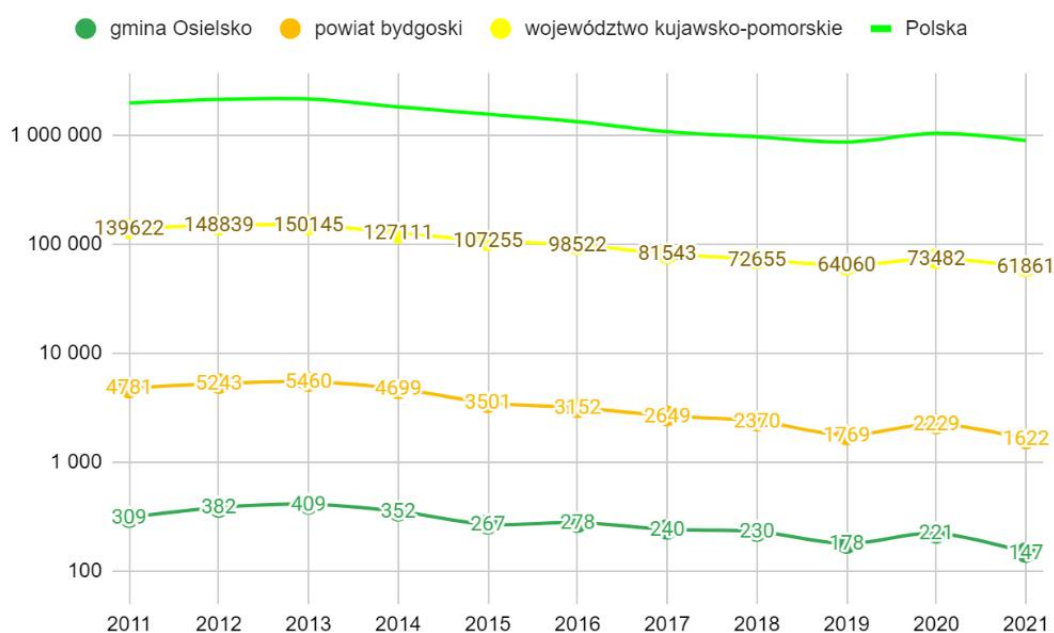
Wykres 34. Trendy liczebności bezrobotnych w latach 2011–2021 w gminie Osielesko.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Zmiana względna liczby zarejestrowanych bezrobotnych w 2021 r., w stosunku do roku bazowego (2011) wyniosła (-)52%. Powyżej zwrócono uwagę na trzykrotne zaburzenie trendu spadkowego - w roku 2013/2011 (+)24%, w roku 2013/2012 (+)7%, w roku 2016/2015 (+) 4% oraz w roku 2020/2019 (+) 24%. Należy zwrócić uwagę, iż (z wykluczeniem roku 2016) tożsame wzrosty zanotowano również w powiecie bydgoskim oraz województwie Kujawsko-Pomorskim. Wzrost liczby osób bezrobotnych w roku 2020 należy rozpatrywać biorąc pod uwagę globalną sytuację, która dotyczyła pandemii SARS-CoV-2, przyczyniającą się do znacznego zaburzenia trendów, także na rynku pracy. Biorąc pod uwagę niespodziewaną sytuację kryzysową w roku 2019/2020, należy podkreślić, iż tendencja spadkowa ilości osób zarejestrowanych jako bezrobotne jest bardzo korzystna i zbieżna z trendami dla innych obszarów odniesienia.

Wykres 35. Porównanie trendów liczebności bezrobotnych w latach 2011–2021 dla różnych obszarów geograficznych.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

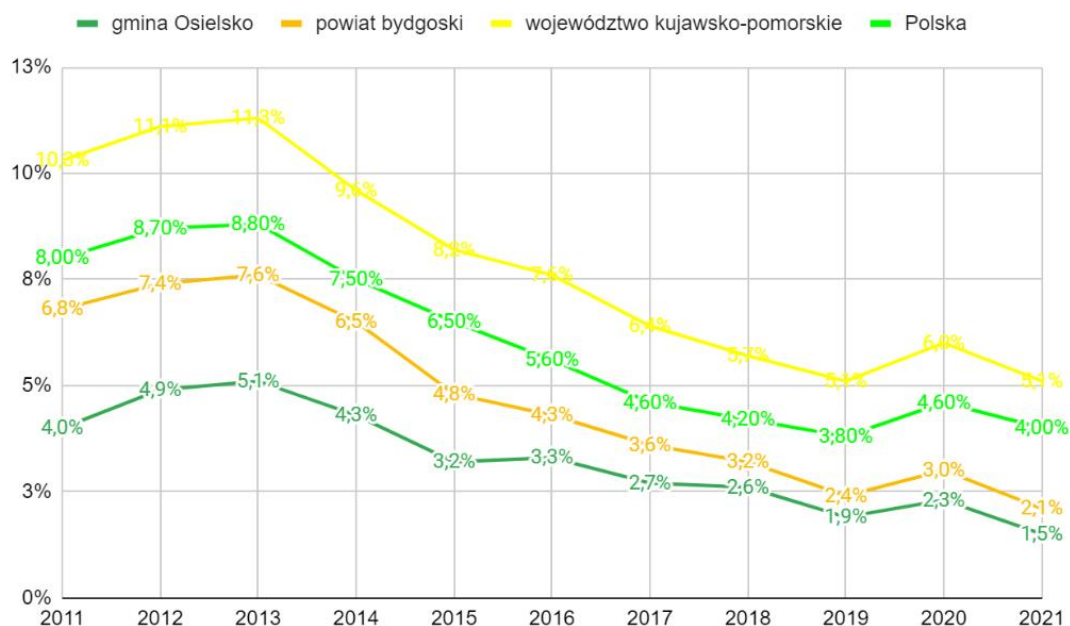
W poniższej tabeli przedstawiono wartości wskaźników wskazujących stopę bezrobocia, liczoną jako iloraz liczby zarejestrowanych bezrobotnych, zameldowanych w badanych obszarach do ilości osób w wieku produkcyjnym. Tabela i wykres zawierają porównanie wielkości dla regionów różnego szczebla, właściwych dla lokalizacji gminy Osielsko.

Tabela 37. Bezrobocie rejestrowane w latach 2011–2021 wg badanych obszarów.

Obszar badany	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	4,0%	4,9%	5,1%	4,3%	3,2%	3,3%	2,7%	2,6%	1,9%	2,3%	1,5%
powiat bydgoski	6,8%	7,4%	7,6%	6,5%	4,8%	4,3%	3,6%	3,2%	2,4%	3,0%	2,1%
Województwo Kujawsko-Pomorskie	10,3%	11,1%	11,3%	9,6%	8,2%	7,6%	6,4%	5,7%	5,1%	6,0%	5,1%
Polska	8,00%	8,70%	8,80%	7,50%	6,50%	5,60%	4,60%	4,20%	3,80%	4,60%	4,0%

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 36. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2011–2021 wg badanych obszarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Przedstawione analizy wskazują na ogólny trend malejący stopy bezrobocia dla wszystkich regionów (na różnych szczeblach administracji). We, wskazanym powyżej jako najkorzystniejszy, 2021 roku stopa bezrobocia liczona dla osób zarejestrowanych w stosunku do osób w wieku produkcyjnym, wyniosła odpowiednio dla gminy Osielsko 1,5% przy wskaźniku 4% dla Polski. Ważny jest fakt, że wskaźnik ten przyjmuje wartość najniższą dla wszystkich badanych regionów.

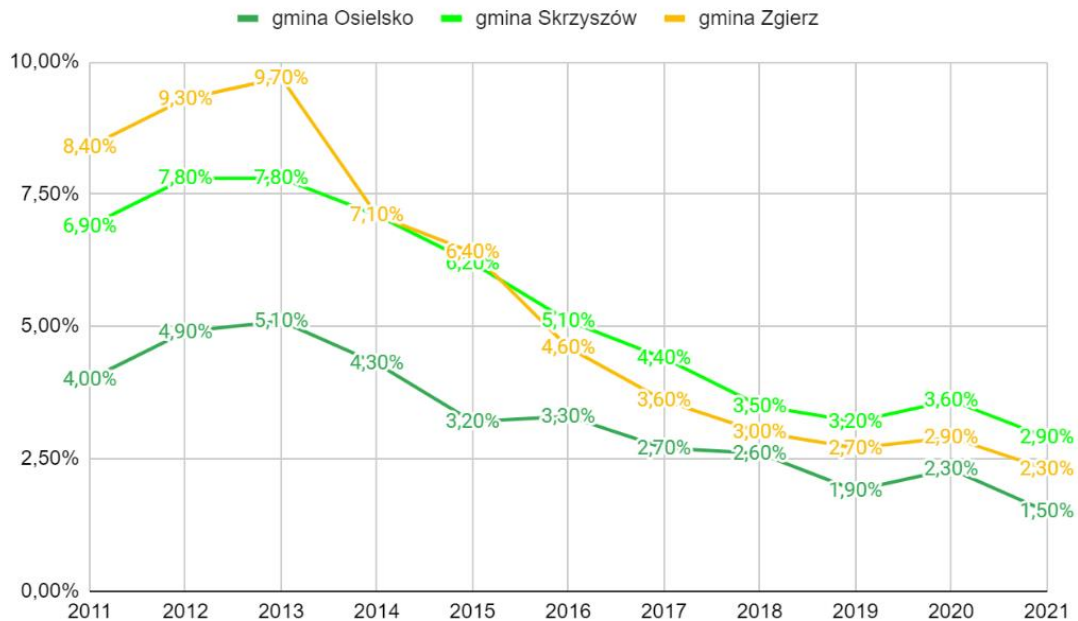
Poniżej zaprezentowano porównanie wskaźników stopy bezrobocia w badanych latach osiągniętych przez gminę Osielsko do analogicznych wskaźników gmin o podobnym charakterze (w szczególności pod względem ilości mieszkańców), tj. Skrzyszów i Zgierz

Tabela 38. Porównanie bezrobocia rejestrowanego w latach 2011–2020 w innych miastach.

Obszar badany	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	4,00%	4,90%	5,10%	4,30%	3,20%	3,30%	2,70%	2,60%	1,90%	2,30%	1,50%
gmina Skrzyszów	6,90%	7,80%	7,80%	7,10%	6,20%	5,10%	4,40%	3,50%	3,20%	3,60%	2,90%
gmina Zgierz	8,40%	9,30%	9,70%	7,10%	6,40%	4,60%	3,60%	3,00%	2,70%	2,90%	2,30%

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 37. Porównanie bezrobocia rejestrowanego w latach 2014–2021 w innych miastach.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wskaźnik stopy bezrobocia obliczony dla gminy Osielsko jest w całym okresie mniejszy od analogicznych wskaźników dla gmin Skrzyszów i Zgierz.

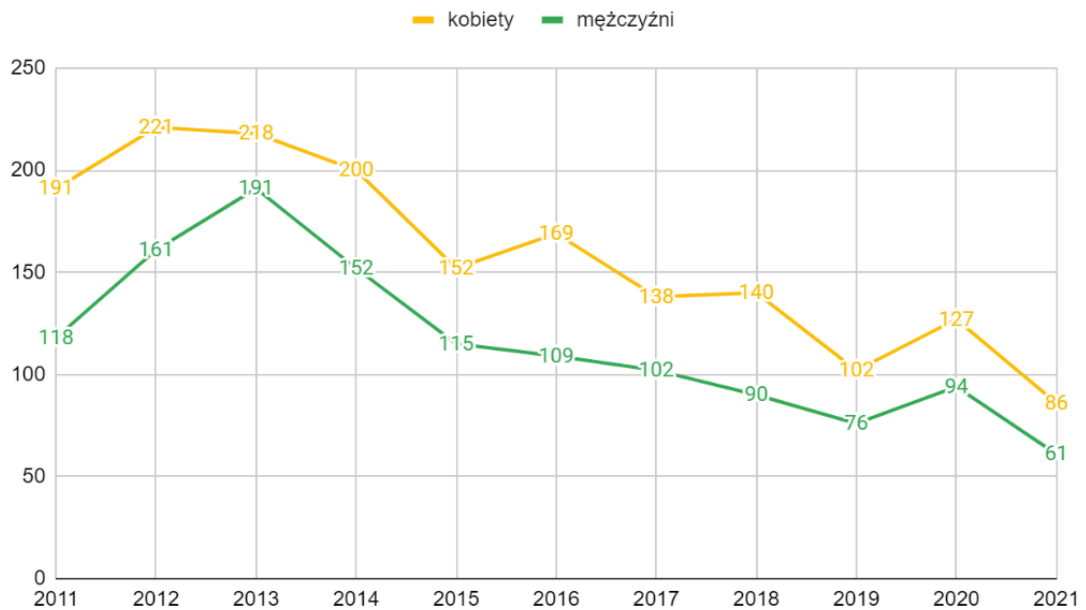
W kolejnych tabelach i wykresach dokonano weryfikacji udziału w ogólnym wskaźniku stopy bezrobocia i wpływu na jego wysokość ilości bezrobotnych w podziale na płeć. Jednocześnie dokonano analizy porównawczej w stosunku do powiatu i województwa.

Tabela 39. Stopa bezrobocia rejestrowanego w podziale na płeć w latach 2011–2021.

Płeć	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
kobiety	191	221	218	200	152	169	138	140	102	127	86
mężczyźni	118	161	191	152	115	109	102	90	76	94	61

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

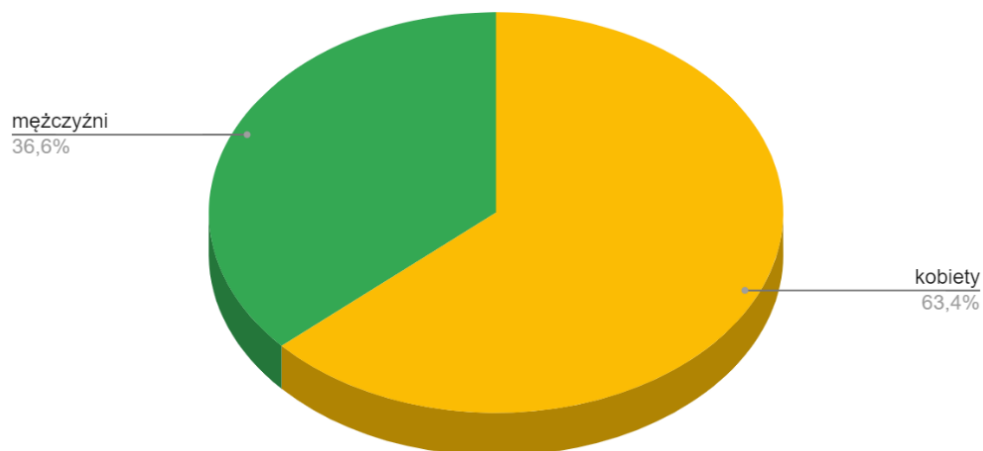
Wykres 38. Trend stopy bezrobocia rejestrowanego w podziale na płeć w latach 2011–2021.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W badanym okresie (2011-2021) zarówno stopa bezrobocia mężczyzn jak i kobiet, pomimo wzrostu na początku okresu wykazały spadek (w całym okresie dla mężczyzn spadek o 55%, dla kobiet spadek o 48%). Wskaźnik ilości zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w stosunku do kobiet w wieku produkcyjnym jest wyższy od analogicznego wskaźnika dla mężczyzn.

Wykres 39. Trend stopy bezrobocia rejestrowanego w podziale na płeć w latach 2011–2021.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

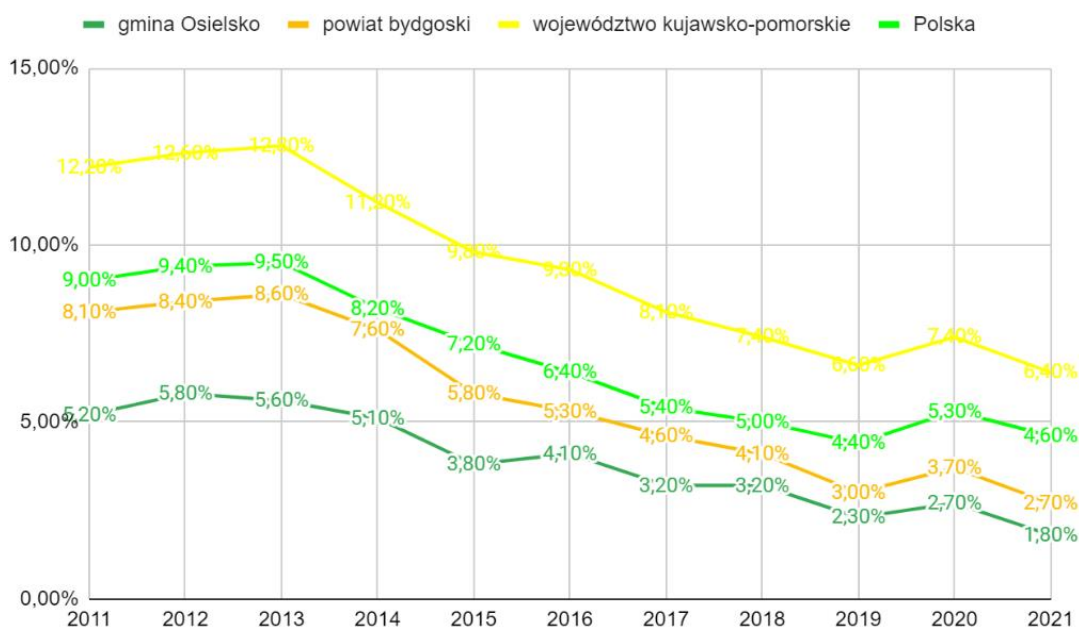
W strukturze osób zarejestrowanych – pozostających bez pracy dominują kobiety (udział 63,4%), płeć męska obejmuje 36,6% ogólnej liczby osób bezrobotnych. Rozkład ilości osób bezrobotnych wg. płci w całym badanym okresie przedstawia się podobnie. Porównanie wskaźników dla poszczególnych płci w różnych regionach przedstawiono poniżej.

Tabela 40. Stopa bezrobocia rejestrowanego kobiet w latach 2011–2021 wg badanych obszarów.

Obszar badany	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	5,20%	5,80%	5,60%	5,10%	3,80%	4,10%	3,20%	3,20%	2,30%	2,70%	1,80%
powiat bydgoski	8,10%	8,40%	8,60%	7,60%	5,80%	5,30%	4,60%	4,10%	3,00%	3,70%	2,70%
Województwo Kujawsko-Pomorskie	12,20%	12,60%	12,80%	11,20%	9,80%	9,30%	8,10%	7,40%	6,60%	7,40%	6,40%
Polska	9,00%	9,40%	9,50%	8,20%	7,20%	6,40%	5,40%	5,00%	4,40%	5,30%	4,60%

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 40. Stopa bezrobocia rejestrowanego kobiet w latach 2011 – 2021 wg badanych obszarów.

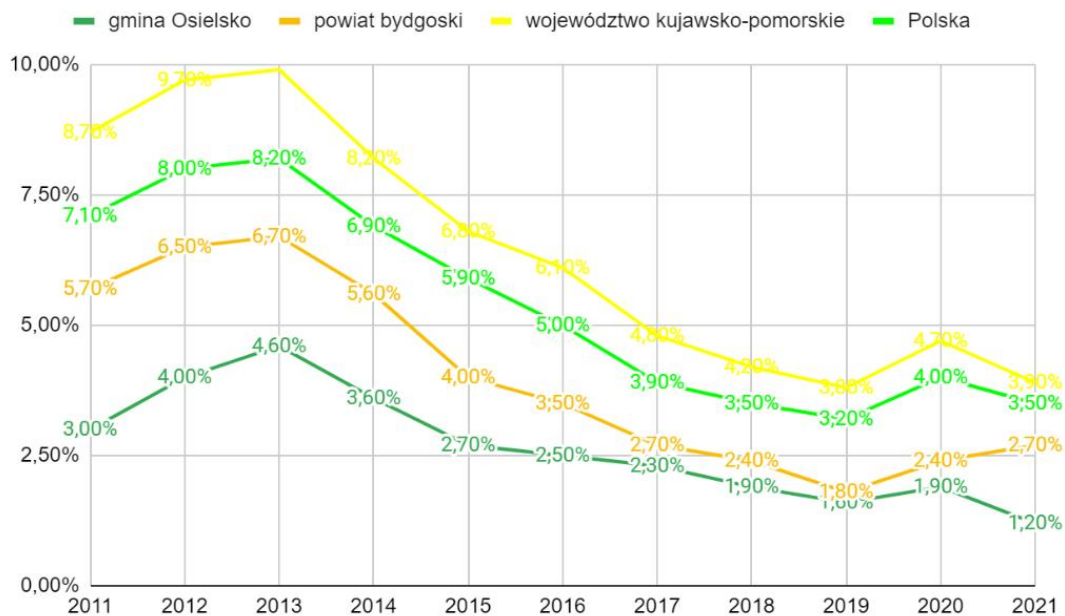
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Tabela 41. Stopa bezrobocia rejestrowanego mężczyzn w latach 2011–2021 wg badanych obszarów.

Obszar badany	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	3,00%	4,00%	4,60%	3,60%	2,70%	2,50%	2,30%	1,90%	1,60%	1,90%	1,20%
powiat bydgoski	5,70%	6,50%	6,70%	5,60%	4,00%	3,50%	2,70%	2,40%	1,80%	2,40%	2,70%
Województwo Kujawsko-Pomorskie	8,70%	9,70%	9,90%	8,20%	6,80%	6,10%	4,80%	4,20%	3,80%	4,70%	3,90%
Polska	7,10%	8,00%	8,20%	6,90%	5,90%	5,00%	3,90%	3,50%	3,20%	4,00%	3,50%

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 41. Stopa bezrobocia rejestrowanego mężczyzn w latach 2011–2021 wg badanych obszarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W okresie poddanym badaniu zarówno wskaźnik bezrobocia kobiet, jak i mężczyzn jest niższy niż analogiczne wskaźniki liczone w całym okresie: dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego (średnio o 3% mniejszy) oraz wskaźnika dla Polski (średnio o 2,3% mniejszy), a także mniejszy o prawie 1% w stosunku do analogicznego wskaźnika dla powiatu bydgoskiego.

W analizowanych latach można zaobserwować trend spadkowy wskaźników bezrobocia zarówno kobiet, jak i mężczyzn, z uwzględnieniem opisanego już zaburzeń we wskazanych latach. Siła spadku dla płci wykazywała większy spadek wskaźnika dla kobiet [2021/2011 (-)3,4%], niż dla mężczyzn [2021/2011 (-)1,8%].

W związku ze względnie zbliżonym trendem spadkowym dla poszczególnych płci, dla różnych szczebli regionalnych oraz podobną strukturą bezrobocia, w badanych latach, należy przyjąć, iż płeć osoby zarejestrowanej jako bezrobotna nie ma znaczącego wpływu na trend rynkowy,

a w strukturze osób bezrobotnych kobiety pozostające bez pracy wpływają na osiągnięcie większego wskaźnika ogólnego, w stopniu większym niż mężczyźni.

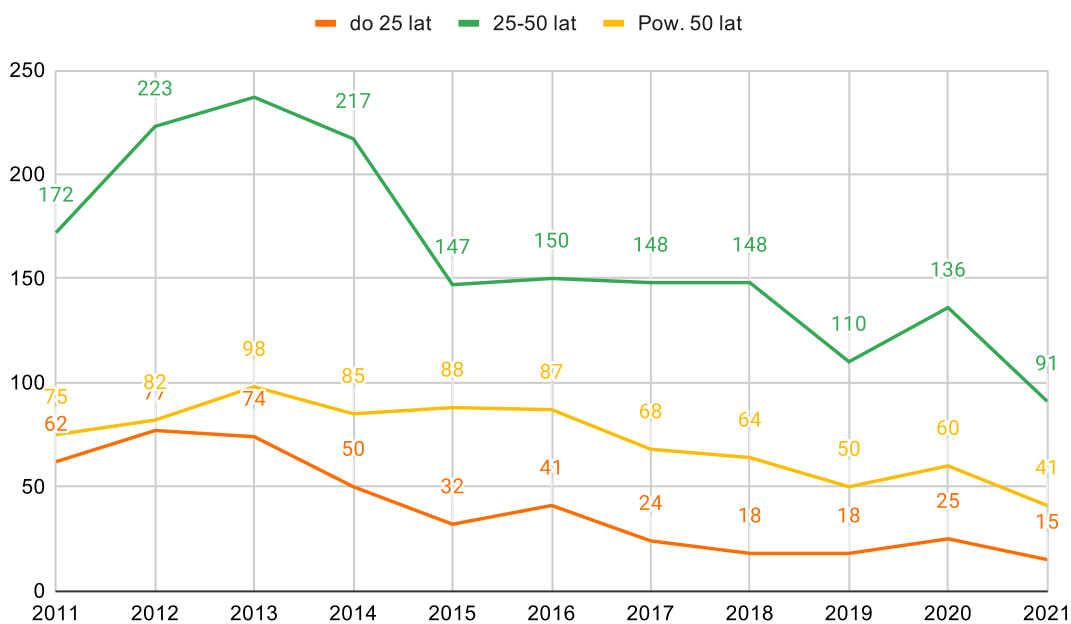
Analogicznie przeprowadzono analizę wpływu na strukturę bezrobocia, w podziale na wiek osób zarejestrowanych jako bezrobotne.

Tabela 42. Ilość osób bezrobotnych w latach 2011–2021 wg wieku.

Wiek	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
do 25 lat	62	77	74	50	32	41	24	18	18	25	15
25-50 lat	172	223	237	217	147	150	148	148	110	136	91
Pow. 50 lat	75	82	98	85	88	87	68	64	50	60	41

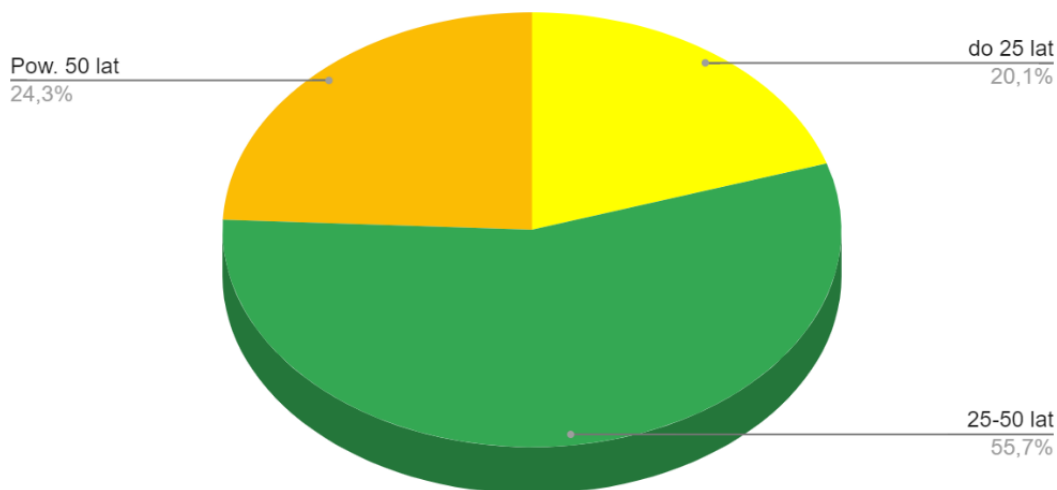
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 42. Trendy stopy bezrobocia rejestrowanego w latach 2011–2021 wg wieku.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 43. Struktura bezrobocia rejestrowanego wg wieku.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wskaźniki stopy bezrobocia, niezależnie od wieku osoby zarejestrowanej jako osoba bezrobotna, wykazują tendencję spadkową, z tym, że największą dynamikę spadku wykazują wskaźniki obliczone dla osób w wieku do 25 lat, przyjmując średnią wartość spadku (2021/2011) = (-)76%, dla osób w wieku od 25-50 lat (2021/2011) = (-) 47%, aczkolwiek w liczbach bezwzględnych spadek ilości osób w obu tych grupach wiekowych jest zbliżony (odpowiednio 47 i 39 osób).

W strukturze bezrobotnych największy udział średnio ~55,7% przyjmują osoby od 25-50 roku życia. Osoby w wieku pow. 50 lat obejmują ok.24,3% ilości, a najniższy udział w strukturze osób pozostających bez pracy wykazują osoby w wieku do 25 lat ~20,1%.

Analogicznie do analizy wpływu płci na wskaźniki i trendy stopy bezrobocia, za powód wzrostu liczby zarejestrowanych jako bezrobotne w 2020 r. należy przyjąć wystąpienie sytuacji kryzysowej spowodowanej pandemią koronawirusa. Analiza wieku osób zarejestrowanych jako bezrobotne, jednoznacznie wskazuje, iż stopa bezrobocia osób w wieku 25-50 roku życia jest wskaźnikiem kreującym ogólny stopień bezrobocia w mieście.

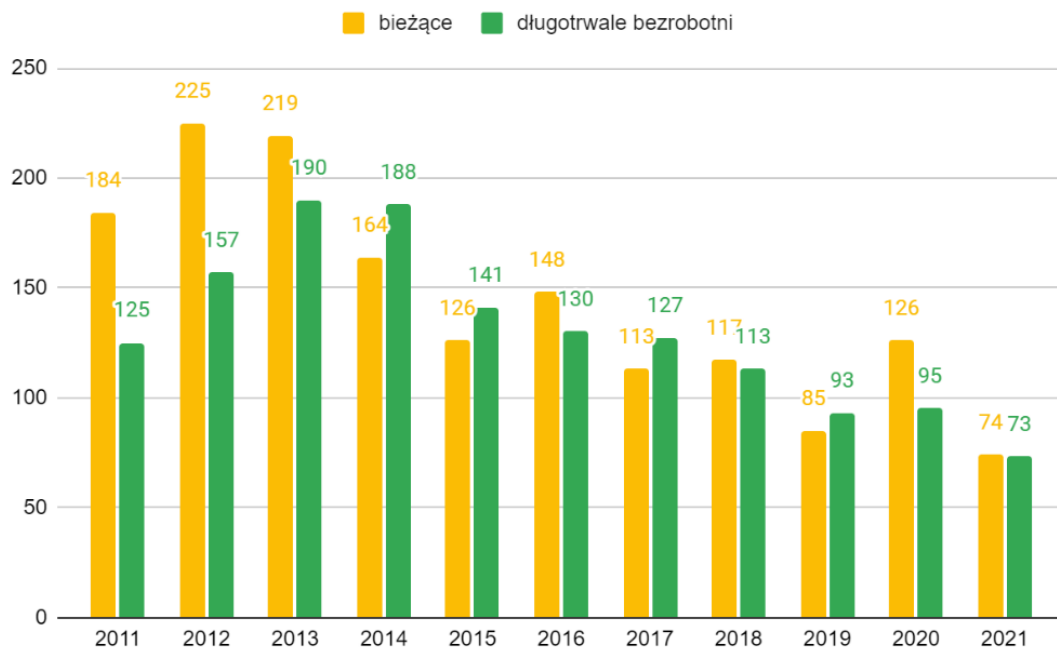
W kolejnych analizach dokonano weryfikacji wpływu okresu pozostawania bez pracy na trend i strukturę stopy bezrobocia.

Tabela 43. Liczba osób bezrobotnych w latach 2011– 2021 wg okresu pozostawania bez pracy.

Okres bez pracy	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
bieżące	184	225	219	164	126	148	113	117	85	126	74
długotrwale bezrobotni	125	157	190	188	141	130	127	113	93	95	73

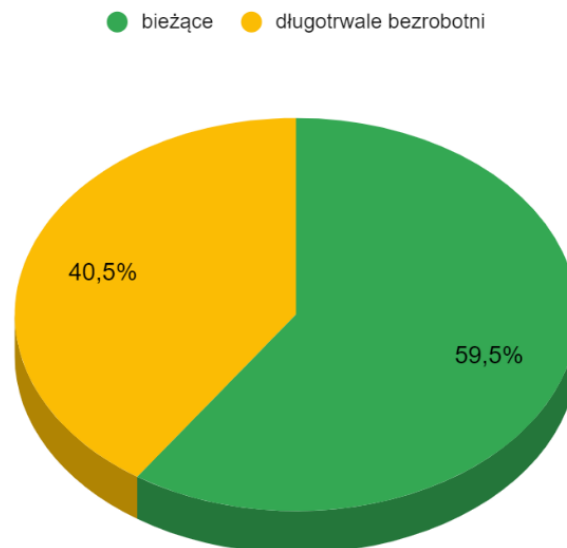
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 44. Trend bezrobocia w latach 2011–2021 wg okresu pozostawania bez pracy.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 45. Struktura bezrobocia rejestrowanego w latach 2011–2021 wg okresu pozostawania bez pracy.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Analiza danych przeprowadzona dla stopy bezrobocia w podziale na okres pozostawania bez pracy (w dalszej treści posługiwano się nazwami „bieżące” i „długotrwałe”) wskazała, iż w okresie 2014–2021 ilość osób bezrobotnych krótkotrwale wykazała spadek o 35%, zaś bezrobotnych długotrwałe o 54%.

W strukturze bezrobocia osoby bieżąco bezrobotne stanowiły średnio ~59,5%, zaś długotrwałe pozostające bez pracy średnio ~40,5%. W badanym okresie w latach 2014, 2015, 2017 i 2019 ilość osób długotrwałe bezrobotnych przekraczała ilość osób bieżąco bezrobotnych. W ostatnim okresie struktura zbliżona była do średniej za cały badany okres. Niezależnie od sytuacji kryzysowej (w roku 2019-2020) ilość osób długotrwałe bezrobotnych w latach 2011–2021 stale malała. W roku 2020 nastąpił wzrost liczby osób długotrwałe bezrobotnych, aczkolwiek należy przyjąć, iż spowodowane było to polityką państwa i lawinowym rejestrowaniem się osób, które do tej pory nie były zarejestrowane i długotrwałe pozostawały bez pracy – co znajduje potwierdzenie w spadku wskaźnika w 2021r.

Diagnoza rynku pracy wskazuje, iż popyt pracy w gminie Osielsko nie odbiega znacząco od trendów rynków na różnych poziomach (lokalnych, regionalnych). Ponadto należy zauważyć, że wskaźniki stopy bezrobocia osiągnięte w gminie są niższe niż wskaźniki dla Polski, województwa Kujawsko-Pomorskiego, czy podobnych gmin. Największy wpływ na stan i strukturę bezrobocia wykazują osoby w wieku pow. 25-50 lat, kobiety oraz osoby krótkotrwale bezrobotne.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna oraz realizowanie zadań z tego zakresu należy postrzegać jako świadczenie usług, mających na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb jednostki. To właśnie organy administracji samorządowej realizują zadania, które zostały na te nałożone konstytucyjnie, a przez udzielanie tego typu usług, umacniają więzi społeczne ludności. Funkcje pełnione przez samorząd gminny sprowadzają się do zaspokajania podstawowych potrzeb w sferze usług społecznych, takich jak świadczenia pomocy społecznej. Obowiązków nałożonych na samorząd uregulowane są w artykule 17 ustawy o pomocy społecznej, który dokonuje podziału zadań gminy na zadania własne – finansowane ze środków własnych oraz na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

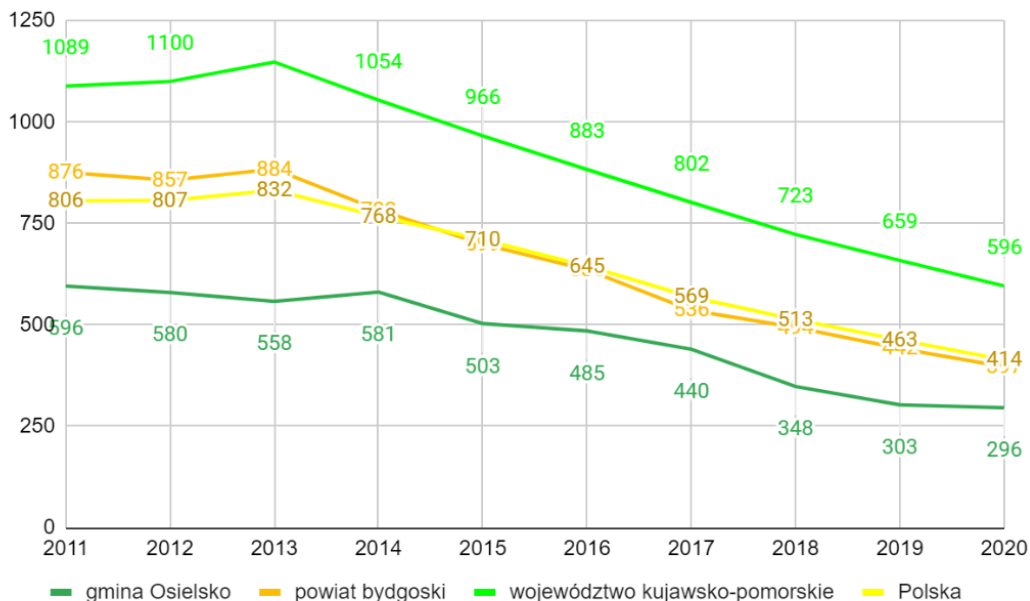
W niniejszym rozdziale dokonano analizy zapotrzebowania i jakości świadczonych usług społecznych, z zakresu pomocy społecznej, z wykluczeniem świadczeń i zadań zleconych (takich jak „dobry start”, czy „500+”), przyjmując, iż jedynie wskaźniki pomocy środowiskowej umożliwią nakreślenie jakości pomocy społecznej oraz obszarów wymaganej interwencji, z perspektywy mieszkańców Gminy Osielsko.

Tabela 44. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
gmina Osielsko	596	580	558	581	503	485	440	348	303	296
powiat bydgoski	876	857	884	783	699	636	536	494	442	397
Województwo Kujawsko-Pomorskie	1089	1100	1148	1054	966	883	802	723	659	596
Polska	806	807	832	768	710	645	569	513	463	414

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 46. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W analizowanym okresie wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców, w Gminie Osielsko, wykazuje trend spadkowy. W 2020 r. w stosunku do roku 2011 zanotowano spadek 50%. W całym badanym okresie wskaźnik przyjmuje wartości niższe niż analogiczne wskaźniki dla powiatu bydgoskiego o 34%, dla Polski o 40%, zaś dla całego Województwa Kujawsko-Pomorskiego o ponad 100%.

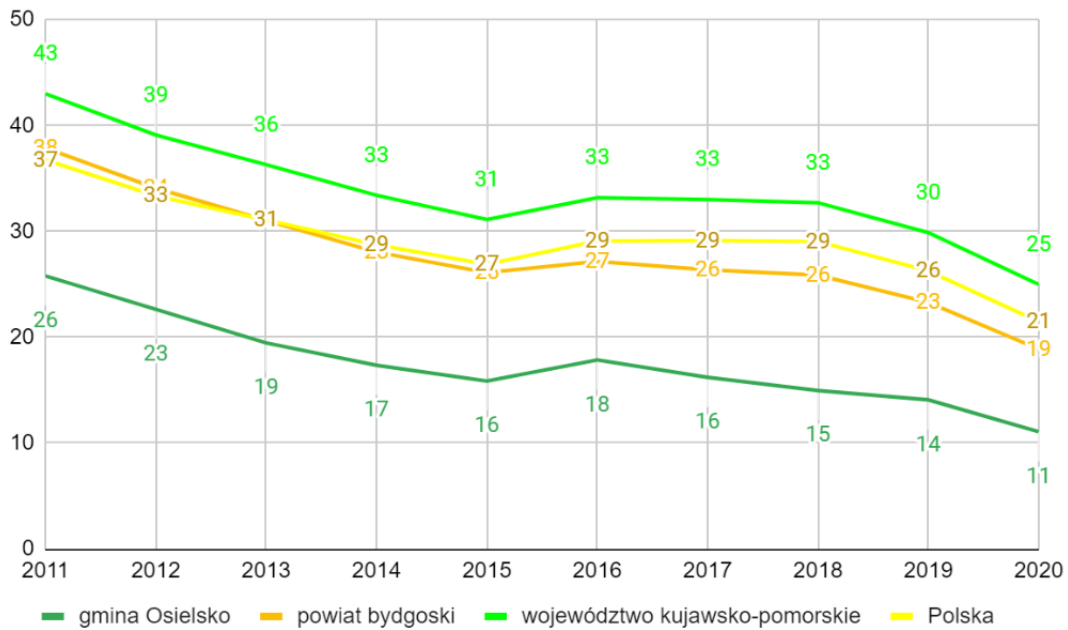
Porównanie intensywności pomocy społecznej w przeliczeniu na ilość rodzin na 1000 mieszkańców przedstawiono poniżej.

Tabela 45. Ilość rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci na 1000 mieszkańców.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
gmina Osielsko	26	23	19	17	16	18	16	15	14	11
powiat bydgoski	38	34	31	28	26	27	26	26	23	19
Województwo Kujawsko-Pomorskie	43	39	36	33	31	33	33	33	30	25
Polska	37	33	31	29	27	29	29	29	26	21

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 47. Ilość rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci na 1000 mieszkańców.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Relacje wskaźników przedstawiają się analogicznie jak dla ilości beneficjentów i wykazują wartość najniższą w porównaniu do innych obszarów analitycznych.

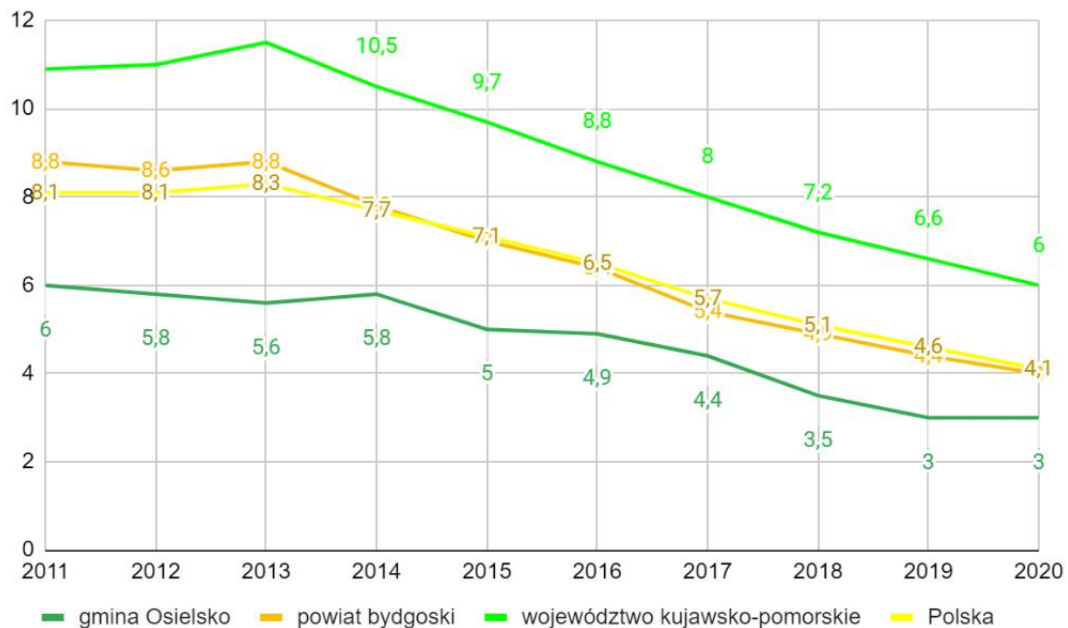
Poniżej przedstawiono odsetek osób korzystających z pomocy środowiskowej do ilości mieszkańców ogółem w analizowanych regionach.

Tabela 46. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
gmina Osielsko	6	5,8	5,6	5,8	5	4,9	4,4	3,5	3	3
powiat bydgoski	8,8	8,6	8,8	7,8	7	6,4	5,4	4,9	4,4	4
Województwo Kujawsko-Pomorskie	10,9	11	11,5	10,5	9,7	8,8	8	7,2	6,6	6
Polska	8,1	8,1	8,3	7,7	7,1	6,5	5,7	5,1	4,6	4,1

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 48. Udział ludności korzystających z pomocy społecznej w zamieszkujących gminę ogółem.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W Gminie Osielsko na koniec 2020 r. z pomocy środowiskowej korzystało ~ 3% ludności. Jest to wskaźnik niższy niż analogiczne wskaźniki dla województwa, Polski i powiatu.

W oparciu o informacje zawarte w Raporcie o stanie gminy stwierdzono, iż gmina otacza opieką organizacyjną i finansową Kluby Seniora, które funkcjonują w GOK Osielsko oraz świetlicach wiejskich w Bożenkowie, Niemczu, Niwach-Wilczu, Maksymilianowie oraz Żołędowie. Działalność klubów seniora polega głównie na organizowaniu wspólnych spotkań, wydarzeń (m.in. wycieczki krajoznawcze, warsztaty) – nie wykonuje zadań wsparcia dziennego dla seniorów.

Analiza przedstawiona w niniejszym rozdziale wskazuje, iż zapotrzebowanie na pomoc środowiskową w Gminie Osielsko jest relatywnie niższe niż w innych regionach, a badania społeczne potwierdzają, iż gmina w sposób wystarczający wypełnia zadania własne w tym zakresie. Zalecane jest dalsze prowadzenie polityki pomocy społecznej w tym zakresie oraz rozważenie powołania placówki wsparcia dziennego.

EDUKACJA, OPIEKA PRZEDSZKOLNA I OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Analizy związane ze stanem edukacji, zarówno infrastruktury jak i dynamiki zmian kadrowych i związanych z liczbą uczniów, są utrudnione przez fakt zmian strukturalnych w szkolnictwie, które zapoczątkowała likwidacja gimnazjów. Zmiany organizacyjne dotknęły również oświatę na terenie Gminy Osielsko. Wspomniane zmiany nie będą jednak poddane analizom. Stan infrastruktury, struktura organizacyjna oraz liczba mieszkańców korzystających z usług edukacyjnych będzie analizowana przez pryzmat najnowszych danych lub danych z ostatnich kilku lat.

Według danych udostępnionych przez Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych³, na terenie Gminy Osielsko funkcjonuje 14 placówek oświatowych. Część z nich stanowią placówki niepubliczne. Gmina Osielsko jest podmiotem prowadzącym dla pięciu placówek.

Poniższe zestawienie uwzględnia wszystkie pomioty, które znalazły się z rejestrze. Jak wspomniano powyżej, większość z nich stanowią placówki niepubliczne. Rosnące zapotrzebowanie na usługi edukacyjne – a zwłaszcza na opiekę przedszkolną, tworzy warunki do rozwoju tego rodzaju usług.

Tabela 47. Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych na terenie Gminy Osielsko.

Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych na terenie Gminy Osielsko				
LP	Nazwa podmiotu	Miejscowość	Typ placówki	Organ prowadzący
1	AKADEMIA PRZEDSZKOLAKA	Osielsko	Przedszkole	Norbert Raus
2	NIEPUBLICZNA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA "SENSO" W OSIELSKU	Osielsko	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	Justyna Mrozińska-Kleniewska
3	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE "BLU"	Osielsko	Przedszkole	Marzena Bentlejewska
4	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE ANGLOJĘZYCZNE "TĘCZOWA KRAINA"	Niemcz	Przedszkole	Maciej Kulczewski
5	PRZEDSZKOLE DOBREGO PASTERZA	Osielsko	Przedszkole	Zgromadzenie sióstr pasterek od opatrności bożej dom generalny
6	PRZEDSZKOLE DZIECIĘCY ŚWIAT MONTESSORI	Niemcz	Przedszkole	Adam Mordka
7	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE "CHATKA PUCHATKA"	Osielsko	Przedszkole	Danuta Piątek
8	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE "HUMPTY DUMPTY"	Osielsko	Przedszkole	Katarzyna Gulik-Malinowska
9	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE "ZAMECZEK II"	Osielsko	Przedszkole	Maria Gaudzińska
10	PUBLICZNE PRZEDSZKOLE NR 1 W OSIELSKU	Osielsko	Przedszkole	Gmina Osielsko
11	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. AGATY MRÓZ W NIEMCZU	Niemcz	Szkoła podstawowa	Gmina Osielsko
12	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANUSZA KORCZAKA W ŻOŁĘDOWIE	Żołądowo	Szkoła podstawowa	Gmina Osielsko
13	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA PAWŁA II W MAKSYMILIANOWIE	Maksymiliano wo	Szkoła podstawowa	Gmina Osielsko
14	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. POLSKICH OLIMPIJCZYKÓW W OSIELSKU	Osielsko	Szkoła podstawowa	Gmina Osielsko

źródło: <https://rspo.gov.pl/>

³ <https://rspo.gov.pl/>

Tabela 48: Rejestr żłobków funkcjonujących na terenie Gminy Osielsko.

L.p.	Nr w rejestrze	Opis
1	13333/Z	Typ instytucji: Żłobek Nazwa: Dziecięcy Świat Montessori Lokalizacja instytucji: KUJAWSKO-POMORSKIE > Powiat bydgoski > Osielsko > Niemcz ul. Bydgoska 40
2	19435/Z	Typ instytucji: Żłobek Nazwa: Żłobek Super Kids Lokalizacja instytucji: KUJAWSKO-POMORSKIE > Powiat bydgoski > Osielsko > Niemcz, wieś ul. Bydgoska 47
3	8002/Z	Typ instytucji: Żłobek Nazwa: Akademia Malucha Lokalizacja instytucji: KUJAWSKO-POMORSKIE > Powiat bydgoski > Osielsko > Osielsko ul. Orła 12

źródło: <https://rejestrzlobkow.mpips.gov.pl/>

Należy podkreślić, iż Gmina Osielsko prowadzi programy wsparcia żłobków, klubów dziecięcych oraz osób zatrudniających opiekunów dziennych. Na podstawie uchwały nr VII/87/2011, od 1 stycznia 2012 roku wysokość miesięcznej dotacji celowej udzielanej przez Gminę Osielsko dla podmiotów prowadzących żłobki na obszarze Gminy Osielsko wynosi 400,00zł, a dla podmiotów prowadzących kluby dziecięce na obszarze Gminy Osielsko 200,00zł na każde dziecko objęte opieką, będące mieszkańcem Gminy Osielsko. Na mocy uchwały Rady Gminy osielsko nr X/112/2021 ustalono dodatkowo miesięczną wysokość dotacji celowej udzielanej przez Gminę Osielsko dla podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów oraz dla dziennych opiekunów prowadzących działalność na własny rachunek na obszarze Gminy Osielsko w wysokości 200,00 zł na każde dziecko objęte opieką, będące mieszkańcem gminy.

Na dzień sporządzania niniejszej diagnozy w rejestrze opiekunów dziennych zarejestrowanych było 3 opiekunów.

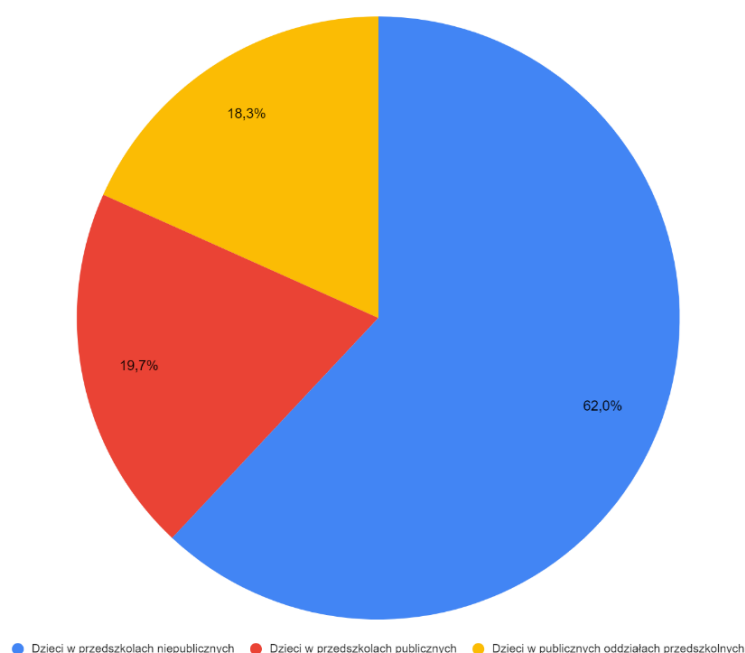
Tabela 49: Rejestr opiekunów dziennych

L.p.	Nr w rejestrze	Opis
1	11733/O	Typ instytucji: Dzienny opiekun Imię i nazwisko dziennego opiekuna: Anna Maria Hodun Lokalizacja instytucji: KUJAWSKO-POMORSKIE > Powiat bydgoski > Osielsko ul. Jeżynowa
2	11734/O	Typ instytucji: Dzienny opiekun Imię i nazwisko dziennego opiekuna: Magdalena Maria Malak Lokalizacja instytucji: KUJAWSKO-POMORSKIE > Powiat bydgoski > Osielsko ul. Jeżynowa
3	11735/O	Typ instytucji: Dzienny opiekun Imię i nazwisko dziennego opiekuna: Magdalena Zielińska - Bieranowska Lokalizacja instytucji: KUJAWSKO-POMORSKIE > Powiat bydgoski > Osielsko ul. Jeżynowa

źródło: <https://rejestrzlobkow.mpips.gov.pl/>

Zestawienie wszystkich placówek pokazuje, że zdecydowana większość z nich znajduje się na terenie Osielska. Siedzibą trzech z nich jest Niemcz. Wg danych Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych na dzień opracowania niniejszego raportu, do podmiotów niepublicznych uczęszcza łącznie 481 dzieci. W całości są to dzieci w wieku przedszkolnym. Równocześnie do jedyne przedszkola publiczne uczęszczają 153 dzieci. Do całości należy doliczyć również dzieci uczęszczające do oddziałów przedszkolnych działających przy szkołach publicznych. W 2021 roku było ich 142. Przy założeniu, że dane dotyczące liczby dzieci w oddziałach przedszkolnych w 2022 roku były podobne, to struktura liczby dzieci uczęszczających do poszczególnych rodzajów placówek powinna wyglądać następująco.

Wykres 49. Placówki przedszkolne na terenie Gminy Osielsko.

źródło: opracowanie na podstawie Raportów o stanie Gminy Osielsko 2019-2021

Poza Publicznym Przedszkolem nr 1 w Osielsku, Gmina Osielsko prowadzi także cztery placówki szkolne:

- Szkołę Podstawową im. Agaty Mróz w Niemczu,
- Szkołę Podstawową im. Jana Pawła II w Maksymilianowie,
- Szkołę Podstawową im. Janusza Korczaka w Żołędowie,
- Szkołę Podstawową im. Polskich Olimpijczyków w Osielsku.

Do wszystkich wskazanych placówek publicznych w 2021 roku uczęszczało łącznie 1959 uczniów. Liczba ta systematycznie rośnie, bo w 2020 roku wynosiła 1820 osób, a w 2019 roku

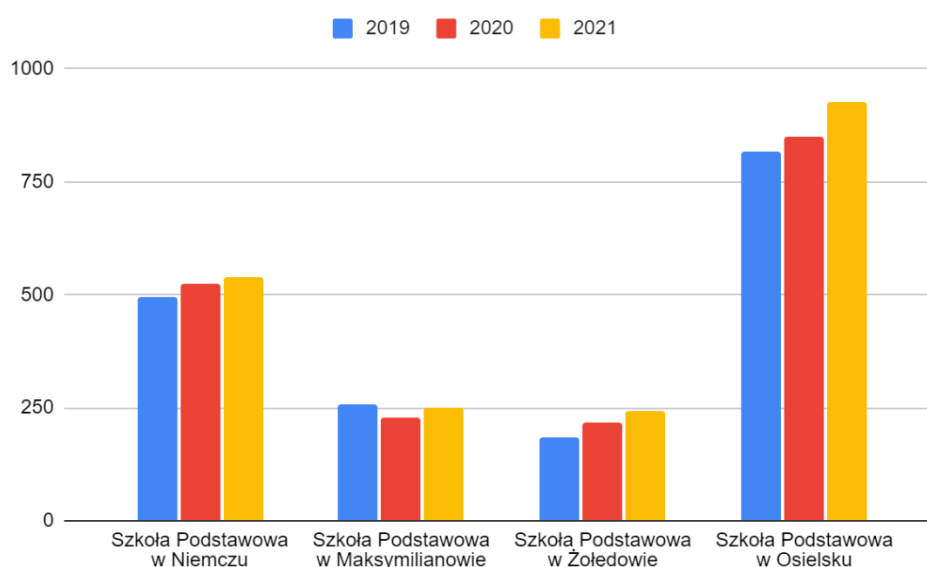
1754 osoby. Poniższe zestawienia obrazują jak zmieniała się liczba uczniów w poszczególnych placówkach.

Tabela 50. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach na terenie Gminy Osielsko

Liczba uczniów w poszczególnych szkołach na terenie Gminy Osielsko ⁴			
	2019	2020	2021
Szkoła Podstawowa w Niemczu	495	524	539
Szkoła Podstawowa w Maksymilianowie	259	229	250
Szkoła Podstawowa w Żołędowie	183	218	242
Szkoła Podstawowa w Osielsku	817	849	928

źródło: opracowanie na podstawie Raportów o stanie Gminy Osielsko 2019-2021

Wykres 50. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach na terenie Gminy Osielsko.

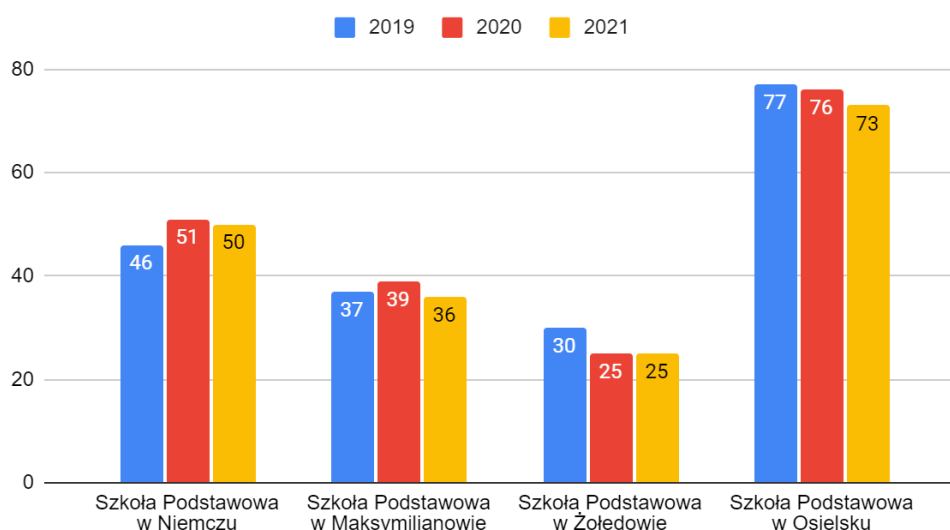
źródło: opracowanie na podstawie Raportów o stanie Gminy Osielsko 2019-2021

Równocześnie ze wzrostem liczby uczniów nie możemy mówić o wzroście liczby nauczycieli. Poniższy wykres wskazuje wręcz na delikatne spadki w każdej w placówce.

⁴ Liczba uczniów opracowana na podstawie Raportów o Stanie Gminy Osielsko za rok 2019, 2020 i 2021..

Wykres 51. Liczba nauczycieli w poszczególnych placówkach szkolnych.

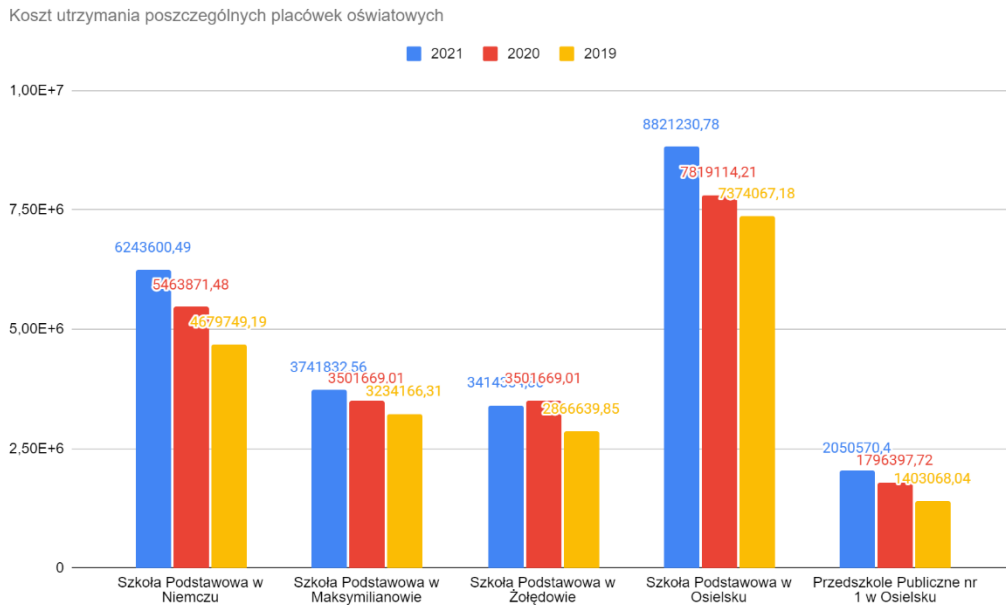
Liczba nauczycieli w poszczególnych szkołach

źródło: opracowanie na podstawie Raportów o stanie Gminy Osielsko 2019-2021

Co szczególnie interesujące, wraz ze wzrostem liczby uczniów, w ostatnich latach spada liczba zatrudnionych nauczycieli i etatów nauczycielskich. W 2021 roku we wszystkich szkołach zatrudnionych było 184 nauczycieli. Dodatkowych 15 pedagogów zatrudnionych było w przedszkolu publicznym. Wśród wszystkich zatrudnionych osób 5 posiadało najniższy stopień awansu zawodowego, 48 było nauczycielami kontraktowymi, 36 mianowanymi, a 110 posiadało status nauczyciela dyplomowanego. Utrzymanie bazy oraz prowadzenie placówek edukacyjnych pociąga za sobą określone koszty. Poniższe zestawienie obrazuje poziom wydatków ponoszonych na funkcjonowanie poszczególnych placówek.

Wykres 52. Koszt utrzymania placówek oświatowych.

źródło: opracowanie na podstawie Raportów o stanie Gminy Osielsko 2019-2021

Niezwykle ważnym jest, iż placówki edukacyjne funkcjonujące w Gminie Osielsko doskonale przygotowują uczniów szkół podstawowych do egzaminu ośmioklasisty. Poniżej wskazano wstępne wyniki w %, opublikowane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną dla szkół powiatu bydgoskiego, w podziale na 3 główne egzaminy. W tabeli kolorem czerwonym wskazano gminy, w których uczniowie szkół podstawowych uzyskali wyniki gorsze niż w szkołach Gminy Osielsko.

Tabela 51: Wyniki wstępne egzaminu ośmioklasisty w 2022 r. dla gmin powiatu bydgoskiego

	język polski [%]	Matematyka [%]	język angielski [%]
Osielsko	65	69	79
Białe Błota	64	66	78
Dąbrowa Chełmińska	57	55	64
Dobrcz	56	51	64
Koronowo*	59	48	57
Nowa Wieś Wielka	64	60	75
Siczenko	63	58	60
Solec Kujawski	58	54	65

źródło: <https://www.oke.gda.pl/> *) dla gminy Koronowo wskazano średnią dla szkół miejskich i wiejskich

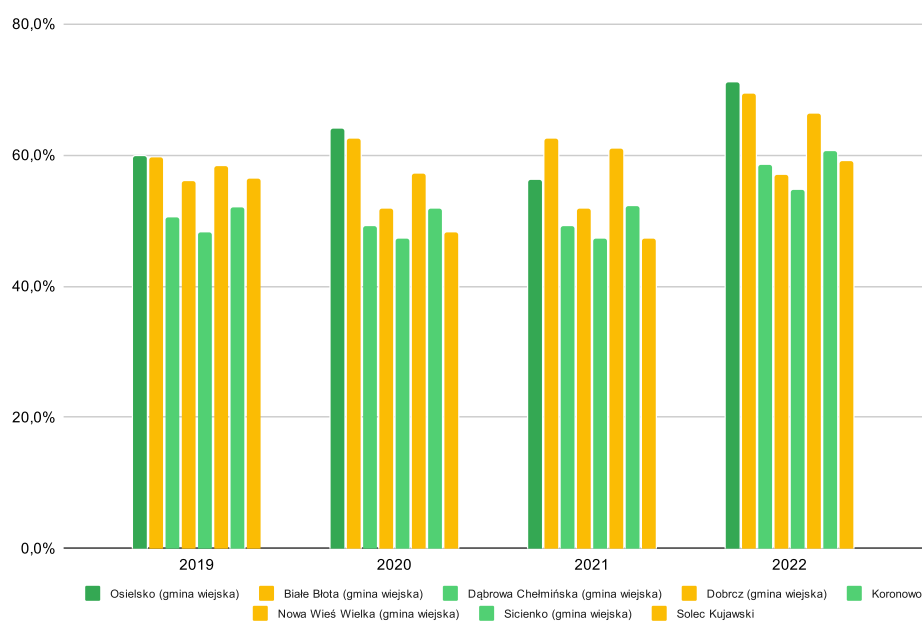
Relacja wyników egzaminacyjnych jest względnie stała w badanym okresie (za podstawę analizy przyjęto lata 2019 – 2022, tj. po reformie dokonującej likwidacji gimnazjów). Zaprezentowane dane stanowią średnią z wyniku obliczonego dla wszystkich egzaminów. W tabeli kolorem czerwonym wskazano gminy, w których uczniowie szkół podstawowych uzyskali wyniki gorsze niż w szkołach Gminy Osielsko, kolorem zielonym wyniki lepsze.

Tabela 52: Średni wynik egzaminu ośmioklasisty w latach 2019-2022 r. dla gmin powiatu bydgoskiego

Gminy porównywane	2019	2020	2021	2022
Osielsko (gmina wiejska)	59,9%	64,0%	56,3%	71,1%
Białe Błota (gmina wiejska)	59,7%	62,5%	62,5%	69,4%
Dąbrowa Chełmińska (gmina wiejska)	50,5%	49,1%	49,1%	58,5%
Dobrcz (gmina wiejska)	56,1%	51,9%	51,9%	57,0%
Koronowo (gmina miejsko-wiejska) *	48,2%	47,3%	47,3%	54,6%
Nowa Wieś Wielka (gmina wiejska)	58,3%	57,1%	61,0%	66,4%
Siczenko (gmina wiejska)	52,1%	51,9%	52,3%	60,6%
Solec Kujawski (gmina miejsko-wiejska)	56,5%	48,3%	47,2%	59,1%

źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Rysunek 16: Porównanie średnich wyników egzaminu ośmioklasisty w latach 2019-2022 r. dla gmin powiatu bydgoskiego

źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Dostęp do edukacji na terenie Gminy Osielsko jest relatywnie dobry. Jest to zasługa nie tylko funkcjonujących na terenie gminy publicznych szkół i przedszkola, ale także rozbudowanej oferty oferowanej przez przedszkola niepubliczne. Zwiększająca się liczba uczniów i dzieci w wieku przedszkolnym wymusza poszerzenie oferty, ale generuje też coraz większe koszty utrzymania poszczególnych placówek. Profil rozwojowy gminy, który oparty jest o dynamiczny wzrost liczby mieszkańców wymusza jednak inwestowanie w ofertę edukacyjną, bo jest to, i w najbliższych latach będzie, jedna z podstawowych potrzeb dynamicznie rozwijającej się społeczności.

KULTURA

Obowiązek prowadzenia działalności kulturalnej przez jednostki samorządu terytorialnego jest zadaniem własnym gminy, której wyrazem są usługi publiczne świadczone na rzecz członków społeczności. Przejawem działalności kulturalnej może być prowadzenie bibliotek oraz prowadzenie gminnych instytucji kultury, a także finansowanie ich działalności. Dla potrzeb niniejszej diagnozy dokonano oceny wskaźników ilościowych dla dwóch instytucji kultury, które funkcjonują na terenie Gminy Osielsko:

- Gminny Ośrodek Kultury, który prowadzi działalność kulturalną w 7 placówkach: w siedzibie GOK-u w Osielsku oraz w świetlicach: w Jaruzynie, w Niemczu, w Żołędowie, w Bożenkowie, w Maksymilianowie i Niwy-Wilcze. Do zadań GOK należy także współdziałanie z innymi podmiotami przy organizowaniu wspólnych imprez, współdziałanie z GOSiR, GOPS, Radami Sołeckimi, Przychodnią w Osielsku, Parafiami z terenu Gminy, LOK, Szkołami oraz piecza nad placami zabaw przy świetlicach w Maksymilianowie i Niemczu, siłownią zewnętrzną przy świetlicy w Żołędowie i parkiem przy świetlicy w Niemczu.
- Biblioteka Gminna, która jest samodzielną instytucją kultury, działającą o 2 placówki: Gminna Biblioteka Publiczna w Osielsku oraz Filia GBP w Żołędowie.

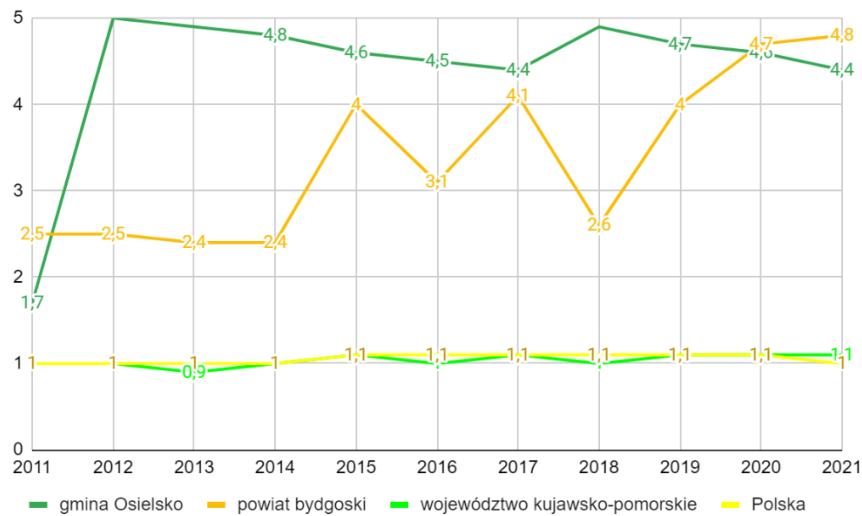
Szczegółowe raporty z działania ww. instytucji zawarte są w rocznych raportach o stanie gminy, poniżej przedstawiono porównanie realizacji wybranych wskaźników dla różnych obszarów geograficznych.

Tabela 53. centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10 tys. ludności.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	1,7	5	4,9	4,8	4,6	4,5	4,4	4,9	4,7	4,6	4,4
powiat bydgoski	2,5	2,5	2,4	2,4	4	3,1	4,1	2,6	4	4,7	4,8
Województwo Kujawsko-Pomorskie	1	1	0,9	1	1,1	1	1,1	1	1,1	1,1	1,1
Polska	1	1	1	1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 53. porównanie ilości ośrodków kultury i podobnych na 10 tys. ludności.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Porównanie ilości ośrodków kultury (i punktów im podobnych) w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, wskazuje, iż w Gminie Osielsko notuje się największy wskaźnik natężenia. Wskaźnik ten jest znacznie większy (ponad 4-krotnie) niż analogiczne wskaźniki dla gmin województwa oraz jednostek samorządowych w Polsce. Wskaźnik ilości jest względnie stały w całym badanym okresie, a jego spadek jest związany głównie z przyrostem ilości mieszkańców.

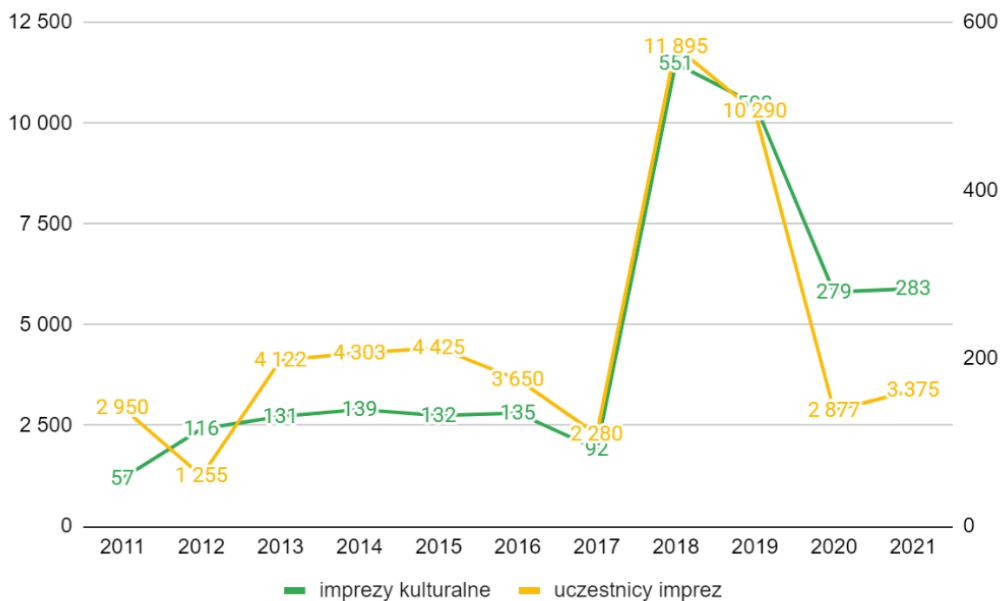
Poniżej przedstawiono zmianę ilości zgłoszonych imprez kulturalnych i uczestniczących w latach 2011 – 2021.

Tabela 54. imprezy kulturalne i ich uczestnicy.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
imprezy kulturalne	57	116	131	139	132	135	92	551	503	279	283
uczestnicy imprez	2 950	1 255	4 122	4 303	4 425	3 650	2 280	11 895	10 290	2 877	3 375

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 54. imprezy kulturalne i ich uczestnicy.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W badanym okresie zaobserwowano znaczny wzrost ilości imprez oraz korzystających z nich uczestników w 2018 r. oraz spadek tychże w latach 2019 i 2020. Za główny powód zmniejszenia należy przyjąć wprowadzone powszechnie ograniczenia pandemiczne w latach 2019-2021. Jednakże pomimo ograniczeń związanych z koronawirusem liczebność imprez i korzystających z nich uczestników była większa niż w latach 2011-2017.

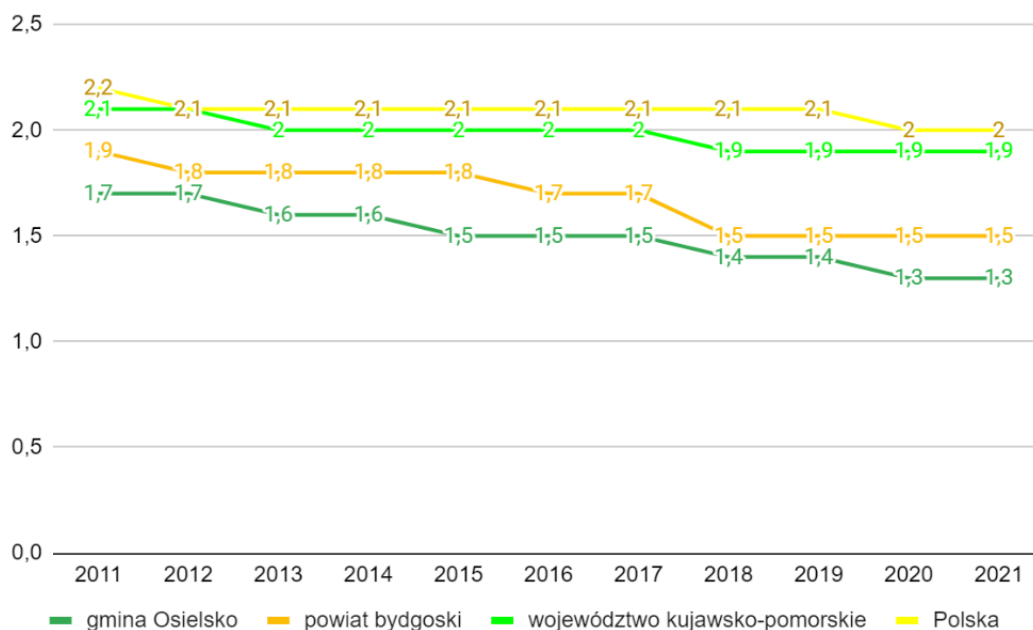
Poniżej wskazano wskaźniki ilościowe opisujące porównanie funkcjonowania Gminnej Biblioteki na tle gmin innych obszarów administracyjnych.

Tabela 55. biblioteki publiczne na 10 tys. ludności.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	1,7	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3
powiat bydgoski	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,5	1,5	1,5	1,5
Województwo Kujawsko-Pomorskie	2,1	2,1	2	2	2	2	2	1,9	1,9	1,9	1,9
Polska	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2	2

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 55. biblioteki publiczne na 10 tys. ludności.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

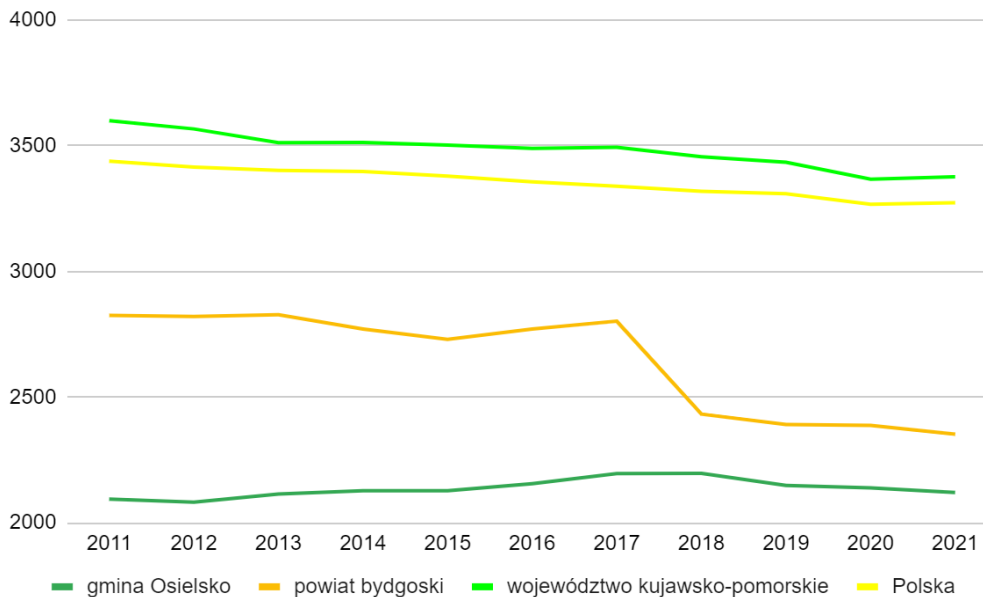
Ilość bibliotek w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Gminie Osielsko jest niższa niż świadczone ilości w gminach województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz w Polsce, aczkolwiek zbliżona do ilości jednostek w powiecie bydgoskim.

Tabela 56. Księgozbiór na 1000 mieszkańców.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	2094	2082	2115	2128	2128	2156	2196	2196	2149	2139	2121
powiat bydgoski	2825	2821	2828	2771	2730	2771	2802	2432	2392	2388	2352
Województwo Kujawsko-Pomorskie	3600	3567	3513	3513	3503	3490	3494	3457	3435	3368	3377
Polska	3439	3416	3402	3398	3380	3356	3340	3319	3310	3268	3274

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 56. Księgozbiór na 1000 mieszkańców.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Porównanie liczebności księgozbiorów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wskazuje, iż Gmina Osielsko dysponuje najmniejszym księgozbiorem w porównaniu do analogicznych wskaźników pozostałych gmin województwa oraz całej Polski, aczkolwiek jest to liczebność bardzo zbliżona do wskaźnika dla powiatu bydgoskiego.

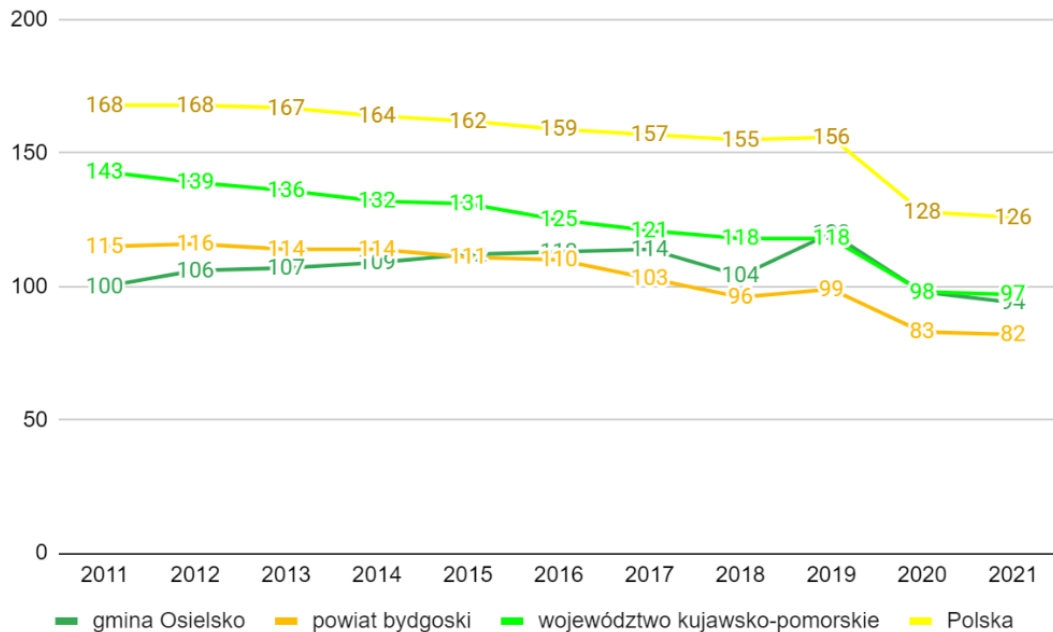
Powyższe analizy ilości bazy (jednostki biblioteczne oraz księgozbioru) rozszerzono o analizę ilości czytelników wykorzystujących zasoby bibliotek publicznych.

Tabela 57. Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	100	106	107	109	112	113	114	104	120	98	94
powiat bydgoski	115	116	114	114	111	110	103	96	99	83	82
Województwo Kujawsko-Pomorskie	143	139	136	132	131	125	121	118	118	98	97
Polska	168	168	167	164	162	159	157	155	156	128	126

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 57. Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Analiza intensywności czytelnictwa w badanym okresie wskazuje, na względnie stabilny wskaźnik ilości użytkowników (czytelników) na 1000 mieszkańców. Wskaźnik przynależny Gminie Osielsko jest niższy niż wskaźnik liczony dla całej Polski, aczkolwiek w ostatnich latach jest wyższy niż analogiczny wskaźnik dla powiatu bydgoskiego i zbliżony do wskaźnika właściwego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Podsumowując analizę usług świadczonych przez instytucje kultury należy podkreślić, iż korzystniejsze wskaźniki ilościowe notowane są dla ośrodka kultury niż dla biblioteki, aczkolwiek nie można pominąć faktu, iż od kilkunastu lat, w związku z dynamicznym rozwojem technologii IT, obserwuje się malejące trendy rozwoju czytelnictwa tradycyjnego. Ten trend nie pozwala na postawienie tezy o malejącej ilości czytelnictwa, raczej wymusza zwrócenie uwagi na konieczność zmian w jakości i rodzajach usług świadczonych przez takie instytucje kultury jak biblioteki. Drugą kwestią, którą należy podkreślić w podsumowaniu to sam charakter bazy służącej analizie. Wskaźniki czytelnictwa bazują na danych dotyczących użytkowników (czytelników) i zasobów (księgozbiorów) tylko publicznych. Badania w żaden sposób nie służą określeniu poziomu czytelnictwa wśród mieszkańców Gminy Osielsko, a jedynie intensywności wykorzystywania udostępnionych zasobów.

Dla usług świadczonych przez Gminny Ośrodek Kultury zaobserwowano rosnące zainteresowanie i ilość imprez w badanym okresie, w oparciu o posiadaną infrastrukturę. Rekomenduje się utrzymać kierunek strategicznej interwencji w badanej sferze.

SPORT I REKREACJA

Na podstawie art. 7 ustawy o samorządzie gminnym każda gmina ma obowiązek zaspokajania potrzeb mieszkańców związanych z kulturą fizyczną i sportem oraz zapewnieniem terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych. Jednostki samorządu terytorialnego realizują zadania w zakresie kultury fizycznej jako zadania własne. Zadania te dotyczą również sprawy zapewnienia terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych.

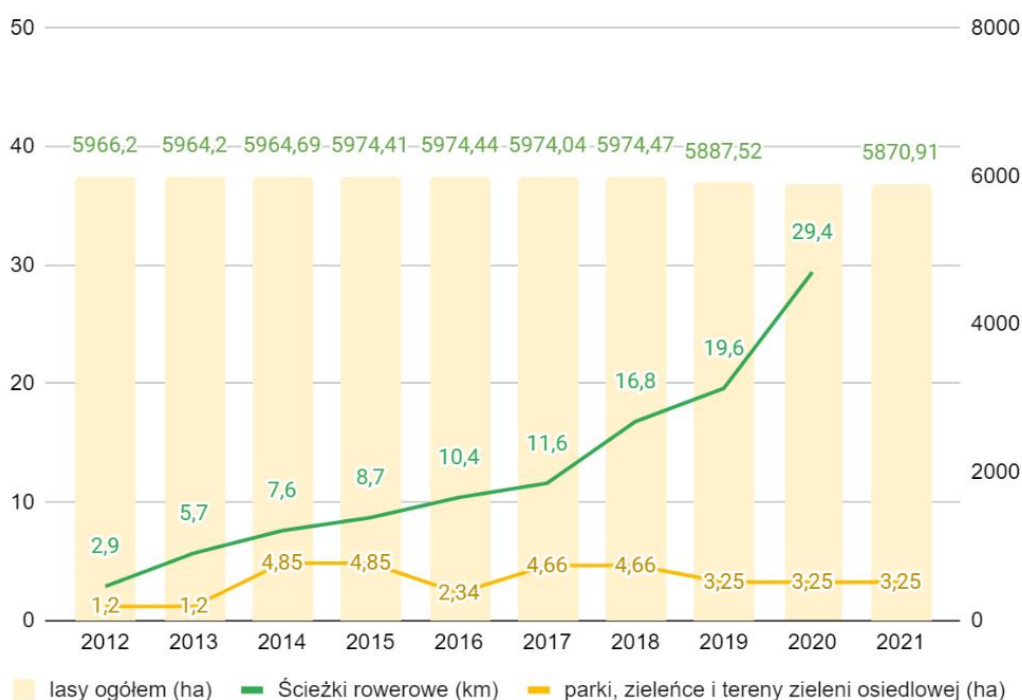
Dla potrzeb diagnozy strategicznej poniżej przedstawiono wskaźniki dotyczące tej sfery potencjalnej interwencji.

Tabela 58. Wskaźniki dotyczące urządzeń rekreacji na terenie gminy.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ścieżki rowerowe (km)	2,9	5,7	7,6	8,7	10,4	11,6	16,8	19,6	29,4	bd
parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej (ha)	1,2	1,2	4,85	4,85	2,34	4,66	4,66	3,25	3,25	3,25
lasy gminne (ha)	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	15,54	15,54	15,54	15,54	15,54
lasy ogółem (ha)	5966,2	5964,2	5964,7	5974,4	5974,4	5974,0	5974,5	5887,5	5887,8	5870,9
ogólna powierzchnia gminy	10172	10172	10172	10172	10172	10172	10172	10172	10172	10172

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 58. Ilość terenów zielonych i ścieżek rowerowych na terenie gminy.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W badanym okresie zaobserwowano stały wzrost długości ścieżek rowerowych ogółem, które zlokalizowane są na terenie Gminy Osielesko. W ciągu 10 lat długość ścieżek rowerowych wzrosła ponad 9-krotnie, o ~ 26,5 km. Wzrosła również ilość zieleńców (z 1,2ha w 2011r. do 3,25ha w 2021r.).

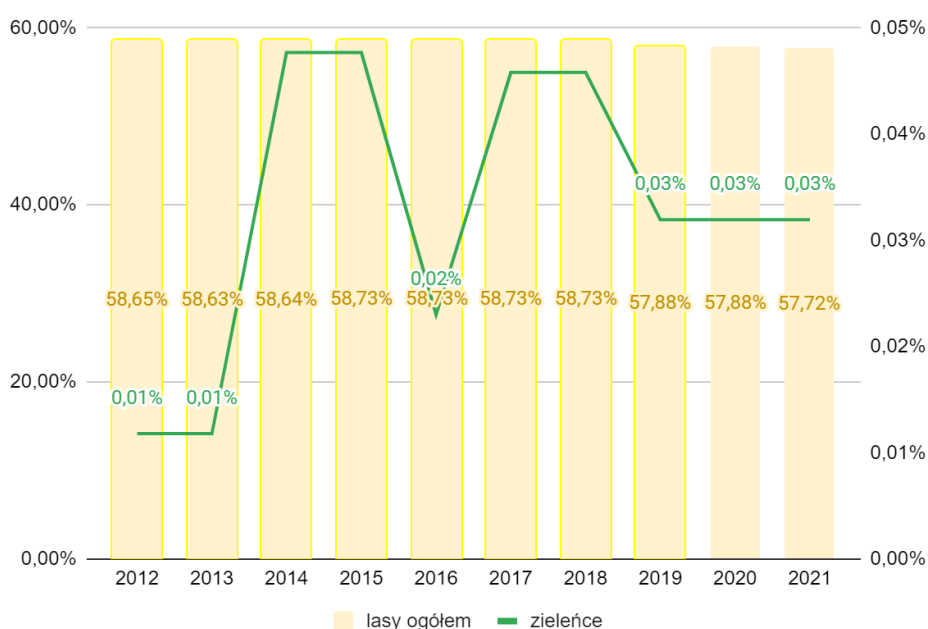
Obszary zielone w porównaniu do całej powierzchni gminy przedstawiają się następująco.

Tabela 59. Udział terenów zielonych w ogólnej powierzchni gminy.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
zieleńce	0,01%	0,01%	0,05%	0,05%	0,02%	0,05%	0,05%	0,03%	0,03%	0,03%
lasy gminne	0,13%	0,13%	0,13%	0,13%	0,13%	0,13%	0,15%	0,15%	0,15%	0,15%
lasy ogółem	58,65%	58,63%	58,64%	58,73%	58,73%	58,73%	58,73%	57,88%	57,88%	57,72%

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

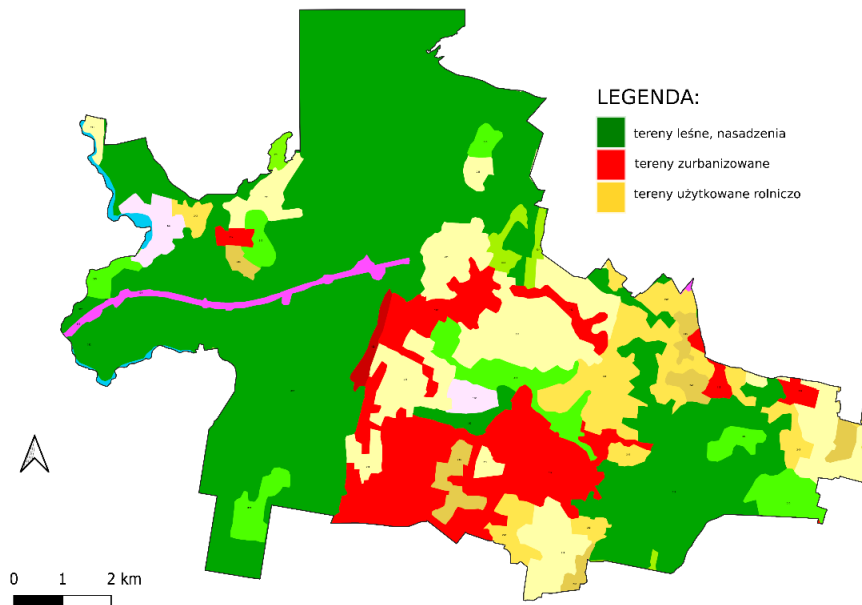
Wykres 59. Zmiany udziału terenów zielonych w ogólnej powierzchni gminy.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Zwraca się uwagę, na prawie dwukrotny wzrost ilości powierzchni zieleńców w latach 2014-2015 oraz 2017-2019, zwieńczony spadkiem tychże do poziomu 0,03% powierzchni gminy ogółem. Gmina Osielsko pokryta terenami leśnymi w ponad 57%, odsetek ten (w związku ze spadkiem ogólnej powierzchni pokrytej lasami) maleje. Na mapie przedstawiono graficznie lokalizację terenów leśnych w stosunku do terenów zurbanizowanych.

Rysunek 17. Sposoby zagospodarowania powierzchni Gminy Osielsko wg. modelu Corine Land Cover.

źródło: opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

Podkreślenia wymaga fakt, iż pomimo tak wysokiego wskaźnika ilości lasów na terenie Gminy Osielsko, tereny te nie mogą być wprost traktowane jako tereny rekreacyjne. Jednym z takich powodów są okresowe zakazy wstępu do lasów np. związane z zagrożeniami pożarowymi związanymi z występującymi suszami.

Jednostką odpowiedzialną w Gminie Osielsko za administrowanie obiektami sportowo-rekreacyjnymi oraz prowadzenie działalności instytucjonalnej związanej ze sportem i rekreacją jest Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Osielsku (GOSiR). GOSiR został utworzony Uchwałą Rady Gminy Osielsko Nr IV/52/10. W administracji GOSiR znajdują się następujące obiekty:

Tabela 60: Wykaz obiektów sportowo-rekreacyjnych w zarządzie GOSiR

Miejscowość	Wykaz obiektów
Osielsko	1. Basen ul. Tuberozy
	2. Hala sportowa ul. Tuberozy
	3. Stadion baseballowy wraz z kompleksem rekreacyjnosportowym przy ul. Centralnej (korty tenisowe wraz ze ? Ścianką do tenisa, kort do badmintona, boisko do piłki plażowej)
	4. Zespół boisk przy ul. Wierzbowej
	5. Place zabaw:

	<ul style="list-style-type: none"> - przy ul. Wierzbowej - przy ul. Kolonijnej - przy ul. Zatokowej - przy ul. Jaskólczej - przy ul. Irysowej
Niemcz	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wielofunkcyjne boisko sportowe przy ul. Czesława Miłosza 2. Plac zabaw przy ul. Czesława Miłosza 3. Boisko do siatkówki plażowej ul. Janusza Kusocińskiego 4. Plac zabaw przy ul. Janusza Kusocińskiego 5. Boisko sportowe trawiaste przy ul. Jana Matejki
Żołędowo	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stadion sportowy przy ul. Bydgoskiej 2. Tory łucznicze ul. Bydgoska 3. Zespół boisk „Orlik” przy ul. Słonecznej 4. Plac zabaw przy ul. Słonecznej 5. Tor speedrowerowy 6. Plac zabaw przy ul. Pałacowej
Jaruzyn	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zespół boisk sportowych przy ul. Prodnia 2. Plac zabaw ul. Prodnia 3. Boisko sportowe przy ul. Kolonia 4. Plac zabaw przy ul. Kolonia
Bożenkowo	<ol style="list-style-type: none"> 1. Baza wypoczynkowa ul. Harcerska 2. Plac zabaw ul. Harcerska 3. Boiska przy ul. Osiedlowej (trawiaste i do piłki plażowej) 4. Plac zabaw przy ul. Osiedlowej
Niwy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plac zabaw przy ul. Rybinieckiej
Maksymilianowo	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plac zabaw przy ul. Ptasiej
Wilcze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plac zabaw ul. Słupska/Szczecińska 2. Boisko do piłki nożnej przy ul. Słupskiej

źródło: Raport o stanie Gminy za rok 2021

Poza obiektami wymienionymi powyżej administrowanymi przez GOSiR, należy wskazać również obiekty rekreacyjne administrowane przez Gminny Ośrodek Kultury Osielsko administruje następujące obiekty:

- siłownię zewnętrzną przy ul. L. Wyczółkowskiego w Żołędowie;
- plac zabaw i siłownię zewnętrzną przy ul. Kościelnej w Maksymilianowie;
- park oraz plac zabaw w Niemczu.

W oparciu o wskazana bazę rekreacyjno-sportową mieszkańcy i zainteresowane osoby mogą korzystać z wszechstronnych form rekreacji i oddawać się różnorodnym formom aktywności fizycznej. OSiR, w oparciu o infrastrukturę basenu pływackiego prowadzi m.in. szkółki pływackie, w tym funkcjonująca drużynę WOPR; hala sportowa umożliwia uprawianie wielu halowych dyscyplin sportu, w tym także zajęć łączonych z korzystaniem z basenu; instruktorzy OSiR prowadzą zajęcia z Nordic Walking; infrastruktura rekreacyjno-sportowa obejmuje także niespotykane w innych samorządach urządzenia, takie jak: boisko do baseballa, boisko do kometki, boisko do siatkówki plażowej, stanowisko do rzutu podkową.

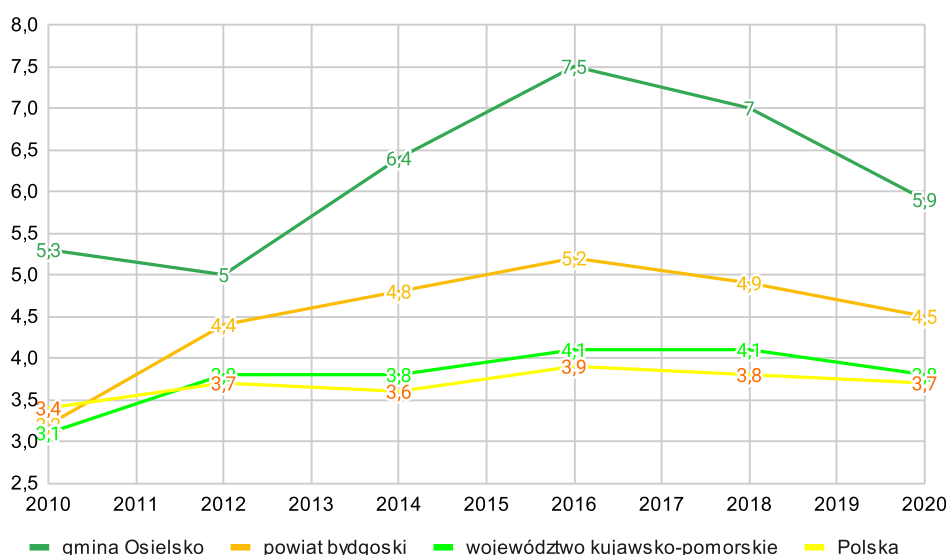
W poniższych analizach przedstawiono intensywność i aktywność sportową mieszkańców gminy w latach 2010-2020 w porównaniu do różnych regionów. (Bank Danych Lokalnych GUS prezentuje dane z częstotliwością co 2 lata).

Tabela 61. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców na terenie Gminy Osielesko.

	2010	2012	2014	2016	2018	2020
gmina Osielesko	5,3	5	6,4	7,5	7	5,9
powiat bydgoski	3,2	4,4	4,8	5,2	4,9	4,5
Województwo Kujawsko-Pomorskie	3,1	3,8	3,8	4,1	4,1	3,8
Polska	3,4	3,7	3,6	3,9	3,8	3,7

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 60. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Gmina Osielesko w kwestii ilości zorganizowanych form uprawiania sportu plasuje się znacznie powyżej poziomu powiatu bydgoskiego, Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Polski. Ilość ćwiczących na 10 tys. mieszkańców w całym badanym przekracza ~ 1,5 – krotnie wskaźnik dla innych regionów.

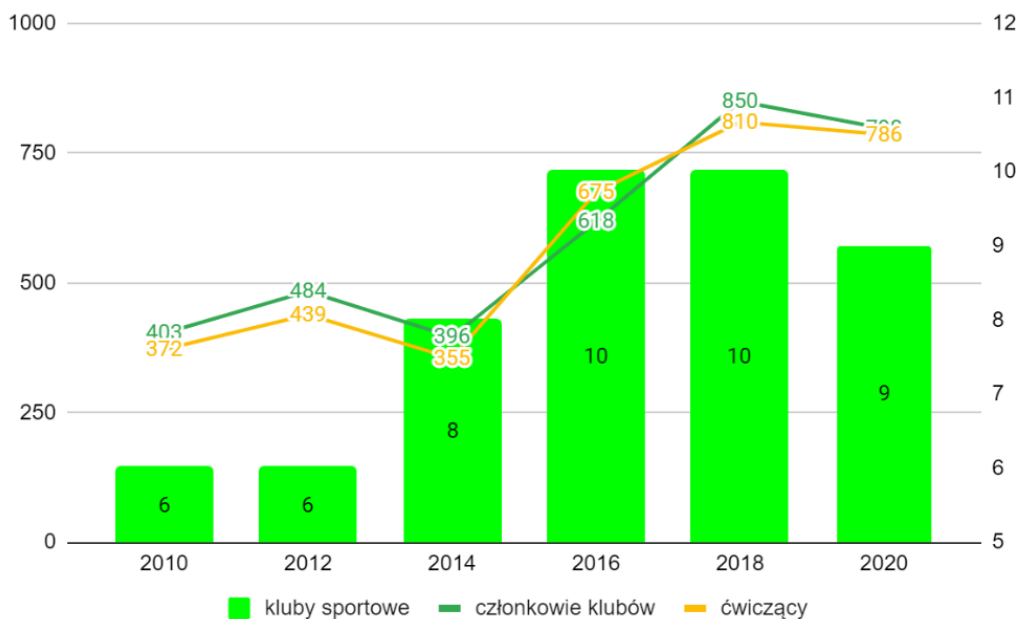
Trendy instytucjonalne dotyczące gminy, wskazane zostały poniżej.

Tabela 62. Liczebność klubów sportowych i osób ćwiczących na terenie gminy.

	2010	2012	2014	2016	2018	2020
kluby sportowe	6	6	8	10	10	9
członkowie klubów	403	484	396	618	850	798
ćwiczący	372	439	355	675	810	786

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 61. Zmiana ilości klubów sportowych i osób ćwiczących na terenie gminy.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

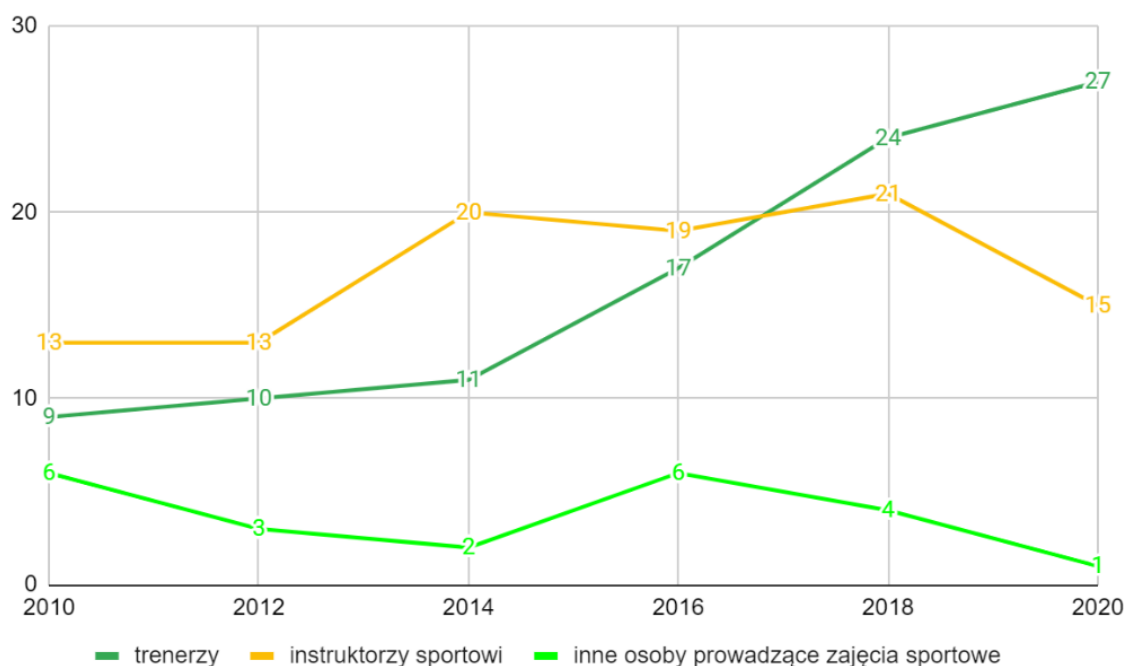
Jak przedstawiono to powyżej w wartościach bezwzględnych obserwuje się zarówno wzrost ilości klubów sportowych, jak i osób ćwiczących w oparciu o bazę sportową gminy. W stosunku do roku bazowego (2010) obserwuje się prawie 2-krotny wzrost osób ćwiczących oraz członków klubów. Podkreślenia wymaga fakt, iż dane pozyskane z GUS nie obejmują mieszkańców uprawiających sport amatorski, którzy nie deklarują statystycznie faktu aktywności fizycznej. Ten fakt dodatkowo wzmocniłby pozycję wskaźnika aktywności fizycznej mieszkańców gminy.

Tabela 63. Animatorzy sportu i rekreacji na terenie gminy.

	2010	2012	2014	2016	2018	2020
trenerzy	9	10	11	17	24	27
instruktorzy sportowi	13	13	20	19	21	15
inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	6	3	2	6	4	1

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 62. Animatorzy sportu i rekreacji na terenie gminy.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W strukturze osób zajmujących się treningiem, coachingiem i instruktorem, w Gminie Osielsko, dominują trenerzy i instruktorzy sportowi. W badanym okresie zmalała ilość osób prowadzących zajęcia sportowe, którzy nie posiadają uprawnień instruktorskich i trenerskich. W miejsce tego, zaobserwowano znaczny wzrost uprawnionych trenerów (wzrost 3 – krotny).

Poniżej przedstawiono zmianę ilości i dynamikę zmian ilości ścieżek rowerowych.

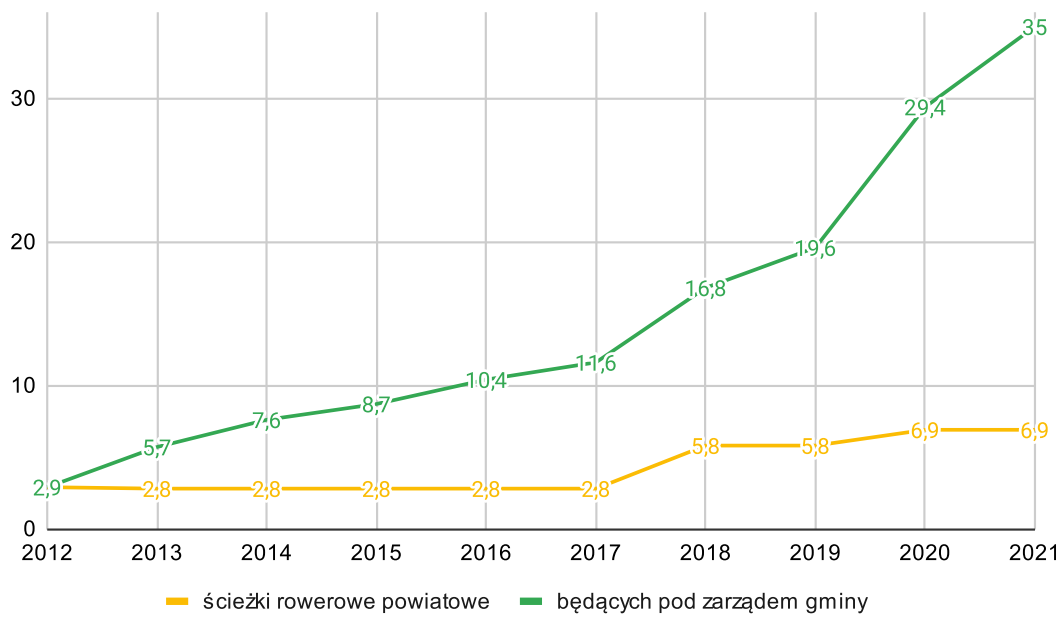
Tabela 64. Długość ścieżek rowerowych na terenie gminy.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ścieżki rowerowe ogółem	2,9	5,7	7,6	8,7	10,4	11,6	16,8	19,6	29,4	bd
będących pod zarządkiem gminy	0	2,9	4,8	5,9	7,6	8,8	11	13,8	22,5	28,1*

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

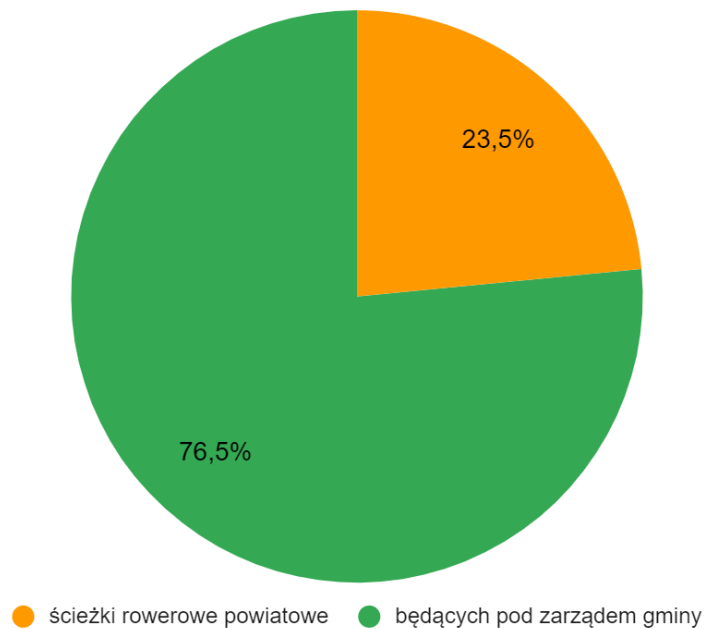
*) dane z 2021 r. z Raportu o stanie gminy Osielsko w 2021 r.

Wykres 63. Zmiana długości ścieżek rowerowych na terenie gminy.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 64. Porównanie wielkości ścieżek rowerowych pod zarządkiem gminy i starostwa powiatowego w roku 2020

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W badanym okresie ilość ścieżek rowerowych stale wzrastała, praktycznie w równym tempie dla infrastruktury powiatowej i gminnej, aczkolwiek podkreślenia wymaga, iż ponad 56% długości ścieżek rowerowych zrealizowana została przez gminę.

Podsumowując, Gmina Osielsko udostępnia bogatą i różnorodną bazę rekreacyjno-sportową, w tym również urządzenia i infrastrukturę niestandardową. Strategia realizowana przez Samorząd, powoduje, iż obserwuje się wymierne korzyści z tego podejścia, w szczególności rosnącą ilość osób ćwiczących oraz wzrost liczebności osób uprawianych, zajmujących się trenowaniem. Rekomenduje się dalsze rozwijanie bazy sportowo-rekreacyjnej, w tym również promowanie mobilności rowerowej, jako nie tylko ekologicznej, ale również profilaktycznej zdrowotnie. Wskazane jest również zwiększenie udziału terenów zielonych (miejsc rekreacyjnych, miejsc spędzania wolnego czasu w przestrzeni zielonej, nasadzeń, zieleńców) na terenie całej Gminy Osielsko.

INTEGRACJA SPOŁECZNA

Reforma ustrojowa, która dokonała się w 1989 roku, powodująca w szczególności powstanie gmin i powiatów, zapewniła obywatelom możliwość partycypowania, współdecydowania i samostanowienia mieszkańców w kwestiach działalności samorządów, kierunków ich rozwoju (lokalnego i regionalnego). Przez to, wysoka integracja społeczna stała się jednym z najważniejszych czynników, których animowanie zapewnia partycypację obywatelską.

Zjawiska związane z aktywnością społeczną, zaangażowaniem mieszkańców i różnorodnymi formami integrowania się społeczności, można by sprowadzić do wskaźników procesów tożsamościowych. Analiza społeczności zamieszkujących terenie gminy Osielsko, nie może zostać przeprowadzona bez analizy kwestii, takich jak zaangażowanie mieszkańców (rozumiane jako formę podejmowania działań zbiorowych w celu rozwiązania różnorodnych kwestii społecznych).

Formy zaangażowania społecznego, jego siła i motywacje mogą być mierzone w różnorodny sposób. Jedną z form obrazujących chęć wpływu na otaczającą nas rzeczywistość jest udział w wyborach. Zakładając, że aktywność i poziom zaangażowania powinny być najsilniejsze w najbliższym otoczeniu, szczegółowo należy się przyjrzeć zaangażowaniu mieszkańców w wybory na szczeblu samorządowym. Dla potrzeb pomiaru intensywności aktywności społecznej dokonano analizy działania inicjatyw społecznych (w szczególności funkcjonowanie organizacji pozarządowych na badanym terenie).

Dla analizy przyjęto wskaźniki frekwencji z roku, w którym odbyły się analizowane wybory: Wybory Prezydenckie – 2015 oraz 2020r., Wybory do Parlamentu – 2015 oraz 2019 r., Wybory do Parlamentu – 2019 r., Wybory samorządowe – 2014 oraz 2018 r.

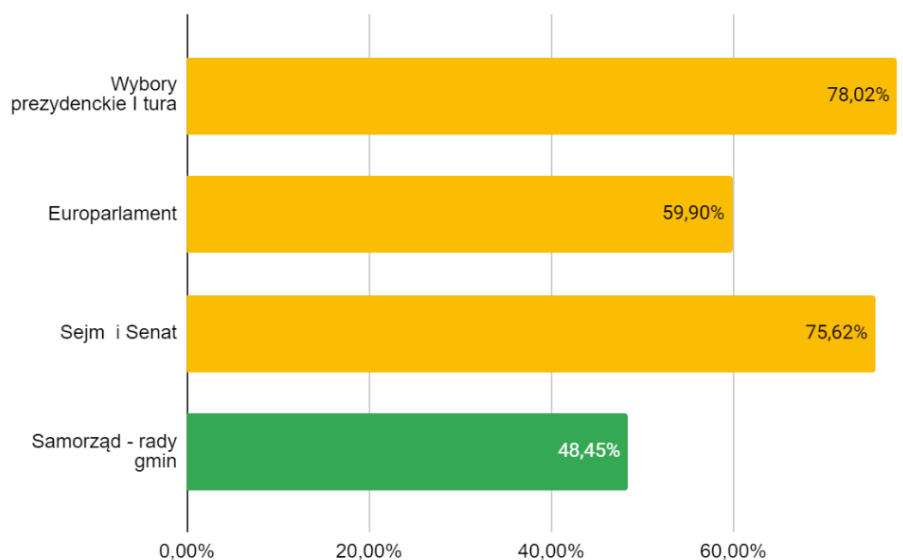
Tabela 65. Frekwencja wyborcza w gminie Osielsko w wyborach w latach 2014 – 2020.

Rodzaj wyborów	2014	2015	2018	2019	2020
Wybory prezydenckie I tura		56,77%			78,02%
Wybory prezydenckie II tura		64,28%			80,85%
Europarlament				59,90%	
Sejm i Senat		62,89%		75,62%	
Samorząd – rady gmin	47,67%		48,45%		

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://pkw.gov.pl>.

Obserwując trend rosnący, dla wszystkich rodzajów wyborów analizie poddano wskaźniki frekwencji pozyskane dla ostatnich wyborów.

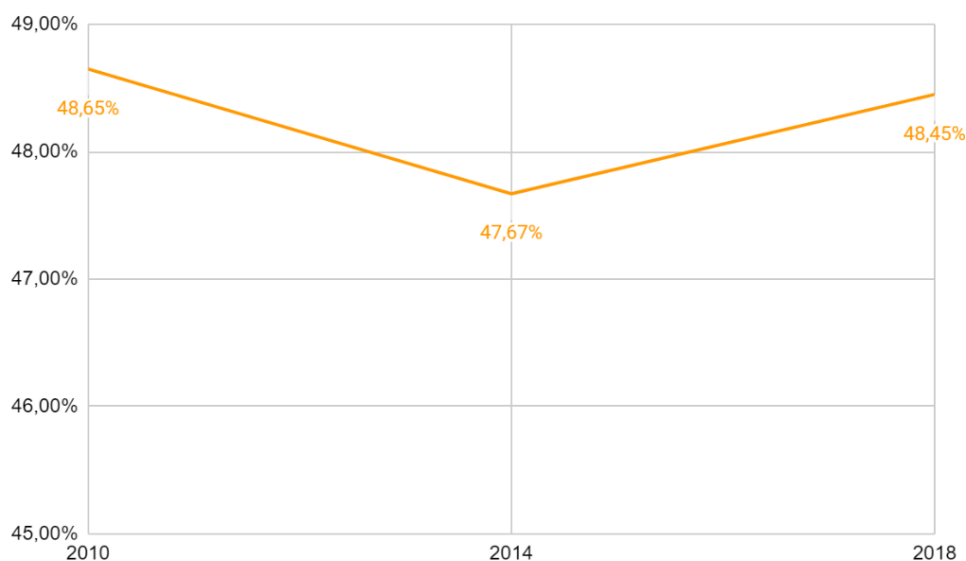
Wykres 65. Frekwencja wyborcza w gminie Osielsko w wyborach w latach 2014 - 2020.

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://pkw.gov.pl>.

Analiza frekwencji, opisującej stopień udziału w wyborach, w Gminie Osielsko, wskazuje, iż wskaźnik zależy od szczebla wyborów powszechnych, a także ulega wahaniom w poszczególnych latach. Niezwykle ważnym jest fakt, iż dla każdego rodzaju wyborów wskaźniki frekwencji ulegają zwiększeniu, z zastrzeżeniem dla wskaźnika wyborów lokalnych, który utrzymuje swoją wartość poniżej 48% dla 3 kolejnych wyborów i jest znacznie niższy, niż wskaźniki dla wyborów władz innego szczebla.

Wykres 66. Frekwencja wyborcza do rad gmin w kolejnych wyborach.

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://pkw.gov.pl>

Jak wspomniano powyżej najniższy wskaźnik frekwencji wyborczej notowany jest w wyborach do samorządu lokalnego i wynosi on średnio 48%, dla wyborów w okresie 2010 - 2018. W gminie Osielsko najwyższy wskaźnik osiągnęła frekwencja wyborcza podczas wyborów Prezydenta RP – frekwencja na poziomie (I tura) 78%. Równie wysoko kształtowała się frekwencja dla wyborów Parlamentarnych (wskaźnik pow. 75%).

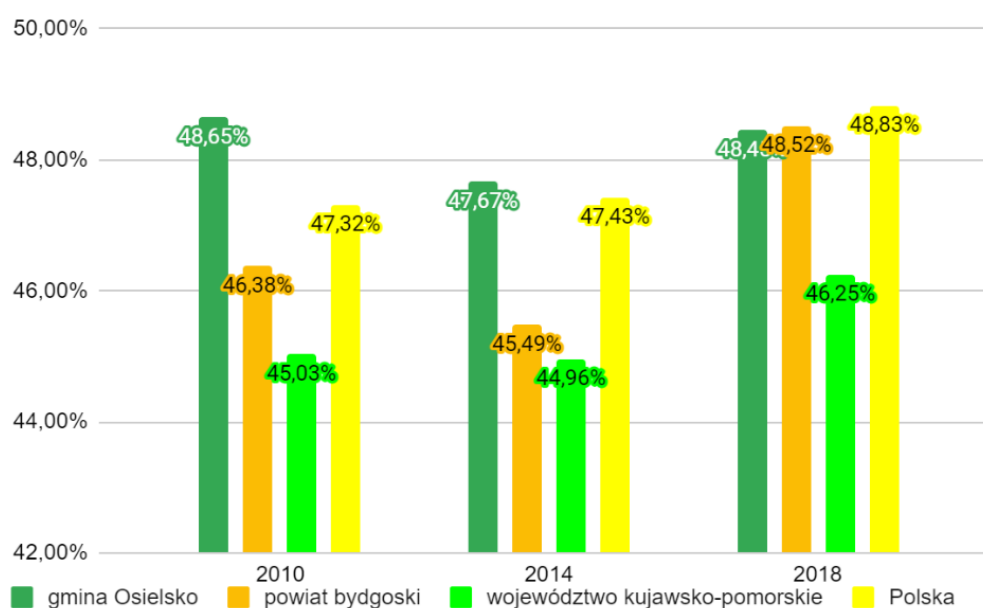
Z perspektywy gminy najbardziej interesująca jest tożsamość lokalna i jej obraz w postaci wskaźnika intensywności uczestnictwa wyborach lokalnych. Ze względu na jego niższą wartość, w porównaniu do wyborów na innych szczeblach wyborczych, dokonano porównania frekwencji w wyborach samorządowych w zróżnicowanych, pod względem obszaru, regionach.

Tabela 66. Frekwencja wyborcza do rad gmin w porównaniu do innych obszarów.

region	2010	2014	2018
gmina Osielsko	48,65%	47,67%	48,45%
powiat bydgoski	46,38%	45,49%	48,52%
Województwo Kujawsko-Pomorskie	45,03%	44,96%	46,25%
Polska	47,32%	47,43%	48,83%

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://pkw.gov.pl>

Wykres 67. Frekwencja wyborcza do rad gmin w porównaniu do innych obszarów.

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://pkw.gov.pl>

Analiza zestawień wskaźników wyborczych dla wskazanych regionów, wskazuje iż świadomość uczestnictwa i partycypacji w gminie była wyższa podczas wyborów w 2010 oraz 2014 r. aby przyjąć wartości zbliżone do wskaźników w Polsce, województwie oraz powiecie w roku 2018. Nadto wskaźnik frekwencji wyborczej w wyborach samorządowych w badanym okresie, dla gminy Osielsko, był względnie stabilny.

Pomiar partycypacji społecznej, na podstawie partycypacji wyborczej, w celu zobrazowania aktywności społecznej i poziomu partycypacji obywatelskiej, winien być rozszerzony za pomocą analizy wskaźników bezpośredniej aktywności mieszkańców. Bardzo ważnym aspektem demokracji i aktywności społecznej jest funkcjonowanie mechanizmów, związanych ze społeczeństwem obywatelskim. Jego widocznymi i mierzalnymi przejawami są zdolności członków społeczeństwa do samostanowienia i podejmowania inicjatyw oddolnych. W lokalnych społecznościach (na poziomie miast i gmin) oddolne inicjatywy są szczególnie widoczne. Często przyjmują one formę zinstytucjonalizowaną, a oddolna aktywność mieszkańców skupia się wokół organizacji takich jak stowarzyszenia, fundacje i grupy nieformalne. Dobrym wskaźnikiem jakości społeczeństwa obywatelskiego jest istnienie i działania podejmowane przez organizacje pozarządowe (NGO – non governmental organization). Aktywność mieszkańców działających w ramach różnorodnych organizacji, bardzo często jest swoistym katalizatorem ich zaangażowania w życie społeczne. Ilość i jakość funkcjonowania podmiotów zgrupowanych w tzw. III sektorze może być wskaźnikiem aktywności przedstawicieli lokalnej społeczności. Poniżej przedstawiono wykaz istniejących NGO zarejestrowanych wg właściwości gminy Osielsko.

Tabela 67. Organizacje pozarządowe zarejestrowane na terenie gminy Osielsko wg. stanu na 03.2022.

Lp.	Nazwa	nr w rejestrze	Sołectwo	typ
1	Stowarzyszenie Rodu Kaszyńskich	SZ2	Niwy-Wilcze	zwykłe
2	Człowiekiem Jestem	SZ18	Niemcz	zwykłe
3	Drogocenne Perły	SZ19	Niemcz	zwykłe
4	Stowarzyszenie Mieszkańców Razem	SZ27	Żołędowo	zwykłe
5	Gminna Przychodnia w Osielsku	2058	Osielsko	rejestrowe
6	Bydgoski Klub Żeglarski	22154	Osielsko	rejestrowe
7	Bydgoskie Towarzystwo Sportowe	85557	Niemcz	rejestrowe
8	Gminny Ludowy Klub Sportowy W Osielsku	99356	Osielsko	rejestrowe
9	Ludowy Jeździecki Klub Sportowy "Piaf"	106051	Żołędowo	rejestrowe
10	Związek Zawodowy Pracowników Domu Pomocy Społecznej w Bożenkowie	120350	Bożenkowo	rejestrowe
11	Polski Związek Rzeczoznawców Zamówień Publicznych	121250	Osielsko	rejestrowe
12	Fundacja Wspierania Rozwoju Neurologii "Neurologia Bydgosciensis"	130923	Osielsko	rejestrowe
13	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Powiatu Bydgoskiego	157057	Bożenkowo	rejestrowe
14	"Fundacja-Słoneczna Pomorska Ojczyzna"	204358	Osielsko	rejestrowe
15	Polski Związek Pracodawców-Uslugodawców Rolnych	222890	Osielsko	rejestrowe
16	Stowarzyszenie "Żyjmy Lepiej"	245928	Osielsko	rejestrowe
17	Fundacja Visit Poland	321361	Niemcz	rejestrowe

18	"Pomagamy Polonii-Polonia Bydgoszcz"	327397	Osielsko	rejestrowe
19	Uczniowski Klub Sportowy "Dęby Osielsko"	349948	Osielsko	rejestrowe
20	Koło Przyjaciół 26 Pułku Ułanów Wielkopolskich Im. Hetmana Wielkiego Jana Karola Chodkiewicza	366396	Niemcz	rejestrowe
21	Fundacja "Czas Nadziei im. Jana Pawła II"	380728	Osielsko	rejestrowe
22	Fundacja Euro - Melmed	398897	Niemcz	rejestrowe
23	Stowarzyszenie Ogród Działkowy "Eltrowcy" W Bożenkowie	452038	Bożenkowo	rejestrowe
24	Stowarzyszenie "W Drodze"	455634	Osielsko	rejestrowe
25	Stowarzyszenie Działkowców "Wrzos"	476710	Bożenkowo	rejestrowe
26	Stowarzyszenie Działkowców Ogródków Działkowych "Budowlani" W Bożenkowie	484613	Bożenkowo	rejestrowe
27	Stowarzyszenie Ogrodowe "Eltrowcy" W Bożenkowie	540741	Bożenkowo	rejestrowe
28	Stowarzyszenie Ogrodowe Rodzinnego Ogrodu Działkowego "Budowlani"	540991	Bożenkowo	rejestrowe
29	Fundacja Dna Kultury	569698	Niemcz	rejestrowe
30	Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Muzyczne	597167	Niemcz	rejestrowe
31	Stowarzyszenie Psów i Kotów Rasowych Petrus	632118	Niemcz	rejestrowe
32	Dookoła Świata	683147	Osielsko	rejestrowe
33	Stowarzyszenie "Sensowne Wsparcie"	691420	Niemcz	rejestrowe
34	Fundacja "Nie Tacy Sami"	704553	Osielsko	rejestrowe
35	Klub Sportowy "Victoria Niemcz Osielsko"	705299	Niemcz	rejestrowe
36	Akademia Mistrzów Sportu	724581	Niemcz	rejestrowe
37	"Sąsiedzi Gmina Osielsko"	776479	Osielsko	rejestrowe
38	Ochotnicza Straż Pożarna Osielsko	785015	Osielsko	rejestrowe
39	Klub Sportowy Victoria Osielsko	801405	Osielsko	rejestrowe
40	"Przewodnicy Finansowi"	806601	Niemcz	rejestrowe
41	"Prawo Dla Ciebie"	815209	Niwy-Wilcze	rejestrowe
42	Fundacja Tuversity	834690	Niemcz	rejestrowe

źródło: Rejestr Starosty Bydgoskiego oraz KRS.

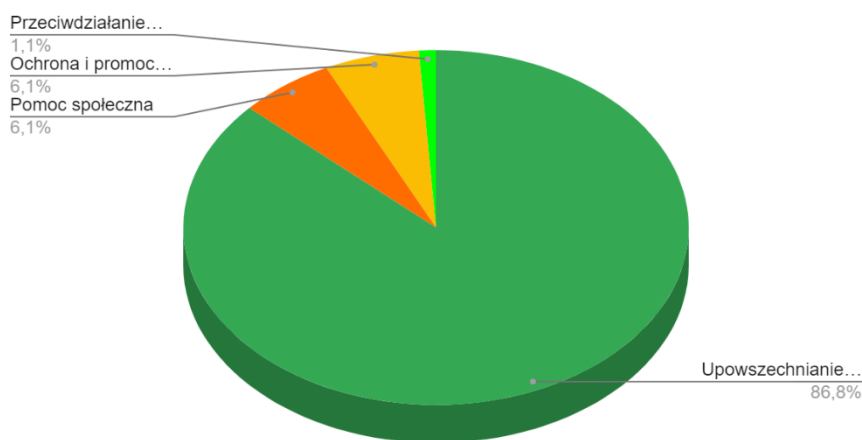
Na terenie gminy zarejestrowanych jest 42 czynne organizacje pozarządowe, z czego 38 organizacji działają w formule stowarzyszeń rejestrowych, 4 w formule organizacji zwykłych. Przedmiot działalności zarejestrowanych NGO jest różnorodny. W badanym okresie współpraca z organizacjami pozarządowymi uregulowana była corocznie za pomocą uchwały Rady Gminy w sprawie rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi. Konsultowany z lokalną społecznością program określa zasady, formę i zakres współpracy z organizacjami społecznymi, w zakresie wymaganym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tj. w przepisach prawa regulujących działalność pożytku publicznego, w tym organizacji pożytku publicznego, oraz sposób sprawowania nadzoru nad działalnością pożytku publicznego. Ostatnia uchwalono program współpracy z NGO w dniu 23 listopada 2021. Poniżej wskazano liczbę wniosków przyjętych do realizacji (zawartych umów) oraz wydatki na projekty zgłaszane przez NGO (w tys. PLN), które zostały sfinansowane budżetem Gminy Osielsko.

Tabela 68. Projekty sfinansowane przez budżet gminy wg. charakteru i kwoty.

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu (ilość)	22	15	14	13	13	11	12	10	13	10	15
Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w (tys. PLN)	240	266,5	266	272	351	340	340	340	360	390	427,1
Pomoc społeczna (ilość)	1	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-
Pomoc społeczna (tys. PLN)	16,8	17,5	18	18	15	15,85	-	-	-	-	-
Ochrona i promocja zdrowia (ilość)	1	1	1	1	2	-	-	-	-	-	-
Ochrona i promocja zdrowia (tys. PLN)	16,8	16	20	20	34	-	-	-	-	-	-
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom (ilość)	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom (tys. PLN)	3	-	-	-	40	1,27	-	-	-	-	-
Nauka, szkolnictwo, oświata i wychowanie (ilość)	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Nauka, szkolnictwo, oświata i wychowanie (tys. PLN)	-	3,5	7	10	-	-	-	-	-	-	-
Ekologia i ochrona zwierząt (ilość)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekologia i ochrona zwierząt (tys. PLN)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wypoczynek dzieci i młodzieży (ilość)	-	2	2	2	-	-	-	3	1	-	-
Wypoczynek dzieci i młodzieży (tys. PLN)	-	15	14,95	15	-	-	-	16,5	10	-	-

źródło: Raport o stanie gminy oraz strona internetowa gminy

Wykres 68. Struktura rodzajowa projektów sfinansowanych z budżetu wg. wydatkowanych kwot.

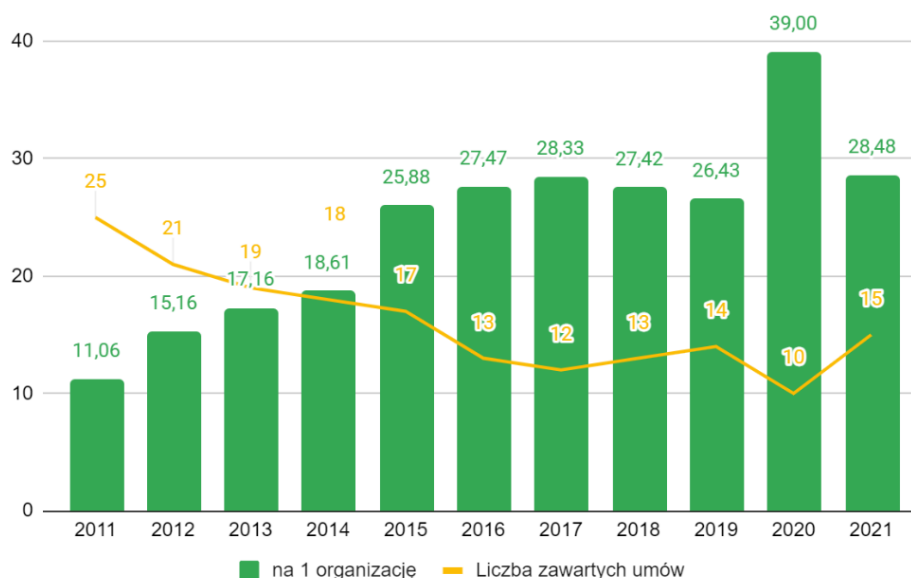
źródło: Raport o stanie gminy oraz strona internetowa gminy

Tabela 69. Ilość wspieranych organizacji pozarządowych i średnia kwota wsparcia.

wskaźnik	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
na 1 organizację	11,06	15,16	17,16	18,61	25,88	27,47	28,33	27,42	26,43	39,00	28,48
Liczba zawartych umów	25	21	19	18	17	13	12	13	14	10	15

źródło: Raport o stanie gminy oraz strona internetowa gminy

Wykres 69. Oferty organizacji pozarządowych na dofinansowanie ze środków gminy Osielsko.

źródło: Raport o stanie gminy oraz strona internetowa

Analiza danych wskazuje na trend rosnący ogólnej sumy wydatków na wsparcie organizacji pozarządowych finansowanych budżetem Gminy Osielsko, z wartości 0,24 mln PLN w 2011 r. do kwoty 0,43 mln PLN w roku 2021. Jednakże, zmalała ilość dofinansowanych organizacji NGO z 25 podmiotów w 2011 r. do 15 podmiotów w 2021.

Głównym przedmiotem organizacji korzystających ze wsparcia z budżetu jest działalność upowszechniającą kulturę fizyczną i sport (wartość wsparcia to 87% wydatków na NGO). Pozostałymi organizacjami są organizacje prowadzące działalność w zakresie ochrony i promocji zdrowia 6% oraz pomocy społecznej 6%. Należy zwrócić uwagę, iż w latach 2020 i 2021 ze wsparcia korzystały jedynie organizacje związane ze sportem.

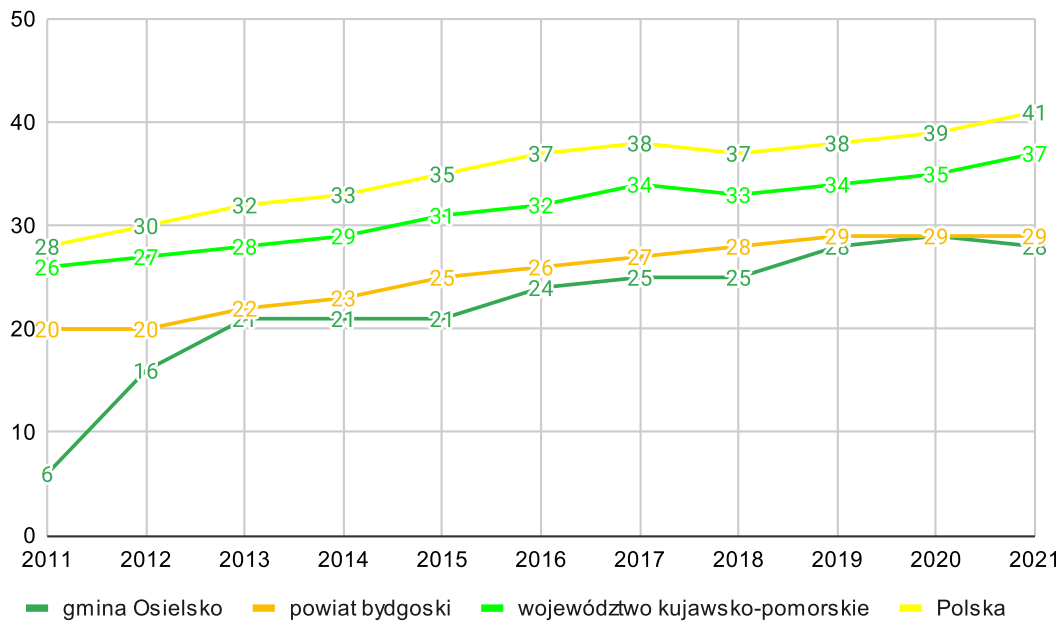
W poniższej tabeli dokonano porównania aktywności mieszkańców na różnym szczeblu regionalnym, pod kątem ilości zarejestrowanych NGO w przeliczeniu na 10.000 mieszkańców.

Tabela 70. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje Społeczne na 10 tys. mieszkańców w regionie.

region	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	6	16	21	21	21	24	25	25	28	29	28
powiat bydgoski	20	20	22	23	25	26	27	28	29	29	29
Województwo Kujawsko-Pomorskie	26	27	28	29	31	32	34	33	34	35	37
Polska	28	30	32	33	35	37	38	37	38	39	41

źródło: opracowanie własne na BDL GUS.

Wykres 70. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje Społeczne na 10 tys. mieszkańców w regionach.

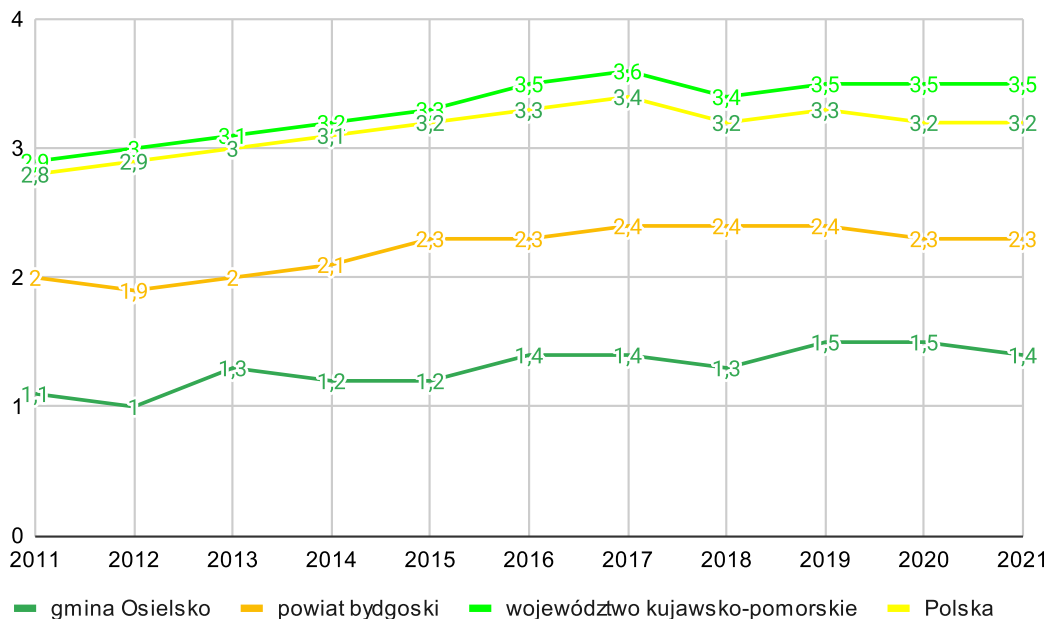
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 71. Udział NGO w ogólnej ilości podmiotów zarejestrowanych w REGON.

region	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	1,1	1	1,3	1,2	1,2	1,4	1,4	1,3	1,5	1,5	1,4
powiat bydgoski	2	1,9	2	2,1	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3
Województwo Kujawsko-Pomorskie	2,9	3	3,1	3,2	3,3	3,5	3,6	3,4	3,5	3,5	3,5
Polska	2,8	2,9	3	3,1	3,2	3,3	3,4	3,2	3,3	3,2	3,2

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 71. Udział NGO w ogólnej ilości podmiotów zarejestrowanych w REGON.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

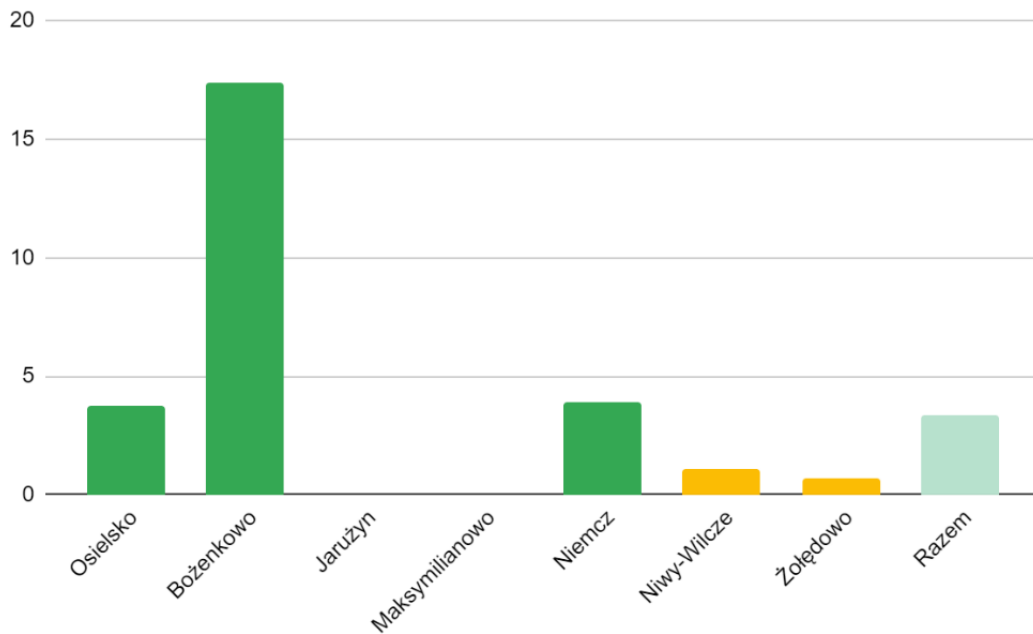
Badanie aktywności społecznej mieszkańców, oparte na wskaźniku ilości organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców, wskazuje na mniejszą partycypację ludności Gminy Osielsko, w porównaniu do innych regionów. Niemniej jednak wskaźnik ilości NGO podlega tendencji wzrostowej – ilość organizacji na 10 tys. mieszkańców wzrosła z 6 podmiotów (w 2011) do 28 (w 2021). W 2020 r. wskaźnik osiągnął poziom analogicznego wskaźnika dla powiatu bydgoskiego. W porównaniu do ogólnej ilości podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON wskaźnik udziału organizacji społecznych w ogólnej ilości zarejestrowanych podmiotów, liczony dla gminy Osielsko, jest niższy niż analogiczne wskaźniki dla całego obszaru Polski, województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz powiatu bydgoskiego. Wskaźnik w całym okresie jest względnie stabilny i wynosi 1,1-1,5%, podczas gdy wskaźnik dla Polski w 2021 r. wyniósł 3,5%, dla powiatu bydgoskiego wyniósł 3,2%, a dla województwa wyniósł w 2021 2,3%. Poniżej przedstawiono weryfikację aktywności społecznej w poszczególnych sołectwach Gminy Osielsko.

Tabela 72. Liczba NGO na 1000 mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

Sołectwo	Ilość NGO
Osielsko	4
Bożenkowo	17
Jaruzyn	0
Maksymilianowo	0
Niemcz	4
Niwy-Wilcze	1
Żołędowo	1
Razem	3

źródło: na podstawie rejestru Regon, KRS oraz rejestru Starosty Bydgoskiego

Wykres 72. Ilość NGO na 1000 mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru Regon, KRS oraz rejestru Starosty

Rysunek 18. Ilość NGO na 1000 mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru Regon, KRS oraz rejestru Starosty

Analiza aktywności społecznej (na bazie wskaźnika ilości organizacji NGO na 1000 mieszkańców) wskazuje, iż najaktywniejsi są mieszkańcy sołectwa Bożenkowo (wskaźnik 5 -

krotnie wyższy niż wskaźnik dla całej gminy). Należy zwrócić uwagę, iż tak wysoki wskaźnik uwarunkowany jest niską liczebnością mieszkańców sołectwa oraz rejestracją na terenie kilku stowarzyszeń związanych z ogródkami działkowymi. Powyżej średniej gminy plasują się także mieszkańcy sołectw Osielsko oraz Niemcz. Niska aktywność występuje w sołectwach Niwy-Wilcze oraz Żołędowo. Nie zaobserwowano działalności zarejestrowanych grup społecznych w miejscowościach Jaruzyn i Maksymilianowo.

Podsumowując, należy stwierdzić, że liczba działających organizacji społecznych oraz charakter działalności organizacji pozarządowych zarejestrowanych w mieście sugerują umiarkowaną, a nawet względnie niską aktywność lokalnej społeczności. Tak sformułowana teza znajduje potwierdzenie w niższych wskaźnikach frekwencji wyborczych (niższe wskaźniki dla wyborów samorządowych niż dla wyborów ogólnopolskich – sugerując większe zainteresowanie sprawami krajowymi niż lokalnymi). Relatywnie duże wsparcie samorządu dla organizacji pozarządowych sprowadza się głównie do finansowania klubów sportowych, w wykazie dofinansowanych NGO nie znalazły się organizacje zajmujące się zwiększeniem partycypacji obywatelskiej. Budowanie związku z miejscem jest procesem złożonym i wieloletnim, a angażowanie mieszkańców i wspieranie procesów tożsamościowych musi być wielowątkowe i winno zachęcać do coraz większej partycypacji obywatelskiej. Przeprowadzone analizy wskazują, że sfera ta wymaga aktywizacji i celowej stymulacji.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Wśród sfer zainteresowania publicznego, które objęte są zakresem zadań własnych gminy, należy wymienić bezpieczeństwo, porządek publiczny, obronność oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa. Aspekty te są niezwykle istotne nie tylko ze względu na normalne funkcjonowanie instytucji samorządowych, ale też ze względu na konieczność zapewnienia podstawowych potrzeb społeczeństwa, w tym też – wymienione - potrzeby bezpieczeństwa. Jest to o tyle ważne, gdyż skuteczność zadań realizowanych w tym obszarze, decyduje o stabilności instytucji publicznych, a także wpływa na nastroje społeczne.

Dla potrzeb niniejszej diagnozy dokonano oceny ilości interwencji służb pożarniczych oraz ilości zanotowanych przez Policję zdarzeń. Zaprezentowano również aspekty związane z ochroną przeciwpowodziową.

Gmina Osielsko wchodzi w obszar nadzorowany przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy. W skład rejonu operacyjnego Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy o łącznej powierzchni 1 570 km² wchodzi powiat grodzki (miasto Bydgoszcz) oraz powiat ziemski (Powiat Bydgoski). Obszar ten zamieszkuje ponad 468 tys. mieszkańców

Na terenie Gminy Osielsko funkcjonują struktury Ochotniczej Straży Pożarnej z siedzibą w Myślęcinku. Zgodnie z organizacją Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego OSP Osielsko nie jest włączona do tego systemu, aczkolwiek geograficzne położenie gminy i

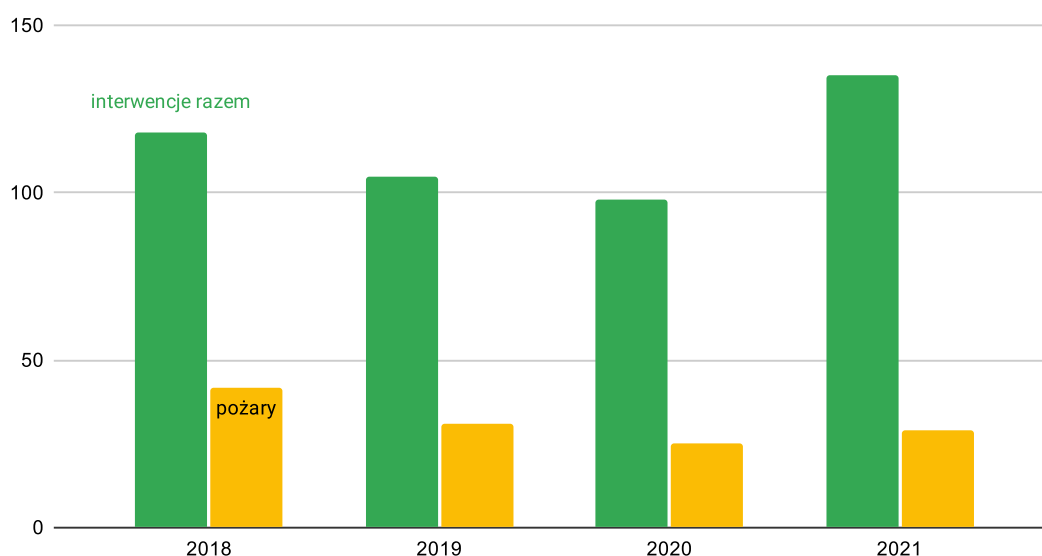
rozmişczenie jednostek PSP i OSP jest w miarę równomiernie i pokrywające zasięgiem działania do 8 min 85 % populacji, a pozostałą część do 15 minut⁵.

Tabela 73: Interwencje straży pożarnej oraz zarejestrowane pożary w latach 2018-2020

	2018	2019	2020	2021
interwencje razem	118	105	98	135
pożary	42	31	25	29

źródło: opracowanie własne na bazie GUS BDL

Wykres 73: Interwencje straży pożarnej oraz zarejestrowane pożary w latach 2018-2020

źródło: opracowanie własne na bazie GUS BDL

Ilość łącznych interwencji straży w okresie od 2018 - 2020 malała, aczkolwiek w 2021 wzrosła ponad poziom bazowy. Zanotowany wzrost Interwencji nie dotyczyły jednak zdarzeń związanych z pożarami.

W związku z likwidacją Posterunku Policji w Osielsku, od 1 kwietnia 2013 roku obszar Gminy Osielsko patrolowany jest przez siły i środki Komisariatu Policji Bydgoszcz – Śródmieście, zaś w Osielsku uruchomiony jest jedynie Punkt Przyjęć Interesantów, który działa w następujących porach: wtorek - 15.00-17.00, czwartek - 12.00 - 14.00. W ramach organizacji zabezpieczenia gminy przydzielono 3 dzielnicowych. Komendant Wojewódzki Policji w Bydgoszczy mając na uwadze konieczność zwiększenia bezpieczeństwa publicznego oraz zapewnienia miejsca obsługi interesantów wystąpił o przekazanie nieruchomości w formie darowizny - na realizację inwestycji polegającej na budowie siedziby Posterunku Policji. Zgodnie ze zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla

⁵ Na podstawie Informacji Komendanta KM PSP Bydgoszcz za rok 2020

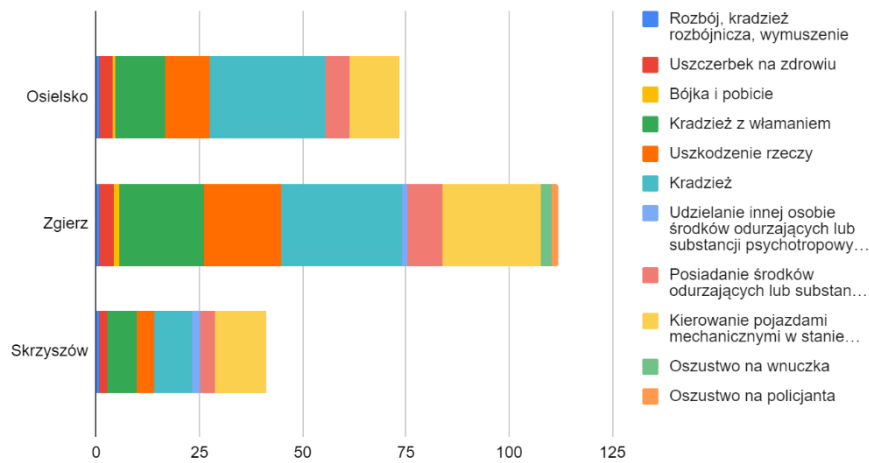
mieszaniowego „Niemcz III” w Niemczu, gmina Osielsko, uchwaloną Uchwałą Nr III/40/09 Rady Gminy Osielsko z dnia 28 kwietnia 2009 roku, opublikowanym w Dz. Urz. Woj. Kujawsko – Pomorskiego Nr 74, poz. 1359 z dnia 16 lipca 2009 roku, działka nr 81/21 położona w Niemczu przeznaczona jest na cele zabudowy usługowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowej wielorodzinnej A 11U/MN/MW. Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w przypadku niewykorzystania nieruchomości na realizację inwestycji polegającej na budowie siedziby Posterunku Policji w Niemczu - darowizna podlega odwołaniu. Roszczenie o odwołanie darowizny wpisane będzie w Dziale III Księgi Wieczystej, która założona zostanie dla przedmiotowej nieruchomości. W umowie darowizny celowej działki nr 81/21 położonej w Niemczu określony zostanie 5 - letni termin dla zrealizowania darowizny. Rada Gminy w dniu 14 września 2021r. uchwała nr VIII/79/2021 wyraziła zgodę na przekazanie darowizny działki nr 81/21 o pow. 0,1749 ha, zapisanej w księdze wieczystej Nr BY1B/00066439/3, stanowiącej własność Gminy Osielsko, położonej w Niemczu na rzecz Skarbu Państwa – Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy, z przeznaczeniem na cel publiczny – budowę siedziby Posterunku Policji w Niemczu.

Tabela 74: Zarejestrowane zdarzenia wg. rejestrów Policji w roku 2021

Zdarzenie	Osielsko	Zgierz	Skrzyszów
Rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie	1	1	1
Uszczerbek na zdrowiu	3	4	2
Bójka i pobicie	1	1	0
Kradzież z włamaniem	12	21	7
Uszkodzenie rzeczy	11	19	4
Kradzież	28	29	9
Udzielanie innej osobie środków odurzających lub substancji psychotropowych	0	1	2
Posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych	6	8	4
Kierowanie pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości	12	24	13
Oszustwo na wnuczka	0	3	0
Oszustwo na policjanta	0	2	0
Ogółem	145	198	92

źródło: opracowanie własne na podstawie <https://policja.maps.arcgis.com/>

Wykres 74: Zarejestrowane zdarzenia wg. rejestrów Policji w roku 2021

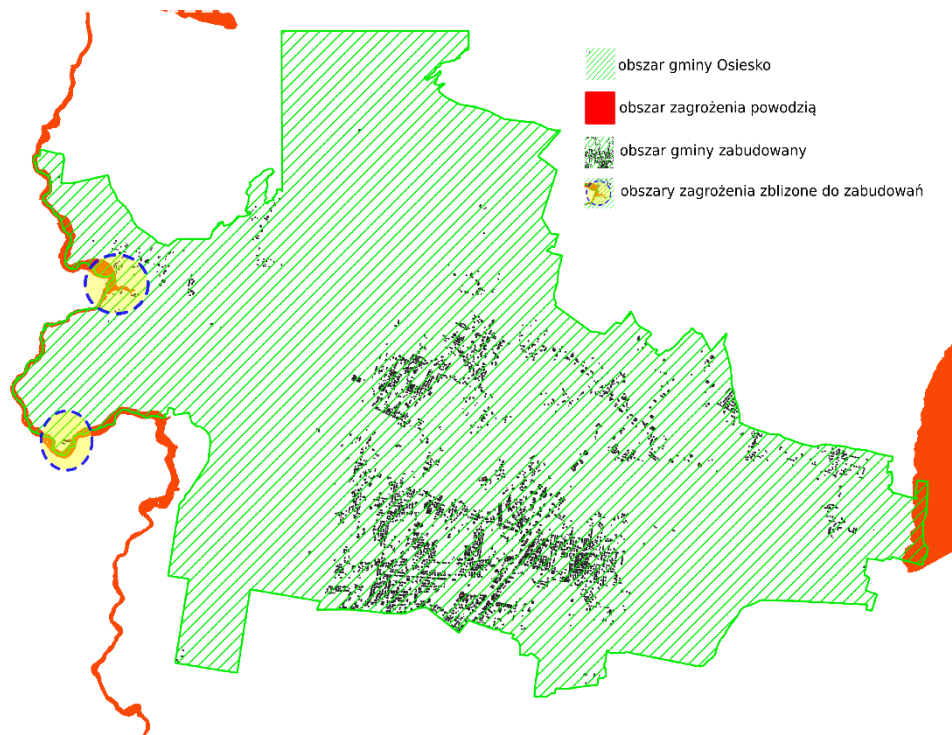
źródło: opracowanie własne na podstawie <https://policja.maps.arcgis.com/>

Porównanie ilości i rodzaju podjętych przez Policję interwencji na terenie Gminy Osielsko wskazuje na najwyższy udział kradzieży (w tym kradzieży z włamaniem) [40 zdarzeń] w ogólnej ilości. Pozostałymi interwencjami są kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości [12 zdarzeń] oraz uszkodzenia rzeczy [11 zdarzeń]. Pozostałe interwencje nie przekraczają 10 zdarzeń rocznie.

W porównaniu do innych gmin o podobnej wielkości, Osielsko plasuje się w środku przedziału. W porównaniu do Gminy Zgierz zdarzeń jest o 1/3 mniej, natomiast w porównaniu do Gminy Skrzyszów jest o prawie 50% więcej.

Na poniższym rysunku przedstawiono obszary zagrożone powodzią, określone dla Gminy Osielsko, ze wskazaniem regionów, na których zabudowa zlokalizowana jest w ich pobliżu.

Rysunek 19: Obszary zagrożone powodzią właściwe dla Gminy Osiesko

źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

Ochrona przeciw powodziowa jest zadaniem własnym samorządu, wynikających z art. 163 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U.2021.2233 ze zm.). Jednostki samorządu terytorialnego zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, jeżeli zawarto porozumienie, o którym mowa w art. 213 ust. 3.

Przedstawione na mapie obszary zabudowane zlokalizowane w pobliżu terenów zagrożonych powodzią wskazują, iż dla Gminy Osiesko zagrożenie powodziowe nie jest problemem powszechnym, a jedynie mogącym potencjalnie dotyczyć pojedynczych gospodarstw.

Podsumowując, położenie Gminy Osiesko powoduje, iż w bardzo dobrym stopniu objęta jest ona ochroną Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego, a ilość interwencji maleje. W związku z czym uznano, iż zagrożenie w tej sferze jest znikome i można uznać te zagadnienie, jako niewymagające interwencji.

Obszar gminy, a w szczególności zabudowania, w znikomym stopniu zlokalizowane nie na terenach zagrożonych powodzią, a w ich pobliżu. Aczkolwiek bliskość dwóch rzek (Wisły od wschodu oraz Brdy od zachodu), względnie zwarta zabudowa terenów zurbanizowanych oraz obserwowane trendy i zmiany klimatyczne wskazują na konieczność podejmowania interwencji w postaci przedsięwzięć związanych z małą retencją.

Zwraca się również uwagę na brak pełnej obsługi komisariatu Policji na terenie gminy, co przy notowanych interwencjach wskazuje na zasadność interwencji w tej sferze.

OCHRONA ZDROWIA

Prawa ochrony zdrowia zaliczane jest do praw tzw. drugiej generacji, niemniej jednak pozostają one w ścisłym związku z prawami fundamentalnymi pierwszej generacji (prawami osobistymi), a mianowicie prawem do ochrony życia, wolnością od niehumanitarnego bądź poniżającego traktowania lub karania, prawem do prywatności, a także wolnością sumienia i wyznania czy prawem do informacji. Ten ścisły związek, a także społeczna rola zdrowia człowieka powodują, iż prawo do opieki zdrowotnej, jako prawo osobiste kwalifikowane jest jako prawo socjalne. Podkreślenia wymaga fakt, iż problematyka i obowiązek wypełnienia zadań dotyczących ochrony zdrowia został zdefiniowany w art. 7 ust. 1 pkt 5) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. 1772 z 2021 r.), a uszczegółowienie zadania własnego gminy zostało uregulowane w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 1285 z 2021 r.). W świetle przytoczonych przepisów do zadań własnych jednostki samorządu lokalnego w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy w szczególności:

- opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów polityki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy;
- inicjowanie i udział w wytyczaniu kierunków przedsięwzięć lokalnych zmierzających do zaznajamiania mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami;
- podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy.

Zgodnie z Rejestrem Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą na dzień 31.03.2022 zarejestrowanych jest 22 podmiotów wykonujących działalność medyczną na terenie na terenie gminy Osielsko. Jednakże głównym i największym podmiotem medycznym jest Gminna Przychodnia w Osielsku. Gminna Przychodnia w Osielsku funkcjonuje jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, zarejestrowany w RPWDL pod numerem 2230. Zadaniem Gminnej Przychodni w Osielsku jest zapewnienie podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) osobom, które złożyły stosowną deklarację przynależności do przychodni. Działalność przychodni prowadzona jest w dwóch Ośrodkach w Osielsku i w Maksymilianowie, w następującym zakresie:

- poradnia podstawowej opieki zdrowotnej, w skład której wchodzi gabinet lekarza rodzinnego oraz gabinet pielęgniarki środowiskowej i położnej środowiskowej,
- poradnia ginekologiczno – położnicza (Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna),
- gabinet fizykoterapii (realizacja programu polityki zdrowotnej),
- gabinet pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej,
- gabinet położnej podstawowej opieki zdrowotnej,
- gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej dla dzieci (gabinet medycyny szkolnej),
- gabinet diagnostyczno – zabiegowy,
- punkt szczepień.

Nocna i świąteczna pomoc medyczna świadczona jest przez następujące placówki (zidentyfikowane pod kątem najbliższej odległości z punktu widzenia mieszkańca Gminy Osielsko):

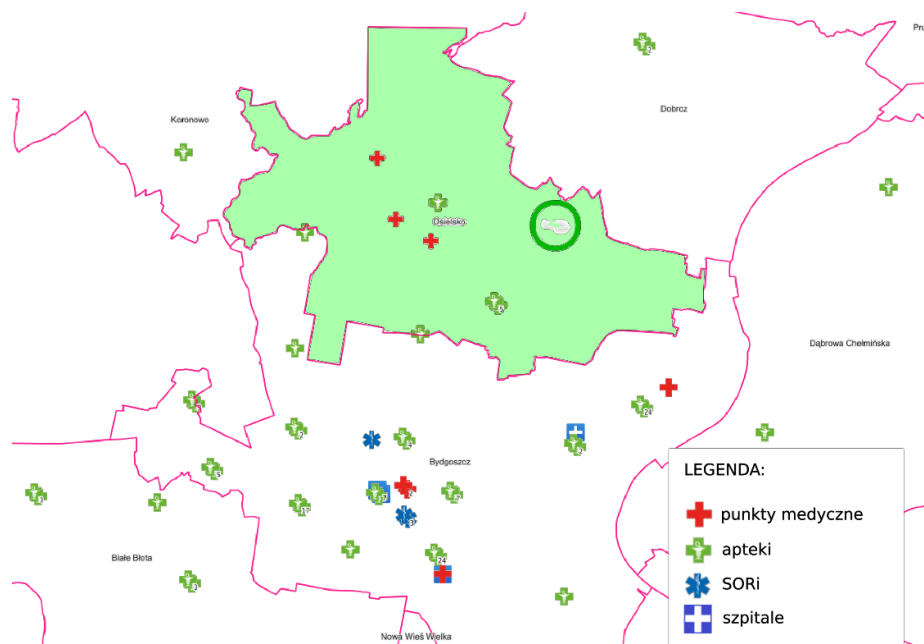
Tabela 75. Najbliższe placówki medyczne świadczące opiekę nocną i świąteczną właściwe miejscowo dla Gminy Osielsko.

L.p.	Świadczeniodawca	Adres
1	Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. dr E. Warmińskiego SPZOZ w Bydgoszczy	Bydgoszcz Szpitalna 19
2	Wojewódzki Szpital Obserwacyjno-Zakaźny im. Tadeusza Browicza w Bydgoszczy	Bydgoszcz Kurpińskiego 5
3	Fundacja "Zdrowie Dla Ciebie"	Bydgoszcz Witkiewicza 1
4	Wojewódzki Szpital Dziecięcy Im. J. Brudzińskiego W Bydgoszczy - dzieci do 18 Roku Życia	Bydgoszcz Chodkiewicza 44 Budynek A
5	Wojewódzki Szpital Dziecięcy Im. J. Brudzińskiego w Bydgoszczy - Dorośli	Fundacja Zdrowie dla Ciebie Bydgoszcz Królowej Jadwigi 16
6	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Koronowie	Koronowo Paderewskiego 33

źródło: <http://nfz-bydgoszcz.pl/>

Systemy sfery ochrony zdrowia są tematem wielu badań i analiz, opisywanym w wielu opracowaniach. Problem zapewnienia właściwej ochrony zdrowia na każdym poziomie (poczynając od podstawowej opieki zdrowotnej, kończąc na wysokospecjalistycznych procedurach szpitalnych) jest szczególnie wrażliwym problemem dla obszarów podmiejskich i wiejskich. Przypadek Gminy Osielsko, jest przypadkiem szczególnym, w związku z faktem, iż sama gmina zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie dużego ośrodka miejskiego – jakim jest Bydgoszcz (gmina która sama nie posiada szpitali, szpitalnych oddziałów ratunkowych, położona jest relatywnie blisko od tych jednostek w stolicy województwa). Zatem kluczowym aspektem badawczym jest subiektywna ocena dostępności do usług opieki zdrowotnej, z perspektywy popytu na te świadczenia.

Rysunek 20. Rozmieszczenie placówek medycznych w okolicach Gminy.

źródło: <https://geoportal.gov.pl>

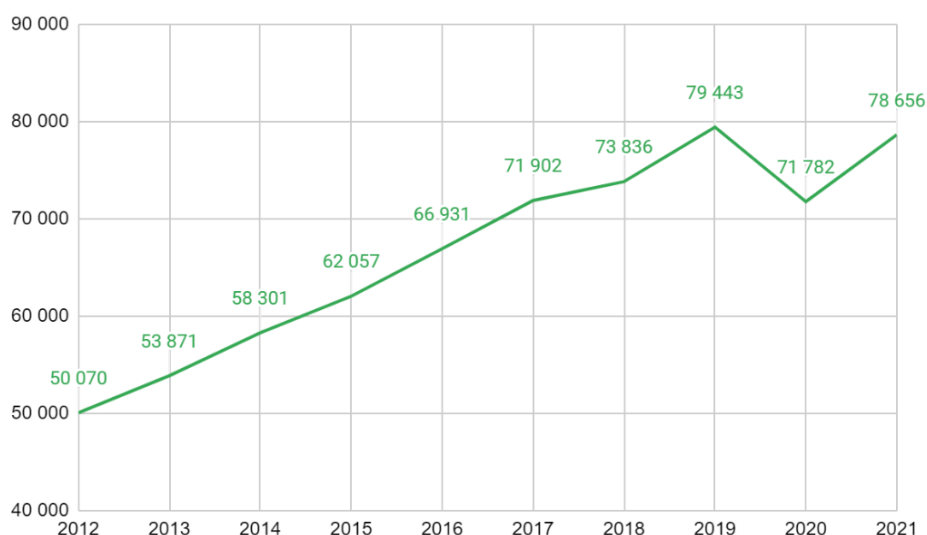
Poniższa tabela i wykres przedstawiają liczbę porad lekarskich świadczonych na rzecz mieszkańców gminy Osielsko w latach 2011 - 2021.

Tabela 76. Liczba porad lekarskich w poszczególnych latach.

wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Porady lekarskie	bd.	50 070	53 871	58 301	62 057	66 931	71 902	73 836	79 443	71 782	78 656

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 75. Liczba porad lekarskich w poszczególnych latach.

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba porad udzielona mieszkańcom gminy, z wykluczeniem spadku w 2020 r. wykazuje względnie stały trend wzrostowy ilości wykonanych świadczeń (procedur). Wzrost całkowity świadczeń za okres 2012-2021 wyniósł ponad 57%. W tym samym okresie ogólna liczba mieszkańców gminy Osielsko wzrosła o 37%. W liczbach bezwzględnych – w badanym okresie wzrost liczebności mieszkańców wyniósł +4,3 tys. osób, co przy wzroście ilości porad lekarskich o 21 tys. nie daje podstaw do przyjęcia, iż powodem wzrostu ilości porad jest wzrost liczby mieszkańców.

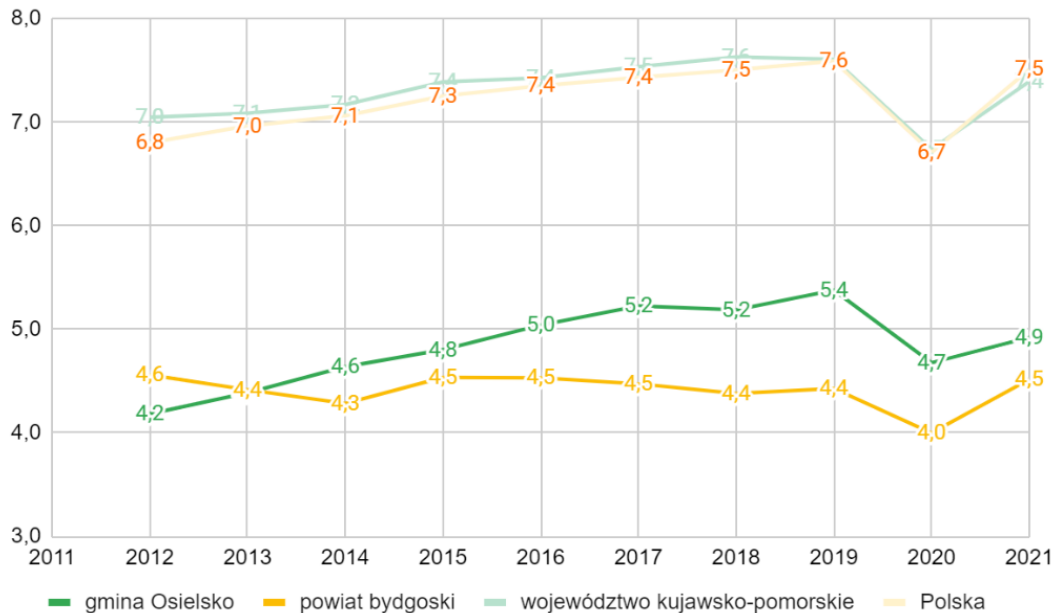
Dla pełnego obrazu analizy dokonano porównania średniej liczby porad lekarskich udzielonych na 1 mieszkańca w badanych latach w zależności od regionu.

Tabela 77. Liczba porad lekarskich na 1 mieszkańca w poszczególnych latach w zależności od regionu.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	bd	4,2	4,4	4,6	4,8	5,0	5,2	5,2	5,4	4,7	4,9
powiat bydgoski	bd	4,6	4,4	4,3	4,5	4,5	4,5	4,4	4,4	4,0	4,5
Województwo Kujawsko-Pomorskie	bd	7,0	7,1	7,2	7,4	7,4	7,5	7,6	7,6	6,7	7,4
Polska	bd	6,8	7,0	7,1	7,3	7,4	7,4	7,5	7,6	6,7	7,5

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 76. Liczba porad lekarskich na 1 mieszkańca w poszczególnych latach w zależności od regionu.

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wskaźnik średniej ilości porad medycznych przypadających na 1 mieszkańca gminy Osielsko wykazywał trend rosnący, który został przełamany spadkiem w 2020 r. Wskaźnik w badanym okresie z wartości 4,2 do 5,4 w 2019 r., a następnie do 4,9 porady na 1 mieszkańca w 2021 r. W sumie wzrost wskaźnika (2021/2012) wyniósł ponad 17,7%, przy analogicznym wskaźniku dla całego kraju = 10% oraz Województwa Kujawsko-Pomorskiego 5%.

Należy podkreślić, iż wskaźnik liczby porad na 1 mieszkańca jest niższy od analogicznego wskaźnika dla całego kraju oraz województwa Kujawsko-Pomorskiego ~ 2 porady/mieszkańca i przyjmuje wartości nieznacznie wyższe dla powiatu.

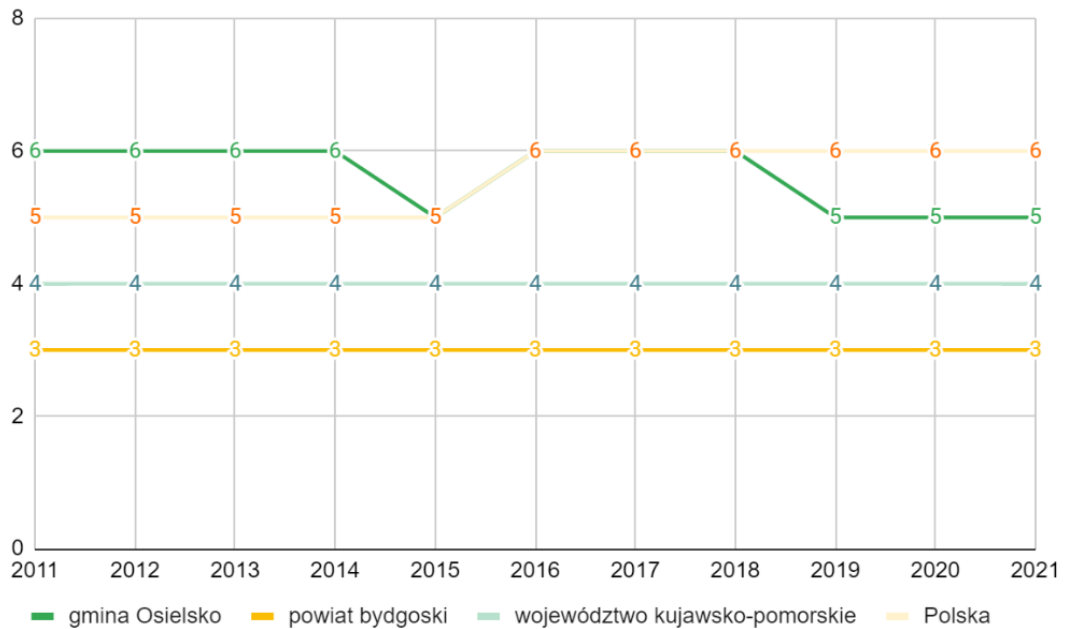
W celu właściwego wnioskowania dokonano weryfikacji ilości placówek ochrony zdrowia przypadających na 10 tys. mieszkańców dla różnych regionów oraz wybranych miast.

Tabela 78. Liczba przychodni na 10 tys. mieszkańców w poszczególnych latach w zależności od regionu.

wyszczególnianie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	6	6	6	6	5	6	6	6	5	5	5
powiat bydgoski	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Województwo Kujawsko-Pomorskie	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Polska	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6

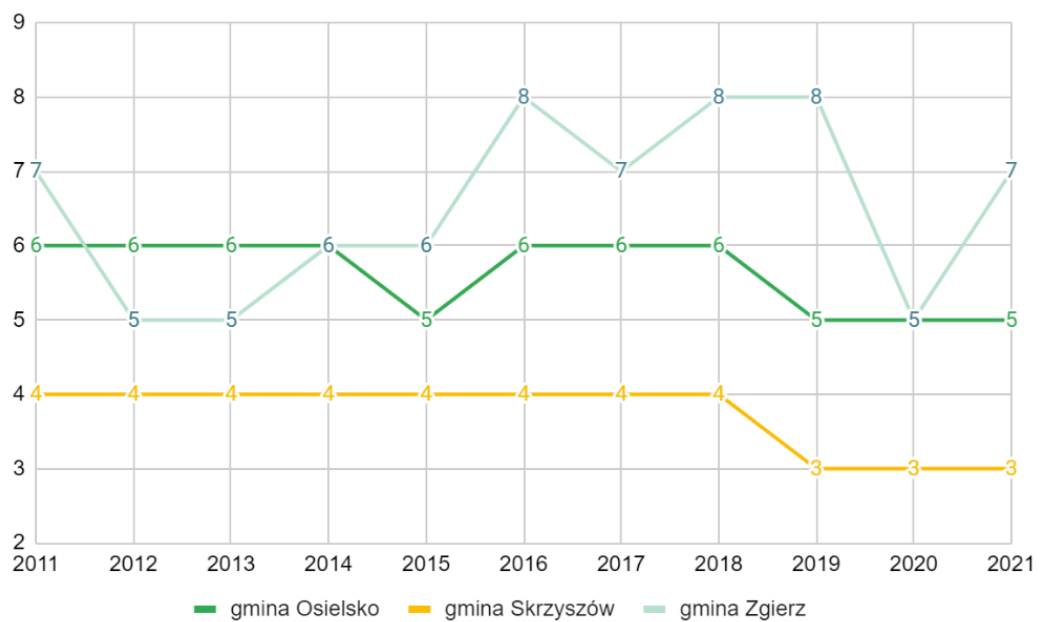
źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 77. Liczba przychodni na 10 tys. mieszkańców w poszczególnych latach w zależności od regionu.

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 78. Liczba przychodni na 10 tys. mieszkańców gminach porównywalnych.

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wartość wskaźnika dostępności placówek ochrony zdrowia o wartości porównywalnej do dostępności do przychodni w całym kraju, wskazuje na większą dostępność tych punktów w gminie Osielsko w porównaniu do powiatu oraz województwa. Zatem zaobserwowana w analizie większa liczba porad udzielonych dla mieszkańców gminy Osielsko na tle innych poziomów regionalnych może wynikać z większej dostępności do usług medycznych (np. brak konieczności przemieszczania się środkiem transportu do przychodni). Należy podkreślić, iż przedmiotem analizy nie jest celowość wykonanej ilości świadczeń medycznych, a jedynie stwierdzenie faktu ich wzrostu).

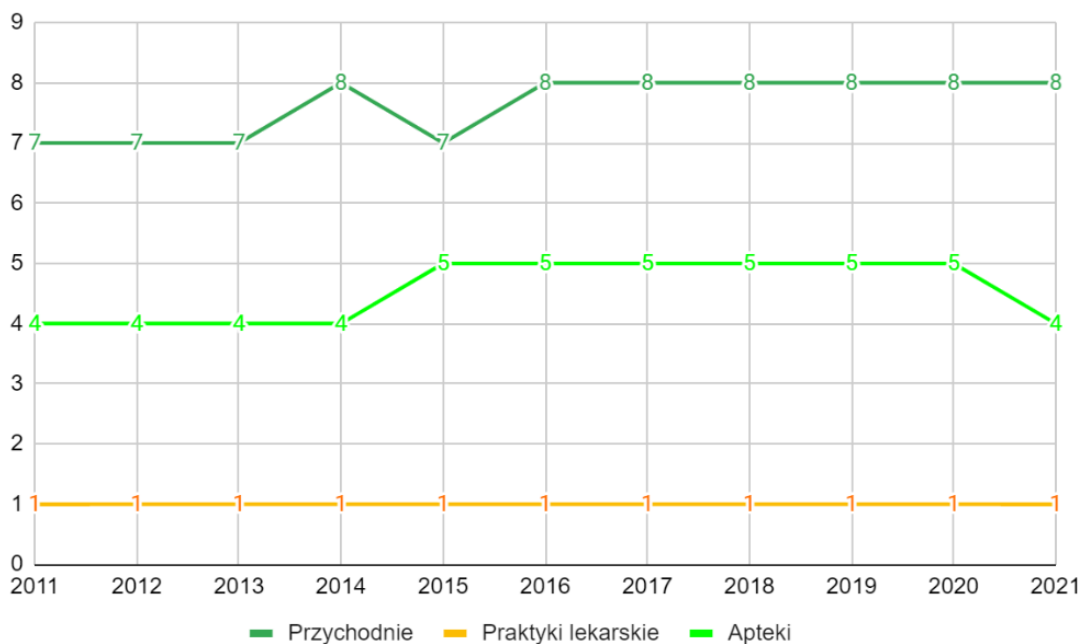
Liczba dostępnych podmiotów świadczących usługi medyczne od lat nie uległa znaczącym zmianom. Na terenie gminy w 2021 roku działało 8 podmiotów zakwalifikowanych przez GUS jako przychodnie, 1 praktyka lekarska oraz 5 aptek.

Tabela 79. Przychodnie, praktyki lekarskie i punkty apteczne.

wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Przychodnie	7	7	7	8	7	8	8	8	8	8	8
Praktyki lekarskie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Apteki	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 79. Przychodnie, praktyki lekarskie i punkty apteczne.

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

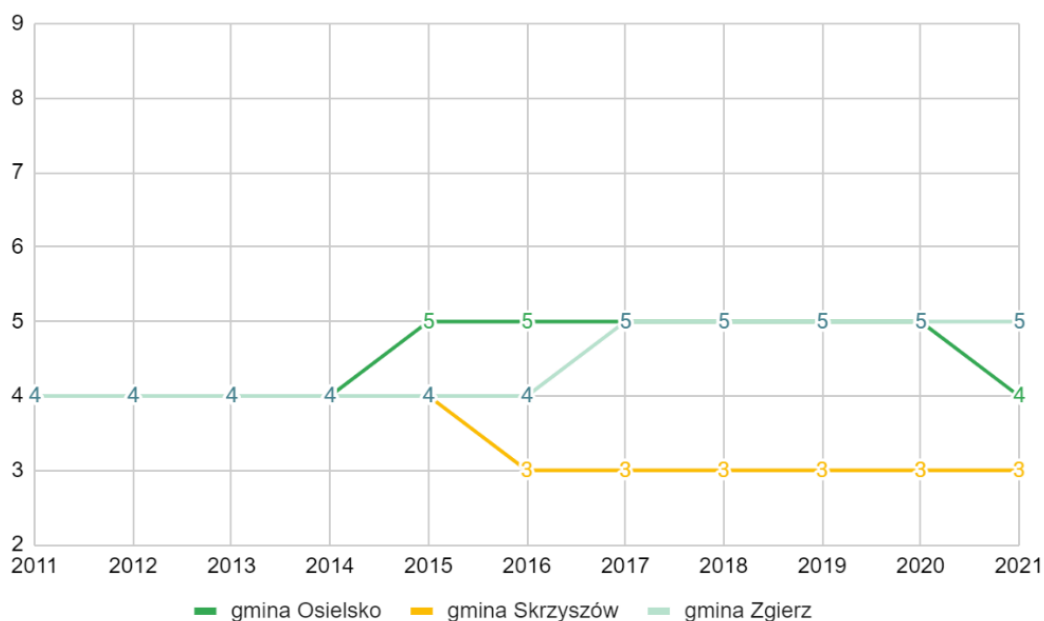
Zwraca się uwagę, iż liczba ogólnodostępnych aptek w Gminie nie różni się znacząco w stosunku do liczby tych jednostek w gminach porównywalnych pod względem liczby ludności.

Tabela 80. Liczba aptek w gminach porównywalnych.

wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4
gmina Skrzyszów	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3
gmina Zgierz	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

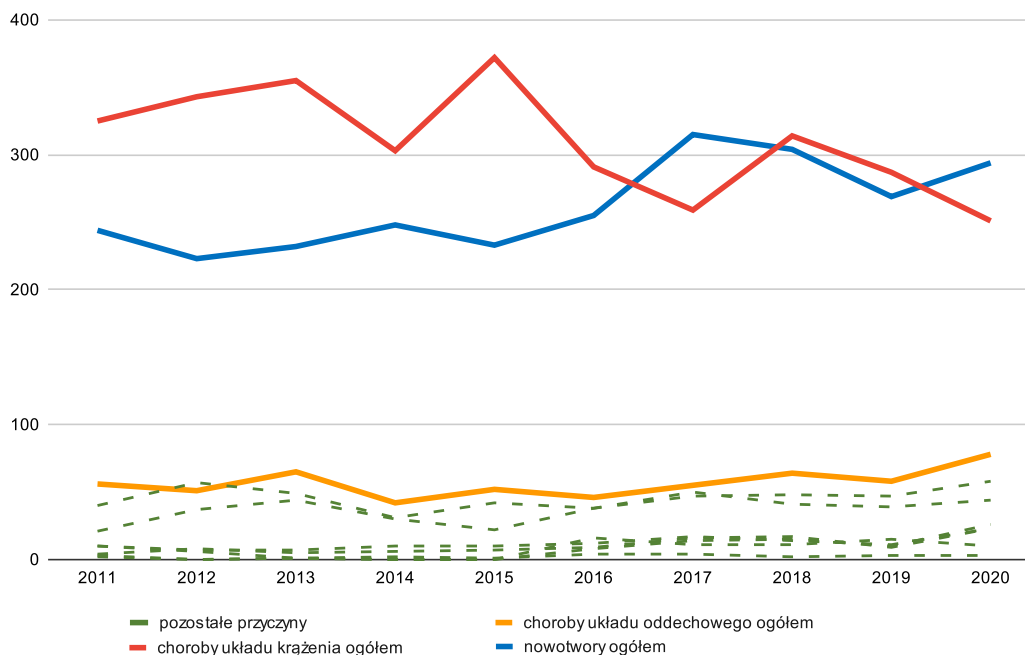
Wykres 80. Liczba aptek w gminach porównywalnych.

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Diagnozę perspektywy ochrony zdrowia uzupełniono o główne przyczyny zgonów występujące w powiecie bydgoskim (baza danych lokalnych zawiera jedynie dane na poziomie powiatu).

Wykres 81. Główne przyczyny zgonów w powiecie bydgoskim w latach 2011 – 2020.

źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Jak przedstawia to powyższy wykres główną przyczyną zgonów w całym powiecie są choroby układu krążenia oraz nowotwory. Wśród innych przyczyn dominują choroby układu oddechowego, pozostałe przyczyny lokują się poniżej wskazanych powyżej. Należy zwrócić uwagę, iż liczba zgonów spowodowanych chorobami układu krążenia, w badanym okresie, nieznacznie spada, zaś nieznacznie rośnie ilość zgonów spowodowanych chorobami nowotworowymi.

Podkreślenia wymaga fakt, iż Gmina Osielsko opracowuje, wdraża, realizuje oraz finansuje programy polityki zdrowotnej o zasięgu regionalnym gminnym, wojewódzkim lub ogólnopolskim, , m.in.:

- program polityki zdrowotnej na lata 2017 – 2019 o nazwie: „Rehabilitacja lecznicza (fizjoterapia i kinezyterapia) mieszkańców Gminy Osielsko; Program jest finansowana w wyniku zawartej umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie art. 9a i 9b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.)
- program zapobiegania upadkom seniorów w woj. kuj. – pom. Program został opracowany przez Województwo Kujawsko – Pomorskie.

W roku 2021 Gmina Osielsko realizowała wspólnie z Wojewodą Kujawsko – Pomorskim Narodowy Program Szczepień przeciwko Covid 19. W ramach promocji szczepień wśród mieszkańców gminy w wieku 60+ rozdano 60 ciśnieniomierzy. Promocja szczepień w kwocie 10 000,00 zł została sfinansowana z dotacji Kujawsko- Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Gmina od 2020 roku prowadzi program pn. „Rehabilitacja lecznicza (fizjoterapia i kinezyterapia) mieszkańców Gminy Osielsko”, który jest finansowany w wyniku zawartej

umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie art. 9a i 9b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.).

Standardowymi programami, prowadzonymi powszechnie są także: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Przedstawiona analiza perspektywy zadań własnych gminy w zakresie ochrony zdrowia wskazuje na wysoką dostępność do tych świadczeń, a dotychczas prowadzone programy i realizacja celów przyniosły wymierne korzyści. Rekomenduje się w dalszym ciągu utrzymywać politykę prowadzenia programów profilaktycznych, rozszerzając je o programy dla dzieci i młodzieży.

Kapitał Gospodarczy

PODMIOTY GOSPODARCZE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Ustrój gospodarczy oparty na zasadach gospodarki podlegającej zasadom i regułom mechanizmów rynkowych, który powstał w wyniku przemian ustrojowych w latach 90, zaowocował dużymi przemianami społecznymi. Panujące przez wiele lat przekonanie o nadrzędnej roli wielkoprzemysłowej klasy robotniczej i jej wiodącej misji rozwoju cywilizacyjnego zostało zakwestionowane. Z biegiem lat rolę klasy robotniczej oraz pracodawców odwróciły się i wiodącą rolę obarcza się sektor przedsiębiorców. Przedsiębiorców, jako tego elementu rynkowego, który poprzez swoją skłonność do ponoszenia ryzyka i realizacji zamierzeń inwestycyjnych (wielobranżowych) pełni rolę napędu ekonomicznego, społecznego oraz kulturalnego. Przedsiębiorczość w systemie ekonomicznym (rynkowym) pełni wiele istotnych funkcji. Umożliwia ona pełne wykorzystanie zasobów, szczególnie zasobów niematerialnych, a więc wiedzy i kapitału intelektualnego, będących dziś fundamentem nowoczesnych gospodarek. Dzięki zachowaniom przedsiębiorczym, firma może szybko i elastycznie reagować na zmianę sytuacji rynkowej, a zwłaszcza na dostosowywanie swojej oferty rynkowej do zmieniającego się popytu. Przedsiębiorczość, wyrażająca się w elastyczności, chroni przed porażką, choć może oznaczać czasowe zamknięcie przedsiębiorstwa i późniejsze jego odrodzenie, często w zupełnie innej domenie działania.

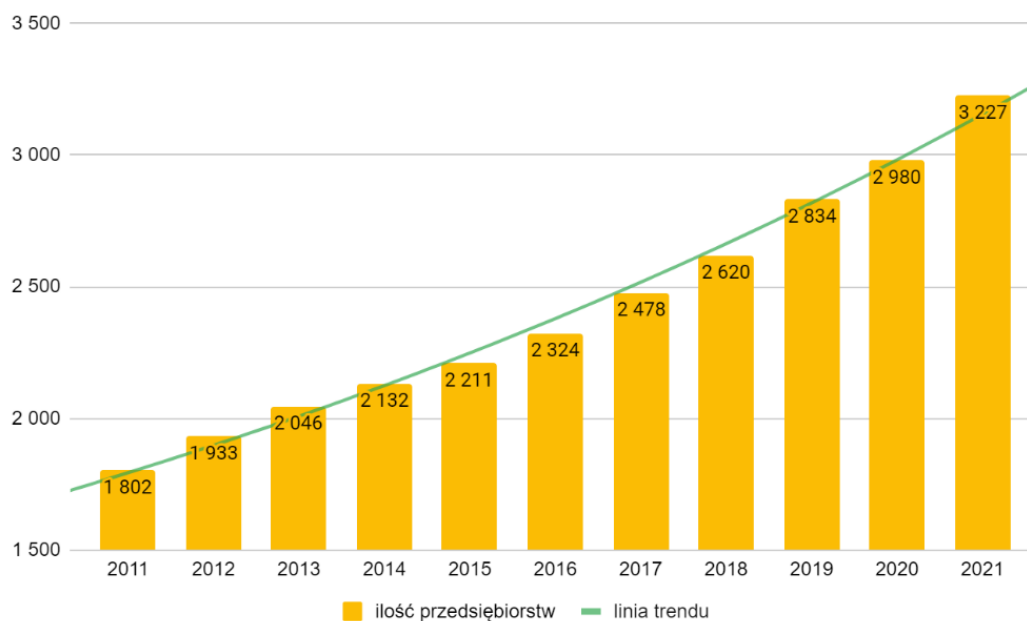
Nawiązując do diagnozy rynku pracy, należy podkreślić, iż z perspektywy pracownika, który reprezentuje i uczestniczy w rynku podaży pracy to właśnie sektor przedsiębiorstw, poprzez popyt na pracę i późniejszą konwersję zasobów ludzkich w wynagrodzenie, jawi się jako główny ośrodek kreowania wartości dodanej, materializując funkcję ekonomicznego zapewnienia środków do życia dla ludności świadczącej usługę pracy. Opisując istotę funkcjonowania przedsiębiorczości, nie można pominąć roli regulatora, jakim jest państwo oraz jego ustrój. Z perspektywy JST należy podkreślić, iż kreowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców nie jest zadaniem własnym gminy/miasta, a rola regulacyjna przejawia się w szczególności przez funkcję alokacyjną, polegającą na udziale samorządu w podziale dochodów przedsiębiorców, w finansowaniu sektorów publicznych, poprzez udział podatków płaconych przez przedsiębiorców w dochodach własnych JST. Niemniej jednak w interesie miasta i dla społecznego dobra mieszkańców wskazana jest interwencja pośrednia w tej perspektywie strategicznej.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o dużej roli przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy w kreowaniu sytuacji nie tylko ekonomicznej, ale również społecznej. W związku z różnorodnością jednostek gospodarczych (niejednolitą formą prawną, różnymi formami rachunkowości oraz sprawozdawczości podatkowej, brakiem jednorodnego i usystematyzowanego dostępu do reprezentatywnych danych finansowo-ekonomicznych dla badanego regionu, itp.) analizę sytuacji przeprowadzono w oparciu o dane o ilości i strukturze podmiotów gospodarki narodowej, z Banku Danych Lokalnych GUS posiłkując się danymi pochodzącymi z Krajowego Rejestru Sądowego.

Poniżej przedstawiono analizę ilości podmiotów gospodarki narodowej w gminie Osielsko w badanym okresie 2011 – 2021. Dokonano również porównania wybranych wskaźników osiągniętych w gminie, z gminami o zbliżonej liczbie mieszkańców tj. Skrzyszów oraz Zgierz (dalej: *gminy/obszary porównywalne*), powiatem bydgoskim, województwem kujawsko-pomorskim oraz w Polsce.

Poniższa tabela oraz wykres przedstawiają ilość podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON GUS w latach 2011–2021, w podziale na kryterium branży, ilości osób zatrudnionych oraz formy własności.

Wykres 82. Ilość zarejestrowanych podmiotów w latach 2011–2021.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

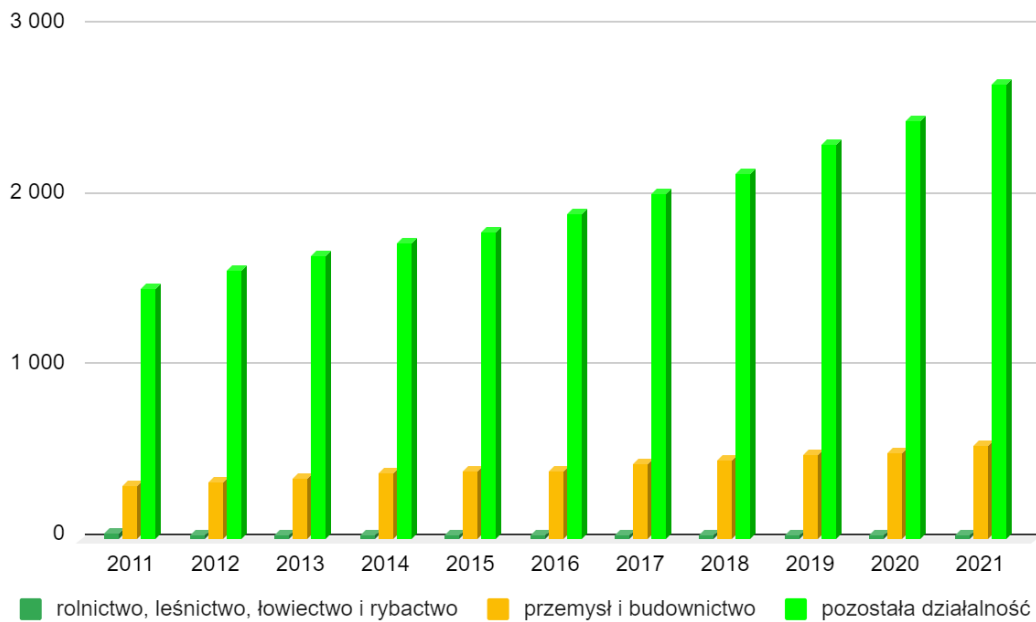
Dane o ilości funkcjonujących podmiotów gospodarki narodowej wskazują, iż w badanym okresie rośnie ich liczebność, zaś tempo wzrostu (rok/roku) jest względnie stała (wskaźnik dynamiki 1,04 – 1,08). Wzrost ilości podmiotów nie podlega wpływom czynników zewnętrznych takich jak np. pandemia COVID-19.

Tabela 81. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Osielesko w latach 2011–2021 wg branży.

Wyszczególnienie		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
branża	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	28	25	27	22	22	22	20	21	21	22	22
	przemysł i budownictwo	311	331	358	381	392	399	438	463	498	508	542
	pozostała działalność	1 463	1 577	1 661	1 729	1 797	1 903	2 020	2 136	2 315	2 450	2663
	ogółem	1 802	1 933	2 046	2 132	2 211	2 324	2 478	2 620	2 834	2 980	3 227

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 83. Ilość zarejestrowanych podmiotów w latach 2011–2021 wg grupy branż.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

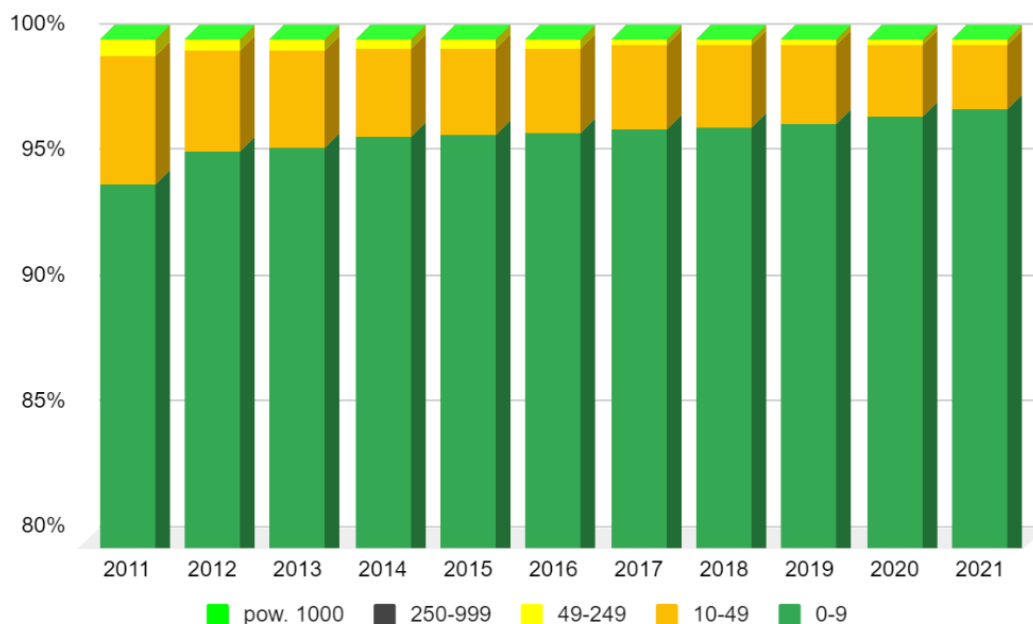
Analizując podmioty gospodarcze według branży, należy zwrócić uwagę, iż największy udział w strukturze podmiotów gospodarczych zajmują jednostki z branży „pozostałe” (udział na poziomie prawie 82%), zaś najmniejszy udział wykazuje branża rolnictwo-leśnictwo (udział na poziomie poniżej 1%). Branża budowlano-przemysłowa obejmuje ok. 17% ilości zarejestrowanych podmiotów. W badanym okresie obserwowano stały wzrost ilości podmiotów gospodarki narodowej dla działalności pozostałej (zanotowano wzrost ilości 2021/2011 o 82%) oraz dla budownictwa/przemysłu (wzrost 2021/2011 o 74%). Podmioty z branży rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo podlegały tendencji spadkowej, ilości podmiotów zarejestrowanych w bazach GUS dla tej branży 2020/2011 spadła o 21%.

Tabela 82. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Osielesko w latach 2011–2021 wg wielkości zatrudnienia.

Wyszczególnienie		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
wielkość zatrudnienia	0-9	1 697	1 846	1 957	2 048	2 127	2 236	2 388	2 528	2 737	2 888	3136
	10-49	93	78	79	75	75	78	83	85	90	85	83
	49-249	12	9	10	9	9	10	7	7	7	7	7
	250-999	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	pow. 1000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ogółem	1 802	1 933	2 046	2 132	2 211	2 324	2 478	2 620	2 834	2 980	3 227

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 84. Ilość zarejestrowanych podmiotów w latach 2011–2021 wg ilości pracowników.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W strukturze podmiotów gospodarki dominują podmioty mikro zatrudniające do 9 pracowników. W wartościach bezwzględnych ilość tych podmiotów w 2021 wyniosła 3 136, w wartościach względnych wskaźnik struktury tych podmiotów obejmuje średnio 96%. Podmioty małe (zatrudniające do 50 pracowników) obejmują średnio 3,5% ilości przedsiębiorstw zarejestrowanych w gminie Osielsko. Ilość podmiotów średnich (o ilości pracowników 50-250) to niespełna 0,4%. W roku 2021 zarejestrowano przedsiębiorstwo, które zatrudnia więcej niż 250 pracowników.

Analiza trendów ilościowych gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Osielsko wskazuje, iż największy wpływ na wzrost ogólnej ilości podmiotów gospodarki narodowej (GUS) mają podmioty o skali mikro - wzrost ilości podmiotów tej skali 2021/2011 o 85%. Pozostała grupa przedsiębiorstw podlegała tendencji spadkowej [małe (-)11%, średnie (-)42%].

Tabela 83. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Osielsko w latach 2011–2021 wg własności.

Wyszczególnienie		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
sektor	sektor publiczny	19	22	22	22	22	23	20	21	21	20	18
	sektor prywatny	1 783	1 911	2 024	2 109	2 172	2 285	2 430	2 569	2 785	2 926	3 172
	inne	0	0	0	1	17	16	28	30	28	34	37
	ogółem	1 802	1 933	2 046	2 132	2 211	2 324	2 478	2 620	2 834	2 980	3 227

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 85. Ilość zarejestrowanych podmiotów w latach 2014–2021 wg formy własności.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wśród form własności dominuje własność prywatna (ponad 98% podmiotów gospodarczych w zarejestrowanych ogółem). Sektor publiczny był właścicielem poniżej 1% podmiotów gospodarki narodowej. Około 0,6% podmiotów posiadała nieokreśloną przez GUS formę własności (np. jednostki nie posiadające osobowości prawnej: komitety wyborcze, kluby sportowe, koła, parafie, itp.)

Największy wzrost ilości nastąpił wśród jednostek, których właścicielem był sektor prywatny - wzrost o 1389 podmioty, w skali względnej o +78%. Sektor publiczny zlikwidował 1 podmiot gospodarczy.

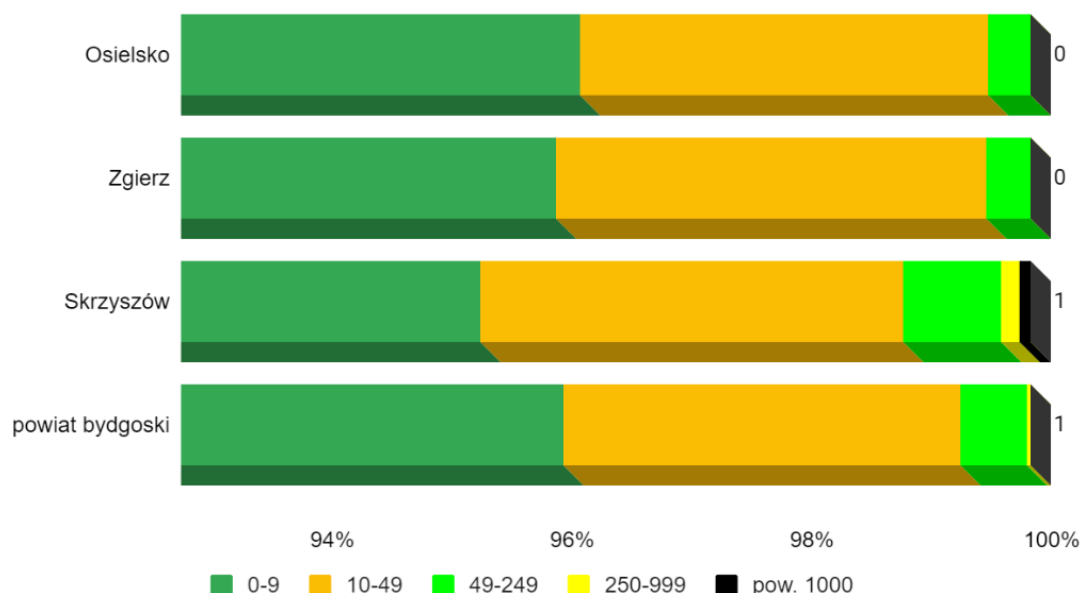
Poniżej przedstawiono graficzne porównanie średniej struktury przedsiębiorstw wg ilości miejsc pracy dla gminy Osielsko względem gmin: Skrzyszów, oraz Zgierz oraz podmiotów zarejestrowanych w powiecie bydgoskim.

Tabela 84. Ilość podmiotów wg wielkości zatrudnienia w latach 2011–2021 wg regionów porównywalnych.

	Osielsko	Zgierz	Skrzyszów	powiat bydgoski
0-9	2 326	1 516	903	12 390
10-49	82	57	33	428
49-249	9	6	8	70
250-999	0	0	1	5
pow. 1000	0	0	1	1

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 86. Struktura wielkości podmiotów średnio w latach 2011–2021 wg regionów porównywalnych.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Struktura wielkości podmiotów gospodarczych w gminie Osielsko podobna jest do struktury podmiotów w gminie Zgierz i Skrzyszów oraz wszystkich gmin powiatu bydgoskiego – przeważają przedsiębiorstwa mikro (ponad 95%) przy małym udziale przedsiębiorstw średnich. Zwraca się uwagę na istnienie po jednym przedsiębiorstwie zatrudniających więcej niż 1 tys. zatrudnionych) w gminie Skrzyszów oraz powiecie bydgoskim.

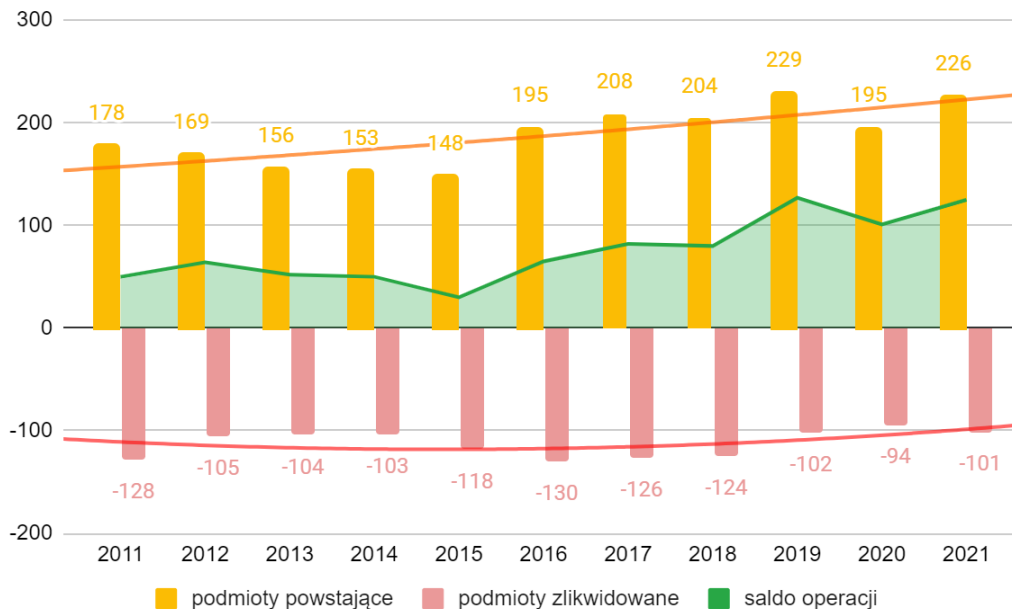
W celu weryfikacji trwałości prowadzonej działalności, dokonano analizy ilości nowo rejestrowanych podmiotów oraz jednostek likwidowanych w perspektywie 2011-2021. Dla potrzeb niniejszej analizy dokonano jedynie analizy ogólnej sumy podmiotów, bez podziału na branże, wielkość zatrudnienia oraz na rodzaj własności.

Tabela 85. Podmioty gospodarki narodowej w latach 2011–2021, nowo powstające oraz likwidowane.

wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
podmioty powstające	178	169	156	153	148	195	208	204	229	195	226
podmioty zlikwidowane	-128	-105	-104	-103	-118	-130	-126	-124	-102	-94	-101
saldo operacji	50	64	52	50	30	65	82	80	127	101	125

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

Wykres 87. Rejestracja i likwidacja podmiotów gospodarczych w gminie Osielsko.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W analizowanym okresie zaobserwowano nieznaczny wzrost ilości rocznej nowo rejestrowanych przedsiębiorstw (wzrost 2021/2011 o 27%) oraz spadek ilości przedsiębiorstw likwidowanych (spadek ilości o 21%). Analiza rejestracji i likwidacji jednostek wskazuje, iż saldo podmiotów nowych nad likwidowanymi, podlegało trendowi wzrostowemu. Średnia roczna różnica pomiędzy ilością podmiotów nowo powstających do podmiotów likwidowanych w całym badanym okresie wyniosła +75, nadto w badanym okresie saldo nigdy nie przyjmowało wartości ujemnych. Analiza powyżej wskazanych trendów wskazuje na istniejący potencjał rozwojowy dla przedsiębiorczości.

Dla dopełnienia analizy rodzaju podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Osielsko, dokonano analizy ilości i zmian podmiotów w podziale na klasy działalności, wg klasyfikacji PKD 2007.

W poniższych tabelach wskazane kody oznaczają:

Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie

Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe

Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Sekcja F – Budownictwo

Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa

Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Sekcja J – Informacja i komunikacja

Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

Sekcja P – Edukacja

Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

Sekcja S – Pozostała działalność usługowa

Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

źródło: Klasyfikacja PKD 2007.

Tabela 86. Podmioty gospodarki narodowej w latach 2011–2020, wg PKD 2007.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sekcja A	28	25	27	22	22	22	20	21	21	22
Sekcja B /inne	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sekcja C	181	190	196	203	207	201	212	217	230	232
Sekcja D	0	0	5	11	11	11	10	11	11	10
Sekcja E	9	11	12	13	14	13	14	17	18	16
Sekcja F	120	129	144	153	159	173	201	217	238	249
Sekcja G	466	490	501	511	513	501	524	533	555	562
Sekcja H	58	56	62	67	73	76	81	97	97	105
Sekcja I	42	44	47	51	60	68	67	69	70	77
Sekcja J	55	54	65	71	79	88	87	99	125	142
Sekcja K	77	76	76	77	82	84	86	89	104	116
Sekcja L	86	94	95	97	100	108	117	129	142	149
Sekcja M	186	211	236	246	263	295	317	339	361	388
Sekcja N	51	59	61	63	61	55	66	77	94	97
Sekcja O	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Sekcja P	56	78	78	82	84	93	96	92	99	94
Sekcja Q	274	303	315	332	351	389	415	439	478	517
Sekcja R	29	28	34	33	35	40	44	44	49	56
Sekcje S i T	80	81	88	96	92	102	113	121	129	134
ogółem	1 802	1 933	2 046	2 132	2 210	2 323	2 474	2 615	2 825	2 970

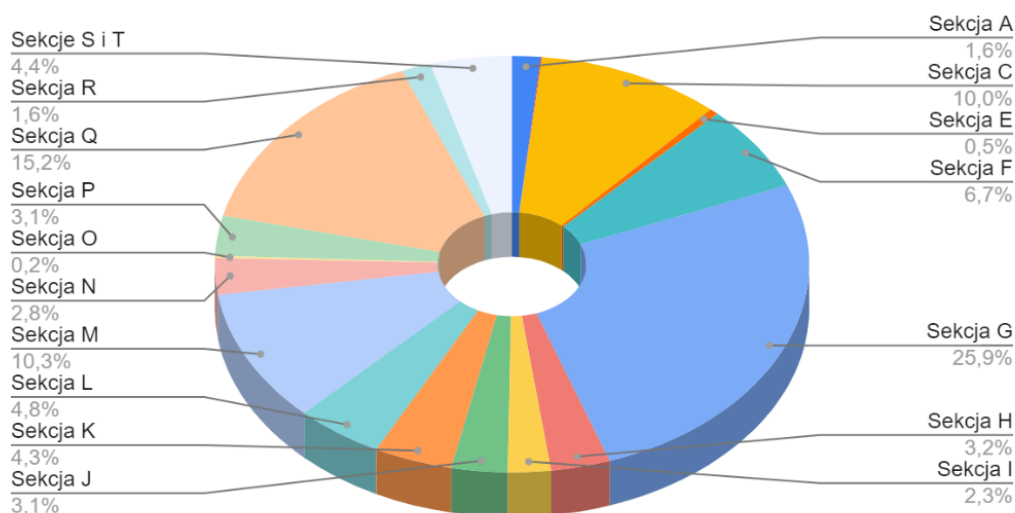
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Tabela 87. Struktura zarejestrowanych jednostek w gminie Osiesko w latach 2011–2020.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sekcja A	1,55%	1,29%	1,32%	1,03%	1,00%	0,95%	0,81%	0,80%	0,74%	0,74%
Sekcja B	0,06%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,03%
Sekcja C	10,04%	9,83%	9,58%	9,52%	9,37%	8,65%	8,57%	8,30%	8,14%	7,81%
Sekcja D	0,00%	0,00%	0,24%	0,52%	0,50%	0,47%	0,40%	0,42%	0,39%	0,34%
Sekcja E	0,50%	0,57%	0,59%	0,61%	0,63%	0,56%	0,57%	0,65%	0,64%	0,54%
Sekcja F	6,66%	6,67%	7,04%	7,18%	7,19%	7,45%	8,12%	8,30%	8,42%	8,38%
Sekcja G	25,86%	25,35%	24,49%	23,97%	23,21%	21,57%	21,18%	20,38%	19,65%	18,92%
Sekcja H	3,22%	2,90%	3,03%	3,14%	3,30%	3,27%	3,27%	3,71%	3,43%	3,54%
Sekcja I	2,33%	2,28%	2,30%	2,39%	2,71%	2,93%	2,71%	2,64%	2,48%	2,59%
Sekcja J	3,05%	2,79%	3,18%	3,33%	3,57%	3,79%	3,52%	3,79%	4,42%	4,78%
Sekcja K	4,27%	3,93%	3,71%	3,61%	3,71%	3,62%	3,48%	3,40%	3,68%	3,91%
Sekcja L	4,77%	4,86%	4,64%	4,55%	4,52%	4,65%	4,73%	4,93%	5,03%	5,02%
Sekcja M	10,32%	10,92%	11,53%	11,54%	11,90%	12,70%	12,81%	12,96%	12,78%	13,06%
Sekcja N	2,83%	3,05%	2,98%	2,95%	2,76%	2,37%	2,67%	2,94%	3,33%	3,27%
Sekcja O	0,17%	0,16%	0,15%	0,14%	0,14%	0,13%	0,12%	0,11%	0,11%	0,10%
Sekcja P	3,11%	4,04%	3,81%	3,85%	3,80%	4,00%	3,88%	3,52%	3,50%	3,16%
Sekcja Q	15,21%	15,68%	15,40%	15,57%	15,88%	16,75%	16,77%	16,79%	16,92%	17,41%
Sekcja R	1,61%	1,45%	1,66%	1,55%	1,58%	1,72%	1,78%	1,68%	1,73%	1,89%
Sekcje S i T	4,44%	4,19%	4,30%	4,50%	4,16%	4,39%	4,57%	4,63%	4,57%	4,51%
ogółem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

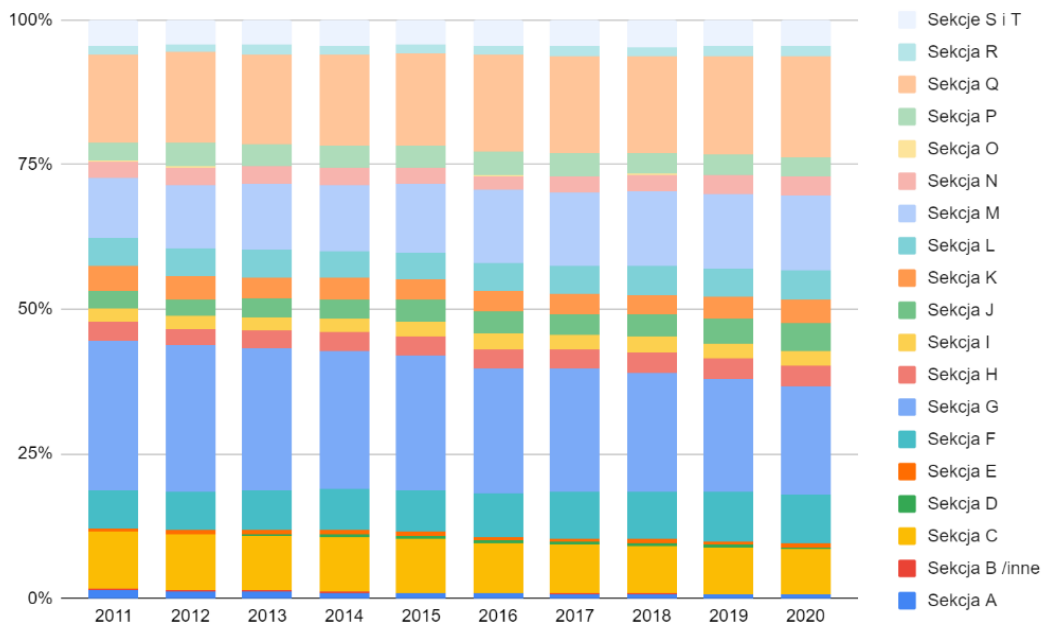
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 88. Średnia struktura zarejestrowanych jednostek w latach 2011–2020.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 89. Struktura zarejestrowanych jednostek w latach 2011–2020.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W strukturze podmiotów największy udział wykazują jednostki, które deklarują działalność w:

- klasie G (Handel, naprawa pojazdów), średnio: 22,5%;
- klasie Q (Opieka zdrowotna i pomoc społeczna), średnio: 16,2%;
- klasie M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna), średnio: 13,1%;
- klasie C (Przetwórstwo przemysłowe), średnio: 9%;
- klasie F (Budownictwo), średnio: 8,4%

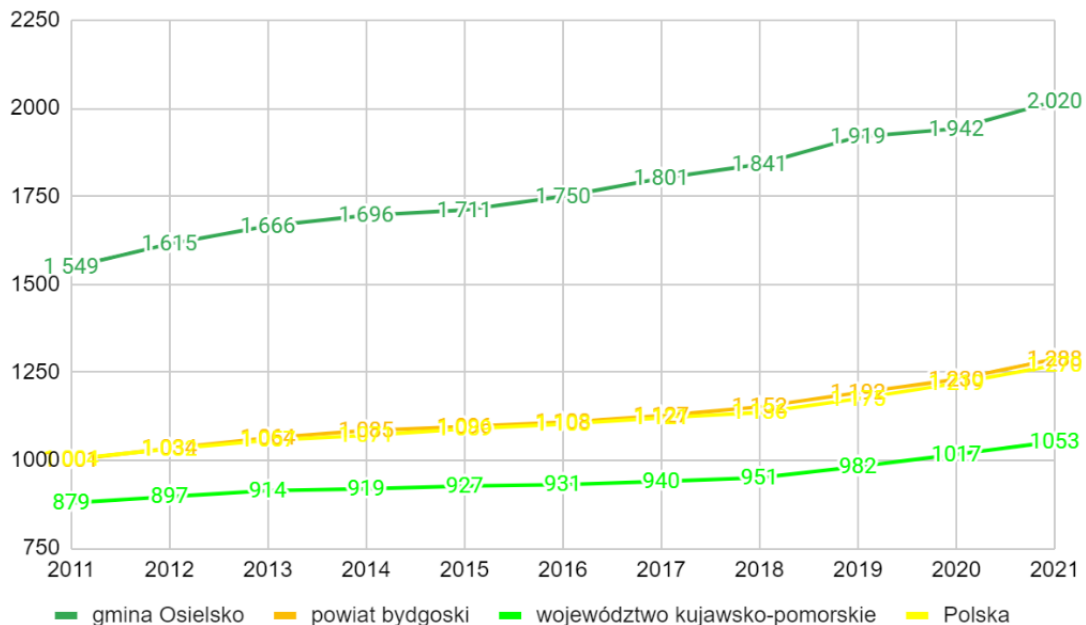
Poniżej przedstawiono analizę przedsiębiorczości (aktywności przedsiębiorczej) mieszkańców w porównaniu do innych regionów.

Tabela 88. Podmioty gospodarki narodowej na 10 000 mieszkańców w latach 2011–2021, w badanych obszarach.

Obszar badany	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	1 549	1 615	1 666	1 696	1 711	1 750	1 801	1 841	1 919	1 942	2 020
powiat bydgoski	1 001	1 034	1 064	1 085	1 096	1 108	1 127	1 152	1 192	1 230	1 288
Województwo Kujawsko-Pomorskie	879	897	914	919	927	931	940	951	982	1 017	1 053
Polska	1 004	1 032	1 057	1 071	1 089	1 103	1 121	1 136	1 175	1 219	1 270

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 90. Podmioty gospodarki narodowej na 10 000 mieszkańców w latach 2011–2021, w badanych obszarach.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Analiza wskaźnika aktywnych podmiotów na 10 tys. wszystkich mieszkańców wskazuje trend wzrostowy ilości jednostek dla każdego z badanych rejonów. Wskaźnik osiągnięty przez gminę Osielsko znacząco przekracza wskaźniki dla pozostałych regionów w całym badanym okresie: dla województwa kujawsko-pomorskiego (większy o 47%), liczonego dla całego kraju (większy o 37%) oraz powiatu bydgoskiego (większy o 37%).

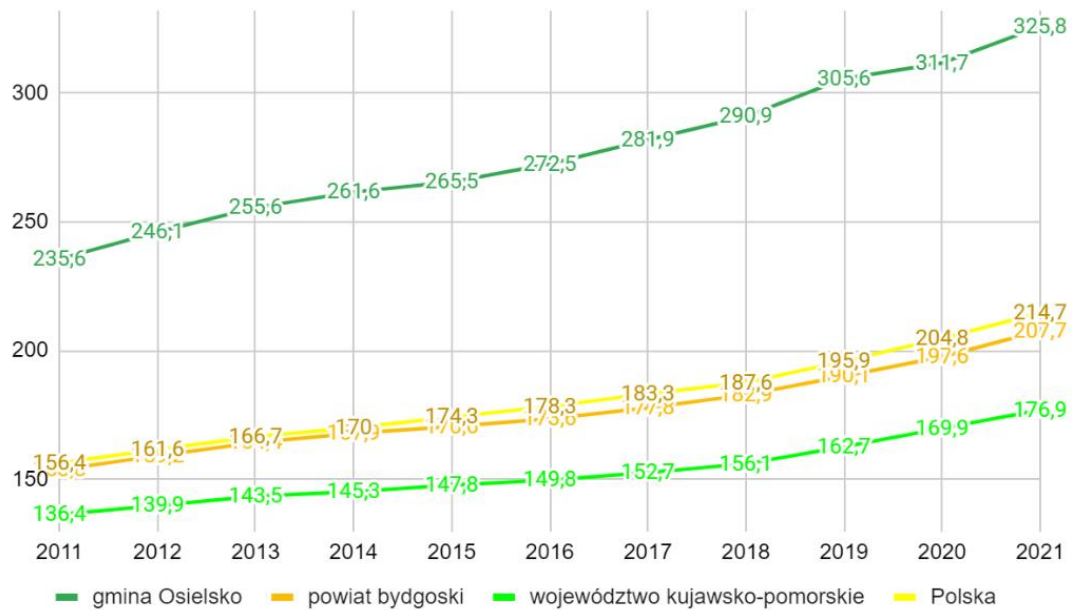
Analogicznej analizie poddano również aktywność wybranej grupy mieszkańców – tj. mieszkańców tylko w grupie produkcyjnej.

Tabela 89. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2011–2021, w badanych obszarach.

Obszar badany	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Osielsko	235,6	246,1	255,6	261,6	265,5	272,5	281,9	290,9	305,6	311,7	325,8
powiat bydgoski	153,8	159,2	164,4	167,9	170,6	173,6	177,8	182,9	190,1	197,6	207,7
Województwo Kujawsko-Pomorskie	136,4	139,9	143,5	145,3	147,8	149,8	152,7	156,1	162,7	169,9	176,9
Polska	156,4	161,6	166,7	170,0	174,3	178,3	183,3	187,6	195,9	204,8	214,7

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 91. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2011–2021, w badanych obszarach.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Zawężona analiza wskaźnika aktywności zarejestrowanych podmiotów do osób aktywnych w wieku produkcyjnym, wskazuje na analogiczne relacje, jak w przypadku wskaźnika przedsiębiorczości liczonego dla wszystkich mieszkańców.

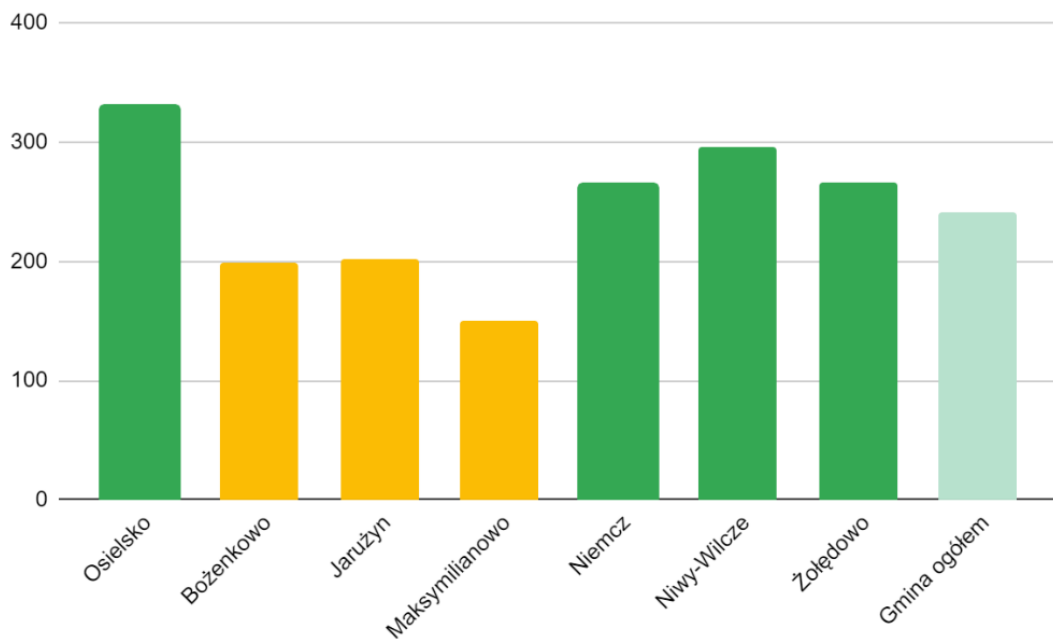
W celu weryfikacji aktywności gospodarczej mieszkańców gminy Osielsko dokonano analizy rozkładu ilości podmiotów wg poszczególnych sołectw.

Tabela 90. Ilość podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców dla poszczególnych sołectw.

Wyszczególnienie	Ilość
Osielsko	331
Bożenkowo	199
Jaruzyn	202
Maksymilianowo	150
Niemcz	264
Niwy-Wilcze	296
Żołędowo	266
Gmina ogółem	241

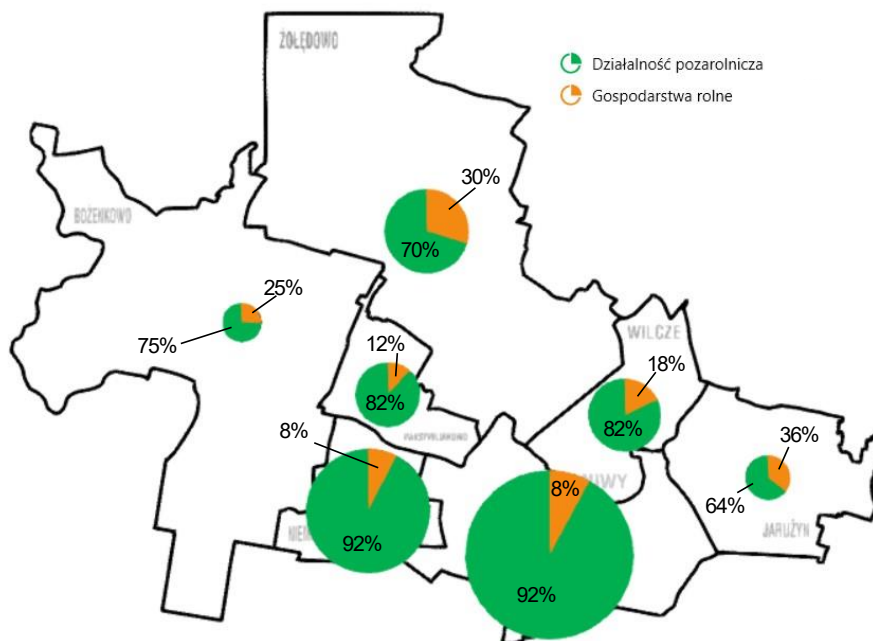
źródło: opracowanie własne na podstawie REGON GUS.

Wykres 92. Porównanie ilości podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców dla poszczególnych sołectw.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Rysunek 21. Struktura podmiotów gospodarki narodowej dla poszczególnych sołectw.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Największą aktywność przedsiębiorczą wykazują mieszkańcy sołectwa Osielsko (stolica gminy) oraz Niemcz, Żołędowo i Niwy-Wilcza. Mieszkańcy sołectwa Bożenkowo, Jarużyn i Maksymilianowo wykazują aktywność mniejsza niż średnia aktywność liczona dla całej gminy.

Przeprowadzona analiza przedsiębiorczości, na bazie danych ilościowych o podmiotach gospodarczych wskazuje na stały i stabilny przyrost ilości przedsiębiorstw, szczególnie w branży pozostałej (handel i opieka zdrowotna). Wskaźniki aktywności wskazują na znacznie większą przedsiębiorczość mieszkańców Gminy Osielsko w stosunku do mieszkańców innych regionów – wskaźniki aktywności mieszkańców są znacznie wyższe niż w powiecie oraz województwie. Wśród podmiotów przeważają podmioty mikro zatrudniające do 9 osób o własności prywatnej, z branży pozostałej (innej niż przemysł i budownictwo), w związku z czym można przyjąć, iż mniejsza aktywność gospodarcza dotyczy podmiotów o formie prawnej, innej niż działalność gospodarcza osób fizycznych oraz o wielkości z grupy średnie i duże.

Powyższe znajduje również potwierdzenie w saldzie zmian podmiotów nowo tworzonych i likwidowanych, wskazując na osiągnięty stan równowagi.

Analiza struktury podmiotów w korelacji ze wskaźnikami bezrobocia dla badanych i porównywanych obszarów wskazuje, iż adresatami działań strategicznych winny być istniejące podmioty mikro (zatrudniające 0-9 osób), tym bardziej, iż z reguły przedsiębiorstwa podlegające jurysdykcji prawa handlowego czy spółdzielczego, wykazują większy popyt na świadczenia pracy, jak również osiągają większe obroty.

Rekomenduje się wykonanie zadań inwestycyjnych, które umożliwią dalszą inkubację nowych przedsiębiorstw w sektorze prywatnym oraz wprowadzenie oferty dostępu do nowoczesnych technologii dla istniejących mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

TURYSTYKA

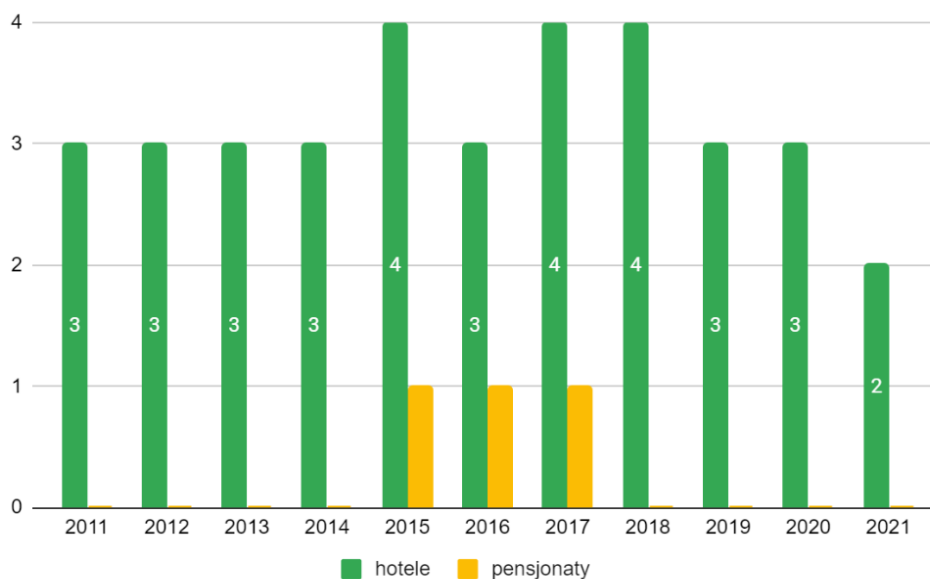
Zarządzanie turystyką w realiach gospodarki wolnorynkowej wymaga współdziałania sektora publicznego (samorządowego) i prywatnego. Rola, rozwój i umocniona, przez to pozycja samorządu terytorialnego w Polsce, w szczególności w sprawowaniu częściowej władzy publicznej, powoduje wzrost znaczenia samorządu w procesie zarządzania turystyką. Wiedza o potencjale, obecnym stopniu rozwoju turystyki jest podstawą do dalszej analizy możliwości prawnych, organizacyjnych i finansowych, determinujących możliwość rozwijania turystyki i czerpania ekonomicznych korzyści z jej rozwoju. Dla potrzeb niniejszej analizy dokonano przeglądu potencjału hotelarskiego na terenie Gminy Osielsko.

Tabela 91. Ilość obiektów noclegowych w latach (hotele, motele, pensjonaty).

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
hotele	3	3	3	3	4	3	4	4	3	3	2
motele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pensjonaty	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 93. Ilość obiektów noclegowych w latach (hotele, motele, pensjonaty).

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

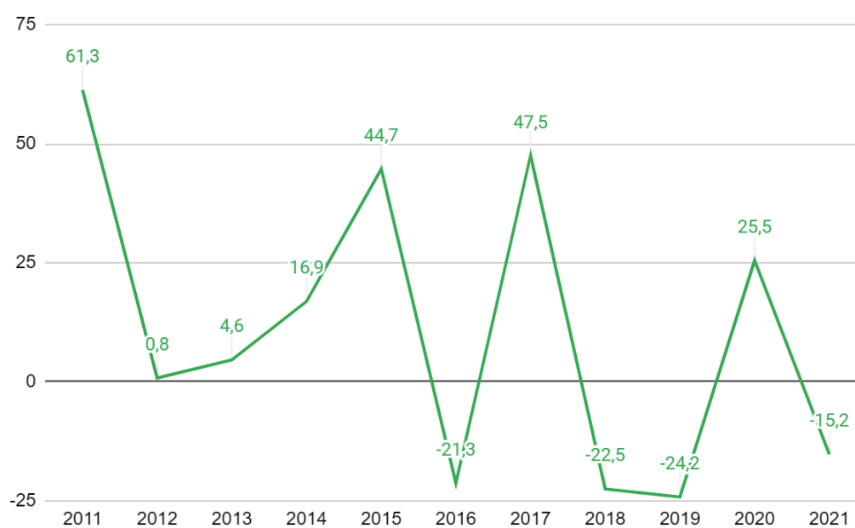
Ilość obiektów noclegowych na terenie gminy jest bardzo mała, przy tym nie wykazuje większych zmian.

Tabela 92. Wzrost miejsc noclegowych rok do roku.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wzrost miejsc noclegowych	61,3	0,8	4,6	16,9	44,7	-21,3	47,5	-22,5	-24,2	25,5	-15,2

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Wykres 94. Wzrost miejsc noclegowych rok do roku .

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Analiza ilości miejsc noclegowych w zidentyfikowanych obiektach wskazuje na trend spadkowy. Ilość miejsc noclegowych w badanym okresie spada. W tym miejscu należy wskazać na charakter Gminy i Osielsko, przede wszystkim jej rolę mieszkalną dla ludności oraz bardzo bliskie położenie od Bydgoszczy, którą można potraktować jako główny ośrodek turystyczny ośrodka dla całego regionu. W związku z tym, naturalnym jest, iż Gmina Osielsko nie będzie posiadać potencjału turystycznego. Niemniej jednak poniżej dokonano próby oceny potencjału turystyki biznesowej, zorganizowanej na bazie wyjazdów konferencyjnych i szkoleniowych.

Tabela 93. Liczebność obiektów z salami konferencyjnymi.

	2013	2017	2021
gmina Osielsko	2	3	3
powiat bydgoski	13	14	14

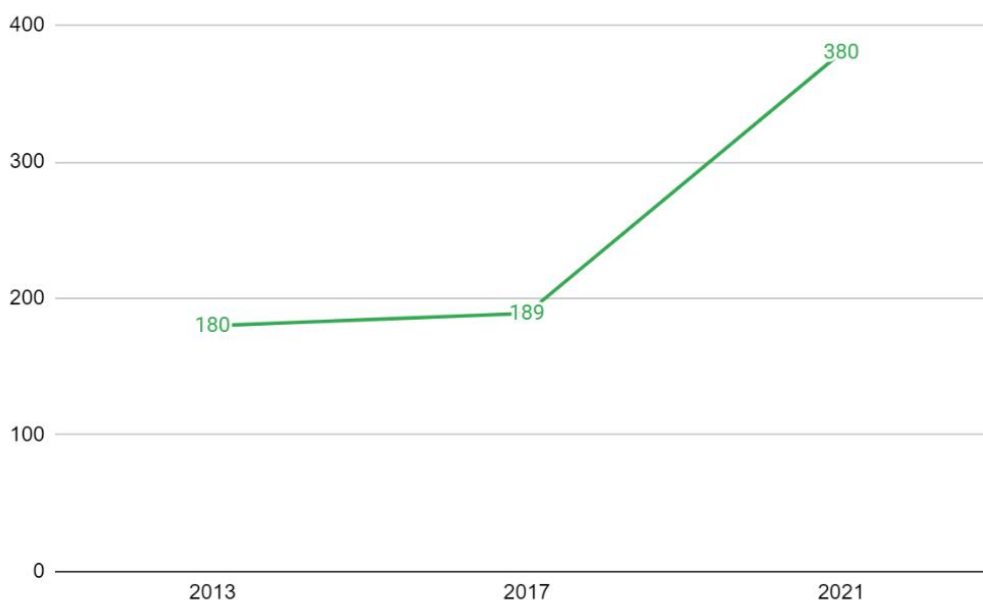
źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL (BDL prezentuje dane co kolejne 4 lata)

Tabela 94. liczba miejsc w salach konferencyjnych w gminie i powiecie w latach 2013-2021.

	2013	2017	2021
gmina Osielsko	180	189	380
powiat bydgoski	1 184	1 184	1 375

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL (BDL prezentuje dane co kolejne 4 lata)

Wykres 95.liczba miejsc w salach konferencyjnych w gminie.

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Zarejestrowane, na terenie gminy obiekty noclegowe wyposażone są w sale konferencyjne. Ilość miejsc w salach konferencyjnych w ostatnim okresie wzrosła i wynosi 380. Stanowi to

pewien potencjał rozwoju tej gałęzi turystyki, aczkolwiek zadania z tym związane w żaden sposób nie powinny być realizowane przez samorząd.

Kierunkami interwencji, które w badanym aspekcie, winny być realizowane przez Gminę Osielsko to budowa silnej, ponadregionalnej marki, oraz kreowanie właściwej polityki komunikacji o walorach i potencjale gminy.

Finanse Gminy Osielsko

Analiza perspektywy finansowej jest jednym z nieodzownych elementów analizy strategicznej. Wynik analizy finansów publicznych (pod kątem możliwości finansowania kierunków interwencji) może spowodować wzmocnienie zarówno na mocnych, jak i potęgować słabe strony gminy. Niewłaściwa sytuacja finansowa jednostki może uniemożliwić skorzystanie z szans, a z drugiej strony spowodować znaczny wpływ zagrożenia zewnętrznego na struktury jednostki.

Niniejszy podrozdział zawiera uproszczoną analizę sytuacji finansowej Gminy Osielsko. Analizę finansową przeprowadzono w oparciu o dane uzyskane ze sprawozdań z wykonania budżetu za lata objęte analizą uzupełnionych o dane pozyskane w Banku Danych Lokalnych GUS. Analizie poddano główne pozycje dochodowe oraz poniesione wydatki. Przeprowadzono także uproszczoną analizę zadłużenia oraz pokrycia wydatków dochodami. Poniżej przedstawiono dochody osiągnięte przez gminę, w podziale na poszczególne źródła w latach 2011 – 2021.

Tabela 95. Zestawienie dochodów budżetowych w mln. PLN w latach 2011-2021.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody własne, w tym:	14,54	13,84	16,30	16,58	18,91	19,26	20,74	23,44	23,93	24,92	32,89
<i>dochody podatkowe - podatek rolny</i>	0,16	0,19	0,21	0,21	0,21	0,22	0,21	0,22	0,22	0,22	0,26
<i>dochody podatkowe - podatek leśny</i>	0,09	0,10	0,10	0,10	0,10	0,20	0,20	0,20	0,19	0,20	0,20
<i>dochody podatkowe - podatek od nieruchomości</i>	6,13	6,67	7,15	7,62	7,96	8,66	8,67	9,04	9,68	10,42	11,27
<i>dochody podatkowe - podatek od środków transportowych</i>	0,14	0,16	0,15	0,19	0,17	0,17	0,17	0,29	0,25	0,30	0,35
<i>dochody podatkowe - podatek od spadków i darowizn</i>	0,74	1,13	1,04	1,04	1,38	1,69	2,11	2,36	2,62	3,19	4,16
<i>dochody podatkowe - podatek od czynności cywilnoprawnych</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0,04	0,14	0,08
<i>dochody podatkowe - podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej</i>	0	0	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,56
Subwencje	9,26	10,54	10,73	11,55	12,20	12,75	13,48	14,92	16,53	17,24	22,99
Udziały w podatkach, w tym:	17,04	18,22	22,30	21,87	25,27	28,75	32,96	37,58	42,08	40,60	49,29
<i>udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych</i>	16,65	17,97	22	21,57	24,87	28,31	32,35	36,93	41,38	40	48,24
<i>udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych</i>	0,38	0,25	0,30	0,30	0,40	0,44	0,61	0,64	0,70	0,60	1,05
Dotacje celowe	4,22	3,29	4,05	4,16	5,82	14,48	16,65	17,12	26,37	32,95	39,27
Dochody inne na projekty	0,45	1,79	0	0,03	0,40	1,63	3,75	0,33	2,84	1,14	2,38
Razem	45,51	47,68	53,38	54,19	62,60	76,87	87,58	93,39	111,75	116,85	146,82

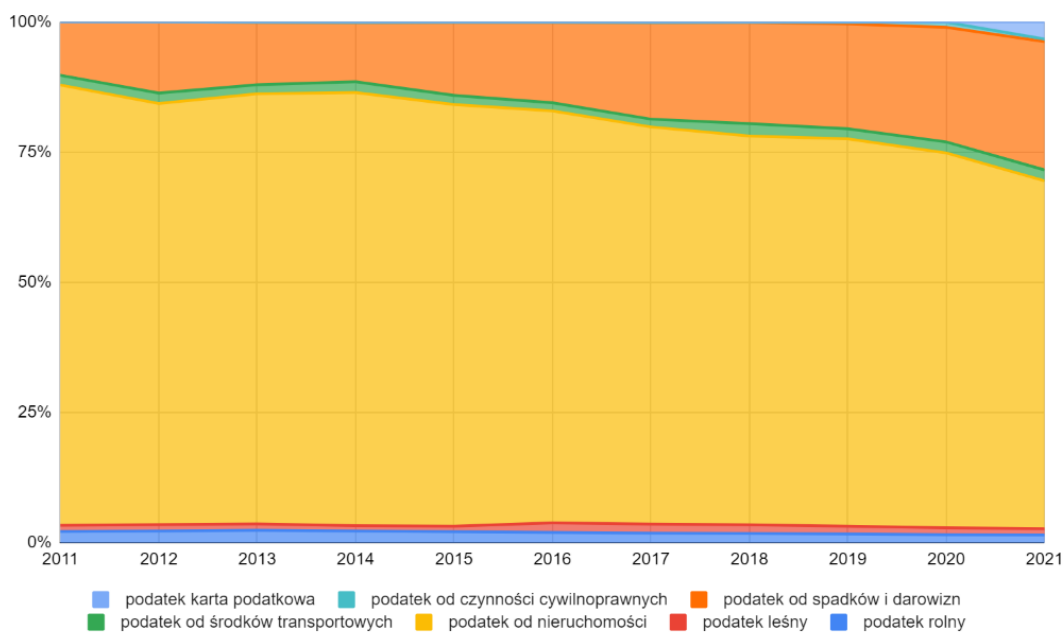
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Tabela 96. Struktura dochodów własnych w latach 2011 - 2021.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
podatek rolny	1,07%	1,35%	0,54%	1,24%	1,10%	1,14%	1,02%	0,92%	0,91%	0,89%	0,78%
podatek leśny	0,60%	0,74%	0,27%	0,57%	0,55%	1,03%	0,94%	0,86%	0,81%	0,78%	0,60%
podatek od nieruchomości	42,15%	48,18%	18,52%	45,97%	42,06%	44,98%	41,82%	38,58%	40,45%	41,82%	34,27%
podatek od środków transportowych	0,93%	1,18%	0,39%	1,13%	0,92%	0,90%	0,82%	1,22%	1,05%	1,22%	1,08%
podatek od spadków i darowizn	5,12%	8,14%	2,68%	6,29%	7,28%	8,79%	10,18%	10,06%	10,95%	12,80%	12,64%
podatek od czynności cywilnoprawnych	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,16%	0,57%	0,24%
podatek karta podatkowa	0%	0,02%	0,03%	0,08%	0,06%	0,05%	0,07%	0,06%	0,05%	0,03%	1,71%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Wykres 96. Zmiany struktury dochodów własnych.

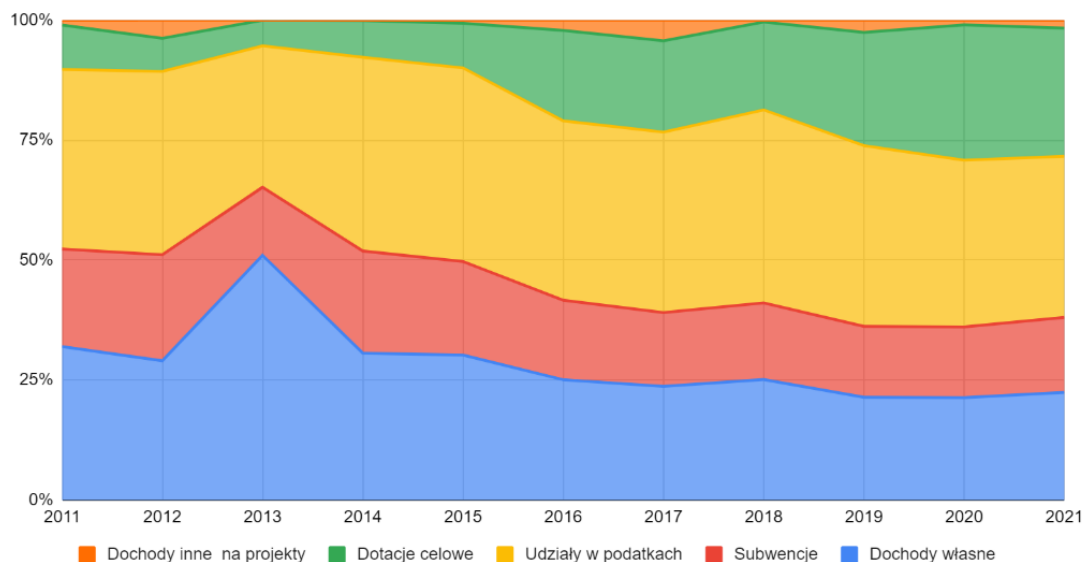
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Tabela 97. Struktura dochodów budżetowych ogółem w latach 2011-2021.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody własne	31,96%	29,02%	30,53%	30,59%	30,22%	25,05%	23,68%	25,10%	21,41%	21,33%	22,40%
Subwencje	20,35%	22,10%	20,11%	21,31%	19,48%	16,58%	15,39%	15,98%	14,79%	14,75%	15,66%
Udziały w podatkach	37,43%	38,21%	41,78%	40,37%	40,37%	37,40%	37,63%	40,24%	37,66%	34,75%	33,57%
Dotacje celowe	9,28%	6,90%	7,58%	7,67%	9,30%	18,84%	19,01%	18,33%	23,60%	28,19%	26,75%
Dochody inne na projekty	0,99%	3,76%	0%	0,05%	0,64%	2,12%	4,29%	0,36%	2,54%	0,97%	1,62%
Razem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Wykres 97. Zmiany struktury dochodów budżetowych ogółem w latach 2011-2021.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

W badanym okresie dochody budżetowe ogółem wykazywały trend wzrostowy (zanotowano ponad 2 - krotny wzrost dochodów roku 2021 do roku 2011). Wśród poszczególnych składników budżetu – po stronie dochodowej, nie ma wielkości która w stosunku do roku bazowego uległaby zmniejszeniu.

W strukturze dochodów budżetowych największy udział wykazują udziały w podatkach dochodowych pozyskiwanych za pośrednictwem Krajowej Administracji Skarbowej – udział tego dochodu w dochodach ogółem w roku 2021 to ~ 34%. Duży udział w dochodach zajmują również dotacje celowe (w 2021 r. udział ~ 27%) oraz dochody własne gminy (w 2021 r. to udział ~ 22%).

W badanym okresie zauważa się spadek udziału zarówno udziałów podatkowych (z udziału 37% na 34%) oraz udziałów dochodów własnych gminy (z 32% na 22%), w dochodach ogółem.

Analogicznej weryfikacji poddano wielkości i strukturę wydatków budżetowych.

Tabela 98. Wydatki budżetowe w latach 2011-2021 w mln PLN.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rolnictwo i łowiectwo	2,50	4,79	3,26	2,43	3,09	2,76	4,55	9,53	7,01	9,60	7,87
Przetwórstwo przemysłowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,03
Transport i łączność	6,94	7,33	11,16	9,10	14,04	12,81	15,86	25,05	23,79	28,60	32,08
Gospodarka mieszkaniowa	4,80	3,59	3,79	2,98	2,34	3,18	3,43	6,01	7,77	10,47	4,33
Działalność usługowa	0,04	0,06	0,05	0,04	0,22	0,10	0,11	0,08	0,16	0,12	0,12
Informatyka	0	0	0	0	0,01	0	0	0	0	0	0
Administracja publiczna	3,52	4,10	5,33	4,29	4,50	5,13	5,69	6,02	7,07	7,62	9,06
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,02	0	0	0,09	0,10	0,01	0	0,12	0,13	0,11	0,02
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,35	0,34	0,22	0	0,01	0,05	0,14	0	0,06	0,41	0,45
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,07	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obsługa długu publicznego	0,90	1,10	0,82	0,55	0,46	0,42	0,31	0,26	0,34	0,21	0,20
Różne rozliczenia	0,50	0,59	0,83	0,85	1,39	1,01	1,42	1,85	1,96	2,10	2,24
Oświata i wychowanie	18,49	14,62	16,18	21,75	20,14	22,52	18,63	21,82	24,72	26,62	30,16
Ochrona zdrowia	0,29	0,33	0,34	0,39	0,52	0,42	0,50	0,43	0,52	0,53	0,51
Pomoc społeczna	3,55	3,82	4,13	4,61	4,86	12,24	2,47	2,54	2,56	2,73	3,11
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,01	0,08	0,10	0,05	0,06	0,15	0	0,01	0,20	0,05	0,05
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,53	0,61	0,62	0,69	0,62	0,75	0,79	0,84	0,97	0,85	0,84
Rodzina	0	0	0	0	0	0	12,14	12,88	19,16	25,92	26,74
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,88	1,09	2,32	3,10	3,19	3,57	3,76	4,49	6,25	5,84	8,15
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,29	1,37	1,51	1,68	1,69	1,60	2,66	5,81	3,11	1,90	2,14
Kultura fizyczna	2,27	2,36	2,31	2,40	3,02	3,38	3,34	4,49	4,23	4,78	5,17
Razem	47,95	46,18	52,97	55,03	60,25	70,10	75,80	102,24	110,02	128,46	133,26

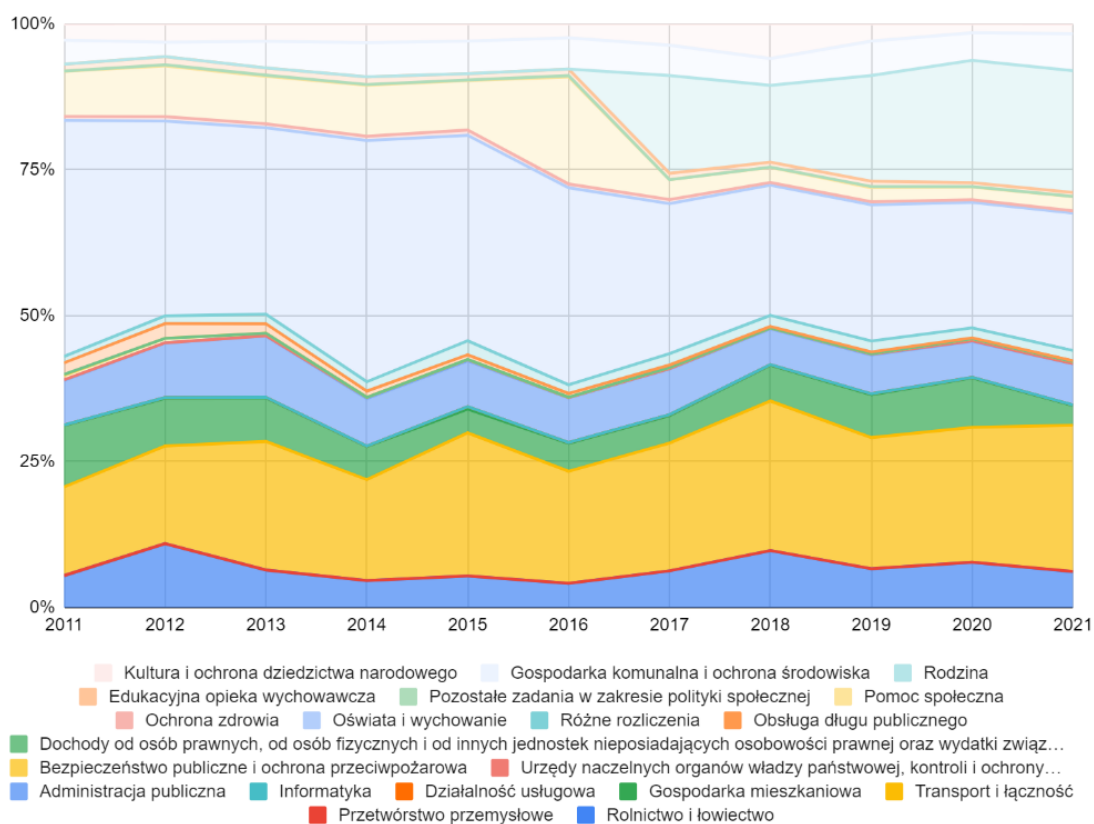
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Tabela 99. Struktura wydatków budżetowych w latach 2011-2021.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rolnictwo i łowiectwo	5,21%	10,37%	6,15%	4,42%	5,13%	3,94%	6%	9,32%	6,37%	7,48%	5,91%
Przetwórstwo przemysłowe	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,02%
Transport i łączność	14,48%	15,87%	21,06%	16,54%	23,30%	18,28%	20,93%	24,50%	21,62%	22,26%	24,07%
Gospodarka mieszkaniowa	10,01%	7,76%	7,15%	5,42%	3,89%	4,54%	4,53%	5,88%	7,06%	8,15%	3,25%
Działalność usługowa	0,08%	0,12%	0,10%	0,08%	0,37%	0,14%	0,14%	0,08%	0,14%	0,09%	0,09%
Informatyka	0%	0,01%	0%	0%	0,02%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Administracja publiczna	7,33%	8,89%	10,07%	7,80%	7,47%	7,32%	7,51%	5,89%	6,43%	5,93%	6,80%
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,05%	0,01%	0,01%	0,17%	0,17%	0,02%	0%	0,12%	0,12%	0,09%	0,01%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,74%	0,73%	0,42%	0,01%	0,02%	0,07%	0,19%	0%	0,05%	0,32%	0,33%
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,15%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Obsługa długu publicznego	1,89%	2,38%	1,55%	1,01%	0,76%	0,59%	0,41%	0,25%	0,31%	0,16%	0,15%
Różne rozliczenia	1,05%	1,27%	1,57%	1,54%	2,30%	1,44%	1,87%	1,81%	1,79%	1,64%	1,68%
Oświata i wychowanie	38,55%	31,66%	30,55%	39,53%	33,42%	32,13%	24,58%	21,34%	22,47%	20,72%	22,63%
Ochrona zdrowia	0,61%	0,72%	0,64%	0,71%	0,86%	0,60%	0,65%	0,42%	0,47%	0,41%	0,38%
Pomoc społeczna	7,40%	8,27%	7,79%	8,37%	8,06%	17,46%	3,26%	2,49%	2,33%	2,13%	2,33%
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,02%	0,17%	0,18%	0,10%	0,10%	0,21%	0%	0,01%	0,19%	0,04%	0,03%
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,11%	1,32%	1,18%	1,25%	1,02%	1,07%	1,04%	0,82%	0,88%	0,66%	0,63%
Rodzina	0%	0%	0%	0%	0%	0%	16,01%	12,60%	17,41%	20,18%	20,07%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,92%	2,36%	4,39%	5,63%	5,30%	5,10%	4,96%	4,39%	5,68%	4,54%	6,12%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,68%	2,98%	2,85%	3,06%	2,81%	2,28%	3,51%	5,69%	2,83%	1,48%	1,61%
Kultura fizyczna	4,74%	5,12%	4,36%	4,36%	5%	4,82%	4,41%	4,39%	3,85%	3,72%	3,88%
Razem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Wykres 98. Zmiana struktury wydatków budżetowych w latach 2011-2021.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

W analizowanym okresie wydatki z 3 klasyfikacji budżetowych wykazywały największy udział w wydatkach ogółem:

- Oświata i wychowanie (w 2011 udział 39%, spadek w 2021 do poziomu 23%);
- Transport i łączność (w 2011 udział 14%, wzrost w 2021 do poziomu 24%);
- Pomoc społeczna na rodzinę (w 2016 [rozpoczęcie programów wsparcia] udział 16%, wzrost w 2021 do poziomu 20%; Należy zwrócić uwagę, iż samorządu gminne zostały pozbawione uprawnień płatnika do programów związanych z rodziną w kolejnych latach – w związku z czym spodziewane jest zmniejszeniu zarówno kwot, jak i udziału tychże w strukturze – zarówno po stronie dochodowej, jak i wydatków.

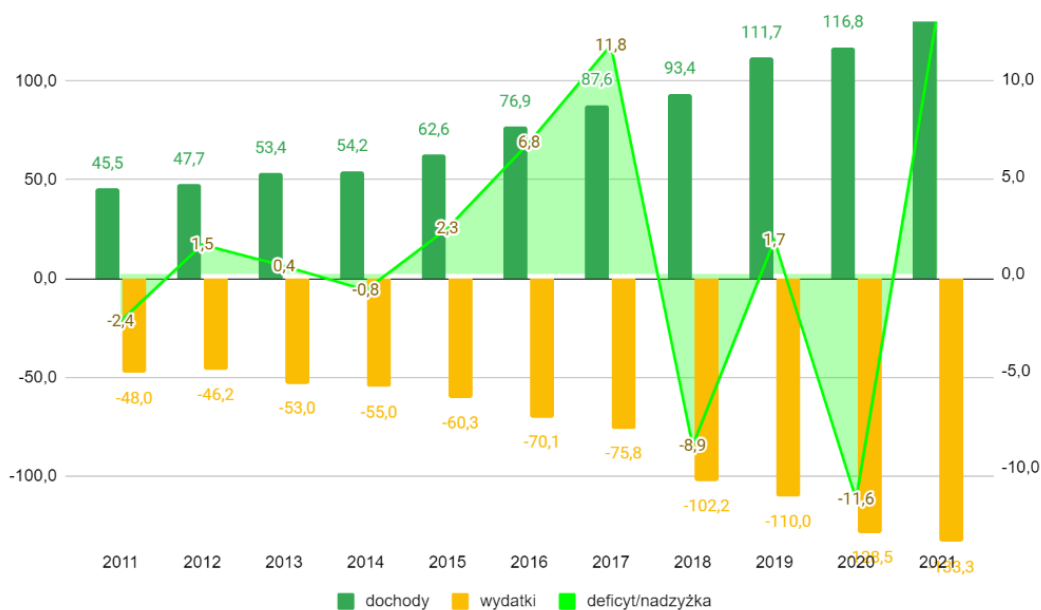
Kalkulacja „nadwyżki finansowej” za poszczególne lata (2011-2021), przedstawia się następująco:

Tabela 100. Nadwyżka operacyjna w latach 2011-2021 w mln PLN.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
dochody	45,5	47,7	53,4	54,2	62,6	76,9	87,6	93,4	111,7	116,8	146,8
wydatki	-48,0	-46,2	-53,0	-55,0	-60,3	-70,1	-75,8	-102,2	-110,0	-128,5	-133,3
deficyt/nadwyżka	-2,4	1,5	0,4	-0,8	2,3	6,8	11,8	-8,9	1,7	-11,6	13,6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Wykres 99. Zmiany składników nadwyżki operacyjnej w latach 2011-2021.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

W poszczególnych latach obserwuje się zarówno generowanie nadwyżki operacyjnej, jak i deficyt pokrywanego przychodami na jego pokrycie, jednakże przyjmując uproszczoną metodę weryfikacji należy stwierdzić, iż zarówno skumulowany wynik budżetu za 10 lat i jak i za 5 są dodatnie i wynoszą odpowiedni 16mln PLN oraz 7 mln PLN, wskazując na zachowanie równowagi wydatków i dochodów budżetowych.

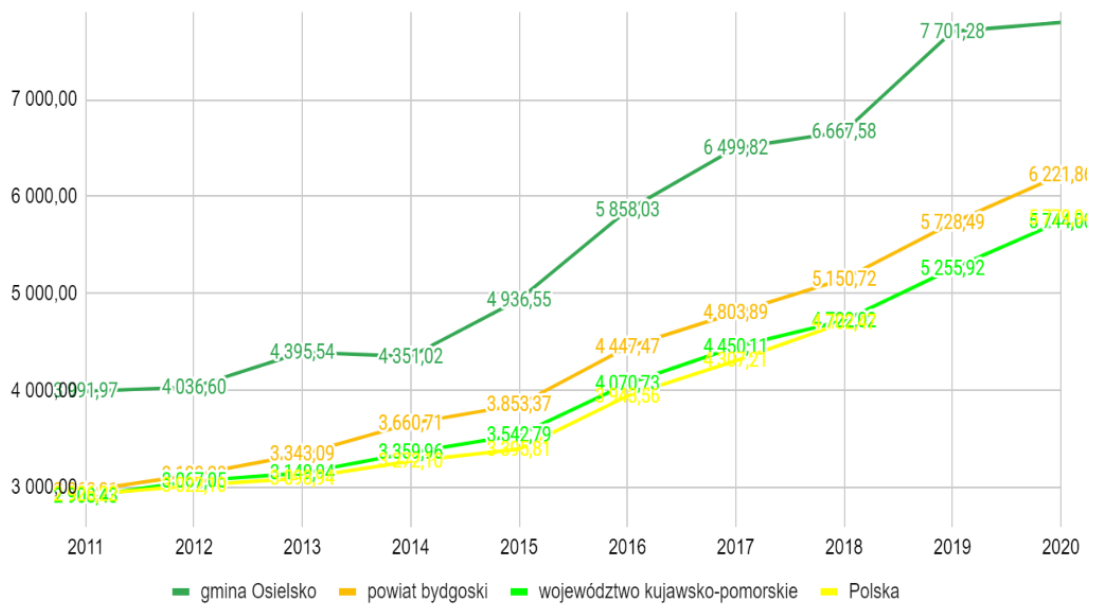
Porównania dochodów Gminy Osielsko do innych regionów dokonano z wykorzystaniem wskaźników dochodu ogółem przypadającego na 1 mieszkańca. Przyjęto okres do 2020 w związku z brakiem aktualizacji danych za 2021 r. w BDL GUS.

Tabela 101. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w regionach w latach 2011-2020.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Osielsko	3 991,97	4 036,60	4 395,54	4 351,02	4 936,55	5 858,03	6 499,82	6 667,58	7 701,28	7 794,14
powiat bydgoski	2 968,91	3 133,28	3 343,09	3 660,71	3 853,37	4 447,47	4 803,89	5 150,72	5 728,49	6 221,86
Województwo Kujawsko-Pomorskie	2 908,43	3 067,05	3 149,94	3 359,96	3 542,79	4 070,73	4 450,11	4 722,02	5 255,92	5 744,00
Polska	2 926,22	3 022,10	3 098,94	3 272,10	3 395,81	3 943,56	4 307,21	4 702,47	5240,02	5 779,94

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Wykres 100. Zmiany dochodów na 1 mieszkańca w regionach w latach 2011-2020.

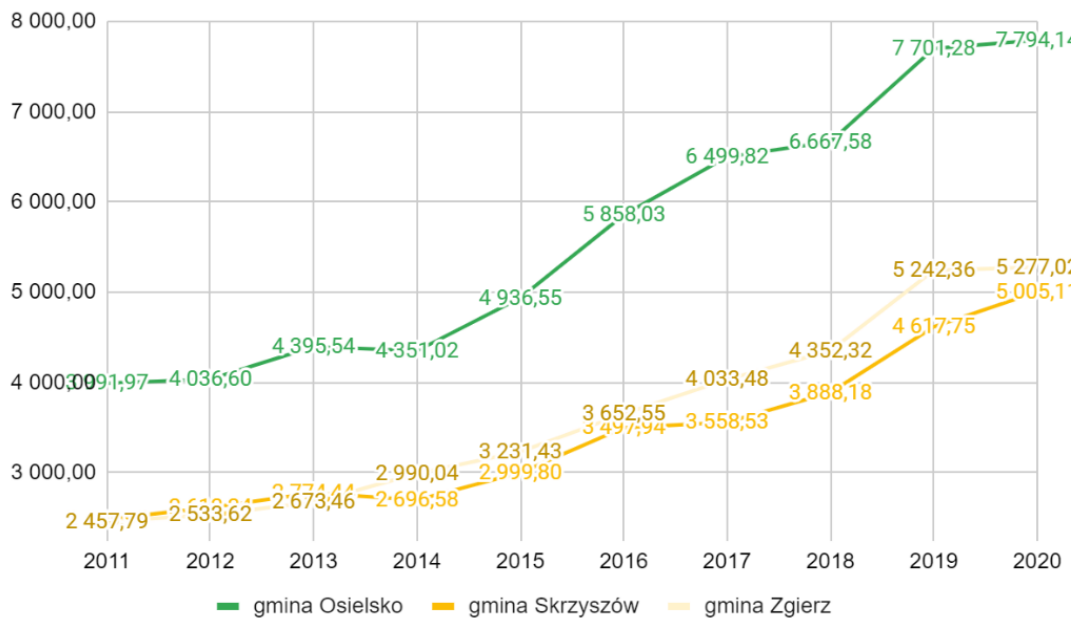
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Tabela 102. Dochody budżetowe ogółem na 1 mieszkańca w gminach porównywalnych w latach 2011-2020.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
gmina Osielsko	3 991,97	4 036,60	4 395,54	4 351,02	4 936,55	5 858,03	6 499,82	6 667,58	7 701,28	7 794,14
gmina Skrzyszów	2 483,93	2 613,34	2 774,44	2 696,58	2 999,80	3 497,94	3 558,53	3 888,18	4 617,75	5 005,11
gmina Zgierz	2 457,79	2 533,62	2 673,46	2 990,04	3 231,43	3 652,55	4 033,48	4 352,32	5 242,36	5 277,02

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 101. Zmiany dochodów budżetowe ogółem na 1 mieszkańca w gminach porównywalnych w latach 2011-2020.

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jak wskazuje przedstawiona analiza dochody Gminy Osielesko na 1 mieszkańca w znaczącym stopniu przekraczają zarówno dochody w porównaniu wertykalnym (dochody w powiecie bydgoskim, województwie oraz Polsce), ale także horyzontalnym (w stosunku do gmin porównywalnych).

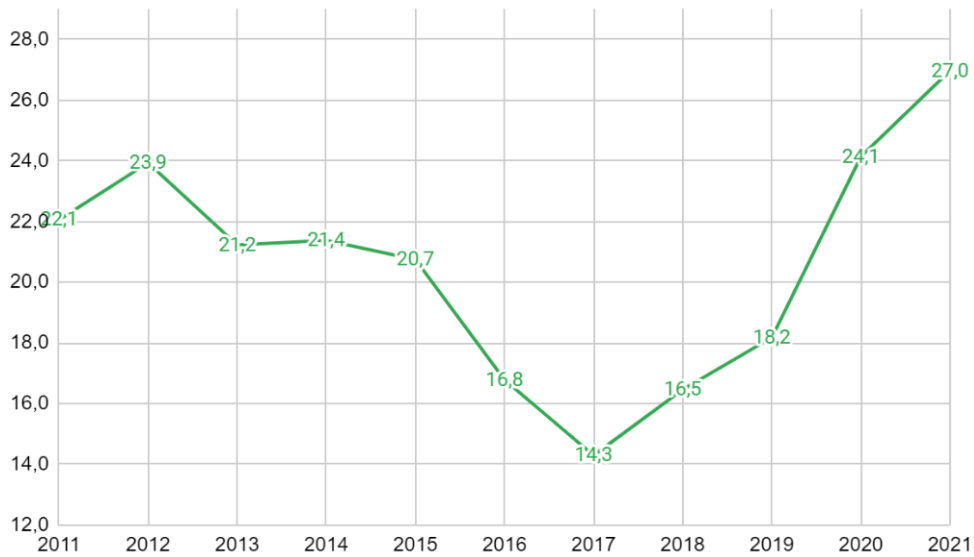
Dla pełnego obrazu przedstawiono zadłużenie kredytowe budżetu gminy. Nie dokonywano podziału na cel zaciągnięcia zobowiązania dłużnego, a jedynie wskazano wartości oraz zmiany zadłużenia ogółem w badanym okresie.

Tabela 103. Zadłużenie budżetu gminy w latach 2011-2021 w mln PLN.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
zadłużenie z tytułu kredytu	22,1	23,9	21,2	21,4	20,7	16,8	14,3	16,5	18,2	24,1	27,0
poręczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

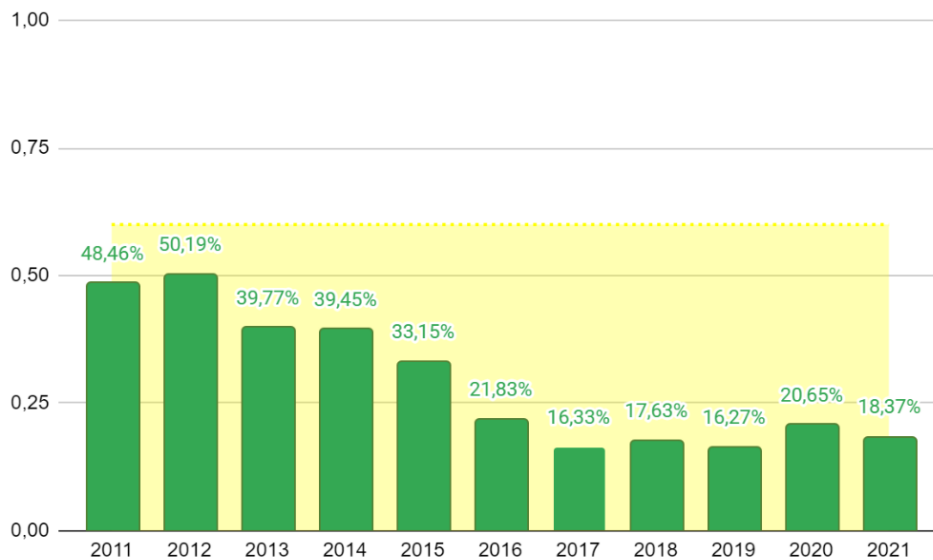
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Wykres 102. Zmiany zadłużenie budżetu gminy w latach 2011-2021.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Wykres 103. Stosunek zadłużenia budżetu do dochodów ogółem w latach 2011-2021.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Wartość zadłużenia Gminy Osielesko w roku 2021 wyniosła ok. 27 mln PLN i pomimo faktu zaobserwowanego jego wzrostu należy podkreślić, iż wskaźnik udziału zadłużenia budżetu nie przekracza w roku 2021 poziomu 20% [dla uproszczenia analizy nie podawano odniesienia do indywidualnych wskaźników zadłużenia, a przyjęto tradycyjną metodę porównania stopnia zadłużenia do poziomu 60%].

Sytuacja finansowa gminy jest stabilna, dochody przypadające na 1 mieszkańca wskazują na wysoki potencjał finansowy, w związku z czym można postawić tezę, iż pozycja finansowa gminy, pomimo zagrożeń w utracie części dochodów związanych z polityką fiskalną państwa, nie powinna negatywnie wpływać na potencjał rozwojowy oraz wyznaczone kierunki interwencji strategicznej.

Literatura

1. Strategia rozwoju gminy. Poradnik praktyczny, red. D. Hoikins, Warszawa, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 2021;
2. Strategia rozwoju gmin wiejskich na terenach przyrodniczo cennych, red. K. Dubel, Krosno, Fundacja Centrum Edukacji Ekologicznej Wsi, 1999;
3. K. Obłój, Strategia Organizacji, Warszawa, Polskie Wydawnictwa Ekonomiczne, 2001;
4. Zarządzanie strategiczne. Kształtowanie konkurencyjności współczesnych organizacji, red. A. Lozano Plantoff, K. Gadomska-Lila, Szczecin, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2018;
5. Tworzenie modeli biznesowych. Podręcznik wizjonera, red. A. Osterwalder, Y. Pigneur, Gliwice, Helion, 2012;
6. M. Kłodziński, Znaczenie i potrzeba tworzenia strategii rozwoju gminy, Warszawa, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, 2009;
7. P. Drucker, Innowacja i przedsiębiorczość. Praktyka i zasady, Warszawa, PWE, 1992;
8. R. Borowicz, Wyzwania nowych czasów, Warszawa, Polska Akademia Nauk, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa, 1993;
9. Planowanie strategiczne jako narzędzie realizacji celów organizacji, PM Group, Warszawa, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów;
10. J. Tutaj, Strategie rozwoju w jednostkach samorządu terytorialnego, „Społeczności Lokalne. Studia Interdyscyplinarne”, Politechnika Wrocławska, 2018;
11. T. Wołowicz. D. Reśko, Strategia rozwoju gminy jako narzędzie zarządzania zmianą gospodarczą, Zeszyty Naukowe WSEI seria: EKONOMIA, Lublin, 2012;
12. G. Gierszewska, M. Romanowska, Analiza strategiczna przedsiębiorstwa, Warszawa, Polskie Wydawnictwa Ekonomiczne, 1996;
13. Strategie rozwoju organizacji, red. A. Szplit, Kraków, Antykwa, 2002;
14. M. Romanowska, Alianse strategiczne przedsiębiorstw, Warszawa, Polskie Wydawnictwa Ekonomiczne, 1997;
15. Planowanie strategiczne, red. A. Klasik, Warszawa, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 1993;
16. Myślenie strategiczne, Y. Allaire, M. Firsirotu, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000;
17. M.J. Hatch, Teoria Organizacji, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2002;
18. E. Kwiatkowski, Neoklasyczne teorie zatrudnienia, PWN, Warszawa. 1998;
19. R. Borowicz, „Wyzwania nowych czasów” PAN, IrWiR, Warszawa, 1993;
20. M. Kondas, Turystyka biznesowa w Polsce, MICE Poland, 2008;
21. M. Mulawa, Gospodarka komunalna misją samorządu terytorialnego w Polsce, Zeszyty naukowe UMCS;
22. B. Borowska-Beszta, U. Bartnikowska, K. Ćwirynkało, Analiza wtórna jakościowych danych zastanych, Jakościowe Badania Pedagogiczne, Toruń, 2017;
23. Z. Bednarowska, Desk research – wykorzystanie potencjału danych zastanych w prowadzeniu badań marketingowych i społecznych, Marketing i Rynek, 2015;
24. Cudowska-Sojko, A., Rola Turystyki w Rozwoju Regionu - Aspekt Teoretyczny, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2011

Spis wykresów

Wykres 1. Ilość odpadów zmieszanych ogółem na 1 mieszkańca w kg.	9
Wykres 2. Wskaźnik zbioru odpadów selektywnych do odpadów ogółem (w %).	10
Wykres 3. Zmiana stopnia pokrycia gminy postanowieniami MPZP.....	15
Wykres 4. aktywność inwestycyjna mieszkańców Gminy Osielsko.....	17
Wykres 5. Ilość pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym na nowe budynki mieszkalne na 1000 mieszkańców.	18
Wykres 6. Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności.....	19
Wykres 7: Ilość utwardzonych dróg gminnych narastająco w latach 2015-2021	22
Wykres 8: Ilość gruntów w zasobie gminy w latach 2015 – 2021 (w ha)	33
Wykres 9. Powierzchnia gruntów zajętych pod drogi (ha).....	34
Wykres 10. Gospodarowanie mieszkaniowymi zasobami komunalnymi w latach 2011-2021.	35
Wykres 11. Zmiany zasobów mieszkaniowe budynki mieszkalne w gminie ogółem w badanych latach.	36
Wykres 12. Zmiana zasobów mieszkaniowych: budynki mieszkalne w gminie ogółem na 1000 mieszkańców.	37
Wykres 13. Zmiana ilości budynków mieszkalnych w gminach porównywalnych.....	38
Wykres 14. Zmiana liczby osób na 1 izbę mieszkania w regionach porównywanych.	39
Wykres 15. Zmiana liczby osób na 1 izbę mieszkania w gminach porównywanych.	39
Wykres 16. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna w gminie.	40
Wykres 17. zmiany w wielkości korzystania z infrastruktury wod-kan w gminie w latach 2011-2021.....	41
Wykres 18. Stopień skanalizowania budynków mieszkalnych w regionach porównywanych.42	
Wykres 19. zmiana wskaźników wykorzystania i dostępności do infrastruktury gazowej w gminie.	43
Wykres 20. Porównanie rozwoju infrastruktury technicznej do przyrostu ilości budynków..	44
Wykres 21. Liczba mieszkańców Gminy Osielsko w latach 2000-2021.	47
Wykres 22. Gęstość zaludnienia na terenie Gminy Osielsko.	48
Wykres 23. Procentowy wzrost liczby mieszkańców poszczególnych gmin Powiatu Bydgoskiego.....	48
Wykres 24. Procentowy wzrost liczby mieszkańców poszczególnych gmin - mierzony rok do roku.....	49
Wykres 25. Urodzenia i zgony na terenie Gminy Osielsko.	50
Wykres 26. Saldo migracyjne na terenie Gminy Osielsko.	51

Wykres 27. Ludność wg wieku w podziale na lata.	52
Wykres 28. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.	53
Wykres 29. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.	54
Wykres 30. Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym.....	54
Wykres 31. Liczba mieszkańców sołectw.	55
Wykres 32. Liczebność bezrobotnych w latach 2011–2021 w Osielsku oraz innych rejonach.	56
Wykres 33. Zmiany względne liczebność bezrobotnych w latach 2011–2021 w Osielsku oraz innych rejonach.	56
Wykres 34. Trendy liczebności bezrobotnych w latach 2011–2021 w gminie Osielsko.	57
Wykres 35. Porównanie trendów liczebności bezrobotnych w latach 2011–2021 dla różnych obszarów geograficznych.	58
Wykres 36. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2011–2021 wg badanych obszarów.	59
Wykres 37. Porównanie bezrobocia rejestrowanego w latach 2014–2021 w innych miastach.	60
Wykres 38. Trend stopy bezrobocia rejestrowanego w podziale na płeć w latach 2011–2021.	61
Wykres 39. Trend stopy bezrobocia rejestrowanego w podziale na płeć w latach 2011–2021.	61
Wykres 40. Stopa bezrobocia rejestrowanego kobiet w latach 2011 – 2021 wg badanych obszarów.	62
Wykres 41. Stopa bezrobocia rejestrowanego mężczyzn w latach 2011–2021 wg badanych obszarów.	63
Wykres 42. Trendy stopy bezrobocia rejestrowanego w latach 2011–2021 wg wieku.	64
Wykres 43. Struktura bezrobocia rejestrowanego wg wieku.	65
Wykres 44. Trend bezrobocia w latach 2011–2021 wg okresu pozostawania bez pracy.	66
Wykres 45. Struktura bezrobocia rejestrowanego w latach 2011–2021 wg okresu pozostawania bez pracy.	66
Wykres 46. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.....	68
Wykres 47. Ilość rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci na 1000 mieszkańców.	69
Wykres 48. Udział ludności korzystających z pomocy społecznej w zamieszkujących gminę ogółem.....	70
Wykres 49. Placówki przedszkolne na terenie Gminy Osielsko.	73
Wykres 50. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach na terenie Gminy Osielsko.	74

Wykres 51. Liczba nauczycieli w poszczególnych placówkach szkolnych.	75
Wykres 52. Koszt utrzymania placówek oświatowych.....	76
Wykres 53. porównanie ilości ośrodków kultury i podobnych na 10 tys. ludności.	79
Wykres 54. imprezy kulturalne i ich uczestnicy.....	80
Wykres 55. biblioteki publiczne na 10 tys. ludności.....	81
Wykres 56. Księgozbiór na 1000 mieszkańców.....	82
Wykres 57. Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców.	83
Wykres 58. ilość terenów zielonych i ścieżek rowerowych na terenie gminy.	84
Wykres 59. Zmiany udziału terenów zielonych w ogólnej powierzchni gminy.....	85
Wykres 60. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców.....	88
Wykres 61. Zmiana ilości klubów sportowych i osób ćwiczących na terenie gminy.....	89
Wykres 62. Animatorzy sportu i rekreacji na terenie gminy.	90
Wykres 63. Zmiana długości ścieżek rowerowych na terenie gminy.....	91
Wykres 64. Porównanie wielkości ścieżek rowerowych pod zarządem gminy i starostwa powiatowego w roku 2020.....	91
Wykres 65. Frekwencja wyborcza w gminie Osielsko w wyborach w latach 2014 - 2020.....	93
Wykres 66. Frekwencja wyborcza do rad gmin w kolejnych wyborach.....	93
Wykres 67. Frekwencja wyborcza do rad gmin w porównaniu do innych obszarów.	94
Wykres 68. Struktura rodzajowa projektów sfinansowanych z budżetu wg. wydatkowanych kwot.....	97
Wykres 69. Oferty organizacji pozarządowych na dofinansowanie ze środków gminy Osielsko.	98
Wykres 70. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje Społeczne na 10 tys. mieszkańców w regionach.....	99
Wykres 71. Udział NGO w ogólnej ilości podmiotów zarejestrowanych w REGON.	100
Wykres 72. Ilość NGO na 1000 mieszkańców w poszczególnych sołectwach.....	101
Wykres 73: Interwencje straży pożarnej oraz zarejestrowane pożary w latach 2018-2020.	103
Wykres 74: Zarejestrowane zdarzenia wg. rejestrów Policji w roku 2021.....	105
Wykres 75. Liczba porad lekarskich w poszczególnych latach.	109
Wykres 76. Liczba porad lekarskich na 1 mieszkańca w poszczególnych latach w zależności od regionu.	110
Wykres 77. Liczba przychodni na 10 tys. mieszkańców w poszczególnych latach w zależności od regionu.	111
Wykres 78. Liczba przychodni na 10 tys. mieszkańców gminach porównywalnych.....	111

Wykres 79. Przychodnie, praktyki lekarskie i punkty apteczne.....	112
Wykres 80. Liczba aptek w gminach porównywalnych.....	113
Wykres 81. Główne przyczyny zgonów w powiecie bydgoskim w latach 2011 – 2020.	114
Wykres 82. Ilość zarejestrowanych podmiotów w latach 2011–2021.....	117
Wykres 83. Ilość zarejestrowanych podmiotów w latach 2011–2021 wg grupy branż.	118
Wykres 84. Ilość zarejestrowanych podmiotów w latach 2011–2021 wg ilości pracowników.	119
Wykres 85. Ilość zarejestrowanych podmiotów w latach 2014–2021 wg formy własności.	120
Wykres 86. Struktura wielkości podmiotów średnio w latach 2011–2021 wg regionów porównywalnych.	121
Wykres 87. Rejestracja i likwidacja podmiotów gospodarczych w gminie Osielesko.....	122
Wykres 88. Średnia struktura zarejestrowanych jednostek w latach 2011–2020.....	124
Wykres 89. Struktura zarejestrowanych jednostek w latach 2011–2020.....	125
Wykres 90. Podmioty gospodarki narodowej na 10 000 mieszkańców w latach 2011–2021, w badanych obszarach.....	126
Wykres 91. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2011–2021, w badanych obszarach.....	127
Wykres 92. Porównanie ilości podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców dla poszczególnych sołectw.	128
Wykres 93. Ilość obiektów noclegowych w latach (hotele, motele, pensjonaty).	130
Wykres 94. Wzrost miejsc noclegowych rok do roku	130
Wykres 95. Liczba miejsc w salach konferencyjnych w gminie.....	131
Wykres 96. Zmiany struktury dochodów własnych.....	133
Wykres 97. Zmiany struktury dochodów budżetowych ogółem w latach 2011-2021.....	134
Wykres 98. Zmiana struktury wydatków budżetowych w latach 2011-2021.	137
Wykres 99. Zmiany składników nadwyżki operacyjnej w latach 2011-2021.....	138
Wykres 100. Zmiany dochodów na 1 mieszkańca w regionach w latach 2011-2020.	139
Wykres 101. Zmiany dochodów budżetowe ogółem na 1 mieszka w gminach porównywalnych w latach 2011-2020.	140
Wykres 102. Zmiany zadłużenie budżetu gminy w latach 2011-2021.	141
Wykres 103. Stosunek zadłużenia budżetu do dochodów ogółem w latach 2011-2021.	141

Spis ilustracji

Rysunek 1. Obszary chronione na terenie i w sąsiedztwie Gminy Osielsko.....	4
Rysunek 2. Zidentyfikowane obiekty zawierające azbest usunięte i przewidziane do usunięcia wg. stanu na I kw. 2022 r.....	6
Rysunek 3. przykładowy stan jakości powietrza z portalu airly.org na podstawie danych z gminnych czujników.....	7
Rysunek 4. lokalizacja najbliższej oczyszczalni ścieków właściwej dla Gminy Osielsko.	8
Rysunek 5. Obszary Gminy Osielsko pod względem zagrożenia suszą.	11
Rysunek 6. Kierunki przeznaczenia i zagospodarowania gruntów na terenie Gminy Osielsko.	13
Rysunek 7. Tereny objęte postanowieniami MPZP.....	14
Rysunek 8. lokalizacja decyzji o pozwoleniu na budowę oraz zgłoszeń przedsięwzięcia budowlanego niewymagającego decyzji o pozwoleniu na budowę na obszarze Gminy Osielsko.	16
Rysunek 9: Istniejące ograniczenia wynikające z ustawy wysokościowej dla siłowni wiatrowych.....	19
Rysunek 10: Lokalizacja dróg krajowych, wojewódzkich oraz powiatowych w Gminie Osielsko	21
Rysunek 11: Drogi gminne: lokalne i zbiorcze oraz zadania inwestycyjne związane z drogami	23
Rysunek 12: Fragment sieci połączeń komunikacji miejskiej na terenie Gminy Osielsko.....	26
Rysunek 13: Lokalizacja linii kolejowej i stacji w Gminie Osielsko	32
Rysunek 14. miejsca zgłoszeń problemów z dostępem do szerokopasmowego Internetu. ...	45
Rysunek 15. Ilość zgłoszeń braku Internetu na 1000 mieszkańców w poszczególnych sołectwach.....	46
Rysunek 16: Porównanie średnich wyników egzaminu ośmioklasisty w latach 2019-2022 r. dla gmin powiatu bydgoskiego.....	77
Rysunek 17. Sposoby zagospodarowania powierzchni Gminy Osielsko wg. modelu Corine Land Cover.....	86
Rysunek 18. Ilość NGO na 1000 mieszkańców w poszczególnych sołectwach.	101
Rysunek 19: Obszary zagrożone powodzią właściwe dla Gminy Osielsko	106
Rysunek 20. Rozmieszczenie placówek medycznych w okolicach Gminy.....	108
Rysunek 21. Struktura podmiotów gospodarki narodowej dla poszczególnych sołectw.	128

Spis tabel

Tabela 1: Klasy bonitacyjne gruntów ornych (z sadami) i użytków zielonych.....	5
Tabela 2. Programy związane z Ochroną Środowiska prowadzone przez Gminę Osielsko.....	6
Tabela 3. Ilość odpadów zmieszanych ogółem na 1 mieszkańca w kg.....	9
Tabela 4. Wskaźnik ilości zebranych odpadów selektywnych do odpadów ogółem (w %).	9
Tabela 5. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%].....	10
Tabela 6. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami [%].....	10
Tabela 7. stopień pokrycia gminy postanowieniami MPZP.....	14
Tabela 8. aktywność inwestycyjna mieszkańców Gminy Osielsko.	16
Tabela 9: Ilość pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym na nowe budynki mieszkalne na 1000 mieszkańców.....	17
Tabela 10. Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności.....	18
Tabela 11: Ilość utwardzonych dróg gminnych narastająco w latach 2015-2021 w km.....	21
Tabela 12: Nowo wybudowane lub przebudowane/rozbudowane w latach 2015-2022 odcinki dróg klasy L i Z	24
Tabela 13: Lista połączeń linii 93	27
Tabela 14: Lista połączeń linii 94.....	27
Tabela 15: Lista połączeń linii nr 95.....	28
Tabela 16: Lista połączeń linii nr 98.....	29
Tabela 17: Lista połączeń linii podmiejskiej 403	31
Tabela 18: Kierunki połączeń kolejowych ze stacji Maksymilianowo	32
Tabela 19. ilość gruntów w zasobie gminy w latach 2015 – 2021 (w ha).	33
Tabela 20. Powierzchnia gruntów zajętych pod drogi (ha).	34
Tabela 21. Gospodarowanie mieszkaniowymi zasobami komunalnymi w latach 2011-2021.	35
Tabela 22. Zasoby mieszkaniowe budynki mieszkalne w gminie ogółem.....	35
Tabela 23. Zasoby mieszkaniowe - budynki mieszkalne w gminie ogółem na 1000 mieszkańców.	36
Tabela 24. Ilość budynków mieszkalnych w gminach porównywalnych.....	37
Tabela 25. Liczba osób na 1 izbę mieszkania w regionach porównywanych.	38
Tabela 26. Liczba osób na 1 izbę mieszkania w gminach porównywanych.	39
Tabela 27. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna w gminie.	40
Tabela 28. Porównanie wskaźników korzystania z infrastruktury wod-kan w gminie.....	41

Tabela 29. Stopień skanalizowania budynków mieszkalnych w regionach porównywanych.	42
Tabela 30. wskaźniki wykorzystania i dostępności do infrastruktury gazowej w gminie.....	43
Tabela 31. Porównanie rozwoju infrastruktury technicznej do przyrostu ilości budynków (rok/roku)	44
Tabela 32. Jakość dostępu do szerokopasmowego Internetu w gminie.	45
Tabela 33. Ilość zgłoszeń braku Internetu na 1000 mieszkańców w poszczególnych sołectwach.....	45
Tabela 34. Liczba mieszkańców poszczególnych gmin mierzona rok do roku.	49
Tabela 35. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne.....	51
Tabela 36. Zameldowania ze wsi i z miast.....	52
Tabela 37. Bezrobocie rejestrowane w latach 2011–2021 wg badanych obszarów.....	58
Tabela 38. Porównanie bezrobocia rejestrowanego w latach 2011–2020 w innych miastach.	59
Tabela 39. Stopa bezrobocia rejestrowanego w podziale na płeć w latach 2011–2021.....	60
Tabela 40. Stopa bezrobocia rejestrowanego kobiet w latach 2011–2021 wg badanych obszarów.	62
Tabela 41. Stopa bezrobocia rejestrowanego mężczyzn w latach 2011–2021 wg badanych obszarów.	63
Tabela 42. Ilość osób bezrobotnych w latach 2011–2021 wg wieku.	64
Tabela 43. Liczba osób bezrobotnych w latach 2011– 2021 wg okresu pozostawania bez pracy.	65
Tabela 44. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.....	67
Tabela 45. Ilość rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci na 1000 mieszkańców.	68
Tabela 46. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej.....	69
Tabela 47. Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych na terenie Gminy Osielsko.....	71
Tabela 48: Rejestr żłobków funkcjonujących na terenie Gminy Osielsko.....	72
Tabela 49: Rejestr opiekunów dziennych.....	72
Tabela 50. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach na terenie Gminy Osielsko.....	74
Tabela 51: Wyniki wstępne egzaminu ośmioklasisty w 2022 r. dla gmin powiatu bydgoskiego	76
Tabela 52: Średni wynik egzaminu ośmioklasisty w latach 2019-2022 r. dla gmin powiatu bydgoskiego.....	77
Tabela 53. centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10 tys. ludności.....	78
Tabela 54. imprezy kulturalne i ich uczestnicy.....	79
Tabela 55. biblioteki publiczne na 10 tys. ludności.	80

Tabela 56. Księgozbiór na 1000 mieszkańców.	81
Tabela 57. Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców.....	82
Tabela 58. Wskaźniki dotyczące urządzeń rekreacji na terenie gminy.	84
Tabela 59. Udział terenów zielonych w ogólnej powierzchni gminy.....	85
Tabela 60: Wykaz obiektów sportowo-rekreacyjnych w zarządzie GOSiR.....	86
Tabela 61. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców na terenie Gminy Osielsko.....	88
Tabela 62. Liczebność klubów sportowych i osób ćwiczących na terenie gminy.	89
Tabela 63. Animatorzy sportu i rekreacji na terenie gminy.	89
Tabela 64. Długość ścieżek rowerowych na terenie gminy.....	90
Tabela 65. Frekwencja wyborcza w gminie Osielsko w wyborach w latach 2014 – 2020.....	92
Tabela 66. Frekwencja wyborcza do rad gmin w porównaniu do innych obszarów.....	94
Tabela 67. Organizacje pozarządowe zarejestrowane na terenie gminy Osielsko wg. stanu na 03.2022.....	95
Tabela 68. Projekty sfinansowane przez budżet gminy wg. charakteru i kwoty.....	97
Tabela 69. Ilość wspieranych organizacji pozarządowych i średnia kwota wsparcia.....	97
Tabela 70. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje Społeczne na 10 tys. mieszkańców w regionie.....	98
Tabela 71. Udział NGO w ogólnej ilości podmiotów zarejestrowanych w REGON.	99
Tabela 72. Liczba NGO na 1000 mieszkańców w poszczególnych sołectwach.	100
Tabela 73: Interwencje straży pożarnej oraz zarejestrowane pożary w latach 2018-2020 ..	103
Tabela 74: Zarejestrowane zdarzenia wg. rejestrów Policji w roku 2021	104
Tabela 75. Najbliższe placówki medyczne świadczące opiekę nocną i świąteczną właściwe miejscowo dla Gminy Osielsko.	108
Tabela 76. Liczba porad lekarskich w poszczególnych latach.....	109
Tabela 77. Liczba porad lekarskich na 1 mieszkańca w poszczególnych latach w zależności od regionu.	109
Tabela 78. Liczba przychodni na 10 tys. mieszkańców w poszczególnych latach w zależności od regionu.	110
Tabela 79. Przychodnie, praktyki lekarskie i punkty apteczne.....	112
Tabela 80. Liczba aptek w gminach porównywalnych.	113
Tabela 81. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Osielsko w latach 2011–2021 wg branży.	117
Tabela 82. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Osielsko w latach 2011–2021 wg wielkości zatrudnienia.	118

Tabela 83. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Osielsko w latach 2011–2021 wg własności.	119
Tabela 84. Ilość podmiotów wg wielkości zatrudnienia w latach 2011–2021 wg regionów porównywalnych.	120
Tabela 85. Podmioty gospodarki narodowej w latach 2011–2021, nowo powstające oraz likwidowane.	121
Tabela 86. Podmioty gospodarki narodowej w latach 2011–2020, wg PKD 2007.	123
Tabela 87. Struktura zarejestrowanych jednostek w gminie Osielsko w latach 2011–2020.	124
Tabela 88. Podmioty gospodarki narodowej na 10 000 mieszkańców w latach 2011–2021, w badanych obszarach.	125
Tabela 89. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2011–2021, w badanych obszarach.	126
Tabela 90. Ilość podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców dla poszczególnych sołectw.	127
Tabela 91. Ilość obiektów noclegowych w latach (hotele, motele, pensjonaty).	129
Tabela 92. Wzrost miejsc noclegowych rok do roku.	130
Tabela 93. Liczebność obiektów z salami konferencyjnymi.	131
Tabela 94. liczba miejsc w salach konferencyjnych w gminie i powiecie w latach 2013-2021.	131
Tabela 95. Zestawienie dochodów budżetowych w mln. PLN w latach 2011-2021.	132
Tabela 96. Struktura dochodów własnych w latach 2011 - 2021.	133
Tabela 97. Struktura dochodów budżetowych ogółem w latach 2011-2021.	134
Tabela 98. Wydatki budżetowe w latach 2011-2021 w mln PLN.	135
Tabela 99. Struktura wydatków budżetowych w latach 2011-2021.	136
Tabela 100. Nadwyżka operacyjna w latach 2011-2021 w mln PLN.	137
Tabela 101. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w regionach w latach 2011-2020.	138
Tabela 102. Dochody budżetowe ogółem na 1 mieszka w gminach porównywalnych w latach 2011-2020.	139
Tabela 103. Zadłużenie budżetu gminy w latach 2011-2021 w mln PLN.	140